

MOODY'S

Δημιουργήστε εθνικές bad banks

Υπέρ της ίδρυσης εθνικών bad banks τάσσεται ο οίκος αξιολόγησης Moody's, καθώς, όπως επισημαίνει σε έκθεσή του, η υιοθέτηση του στρατηγικού σχεδίου της Κομισιόν για την αντιμετώπιση των NPLs –το οποίο περιλαμβάνει τη στήριξη των κρατών στη δημιουργία «κακών τραπεζών» στους τέσσερις βασικούς του στόχους– θα είναι πιστωτικά θετική. **Σελ. 8**

ALFRENT KAMEP

Διπλό εμβόλιο οι μεταρρυθμίσεις

Να διπλασιάσει τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες, ώστε να αντιμετωπίσει τη διπλή πρόκληση της κληρονομιάς των μνημονίων, αλλά και της COVID-19, καλεί την Ελλάδα ο Αλφρεντ Κάμερ, διευθυντής του Ευρωπαϊκού Τμήματος του ΔΝΤ. Επισημαίνει ότι οι μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν και την αύξηση της χρηματοδότησης μιας στοχευμένης κοινωνικής προστασίας. **Σελ. 18**

ΛΟΓΩ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Οικονομικά προβλήματα στη Rolls Royce

Επειτα από 114 χρόνια ιστορίας, το καμάρι της Βρετανίας η Rolls Royce, μία από τις τέσσερις μεγαλύτερες βιομηχανίες στον κόσμο που κατασκευάζουν κινητήρες αεροσκαφών, αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα λόγω πανδημίας, ενώ οι οίκοι αξιολόγησης υποβάθμισαν την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητάς της στην κατηγορία των «σκουπιδιών». **Σελ. 10**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Απώλειες 1,5 τρισ. στις αερομεταφορές

Απώλειες της τάξεως του 1,5 τρισ. ευρώ προκάλεσε η πανδημία στις αερομεταφορές, με τις ζημιές που έχει υποστεί ο κλάδος να επιβαρύνουν σημαντικά την εκτιμώμενη υποχώρηση του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά 3,7% το 2020, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Fitch Ratings. **Σελ. 10**

ΕΛΛΑΔΑ

Σχέδιο για κατασκευή ηλεκτρικών οχημάτων

Την εισαδό της στην παραγωγή ηλεκτροκίνητων οχημάτων φιλοδοξεί να κάνει η Ελλάδα. Το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση έγινε με την υπογραφή επιστολής πρόθεσης συνεργασίας μεταξύ της γερμανικής αυτοκινητοβιομηχανίας Next.e.GO Mobile και της Enterprise Greece, που είναι ο αρμόδιος φορέας για την προσέλκυση επενδύσεων στην Ελλάδα και για την προώθηση των εξαγωγών. **Σελ.19**

Προς συμφωνία Κίνας και Ε.Ε. για επενδύσεις

Επειτα από χρόνια διαπραγματεύσεων, η Ε.Ε. και η Κίνα είναι έτοιμες να υπογράψουν συμφωνία που θα ρυθμίζει τις επενδύσεις ανάμεσα στις δύο πλευρές. Πηγές αναφέρουν πως η μεταξύ τους συμφωνία είναι ουσιαστικά έτοιμη και οι δύο διαπραγματευτικές ομάδες εισησέδουν τις κινήσεις τους για να ολοκληρώσουν και να υπογράψουν pronto εκπνεύσει η προθεσμία στο τέλος του έτους. **Σελ. 9**

Δύσκολο το τρίμηνο πριν την ανάκαμψη

Φθάνουν το Σάββατο 6 έως 10 χιλιάδες δόσεις εμβολίων της Pfizer-BioNTech – Κυριακή αρχίζουν οι εμβολιασμοί

Δύσκολο και κρίσιμο για την πορεία της πανδημίας και της οικονομίας χαρακτηρίζεται το πρώτο τρίμηνο του 2021. Οι δυσκολίες αφορούν τα μέτρα που λαμβάνονται για αντιμετώπιση του κορώ-

νοϊού, που έχουν αντίκτυπο στην οικονομία. Εκτιμάται ότι μετά την παρέλευση των τριών πρώτων μηνών και με τους εμβολιασμούς σε εξέλιξη θα αρχίσει η ανάκαμψη της οικονομίας. Η Κύπρος

μαζί με τις άλλες χώρες της Ε.Ε. ετοιμάζεται να παραλάβει την πρώτη δόση. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι το ερχόμενο Σάββατο στην Κύπρο θα παραδοθούν από 6 έως 10 χιλιάδες δόσεις

εμβολίων της Pfizer-BioNTech. Η πρώτη ποσότητα που θα παραδώσει η Pfizer-BioNTech στην Ε.Ε. είναι μειωμένη, με αποτέλεσμα να διαφοροποιηθεί και ο αρχικός καταμερισμός στα κράτη μέλη.

Τα εμβόλια θα μεταφερθούν σε χώρο, στον οποίο έχει εγκατασταθεί η υποδομή των ειδικών ψυγείων. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης θα εμβολιασθεί στις 28 Δεκεμβρίου, ημέρα Δευτέρα. **Σελ. 3**

Ζημιές 200 δισ. για τράπεζες Ην. Βασιλείου από το Brexit

Οι ηγέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Λονδίνου διαπραγματεύονται ζητούμενες από τις επιπτώσεις της πανδημίας και εν μέσω προγραμματισμού του μαζικού εμβολιασμού, με την έκβαση των συνομιλιών να παραμένει αβέβαιη. Ζητούμενο των παρατεταμένων συνομιλιών, μια εμπορική συμφωνία που θα αποτρέψει τη хаοτική έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε., ενώ οι παρενέργειες μιας τέτοιας έκβασης γίνονται ήδη αισθητές σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής ζωής. Οι μεγαλύτερες διεθνείς τράπεζες που επί δεκαετίες έχουν κυρίως έδρα τους το City του Λονδίνου, το μεγαλύτερο χρηματοπιστωτικό κέντρο μετά τη Νέα Υόρκη, έχουν μεταφέρει τμήματα των δραστηριοτήτων τους σε ευρωπαϊκές μητροπόλεις. Σε ό,τι αφορά τους κραδασμούς που θα αποστούν οι τράπεζες της Βρετανίας από ένα σκληρό Brexit, προ 10 ημερών η Τράπεζα της Αγγλίας επισήμανε ότι οι τράπεζες έχουν επαρκή κεφαλαιοποίηση για να αντέξουν ζημιές ύψους 200 δισ. στερλινών, ή 270 δισ. δολαρίων. Μια τέτοια ζημιά όμως εκτιμάται πως μπορεί να οδηγήσει σε εκτίναξη της ανεργίας στη χώρα στο 15% και σε πτώση των τιμών των ακινήτων κατά 30%. **Σελ. 12**

Σε απομόνωση η Βρετανία, σε επιφυλακή η Ευρώπη

Η Βρετανία βρίσκεται αποκλεισμένη από την υπόλοιπη Ευρώπη, με τις αεροπορικές πτήσεις να ματαιώνονται, τα φορτηγά να μένουν ακινητοποιημένα σε ουρές χιλιομέτρων κοντά στα σύνορα και τα σύνορα να αρχίζουν ήδη να αντιμετωπίζουν ελλείψεις. Οι σκηνές αυτές σφραγίζονται στη νέα μετάλλαξη της COVID-19 και τον πανικό που προκάλεσε διεθνώς. Για πολλούς, όμως, ζωντάνεψαν τους εφιάλτες που δεν αποκλείεται να ενσκήψουν, σε μεγαλύτερη κλίμακα, λόγω Brexit. Πάντως σε τηλεδιάσκεψη το απόγευμα της Δευτέρας, οι εκπρόσωποι των Συμβουλευτικών Επισημονικών Επιτροπών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης συζήτησαν το θέμα και συμφώνησαν με πληροφορίες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η συγκεκριμένη μετάλλαξη του νέου κορωνοϊού δεν είναι νέα, αλλά ήταν γνωστή από το προηγούμενο φθινόπωρο και συγκεκριμένα περί τις 20 Σεπτεμβρίου. Μέτρα για τις αρίξεις από Βρετανία λαμβάνονται και στην Κύπρο. **Σελ. 4, 12, 13**

Ράβε-ξήλωνε για τον νέο προϋπολογισμό

Οι σκέψεις του υπουργείου

Σε εξέλιξη βρίσκονται οι προσπάθειες για επίτευξη συμφωνίας με κόμματα ώστε μέσα στον Ιανουάριο να κατατεθεί στη Βουλή για έγκριση ο νέος αναθεωρημένος προϋπολογισμός. Στόχος να εμβολιασθεί με κάποιες από τις θέσεις των κομμάτων. Ωστόσο, τα περιθώρια για αύξηση είναι πολύ περιορισμένα, γι' αυτό το υπ. Οικονομικών προσπαθεί να αναδιαμορφώσει τις δαπάνες του υφιστάμενου. **Σελ. 5**

Μέτρα λιτότητας στα κατεχόμενα ζητά η Τουρκία

Για να δώσει βοήθεια

Χωρίς τέλος φαίνεται να είναι η οικονομική κρίση στα κατεχόμενα, ενώ η πανδημία προσλαμβάνει μεγαλύτερες διαστάσεις. Τα ταμεία είναι άδεια και οι εργαζόμενοι κινδυνεύουν να μην πάρουν τους μισθούς τους. Προς τούτο στρέφονται σε αναζήτηση κονδυλίων από την Αγκυρά, η οποία ωστόσο θέτει όρους και ζητά μέτρα λιτότητας. **Σελ. 6**

ΑΡΘΡΟ

Σελ. 4

Νέες ιδέες και δράση για μεταρρυθμίσεις

Του Χριστόφορου Πισσαρίδη

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Μια μοναδική κρίση

Αυτή η κρίση δεν περιλαμβάνει ούτε λιτότητα αλλά ούτε και αυξήσεις των φόρων. Είναι, δηλαδή, μια κρίση πολύ διαφορετική από την πρόσφατη κρίση χρέους που βίωσε η ευρωζώνη όπου κυριάρχησαν τα μνημόνια. Σε κάποιο βαθμό οι πολιτικές που επιλέγονται αυτήν τη φορά μπορούν να ιδωθούν και ως τα μαθήματα της κρίσης του 2008 και του 2012. Σήμερα, το μίγμα πολιτικών που εφαρμόζεται είναι σε πλήρη αντίθεση με προηγούμενους και έχει ως βασική φιλοσοφία τη στήριξη σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις, ενώ στον τραπεζικό τομέα η εποπτεία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως «φιλόξενη».

Τη θέση της λιτότητας έλαβε σήμερα η στήριξη της εργασίας και του εισοδήματος. Οι επιχειρήσεις λαμβάνουν

βοήθεια για διατήρηση των θέσεων εργασίας ενώ η παροχή χρηματοδότησης από τις τράπεζες δεν υπήρξε ποτέ ευνοϊκότερη κατά τα τελευταία χρόνια. Τα νοικοκυριά έχουν στη διάθεσή τους σχέδια αναστολής των δόσεων, ενώ οι τράπεζες απολαμβάνουν εποπτικές χαλαρώσεις, έτσι ώστε να μην επιβαρύνονται τα κεφάλαιά τους, όπως θα ήταν το αναμενόμενο. Οι ενέσεις ρευστότητας που διενεργεί η ΕΚΤ προς τις τράπεζες έχουν ως αποκλειστικό στόχο να προκαλέσουν νέες δανειοδοτήσεις με θετικά περιθώρια κέρδους. Ένα μείγμα πολιτικών δηλαδή που οδηγεί σε αύξηση των δανεισμών και μείωση των χρεοκοπιών. Σημειώνεται ότι οι νέες χρεωκοπίες εν καιρώ lockdown είναι λιγότερες από όταν ήταν όλα ανοιχτά!

Μεγάλος προβληματισμός επικρατεί τον τελευταίο καιρό στην Ευρώπη σχετικά με τον κίνδυνο δημιουργίας μιας νέας γενιάς ζόμπι επιχειρήσεων. Δηλαδή, επιχειρήσεων που παραμένουν «νεργές» για όσο καιρό τα μέτρα θα είναι σε ισχύ και όταν αρθούν τα μέτρα θα χρεοκοπήσουν. Αν και η κάθε κατηγορία τέτοιων επιχειρήσεων αναλόγως των προβλημάτων που συσσώρευσε θα δει σε διαφορετικό χρόνο το ενδεχόμενο κήρυξης παύσης εργασιών, το πρόβλημα μεσοπρόθεσμα θα αποτυπωθεί σε μια νέα γενιά κόκκινων δανείων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Δεν είναι καθόλου τυχαία η συζήτηση που γίνεται αυτήν την περίοδο στην ΕΚΤ και αφορά στη δημιουργία πλαισίου διαχείρισης αυτών των δανείων.

Τα νέα κόκκινα δάνεια αναμένεται πως θα επηρεάσουν διαφορετικά την κάθε χώρα, αναλόγως των κλάδων που επηρεάστηκαν από τους περιορισμούς. Έχουμε και εδώ, λοιπόν, διαχωρισμό μεταξύ ευρωπαϊκού βορρά και νότου με τους βόρειους να αναμένουν πολύ λιγότερα κόκκινα δάνεια από τους ανατολικούς τους στον ευρωπαϊκό νότο. Για παράδειγμα δάνεια που έχουν προέλυσση την τουριστική βιομηχανία και βρίσκονται σε αναστολή είναι αναμενόμενο πως θα κοκκινίσουν αφού ο συγκεκριμένος κλάδος, όπως και αυτός των μεταφορών, έχουν υποστεί καιρό πλήγμα. Συνεπώς, είναι αναμενόμενο να καταγραφούν περισσότερα κόκκινα δάνεια σε οικονομίες με σημαντική εξάρτηση σε κλάδους που έχουν υποστεί

τις μεγαλύτερες ζημιές λόγω της πανδημίας.

Η Κύπρος περιλαμβάνεται στις χώρες που αναμένεται πως θα καταγράψει αύξηση στα κόκκινα δάνεια εφόσον συγκεντρώνει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που την καθιστούν ευάλωτη, όπως είναι η μεγάλη συμμετοχή κλάδων που χτυπήθηκαν από την πανδημία στο ΑΕΠ και το ψηλό ποσοστό ΜΕΧ με το οποίο οι κυπριακές τράπεζες εισήλθαν σε αυτή την κρίση. Υπάρχουν όμως βάσιμες ελπίδες ότι και σε αυτήν τη διάσταση του προβλήματος της πανδημίας θα επιδεικθεί ευρωπαϊκή αλληλεγγύη, όπως άλλωστε συμβαίνει από την αρχή αυτής της κρίσης, που είναι ακόμα ένας λόγος που την κάνει ξεχωριστή αν όχι μοναδική.

Προειδοποίηση: Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας.
Προειδοποίηση: Υπάρχουν χρεώσεις αν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας.
Προειδοποίηση: Το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

Στηρίζουμε την αγορά και ανέγερση πρώτης κατοικίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Συμμετέχουμε στο Σχέδιο Επιδότησης Επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια

Επιδότηση μέρους του επιτοκίου για 4 χρόνια από την Κυβέρνηση

Αποταθείτε σε οποιοδήποτε κατάστημα ή στον λειτουργό πελατειας σας
Περισσότερες πληροφορίες και στο
www.hellenicbank.com/stegastiko

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο ΘΩΜΑΣ Ο ΜΠΕΜΠΑΣ

Η εταιρεία, που προέκυψε από την συγχώνευση της MegaElectric με την Scandia του Ομίλου Σιακόλα υπό την διεύθυνση του Αλκη Γαλατόπουλου, είναι η μοναδική κυπριακή εταιρεία απέναντι στην «αποβροση» των ελληνικών καταστημάτων ηλεκτρικών συσκευών.

Στα λευκά η Κύπρος!

Μεγάλη η αναστάτωση στην αγορά, σε σημείο που νιώθω και λίγο τυχερός που μας έκλεισε ο τακτικός θαμώνας του μαγαζιού κ. Υπουργός Υγείας. Με πήρε που λέτε τις προάλλες η κυρία Ντίνα για να παραγγείλει delivery, γυναίκα του πρώην μεγαλοτραπεζίτη και αγαπημένου μας πελάτη, γιατί είχε δειπνό δέκα ατόμων η ώρα 7 το απόγευμα. Άλλωστε από τους τραπεζίτες της Κύπρου μαθαίνεις όλα τα μυστικά της χώρας. Όλα τα σφάζουν όλα τα μακαριώνουν, άσε που έχουν πρόσβαση στους λογαριασμούς όλων χωρίς ιδιαίτερο πρωτοκόλλο. Μου έλεγε λοιπόν η κυρία Ντίνα πως θα γίνει η μάχη των λευκών ειδών και από λευκά θα γίνουν κόκκινα με το αίμα που θα τρέξει. Εγώ ανήξερως από το θέμα θεώρησα πως θα κάνει επέκταση το «Πατάρι» με τα σε-ντόνια του και τις κουρτίνες του. Αμ δε! Όπως μου εξήγησε η κυρία Ντίνα, «Λευκά είδη» είναι οι ηλεκτρικές συσκευές, και προβλέπεται σφραγί λόγω ανταγωνισμού μεταξύ των καταστημάτων.

Όπως μου είπε, το Public πατώντας πάνω στην επιτυχία της παρουσίας του στην Κύπρο (είναι τα πιο προσοδοφόρα καταστήματα τα Κυπριακά σε όλη την αλυσίδα του κυρ Γερμανού) φέρνει ο ελληνικός όμιλος τα πολυκαταστήματα ηλεκτρικών ειδών media markt με το πρώτο κατάστημα να ετοιμάζεται να ανοίξει στο υπό ανέγερση mall της Λάρνακας, ενώ ψάχνουν από τις τράπεζες διαθέσιμους χώρους προς πώληση για τις υπόλοιπες επαρχίες. Εμείς οι καλαμαράδες ξέρουμε πως η media markt είναι η πλέον επιβεβλητή αλυσίδα ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών. Με λίγα λόγια ο κυρ Γερμανός μεταφέρει την επιχειρηματική του κόντρα με την οικογένεια Φουρλή (electroline) στην Κύπρο. Μέσα σ' όλον αυτόν τον χαμό κατεβαίνει λένε από το Κο-

λωνάκι και ο Κωτσόβολος για να μπει στην ίδια αγορά! Αν προσθέσουμε εδώ και την μοναδική υγιή κυπριακή εταιρεία εμπορίου στον κλάδο με μέγεθος, την megaelectric - scandia του κ. Γαλατόπουλου (και αυτός πελάτης της Μπέμπας) η μάχη για τα πλυντήρια, τα ψυγεία και τις τηλεοράσεις των κυπρίων το 2021 θα περιγράφεται με μόνο μια έκφραση: «Όλοι εναντίον όλων». Όπως μου εξήγησε η κυρία Ντίνα, αυτό έχει αλυσιδωτές επιδράσεις στην αγορά. Όλοι θα ψάχνουν πωλητές με εξειδικευμένη γνώση στο αντικείμενο, οι τράπεζες θα ξεφορτωθούν μεγάλα ακίνητα που έχουν στους λογαριασμούς τους για να φτιαχτούν τα showrooms των 2000 τ.μ. αλλά και για να μπουν σε αποθήκες τα εμπορεύματα. Άσε που τρίβουν τα χέρια τους οι εταιρείες εισαγωγής εμπορικών αυτοκινήτων. «Και αν κάποιος δεν καταφέρει να επιβιώσει του ανταγωνισμού;» ρώτησα την κα Ντίνα μεταξύ της παραγγελίας για κοντοσουβλί και του φιλέτου λαυράκι, για να πάρω την απάντηση: «Το 2021 να το ξεπεράσουμε και μετά ό,τι θέλει ας γίνει αγόρι μου».

Σιγά αλλά σταθερά από πέρσι ο όμιλος Χ. Παπαέλληνας, επεκτάθηκε στα τρόφιμα και ειδικά στα εισαγόμενα υψηλής ποιότητας και branding με έμφαση στα ιταλικά. Δοκίμασα τυχαία τα μακαρόνια lamolisana και πρέπει να πιο πως έμεινα άφωνος. Κάνουν τα Barilla να φαίνονται σαν ο φτωχός συγγενής από την Νάπολι. Μαζί με αυτά προσθέστε και τις σάλτσες Sacla τον (πολύ καλό) καφέ Pellini, τα Divella, Monini, Ricola κ.α. Να σημειωθεί πως η C.A.Papaellinas, με επικεφαλής το Χρήστο Παπαέλληνα, ήταν από τους πρώτους που στάρξε και πίστεψε σε Κύπριους παραγωγούς, όπως είναι τα παξιμάδια Ελένας, το Τζιβέρτι και ο Πλατάνης.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο ΘΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Η ιαχή του Φούλη και οι κίνδυνοι για τον πρίγκιπα

Αυτή πια δεν ήταν επιστολή, κανονικό κατηγορητήριο ήταν. Και τι δεν έγραψε ο Νίκaros στον πρίγκιπα. Διατριβή επί των επιχειρημάτων και των ψυχολογικών του φαίνεται να έκανε. Μην σας πω ότι μου θύμισε το κατηγορητήριο του Ζολά (τη γνωστή ιστορική επιστολή καταπέλτη) και παρεξηγηθώ.

Ο Νίκaros επανέλαβε, με θυμό και φορτικό θα έλεγα, πως είναι έτοιμος να παραιτηθεί εάν και όταν αποδειχθεί κάτι εναντίον του. Παράλληλα, όμως, διερωτήθηκε πώς ο πρίγκιπας, ως νομικός, ζητά να παραγworιστούν οι συνταγματικές εξουσίες και η θέση του Γενικού Εισαγγελέα να ολοκληρωθεί πρώτα το έργο της ερευνητικής επιτροπής και μηδενίζει εξ αρχής και το έργο και τα μέλη της επιτροπής. Και του την λέει κανονικότατα με το αγανακτισμένο ερώτημα: «Επιτέλους, κ. Παπαδόπουλε, εκτός από το Γενικό Ελεγκτή, πρώην μέλος του Δημοκρατικού Κόμματος όπως ο ίδιος έχει παραδεχθεί, όλοι οι άλλοι είναι διεφθαρμένοι ή αναξήστοι;»

Όπως με ενημέρωσε η ΔΗΚΟαναθρεμμένη Φωτούλα, στο πριγκιπάτο «άναψαν τα λαμπάκια τους όταν έγινε γνωστό ότι στάλθηκε η απάντησή του Αναστασιάδη και ο Νικόλαος είπε πως θα του απαντήσει αμέσως». Και είναι αλήθεια δεν καθυστέρησε καθόλου. Με μια ανάρτησή του στο Twitter, η οποία αργότερα εκδόθηκε ως ανακοίνωση του ΔΗΚΟ διατύπωσε το ερώτημα «πώς ακριβώς θα ξέρουμε ποιος είναι ο ευθύνος που θα αναλάβει ο Αναστασιάδης όταν ο ίδιος δεν επιτρέπει τον έλεγχο αλλά αντιθέτα επιβάλλει τη συσκότιση». Επιβεβαιώνοντας ουσιαστικά αυτά που τον κατηγορούσε ο Νίκaros : ότι δηλαδή εξ αρχής θεωρεί πως δεν πρόκειται να γίνει σωστή διερεύνηση από την ερευνητική και ότι ετοιμάζουν συγκάλυψη και μόνο ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις (πρώην μέλος του ΔΗΚΟ) μπορεί να ερευνηθεί σωστά τις υποθέσεις.

Μ' αυτά και με μ' αυτά, οι επιστολές αντί να τους εκτονώσουν μάλλον τους αγρίεψαν. Οπότε να τα χειρότερα έπονται. Ιδιαίτερα εάν επαληθευτεί ο Φούλης, ο οποίος σχεδόν θριαμβευτικά χθες ανήγγειλε ότι τον Ιανουάριο θα έχουμε εγκεκριμένο προϋπολογισμό... Εάν λοιπόν συμβεί αυτό, με τις ψήφους του Σιζό και του Αιλλάκη που φαίνεται πως γέρνουν πια προς το Λόφο μεριά, τα χειρότερα έπονται για το πριγκιπάτο.

- Ραντεβού τον Γενάρη.

Αυτό τουλάχιστον διαδίδεται από κάποιο στέλεχος του ΔΗΚΟ που είναι τελευταία πολύ ανήσυχο. Σύμφωνα με τη δική του ανάγνωση, εάν περάσει ο προϋπολογισμός πάει περίπατο και ο ρυθμιστικός ρόλος του ΔΗΚΟ, και η δυναμική της συνεργασίας με το ΑΚΕΛ και η προσπάθεια συσπείρωσης όσου κόσμου απέμεινε στο άλλοτε ένδοξο κόμμα του κέντρου. «Για να σας πω την αλήθεια νιώθω ότι αρχίσαμε να θυμίζουμε ΠΑΣΟΚ. Οδεύουμε αργά και σταθερά προς διάλυση και ζοφνικά διαλύονται όλα τα πολιτικά όνειρα. Και το χειρότερο όλων είναι ότι τη θέση του ρυθμιστή δεν προβλέπεται να την αναλάβει για πολύ καιρό ο Σιζόπουλος αλλά κάποιος άλλος. Που θα ενοχλήσει πολύ περισσότερο τον Νικόλα. Ο Καρογιάν».

Μιας και σας μιλά για την ΔΗΠΑ, η δυναμική που αναπτύσσει τους τελευταί-

ους μήνες είναι όντως εκπληκτική. Εκτός από τη συνεργασία με όσους αποχώρησαν από το ΔΗΚΟ, παλιά και πρόσφατα, γράφει συνεχώς νέα μέλη. Η πιο πρόσφατη μεταγραφή είναι ο Πόλυς Παλιήκαρος, ο τέως αναπληρωτής πρόεδρος της Αλληλεγγύης, την οποία και εγκατέλειψε. Η Ελένη, μου είπαν, αν και περίμενε την μεταγραφική δεν την είδε με καθόλου καλό μάτι. Απ' όσα μαθαίνω δεν αποκλείεται να υπάρξει και κάποια αντίδραση...

Ας επανέλθω στον αγαπημένο μου πρίγκιπα. Χθες σε πηγαδάκι δημοσιογράφων και βουλευτών άναψε η συζήτηση για τις συντάξεις των χαμηλοσυνταξιούχων και ποιος τελικά είχε την πατρότητα της ιδέας. Την οποία όλοι, μα όλοι διεκδικούν. Όπως είπε κάποιος, το θέμα δεν είναι ποιος είχε την ιδέα αλλά ποιος την εφάρμοσε...

Εκείνο όμως που προκάλεσε πολύ γέλιο ήταν μια ανάρτηση του πρίγκιπα Νικόλαου που έγραψε ότι το επιπρόσθετο επίδομα για τους χαμηλοσυνταξιούχους ήδη περιλήφθηκε στον προϋπολογισμό του 2021 με απαίτηση του ΔΗΚΟ!

Το σχόλιο που ακούστηκε και προκάλεσε δυνατούς γέλωτες ήταν πως μπορεί ο πρίγκιπας να μιλά για συμπεριληψη δεικνών του προτάσεων σε ένα προϋπολογισμό που καταψήφισε πανηγυρικά και καλούσε και όλα τα κόμματα να τον καταψηφίσουν; Μόνο στο μυαλό του πρίγκιπα...

ΚΟΝΙΖ: Σε ποιο κόμμα βουλευτρία νιώθει ότι όλοι τα έχουν μαζί της, ακόμα και ο κομματάρχης και δεν σταματά στιγμή να παραπονιέται; Απτιά είναι οι αποκαλύψεις για εξωκομματική δραστηριότητα της με τον... εκθρό.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Δωρεάν ψηφιακή εκπαιδευτική εφαρμογή «kids cards in greek»

Ένας λογοθεραπευτής, ο Χρήστος Πιλακούτας δημιούργησε μία πολύ ενδιαφέρουσα και χρήσιμη εφαρμογή για παιδιά και προσφέρεται δωρεάν. Συγκεκριμένα το νέο app με το όνομα «kids cards in greek» αφορά παιδιά από 2 ετών και πάνω, και στόχος της είναι να βοηθήσει στον εμπλουτισμό του παθητικού και ενεργητικού λεξιλογίου του παιδιού, αλλά και ευρύτερα στην ανάπτυξη της έκφρασης και της ακουστικής του αντίληψης.

Ο Χρήστος Πιλακούτας μάς λέει ότι η εφαρμογή ήταν μια έμπνευση της στιγμής, όταν είδε κάποιο παιδί με μαθησιακές δυσκολίες να περιεργάζεται ένα κινητό τηλέφωνο και να παίζει παιχνίδια εκπαιδευτικού περιεχομένου στα αγγλικά, «έβλεπα ότι το παιδί ενώ υστερούσε στο λεξιλόγιό του, είχε μάθει κάποιες έννοιες, κάποιες λέξεις, αλλά στα αγγλικά. Σκέφτηκα ότι

Η εφαρμογή υποστηρίζει κινητά και tablet android, είναι δωρεάν και δεν χρειάζεται σύνδεση στο διαδίκτυο για να λειτουργήσει.

θα ήταν πολύ ωραίο να υπήρχε κάτι παρόμοιο και στα ελληνικά και όσο έψαχνα δεν βρήκα ελάχιστα προγράμματα στα ελληνικά και μάλιστα ελληνικά. Θέλησα να κάνω κάτι που να είναι χρήσιμο σε πολλά παιδιά. Αυτά είναι η βασική ιδέα πίσω από την εφαρμογή «kids cards in greek». Ως

Ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου και η ανάπτυξη της έκφρασης και της ακουστικής αντίληψης των παιδιών επιτυγχάνονται με τη χρήση πραγματικών εικόνων και ήχων από πέντε κατηγορίες. Στόχος του εκπαιδευτικού εργαλείου μάθησης για ειδικούς και μη.

λογοθεραπευτής σημείωσε παρατηρεί ότι πολλές φορές ένα παιδί παρακολουθώντας βίντεο στο youtube αναπτύσσει λεκτικές ικανότητες στην αγγλική, ενώ πολύ λιγότερο στην ελληνική. «Σιγά-σιγά μέσα στην καραντίνα το δούλεψα παραπάνω, παίρνοντας ως βάση απλές εφαρμογές στα αγγλικά, και πριν από έναν μήνα το κυκλοφόρησα και από τα πρώτα σημάδια βλέπω ότι πάει πάρα πολύ καλά». Όπως εξηγεί ο κ. Πιλακούτας αυτή εκπαιδευτική εφαρμογή αναπτύχθηκε εξ ολοκλήρου ιδιωτικά, με τη βοήθεια φίλων στα τεχνικά κομμάτια, και μέχρι στιγμής πάει πολύ καλά. Μάλιστα,

στο επόμενο διάστημα αναμένεται η αναβάθμιση της εφαρμογής με την προσθήκη νέων κατηγοριών.

Κινητά και tablet android
Πιο συγκεκριμένα, ο εμπλουτισμός του λεξιλογίου και η ανάπτυξη της έκφρασης

και της ακουστικής αντίληψης των παιδιών επιτυγχάνονται με την χρήση πραγματικών εικόνων και ήχων στις ακόλουθες πέντε κατηγορίες: «Κατοικίδια ζώα», «Ζώα της ζούγκλας», «Μεταφορικά μέσα», «Μουσικά όργανα», «Αντικείμενα του σπιτιού». Από τις πέντε κατηγορίες οι τρεις διατίθενται

δωρεάν, ενώ για τις άλλες ο χρήστης ή η χρήστρια θα πρέπει να καταβάλει ένα μικρό ποσό, για να τις ξεκλειδώσει. Όλες οι κάρτες των κατηγοριών συνοδεύονται από 2 ήχους: Μία γυναίκα φωνή, η οποία διαβάζει τη λέξη της κάρτας (π.χ. σκύλος) και έναν ήχο, ο οποίος αντιστοιχεί σε αυτό που δείχνει η κάρτα (π.χ. στην κάρτα του σκύλου ακούγεται το πραγματικό γάβγισμα). Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά μαθαίνουν τις λέξεις ταυτόχρονα με τους ήχους, οι οποίοι αντιστοιχούν στην κάθε λέξη. Επίσης, σε κάθε αναβάθμιση θα προστίθενται νέες κατηγορίες. Ο Χρήστος Πιλακούτας λέει ότι υπάρχουν έτοιμες νέες αναβαθμίσεις, αφού επιθυμεί η εφαρμογή να γίνει ένα «όπλο» στα χέρια κάθε ειδικού, αλλά και των γονέων. Η πρώτη αναβάθμιση που θα γίνει θα είναι με τις υφιστάμενες κατηγορίες, θα μπει όμως σε αυτές ένα κουίζ, οπότε κάθε φορά που θα μπαίνει ο χρήστης ή η χρήστρια στην κατηγορία όταν θα επιλέξει την επιλογή «Κουίζ» θα μπορεί η εφαρμογή να ελέγξει αν το παιδί έμαθε αυτά που άκουσε. Θα καταγράφονται δηλαδή οι απαντήσεις του παιδιού. Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι η εφαρμογή απευθύνεται και σε όλα τα παιδιά, είτε αυτά έχουν κάποια μαθησιακή δυσκολία είτε όχι. «Αφού τα παιδιά από πολύ μικρή ηλικία χρησιμοποιούν είτε απασχολούνται με ηλεκτρονικές συσκευές θεωρώ ότι είναι καλύτερο από το να βλέπουν μικρά βίντεο στα αγγλικά να ασχολούνται με εκπαιδευτικό περιεχόμενο προγράμματα στα ελληνικά. Η εφαρμογή υποστηρίζει κινητά και tablet android, είναι δωρεάν και δεν χρειάζεται σύνδεση στο διαδίκτυο για να λειτουργήσει.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήσια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΙΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Υπεύθυνος Υλική: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Το Σάββατο στην Κύπρο 6.000 δόσεις εμβολίων

Στις 27 Δεκεμβρίου ξεκινούν οι εμβολιασμοί για τον COVID-19 ταυτόχρονα σε όλη την Ε.Ε.

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Αντίστροφα μετρά ο χρόνος για την άφιξη στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανάμεσά τους και η Κύπρος, του πρώτου εγκεκριμένου εμβολίου κατά του COVID-19. Η έγκριση που δόθηκε στο εμβόλιο της εταιρείας Pfizer-BioNTech, αρχικά από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη συνέχεια, ανοίγει τον δρόμο για την παράδοση των πρώτων ποσοτήτων εμβολίου στα κράτη μέλη της Ε.Ε. Μια παράδοση αλλά και έναρξη εμβολιασμού που θα πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα, σε μια προσπάθεια ισχυρής στήριξης των εμβολίων απέναντι στις όποιες αρνητικές τάσεις εκδηλώνονται και στον ευρωπαϊκό χώρο.

Το εμβόλιο της εταιρείας Pfizer-BioNTech, που ήταν το πρώτο που πήρε έγκριση κυκλοφορίας, από τις αμερικανικές και ευρωπαϊκές αρμόδιες αρχές, οι πρώτες ποσότητες θα έχουν παραδοθεί μέχρι το τέλος της εβδομάδας. Στην Κύπρο η ποσότητα που της αναλογεί, θα αφιχθεί το ερχόμενο Σάββατο προκειμένου να ξεκινήσει ο εμβολιασμός του πληθυσμού την επόμενη, μέρα Κυριακή. Ωστόσο, η έναρξη του εμβολιασμού θα σημαδεύει από τις μειωμένες σε σχέση με αυτές που είχαν αρχικά προγραμματιστεί ποσότητες δόσεων εμβολίου που θα παραληφθούν. Μία εξέλιξη που δεν μειώνει τη σημαντική έκβαση στις προσπάθειες καταπολέμησης της πανδημίας, ωστόσο αναμένεται να επιμηκύνει την περίοδο εμβολιασμού

των ευάλωτων ομάδων και κατ'επέκταση της εμφάνισης των πρώτων αποτελεσμάτων του εμβολίου.

Με βάση πληροφορίες που έχει στην διάθεσή της η «Κ», το ερχόμενο Σάββατο στην Κύπρο θα παραδοθούν από 6 έως 10 χιλιάδες δόσεις εμβολίων της Pfizer-BioNTech. Ποσότητα που απέχει κατά πολύ από τις 48.955 δόσεις εμβολίου που αρχικά αναλογούσαν στην Κύπρο, με βάση το πλάνο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και που είχαν ανακοινωθεί επίσημα. Για λόγους που δεν έχουν διευκρινιστεί η πρώτη ποσότητα που θα παραδώσει η Pfizer-BioNTech στην Ε.Ε. είναι μειωμένη, με αποτέλεσμα να διαφοροποιηθεί και ο αρχικός καταμερισμός στα κράτη μέλη. Ωστόσο, αυτό το οποίο δεν φαίνεται να διαφοροποιείται, επί του παρόντος, είναι το πρόγραμμα παραδόσεων το οποίο με τα σημερινά δεδομένα θα συνεχισθεί σε εβδομαδιαία βάση.

Λαμβάνοντας υπόψη το συμβόλαιο με την Ε.Ε., η εταιρεία θα συνεχίσει την παράδοση ποσοτήτων του εμβολίου έως την παράδοση της συνολικής ποσότητας που προνοεί η συμφωνία. Για την Κύπρο οι αρχικοί σχεδιασμοί προνοούσαν πως η πρώτη παρτίδα εμβολίων και η μικρότερη, από τις συνολικά πέντε της Pfizer-BioNTech, θα αφορούσε 48.994 δόσεις εμβολίου. Άσχετα από το ζήτημα που προέκυψε, συνολικά η Κύπρος θα παραλάβει από την Pfizer-BioNTech 391.955 εμβόλια τα οποία θα παραδίδονται ανά τρίμηνο και το αργότερο μέχρι το 3ο τρίμηνο του 2021.

Για λόγους που δεν έχουν διευκρινιστεί, η πρώτη ποσότητα εμβολίων που θα παραδώσει η Pfizer-BioNTech στην Ε.Ε. είναι μειωμένη, με αποτέλεσμα να διαφοροποιηθεί και ο αρχικός καταμερισμός στα κράτη μέλη.

Τα εμβόλια της Pfizer-BioNTech θα μεταφερθούν κάτω από αυστηρά μέτρα προστασίας σε χώρο, στον οποίο έχει εγκατασταθεί η υποδομή των ειδικών ψυγείων.

Περισσότερες από 1 εκατομμύριο δόσεις

Λαμβάνοντας υπόψη τους σχεδιασμούς αλλά και τις επίσημες ανακοινώσεις που έχουν γίνει από πλευράς Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής, η Κύπρος θα λάβει πάνω από 1 εκατ. δόσεις εμβολίου. Με βάση το πλάνο η Κύπρος ήταν προγραμματισμένο να παραλάβει ως πρώτη δόση 48.955 δόσεις εμβολίου από την Pfizer-BioNTech, ποσότητα η οποία θα διαφοροποιηθεί και άλλες 119.204 δόσεις από την Astra Zeneca. Εκτός από τις δυο εταιρείες προγραμματισμένη παραλαβή εμβολίου υπάρχει και από την εταιρεία JJ. Συνολικά η Κύπρος και από τις τρεις εταιρείες αναμένεται να παραλάβει:

- **Astra Zeneca:** 1.192.043 δόσεις εμβολίου, με την παραλαβή του συνόλου των εμβολίων να ολοκληρώνεται το δεύτερο τρίμηνο του 2022. Μέσα στο 2021 είναι προγραμματισμένη η παράδοση τεσσάρων παρτίδων του εμβολίου.
- **JJ JANSSEN:** Τη μικρότερη παρτίδα εμβολίων, η Κύπρος θα την προμηθευτεί από την εταιρεία JJ. Η πρώτη ποσότητα θα είναι 55 χιλιάδες εμβόλια και θα παραδοθεί το 2ο τρίμηνο του 2021. Συνολικά η JJ θα παραδώσει συνολικά 200 χιλιάδες εμβόλια το αργότερο μέχρι το 4ο τρίμηνο του 2021.

Ο εμβολιασμός του Προέδρου Αναστασιάδη

Ανάμεσα στους πρώτους που θα εμβολιαστούν με το εμβόλιο της Pfizer-BioNTech θα είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης, σε μια κίνηση ισχυρής στήριξης του εμβολίου απέναντι στις όποιες αντίθετες φωνές εκδηλώνονται και στην Κύπρο. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» ο Νίκος Αναστασιάδης θα εμβολιασθεί την Δευτέρα 28 Δεκεμβρίου σε κάποιο από τα εμβολιαστικά κέντρα. Ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας φαίνεται να απέρριψε κατηγορηματικά κάποιες παραιτήσεις να εμβολιασθεί την επομένη άφιξης του εμβολίου στην Κύπρο, θέλοντας με τον τρόπο αυτό να δώσει το μήνυμα πως και ο ίδιος ως ένας απλός πολίτης θα μεταβεί στο εμβολιαστικό κέντρο για να εμβολιασθεί.

Ο αριθμός των πρώτων που θα εμβολιαστούν θα εξαρτηθεί από τον αριθμό των εμβολίων που θα παραδοθούν το ερχόμενο Σάββατο. Αν τελικά η πρώτη παρτίδα θα αφορά 6 χιλιάδες δόσεις εμβολίου, όπως είναι οι πληροφορίες της «Κ», θα εμβολιαστούν 3 χιλιάδες πρόσωπα προκειμένου να είναι διαθέσιμη και η δεύτερη δόση του εμβολίου και να αποφευχθούν έτσι τυχόν απρόσμενες καταστάσεις με τις παραδόσεις των επόμενων ποσοτήτων. Η συγκεκριμένη πρακτική θα είναι κυλιόμενη και όπως είπε αρμόδιο στέλεχος στην «Κ», ο αριθμός των πολιτών που θα εμβολιάζεται θα καθορίζεται από τις ποσότητες που υπάρχουν στα ψυγεία στην Κύπρο και όχι από τις αναμενόμενες παραδόσεις. Και το κυριότερο. Κάποιος που θα κάνει την πρώτη δόση, ταυτόχρονα θα είναι εξασφαλισμένο ότι θα πραγματοποιήσει και την δεύτερη στην προκαθορισμένη ημερομηνία. Σύμφωνα με τους προγραμματισμούς που έχουν γίνει, το πρώτο διάστημα δεν θα λειτουργήσουν εμβολιαστικά κέντρα νοσημένου ότι θα εμβολιάζονται ευπαθείς ομάδες σε οικους ευημερίας αλλά και ιατρικό προσωπικό. Δεδομένης της ιεράρχησης των ομάδων πληθυσμού με προτεραιότητα για εμβολιασμό, με τις πρώτες παρτίδες εμβολίων θα εμβολιαστούν περίπου 8.000 άτομα με προτεραιότητα το προσωπικό και τους διαμένοντες σε οικους ευημερίας και τους επαγγελματίες υγείας στο νοσοκομείο αναφοράς.

Cyta Fiber για τις επιχειρήσεις με ταχύτητες μέχρι και 1 Gbps!

Αξιοποιήστε την τεχνολογία του μέλλοντος στην επιχείρησή σας σήμερα και επιλέξτε ανάμεσα από πέντε πακέτα Internet Business για να απολαμβάνετε:

- εξαιρετικά γρήγορες ταχύτητες σε απίστευτες τιμές,
- άμεση, γρήγορη και ασφαλή μεταφορά μεγάλου όγκου δεδομένων,
- αξιόπιστη και απρόσκοπτη σύνδεση,
- τεχνική υποστήριξη 24/7.

Μάθετε το όφελος που μπορείτε να απολαμβάνετε μέχρι να έρθει στη δική σας επιχείρηση:
<https://www.cyta.com.cy/cyta-fiber-business>

Πανευρωπαϊκή κινητοποίηση για την μετάλλαξη

Χαμηλά διατηρούνται οι τόνοι σε σχέση με τα νέα δεδομένα για τον κορωνοϊό, ενώ δεν λείπουν οι εικασίες για πολιτικό παιχνίδι

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Τα όσα ανακοίνωσε το προηγούμενο Σάββατο ο Πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου, Μπόρις Τζόνσον, σχετικά με νέο στέλεχος του κορωνοϊού, ο οποίος πλέον είναι πολύ πιο μεταδοτικός, προκάλεσαν μεγάλη κινητοποίηση των επιστημόνων, τόσο στην Βρετανία, όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Την ώρα που βρίσκεται σε εξέλιξη η μελέτη και αξιολόγηση διαφόρων δεδομένων για τους λόγους που έχει παρατηρηθεί η μεγάλη αύξηση των περιστατικών της νόσου COVID-19 σε περιοχές της Βρετανίας, τα μέλη των Συμβουλευτικών Επιστημονικών Επιτροπών των ευρωπαϊκών χωρών συστητούν ψυχραιμία και αναφέρουν ότι δεν συντρέχει προς το παρόν ιδιαίτερος λόγος ανησυχίας. Αφενός, δεν φαίνεται ότι επηρεάζεται το εμβολιαστικό πρόγραμμα της Ευρώπης από την εξέλιξη αυτή και, αφετέρου, δεν υπάρχουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις που να συνδέονται με το νέο στέλεχος του κορωνοϊού. Παράλληλα, εντός Ε.Ε. δεν αποκλείεται η ανακοίνωση

Ανεπηρέαστο παραμένει το εμβολιαστικό πρόγραμμα της Ευρώπης, καθώς τα εμβόλια που έχουν δημιουργηθεί δρουν κατά του νέου κορωνοϊού σε πολλά επίπεδα, τονίζουν μέλη της επιστημονικής κοινότητας σε Κύπρο και Ε.Ε.

αυτή να αποτελεί πυροτέχνημα του Βρετανού Πρωθυπουργού, ο οποίος πρόσφατα έκρινε σωστή την επιβολή σκληρότερων μέτρων στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Έκθεση ECDC

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Λοιμωδών Νοσημάτων συνέταξε σχετικά έκθεση, μετά τις διαπιστώσεις που αφορούν την Βρετανία. Στην έκθεση αναφέρεται ότι τις τελευταίες μερικές εβδομάδες, στην νοτιο-ανατολική Αγγλία παρατηρείται γρήγορη εξάπλωση του νέου κορωνοϊού, γεγονός που έχει εντείνει την ιολογική και επιδημιολογική διερεύνηση του φαινομένου. Αν και είναι σύνθετες φαινόμενο το να μεταλλάσσονται οι κορωνοϊοί, επισημαίνει το ECDC, αυτή η μετάλλαξη καθιστά τον ιό πολύ πιο μεταδοτικό, όπως φάνηκε στην Βρετανία. Αυτή η εξέλιξη δύναται να αυξήσει τον αριθμό μετάδοσης του ιού κατά τουλάχιστον 0,4, με την εκτιμώμενη αύξηση της μεταδοτικότητας του ιού μέχρι 70%. Επισημαίνεται, τέλος, ότι, μέχρι τώρα, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η μετάλλαξη συνεπάγεται μεγαλύτερη πιθανότητα για νόσηση όσον προβλήθουν από το νέο στέλεχος του κορωνοϊού Sars-CoV-2.

Παλιά η μετάλλαξη

Το απόγευμα της Δευτέρας, οι εκπρόσωποι των Συμβουλευτικών Επιστημονικών Επιτροπών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρακάθισαν σε σύσκεψη μέσω τηλεδιάσκεψης, προκειμένου να εξετάσουν, μαζί με την Βρετανίδα ομόλογό τους, την κατάσταση. Πηγές με γνώση του θέματος που μίλησαν στην «Κ», ανέφεραν ότι βάσει των όσων συζητήθηκαν στην διάσκεψη της τηλεδιάσκεψης, προκύπτει ότι η συγκεκριμένη μετάλλαξη του νέου κορωνοϊού δεν είναι νέα, αλλά ήταν γνωστή από το προηγούμενο φθινόπωρο και συγκεκριμένα περί τις 20 Σεπτεμβρίου.

Επί του θέματος αυτού, ευρωπαϊκοί κύ-

κλοι κλίνουν προς την εικασία ότι ο Μπόρις Τζόνσον χρησιμοποίησε υπέρ το δέον το γεγονός της μετάλλαξης του ιού. Συγκεκριμένα, πιστεύεται ότι εκμεταλλεύεται το γεγονός για να δικαιολογήσει τα αυστηρά μέτρα που έχει επιβάλει στην χώρα του το Σάββατο.

Μοριακή τυποποίηση

Ωστόσο, το πρόβλημα το οποίο προέκυψε ήταν ότι, από τα μέσα προς το τέλος του Νοέμβρη, παρατηρήθηκε η εν λόγω μεγάλη αύξηση των περιστατικών COVID-19, η οποία θεωρήθηκε δυσανάλογη προς τα αυστηρά μέτρα που είχε επιβάλει η κυβέρνηση. Παράλληλα, ο μέσος όρος των ατόμων που εντοπίζονταν θετικά στον κορωνοϊό είχε μειωθεί, ενώ δεν υπήρχε συσχέτιση με συγκεκριμένη περιοχή, που να δικαιολογεί την μεγάλη έξαρση. Τότε, οι επιστήμονες στην Βρετανία προχώρησαν στην διαδικασία της μοριακής τυποποίησης των θετικών δειγμάτων για να διαπιστώσουν αν υπήρχε οποιαδήποτε διαφοροποίηση. Με αυτό τον τρόπο, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ο ιός Sars-CoV-2 παρουσίασε την συγκεκριμένη μετάλλαξη σε διάφορα σημεία.

Όχι πανικός

Η επιστημονική διαπίστωση δεν πρέπει να προκαλέσει πανικό, καθώς είναι σύνθετες για τους κορωνοϊούς γενικά να μεταλλάσσονται, όπως συμβαίνει και με τον ιό της γρίπης, επισημαίνουν οι ίδιες πηγές. Η συντριπτική πλειοψηφία των μεταλλάξεων δεν έχει ουσιαστική σημασία όσον αφορά στην παθογονικότητα ή στην μεταδοτικότητα τους, σε αντίθεση με την συγκεκριμένη μετάλλαξη, η οποία φαίνεται να επηρεάζει τον δεύτερο παράγοντα. Την ίδια ώρα, όμως, είναι απροσδιόριστο ακόμα το αν η συγκεκριμένη μετάλλαξη έχει επηρεάσει τους παράγοντες της παθογονικότητας και της θνητότητας του ιού, αν και οι πρώτες ενδείξεις είναι ενθαρρυντικές.

Προστασία και ταξίδια

Από την συζήτηση των επιστημόνων, προέκυψε ότι, για ακόμα μια φορά, η άμυνά μας κατά των κορωνοϊών και των στελεχών τους είναι οι μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις: η κοινωνική αποστασιοποίηση, η αντισηψία των χεριών και η χρήση της μάσκας. Παράλληλα, κρίνεται αναγκαία η επιβολή κάποιων περιοριστικών μέτρων που αφορούν στα ταξίδια από και προς το Ηνωμένο Βασίλειο, κάτι που η Κύπρος έχει ήδη εφαρμόσει. Τέλος, τονίστηκε ότι πρέπει η κάθε χώρα να ελέγξει το τι συμβαίνει στο εσωτερικό της. Αυτό που έχει υπογραμμιστεί είναι το ότι οι γενετικοί έλεγχοι να γίνουν στοχευμένα και να συλλεγούν όλα τα δεδομένα, τα οποία θα τεθούν στο τραπέζι των Ευρωπαίων επιστημόνων στο προσεχές μέλλον, για επαναξιολόγηση της κατάστασης αναφορικά με την μετάλλαξη του νέου κορωνοϊού.

Ανεπηρέαστος ο εμβολιασμός

Η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων εμβολίων κατά της COVID-19 δεν αναμένεται να επηρεαστεί ιδιαίτερα, σύμφωνα με τα όσα προκύπτει ότι λέχθηκαν την Δευτέρα. Το γεγονός ότι τα εμβόλια έχουν αποτελεσματικότητα πάνω από 90% αποτελεί δικλίδας ασφαλείας, καθώς δεν δρουν μονοδιάστατα κατά του ιού. Αυτό που γνωρίζουν οι επιστήμονες μέχρι σήμερα, είναι το ότι τα εμβόλια είναι παρασκευασμένα με τρόπο που να βοηθούν τον οργανισμό να δημιουργεί άμυνες έναντι πολλών στοιχείων της πρωτεΐνης του νέου κορωνοϊού. Με την συγκεκριμένη μετάλλαξη, διαφοροποιείται μόνο ένα από αυτά τα στοιχεία, αλλά εξακολουθούν να υφίστανται όλα τα υπόλοιπα.

Η μετάλλαξη του νέου κορωνοϊού δεν είναι καινούργια, αλλά υφίσταται από τα μέσα του φθινοπώρου, όπως προέκυψε από την τηλεδιάσκεψη που είχαν οι εκπρόσωποι των επιστημονικών ομάδων των κρατών μελών της Ε.Ε. την Δευτέρα.

Μέτρα στην Κύπρο για πτήσεις από Ηνωμένο Βασίλειο

Ήδη από το πρωί της Δευτέρας, στην Κύπρο ισχύουν μέτρα για τα άτομα που αφικνούνται από το Ηνωμένο Βασίλειο, με στόχο να περιοριστεί στον βαθμό του δυνατού η εξάπλωση του νέου στελέχους του κορωνοϊού στην κοινότητα. Δυνάμει του διατάγματος που εξέδωσε ο Υπουργός Υγείας, για προληπτικούς λόγους και μέχρι να αποσαφηνιστούν περαιτέρω στοιχεία από την επιστημονική κοινότητα, για όσους αφικνούνται στα Αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου από αεροδρόμια του Ηνωμένου Βασιλείου από τις 18:00 το απόγευμα της Δευτέρας 21 Δεκεμβρίου, ισχύουν τα συγκεκριμένα μέτρα:

Όσοι επιβιβάζονται από τα αεροδρόμια του Ηνωμένου Βασιλείου θα υποβάλλονται σε τεστ κορωνοϊού.

Όλοι οι επιβιβάζονται από το Ηνωμένο Βασίλειο θα μεταφέρονται σε ξενοδοχεία και θα τίθενται σε καραντίνα επτά ημερών, εκτός από τα ανήλικα πρόσωπα τα οποία δικαιούνται να αυτοπεριορίζονται στο σπίτι τους. Τα άτομα κάτω των 18 ετών, όμως, έχουν την δυνατότητα να παραμείνουν σε αυτοπεριορισμό σε ξενοδοχείο, αν έχουν ταξιδέψει με τους γονείς ή κηδεμόνες τους, αλλά αν δεν μπορούν, έχουν την δυνατότητα να αυτοπεριοριστούν στο σπίτι τους.

Όσοι θα τίθενται σε καραντίνα στα ξενοδοχεία, μετά την παρέλευση των επτά ημερών, θα πρέπει να επαναλάβουν το τεστ κορωνοϊού. Όσοι προκύπτουν αρνητικοί κατά την δεύτερη ε-

Όλοι οι επιβιβάζονται από το Ηνωμένο Βασίλειο θα μεταφέρονται σε ξενοδοχεία και θα τίθενται σε καραντίνα επτά ημερών.

ξέτασή τους, θα επιστρέφουν στο σπίτι τους, όπου θα παραμείνουν σε αυτοπεριορισμό για ακόμα τρεις ημέρες.

Την δέκατη ημέρα του αυτοπεριορισμού τους και νοούμενου ότι δεν θα έχουν εκδηλώσει συμπτώματα, θα αποδεσμεύονται αυτόματα. Αν, όμως, εκδηλώσουν συμπτώματα, θα πρέπει να επι-

κοινωνούν αμέσως με τον Προσωπικό Ιατρό τους για οδηγίες.

Επανελέγχος δειγμάτων

Σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας, όλα τα δείγματα που είχαν προκύψει θετικά στον ιό Sars-CoV-2 την περασμένη εβδομάδα και αφορούν σε άτομα που α-

φίχθηκαν από το Ηνωμένο Βασίλειο, θα εξεταστούν ειδικά για να διαπιστωθεί κατά πόσο πρόκειται για το νέο στέλεχος του ιού. Ήδη από την Δευτέρα, το Υπουργείο Υγείας επικοινωνήσε με το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής, το οποίο θα αναλάβει να διενεργήσει τις εξειδικευμένες εξετάσεις.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΠΙΣΣΑΡΙΔΗ**

Νέες ιδέες και δράση για μεταρρυθμίσεις

Η Κύπρος είναι μια μικρή χώρα που έχει την τύχη να αποτελεί μέρος της μεγαλύτερης ενιαίας αγοράς στον κόσμο, με όλα τα συνεπαγόμενα οφέλη που απορρέουν από τις σημαντικές καταναλωτικές δαπάνες των Ευρωπαίων εταίρων μας, καθώς και από την πρόσβαση μας σε κορυφαίο επίπεδου χρηματοοικονομική και τεχνική στήριξη. Παράλληλα, ωστόσο, ανταγωνιζόμαστε κάποιες από τις καλύτερες εταιρείες στον κόσμο.

Ως εκ τούτου, η υλοποίηση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων και η προσαρμογή μας στα ευρωπαϊκά πρότυπα συνιστούν αναγκαίες προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη της χώρας μας. Στα σημερινά σημαίνει οπισθοδρόμηση, ανεξαρτήτως του πόσο καλό είναι το επίπεδο στο οποίο βρισκόμαστε. Η ανοιχτή ανταλλαγή ιδεών και η λήψη αποφάσεων που στοχεύουν στον πυρήνα του οικονομικού μας συστήματος θα πρέπει να αποτελούν μια συνεχή διαδικασία.

Δυστυχώς, και σε αντίθεση με άλλες μικρές οικονομίες της Ευρώπης, αυτό είναι κάτι στο οποίο υστερούμε. Η πρόοδος που έχουμε πετύχει από την ένταξή μας στην

Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι σήμερα υπήρξε πολύ περιορισμένη, ενώ η θέση μας εντός της ενιαίας αγοράς διολισθαίνει. Στους πλείστους δείκτες που χρησιμοποιούνται διεθνώς για σκοπούς κατάταξης της οικονομικής επίδοσης των κρατών έχουμε πιάσει σχεδόν πάτο. Υπάρχουν πολλά άρθρα και ιδέες στον τύπο και αλλού, όπως η μελέτη που το τότε Συμβούλιο Εθνικής Οικονομίας είχε ετοιμάσει για την κυβέρνηση, πολλά άρθρα που είχα δει στις πιο μεγάλους κύρους εφημερίδες, η πρόσφατη μελέτη της PwC Κύπρου για το μετασχηματισμό της οικονομίας (Restart Cyprus: Now) και η πολυσέλιδη έκθεση που ετοιμάστηκε πρόσφατα υπό τη προεδρία μου, μετά από πρόσκληση της Ελληνικής Κυβέρνησης για αναπτυξιακή πολιτική στην Ελλάδα.

Η Ελλάδα, που ως πρόσφατα υπέφερε από τις ίδιες αγκυλώσεις και την ίδια κωλυσιεργία όπως και η Κύπρος, φαίνεται να έχει αλλάξει σελίδα. Καιρός είναι να ακολουθήσει και η Κύπρος.

Στην Κύπρο, η υλοποίηση καθολικών μεταρρυθμίσεων, όπως αυτών που χρειάζονται, δεν είναι εύκολη υπόθεση, καθώς

Νέες προτάσεις για μεταρρυθμίσεις που θα μπορούσαν να διαφοροποιήσουν τη μελλοντική πορεία της Κύπρου.

απαιτείται ταυτόχρονη ανάλυση δράσης σε πολλά επίπεδα. Δεν είναι απλά θέμα διόρθωσης ενός ή δύο ζητημάτων εντός ενός συνόλου που λειτουργεί σωστά. Θα πρέπει να ασχοληθούμε με το σύνολο, με την ελπίδα ότι το κυπριακό επιχειρηματικό πνεύμα θ' αφεθεί ελεύθερο να λειτουργήσει για το κοινό καλό και όχι να εκτραπεί προς μη παραγωγικές δραστηριότητες προσοδοθηρίας. Και υπάρχει και το τεράστιο πρόβλημα της διαφθοράς, που εμείς οι απλοί πολίτες δεν μπορούμε να ξέρουμε πόσο έχει διεισδύσει στον πολιτικό κόσμο, αλλά από καιρό σε καιρό κάτι ακούγεται που αποτελεί και ένδειξη ότι ίσως να έχει απλώσει τα πλοκάμια της πολύ μακριά και βαθιά.

Η Κύπρος είναι ένα πανέμορφο νησί, με απaráλληλη πολιτιστική κληρονομιά και κοινωνικά φιλελεύθερους και μορφωμένους πολίτες. Το μόνο που χρειάζεται είναι να αναγνωρίσουμε την αξία μας. Οι Κύπριοι που φεύγουν στο εξωτερικό για να εργαστούν διατρέπουν. Γιατί δεν μπορούμε να δημιουργήσουμε τις κατάλληλες συνθήκες ώστε να διαπρέψουν οι εντός της χώρας μας; Προσωπικά, πιστεύω ότι είμαστε σε θέση να το κάνουμε.

Η πιο ανησυχητική ίσως επικρατούσα αντίληψη στην κυπριακή κοινωνία του σήμερα συνοψίζεται στην ιδέα ότι «εμείς είμαστε διαφορετικοί». Δυστυχώς, η φράση «εδώ είναι Κύπρος» ακούγεται υπερβολικά συχνά. Πρέπει να αλλάξουμε τρόπο σκέψης. Δεν είμαστε διαφορετικοί. Είμαστε ακριβώς οι ίδιοι με οποιαδήποτε άλλη μικρή ευρωπαϊκή χώρα με καλή ποιότητα ζωής, η οποία πρέπει να παλέψει για να μπορέσει να ανταγωνιστεί και να προοδεύσει.

Η πρώτη από τις μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται, που πιθανόν να ξενίσουν τους αναγνώστες, βρίσκεται στο επίκεντρο των σύγχρονων ιδεών γύρω από την οι-

κονομική πρόοδο: πρόκειται για την πολιτιστική ανάπτυξη. Θα πρέπει να αλλάξουμε τον τρόπο σκέψης μας και να αντιληφθούμε ότι είμαστε ένα σύγχρονο κράτος με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, που γνωρίζει πώς να αξιοποιεί την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά του και να σκέφτεται θετικά σε ό,τι αφορά το μέλλον και τις ικανότητές του. Το κράτος οφείλει να πάρει τα νιά σε αυτήν την προσπάθεια, καθοδηγώντας μας προς αυτή την κατεύθυνση. Στις πιο συμβατικές μεταρρυθμίσεις σε επίπεδο διακυβέρνησης και οικονομίας συμπεριλαμβάνεται και ο εκσυγχρονισμός του δημόσιου τομέα, από τα δικαστήρια και την απονομή της δικαιοσύνης μέχρι τα υπουργεία και τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο δημόσιος τομέας θα πρέπει να αποτελεί θετικό παράδειγμα προς μίμηση και να διευκολύνει την ανάπτυξη και την ομαλή λειτουργία του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας γενικότερα. Φέρει την ευθύνη της τήρησης του νόμου και της τάξης, της προστασίας του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, καθώς και της προώθησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του νησιού,

τόσο εντός όσο και εκτός συνόρων. Πολλά είναι τα διδάγματα που μπορούμε να αποκομίσουμε από τις επιτυχίες άλλων μικρών χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δυστυχώς, δεν υπήρξαμε πολύ καλοί μαθητές, τουλάχιστον μέχρι σήμερα.

Η παιδεία, η υγεία, το επιχειρηματικό περιβάλλον και η στήριξη των ομάδων του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες χρήζουν επείγουσας μεταρρυθμίσεων, αν θέλουμε να ενισχύσουμε το βιοτικό μας επίπεδο.

Η τεχνολογία, η φύση των εταιρικών οργανισμών και ο ρόλος τους στην κοινωνία εξελίσσονται συνεχώς. Θα πρέπει να παραμείνουμε σε εγρήγορση, επιδιώκοντας τον συνεχή εκσυγχρονισμό της χώρας μας μέσα από τη μεταρρύθμιση. Πρόκειται για μια συνεχή και αένα διαδικασία - και όχι μια μεμονωμένη ενέργεια - που πρέπει να τροφοδοτείται συνεχώς με νέες ιδέες και δράση.

Ο Sir Χριστόφορος Πισσαρίδης είναι Regius Professor στο London School of Economics, και Καθηγητής Ευρωπαϊκών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Κάτοχος βραβείου Νόμπελ.

Κόβουν ράβουν για το νέο προϋπολογισμό

Συναντήσεις με τα κόμματα για να βρεθεί η πλειοψηφία και οι τεχνοκράτες του ΥΠΟΙΚ αναδιαμορφώνουν

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μετά την καταψήφιση του προϋπολογισμού του 2021 η Κυβέρνηση «κόβει και ράβει» το νέο Προϋπολογισμό που θα πρέπει να επανακαταθέσει στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Σε μια διαδικασία που γίνεται παράλληλα, Κυβέρνηση και ΔΗΣΥ έχουν αρχίσει από την επόμενη κιόλας ημέρα της καταψήφισης, από τη μια, προσπάθεια για να εξασφαλίσουν πλειοψηφία και, από την άλλη, να αναδιαμορφώσουν τον προϋπολογισμό που δεν βρήκε αρκετούς υποστηρικτές. Όσον αφορά όμως στα ποιά, δεν φαίνεται να υπάρχουν μεγάλα περιθώρια για αύξησή του. Το Υπουργείο Οικονομικών, όπως διαρρέει, κατευθύνεται στην αναδιαμόρφωση του ήδη αυξημένου –από πλευράς δαπανών- προφίλ του. Έχοντας υπόψη τα 742 εκατομμύρια ευρώ επιπλέον σε σχέση με τον προϋπολογισμό του 2019, ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης ξεκαθαρίζει στην «Κ» πως δεν υπάρχουν και μεγάλα περιθώρια για περαιτέρω αύξηση. Συγκεκριμένα, δήλωσε πως μπορούν να μπουν επιμέρους στοικεία. Ο χρόνος όμως πιέζει και πρέπει, ένεκα και των ερωτών, να ολοκληρωθεί η αναπροσαρμογή του κρατικού προϋπολογισμού του 2021 από τους τεχνοκράτες του Υπουργείου Οικονομικών. Οι

Ο αναθεωρημένος προϋπολογισμός θα έχει πιθανότατα τη στήριξη των 18 βουλευτών του ΔΗΣΥ, θα έχει τις τρεις ψήφους της Συνεργασίας των Δημοκρατικών Δυνάμεων, τις δύο ψήφους της Αλληλεγγύης, τις ψήφους του ΕΛΑΜ, τη μία ψήφο της Συμμαχίας Πολιτών και τις τρεις ψήφους της ΕΔΕΚ.

επαφές των κομμάτων και της Κυβέρνησης είναι συνεχείς, με απώτερο σκοπό να ψηφιστεί ο νέος προϋπολογισμός εντός Ιανουαρίου. Η απόσταση πάντως με το ΔΗΚΟ και συγκεκριμένα με τον Πρόεδρό του, Νικόλα Παπαδόπουλο, συνεχώς μεγαλώνει. Κυβέρνηση και ΔΗΚΟ ανταλλάσσουν με αμείωτο ρυθμό σκληρές ανακοινώσεις και θα είναι δύσκολο να αποκτήσει πάλι το ΔΗΚΟ το ρόλο του «ρυθμιστή» στο άμεσο μέλλον. Την ίδια ώρα, το ρόλο του «ρυθμιστή» αναμένεται να αναλάβει το κόμμα που ηγείται ο Μαρίνος Σιζόπουλος, η ΕΔΕΚ. Συνάντηση με τον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ κ. Μαρίνο Σιζόπουλο είχε την Δευτέρα ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου. Μετά το τέλος της συνάντησης ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού τόνισε πως η ΕΔΕΚ, μαζί με τις άλλες δυνάμεις που στήριξαν τον προϋπολογισμό, γίνονται οι ρυθμιστές για να ξαναμπεί η χώρα στην πορεία χωρίς ανασφάλειες και να σταλεί και το μήνυμα στο εξωτερικό ότι δεν υπάρχει ο κίνδυνος αποσταθεροποιήσις της οικονομίας. Από την πλευρά του, ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ τόνισε: «Προσερχόμαστε στο διάλογο με υπευθυνότητα, μετριοπάθεια, σύνθεση, χωρίς εκβιαστικά διλήμματα και χωρίς να θεωρούμε πως ο ρυθμιστικός μας ρόλος θα πρέπει να οδηγήσει σε απορρύθμιση του κράτους και της οικονομίας. Αντίθετα, δεν είμαστε διατεθειμένοι με τις προτάσεις μας ούτε να οδηγήσουμε σε οικονομικό εκτροχιασμό τον προϋπολογισμό, ούτε να θέσουμε υπό αμφισβήτηση την οικονομική αξιοπιστία της πατρίδας μας ενόψει αξιολογήσεων από διεθνείς οίκους. Ταυτόχρονα, όμως, πρόθεσθ

μας είναι να δώσουμε τη δυνατότητα να υπάρξει ένα δίκτυο οικονομικής και κοινωνικής στήριξης σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, που έχουν πληγεί από την οικονομική κρίση του 2012-13 και της σημερινής πανδημίας, κυρίως τους δανειολήπτες που σε αρκετές περιπτώσεις κινδυνεύουν από αυθαίρετες και άδικες εκποιήσεις, τους κατοίκους της υπαίθρου, τους συνταξιούχους και γενικά τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Είμαι αισιόδοξος ότι αν και οι δυο πλευρές διατηρήσουμε τους χαμηλούς τόνους και τη σύνθεση που πρέπει να μας χαρακτηρίζει, σύντομα θα καταλήξουμε σε θετικό αποτέλεσμα και δεν πρόκειται να αφήσουμε το κράτος μας χωρίς προϋπολογισμό».

Και άλλες συναντήσεις

Με τον Πρόεδρο της Συμμαχίας Πολιτών κ. Γιώργο Λιλλήκα συναντήθηκε την Τρίτη ο κ. Νε-

Η απόσταση πάντως με το ΔΗΚΟ και συγκεκριμένα με τον Πρόεδρό του, Νικόλα Παπαδόπουλο, συνεχώς μεγαλώνει.

οφύτου, με τον πρώτο να δηλώνει μετά το πέρας της συνάντησης τα εξής: «Εστίασαμε πάνω στις προτάσεις που ήδη ξεκίνησα να συζητώ με την κυβέρνηση, δυο από αυτές τις είχα συζητήσει εκτεταμένα με την Υπουργό Εργασίας πριν από περίπου 10 μέρες. Τις προτάσεις θα τις καταθέσω στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Πιστεύω ότι υπάρχει πεδίο σύγκλισης. Για να μην οδηγηθεί ο

τόπος σε περιπέτειες πρέπει να παραμερίσουμε μικροκομματικές ή άλλες σκοπιμότητες και με αλληλοσεβασμό μέσα από έναν παραγωγικό διάλογο να βρούμε τις λύσεις εκείνες που θα εξυπηρετήσουν την κοινωνία. Αυτός είναι ο στόχος μας. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια εμείς δεν θα επιχειρήσουμε ένα πάρε δώσε με την κυβέρνηση, δεν θα μπορούμε στη λογική της συνδιαλλαγής

ούτε θα επιχειρήσουμε να αλλοιώσουμε τη φιλοσοφία του προϋπολογισμού. Εμείς αναγνωρίζουμε πως σε μια δημοκρατία την ευθύνη για τη συνολική πολιτική φέρει ο εκάστοτε Πρόεδρος που εκλέγει ο κυπριακός λαός. Θα επιχειρήσουμε να βελτιώσουμε κάποιες πιυκές του προϋπολογισμού, να θεσμοθετήσουμε κάποια ζητήματα όπως αυτά που αφορούν για παράδειγμα τον εθνικό κατώτατο μισθό, τις συντάξεις, έτσι ώστε να γίνουν διαχρονικοί θεσμοί».

Συνάντηση στα γραφεία του Κινήματος Αλληλεγγύης, είχε ο κ. Νεοφύτου την Τρίτη με την Πρόεδρό της, Ελένη Θεοχάρους. Η κ. Θεοχάρους είπε τα εξής: «Γνωρίζαμε ότι ο συγκεκριμένος προϋπολογισμός είχε πάρα πολλά τρωτά, δεν ανταποκρινόταν στις προσδοκίες μας, ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την κρίσιμότητα των καιρών, λαμβάνοντας υπόψη τα τεράστια προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζουν το κράτος και κυρίως οι φτωχότερες τάξεις του λαού, ψηφίσαμε τον προϋπολογισμό χωρίς να διαβουλευτούμε προηγουμένως με την Κυβέρνηση ή με τον ΔΗΣΥ είτε διεκδικώντας ανταλλάγματα είτε διεκδικώντας επιβραβεύσεις, ούτε πριν ούτε μετά την ψήφιση του προϋπολογισμού. Έχουμε την ικανοποίηση ότι αρκετά από τα αιτήματά μας και μέσω των τροπολογιών και μέσω των συναντήσεων που είχαμε με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας έχουν δρομολογηθεί για την εφαρμογή τους».

Συνάντηση και με τον κ. Αγγέλο Βότση, εκ μέρους της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων, είχε την Τρίτη ο κ. Νεοφύτου. Μετά το πέρας της συνάντησης, ο κ. Βότσης δήλωσε τα εξής: «Θέλουμε να κτίσουμε επί του προϋπολογισμού ώστε τα αιτήματα του απλού πολίτη να μπορούν στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό να υλοποιηθούν.

Έχει τροχοδρομηθεί συζήτηση για το συνταξιοδοτικό με την Υπουργό Εργασίας, θα δούμε και το θέμα του 12% της μείωσης των συντάξεων, ο κατώτατος μισθός, η αποζημίωση των κουρεμένων ταμείων προνοίας, αύξηση επιδομάτων για φοιτητές, μονογονιούς, ορφανά, πολύτεκνους, για ενιαίο φορέα επιτέλους στεγαστικής πολιτικής, την ενδεχόμενη μετεξέλιξη του οργανισμού χρηματοδοτήσεως στέγης σε μια νέα μορφή συνεργατισμού, το σχέδιο Εστία να λειτουργήσει με τη μεγαλύτερη δυνατή ευελιξία και ταυτόχρονα είπαμε σήμερα με τον Πρόεδρο κατά πόσο θα ήταν καλό όλες οι πολιτικές δυνάμεις που συμφωνούμε να ζητούσαμε μια αναστολή όλων των εκποιήσεων για το πρώτο τρίμηνο του χρόνου λόγω της πανδημίας».

Την περασμένη Παρασκευή ο κ. Νεοφύτου είχε συνάντηση με τον Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ, Άντρο Κυπριανού. Ο κ. Κυπριανού ξεκαθάρισε πως σε ό,τι αφορά το ΑΚΕΛ, δεν θέλει σε καμία περίπτωση ο τόπος να μπει σε περιπέτειες. «Γι' αυτό έχω ξεκαθαρίσει πως ως ΑΚΕΛ είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε πολιτικές, οι οποίες είναι ωφέλιμες για τον κόσμο και για τη χώρα μας». Όπως εξήγησε, «αυτά είναι ζητήματα που αφορούν τους εργαζομένους, τους ανθρώπους με χαμηλά εισοδήματα, τους ανθρώπους που αντιμετωπίζουν τεράστιες δυσκολίες με τις τράπεζες».

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου Apple Pay

ΑΠΟΨΗ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Ο ιός μεταλλάσσεται, η προχειρότητα όχι

Σε καμία περίπτωση δεν θα καταφερώ με σκληρά λόγια εναντίον της καραντίνας ατόμων που πρέπει να περάσουν αυτόν τον περίωριμο, επειδή εκτέθηκαν σε άτομα ή περιοχές αυξημένων επικινδυνότητας. Θα ήμουν άλυστος ανακόλουθος αν το έκανα, απλά και μόνο επειδή αυτή τη φορά επηρεάζομαι εγώ.

Η κατάσταση με το μεταλλαγμένο στέλεχος του ιού που φαίνεται να υπάρχει στη Βρετανία έφερε ένα νέο πανικό και βλέπουμε διάφορες χώρες να αναστέλλουν τις αεροπορικές τους συνδέσεις με τη Βρετανία, σε μια προσπάθεια ελαχιστοποίησης της πιθανότητας να μεταφερθεί το στέλεχος αυτό στις χώρες τους. Φυσικά η αλήθεια να λέγεται, το στέλεχος αυτό φαίνεται να υπάρχει τουλάχιστον από τα μέσα Σεπτεμβρίου, απλά έγινε επίσημα ανακοίνωση από τον Βρετανό πρωθυπουργό το περασμένο Σάββατο όταν έθεσε το Λονδίνο και κάποιες άλλες περιοχές σε επίπεδο περιορισμών Tier 4. Δηλαδή, η μετάλλαξη δεν ανακαλύφθηκε προχθές.

Όλο αυτό το διάστημα και δη κατά τους μήνες Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου πολυάριθμοι κύπριοι μετέβηκαν στο Λονδίνο όχι για διακοπές ή για ψώνια, αλλά για μερικές ώρες λόγω ανάγκης να ακολουθήσουν

μια διαδικασία αίτησης κάποιου αναγκαίου στάτους για τα παιδιά τους που σπουδάζουν ή θα σπουδάσουν εκεί, λόγω Brexit και επιβαλλόταν η είσοδος τους στη χώρα.

Ο νέος πανικός λοιπόν ήρθε και εδώ κάτω. Και προσέτω, ενδεχομένως δικαιολογημένα. Εκείνο που θέλω να θίξω είναι η διαχείριση από τις αρχές. Και εξηγούμε:

Λήφθηκε τη Δευτέρα η απόφαση πως επιβάτες πτήσεων που φθάνουν από το Λονδίνο από τις 6 μ.μ. της μέρας εκείνης και μετά θα μπαίνουν σε καραντίνα δέκα ημερών αφού υποβληθούν πρώτα σε μοριακό τεστ. Στην έβδομη μέρα μετά από ένα δεύτερο αρνητικό μοριακό τεστ μπορεί το κάθε άτομο να πάει σπίτι του για αυτοπεριορισμό άλλων τριών ημερών. Πολύ ωραία. Πού είναι το πρόβλημα;

Το πρώτο πρόβλημα είναι ο χρονισμός της απόφασης. Αν έβγαине μια ανακοίνωση πιο γρήγορα πολλοί θα μπορούσαν να αναπροσαρμόσουν τα σχέδιά τους. Κυριολεκτικά η ανακοίνωση βρήκε τους επιβάτες δύο πτήσεων πριν τη σκάλα του αεροπλάνου οπότε και δεν είχαν πραγματικές επιλογές. Κάποιοι που αποφάσισαν το τελευταίο δευτερόλεπτο να μην ταξιδέψουν καθυστέρησαν την πτήση κατά μιάμιση

Η ανακοίνωση βρήκε τους επιβάτες δύο πτήσεων πριν τη σκάλα του αεροπλάνου οπότε και δεν είχαν πραγματικές επιλογές.

ώρα επειδή έπρεπε να κατέβουν οι αποσκευές τους. Οι πτήσεις αυτές έφταναν κανονικά κοντά στις 6 μ.μ. ενώ έφθασαν μετά τις 7:30 μ.μ. Αν δεν ανακοινώνονταν και οι πτήσεις έφταναν κανονικά, οι επιβάτες θα θεωρούνταν μια χαρά να πάνε σπίτι τους. Έπρεπε να είχε δοθεί 24ωρη προειδοποίηση αντί ειδοποίηση της τελευταίας στιγμής.

Το δεύτερο πρόβλημα είναι πως τη Δευτέρα πριν τις 6 μ.μ., πόσω μάλλον Κυριακή και Σάββατο προσγειώθηκαν πολυάριθμες

πτήσεις από Βρετανία και οι επιβάτες πέρασαν τις πύλες των αεροδρομίων μας χωρίς πρόβλημα. Αυτοί δεν αποτελούν ωρολογιακή βόμβα για την κοινωνία; Αν γι' αυτούς είναι αρκετό να αυτοπεριοριστούν στα σπίτια τους, γιατί να μην είναι ικανοποιητικό το ίδιο μέτρο γι' αυτούς που έφθασαν νωρίς το βράδυ;

Το τρίτο πρόβλημα είναι η διαχείριση των αρχών επί εδάφους. Απλά να αναφέρω ότι όσο και να πρόσεξαν οι επιβάτες ενόσω ήταν στην Βρετανία ήταν μάταιο αν υπήρχε

έστω και ένα κρούσμα ανάμεσα τους. Και αυτό επειδή ο συγκρωτισμός τόσο μέσα στα λεωφορεία μετάβασης από το αεροπλάνο στο κτήριο αφίξεων, όσο και μέσα στην αίθουσα εντός του κτηρίου ήταν απίστευτος, χωρίς κανένα μέτρο. Όλος ο κόσμος ήταν μαντρισμένος. Αυτό αναιρέσει την πολιτική της αεροπορικής εταιρείας που αποδέσμευε τους επιβάτες κατά μέρες ομάδες.

Το τέταρτο κατά σειρά πρόβλημα εστιαζόταν στο γεγονός ότι ο χώρος λήψης δειγμάτων μοριακής εξέτασης έδειχνε πρόχειρος και σχετικά ανοργάνωτος. Αυτή η υπηρέσια είναι «μόνιμη» εδώ και κάτι μήνες. Δεν μπορούσε να στηθεί καλύτερα;

Το πέμπτο θέμα είναι η απόφαση όπως άτομα κάτω των 18 χρονών μπορούν να πάνε σπίτι τους. Αυτό αγγίζει πολλά ευαίσθητα θέματα. Καλά, επιμπεύονται νεαρούς έφηβους πως θα τηρήσουν τον αυτοπεριορισμό στο σπίτι και όχι τους ενήλικες; Τη στιγμή μάλιστα που κατά την ομολογία των ειδικών είναι οι πιο δυνητικοί μεταδότες του ιού και πλείστοι των οποίων ασυμπτωματικοί; Άσπε που δεν υπήρχε και σοβαρός έλεγχος για το ποιος είναι 18 και κάτω ή 18 και πάνω...

Το έκτο θέμα είναι οι συμβάσεις που έγιναν με ξενοδοχεία για στέγαση ατόμων σε καραντίνα. Μετέβη κάποιος υπεύθυνος να δει αν τα εν λόγω ξενοδοχεία μπορούν να εξυπηρετήσουν σε συνθήκες χειμώνα; Να πιο ένα παράδειγμα. Ξενοδοχεία που λειτουργούν εκτός χειμερινής σαιζόν έχουν κλιματισμό για το καλοκαίρι. Όχι όμως θέρμανση. Άρα αν ένα είναι ικανό να φιλοξενήσει άτομα το καλοκαίρι δεν είναι το ίδιο ικανό να φιλοξενήσει τον χειμώνα. Είναι δυνατόν να αναμένετε κόσμο αδιαμαρτύρητα να μείνει δέκα μέρες καραντίνα σε ένα δωμάτιο που δεν έχει θέρμανση, δεν έχει κουβέρτες ενώ έξω είναι κάτω των 15 βαθμών Κελσίου;

Μπορώ να μακρηγορήσω αλλά θα σταματήσω εδώ. Καραντίνα; Καραντίνα χωρίς κανένα πρόβλημα. Το αντιλαμβάνομαστε. Είναι όμως Χριστούγεννα: είτε δώστε περισσότερη αξιοπρέπεια στα άτομα που περιορίζετε ή αν τα τεστ εισόδου μας ήταν αρνητικά, αφήστε μας να περιοριστούμε σπίτι μας μόνοι μας. Δεν είμαστε πλιθιοι να γυρίζουμε δεξιά και αριστερά.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors

Πανδημία και οικονομία γονατίζουν τα κατεχόμενα

Αρον-άρον στην Αγκυρα ο «πρωθυπουργός» για να ζητήσει οικονομική βοήθεια

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Η **τουρκοκυπριακή** κοινότητα ετοιμάζεται να αφήσει πίσω της το 2020 σε μια ιδιαίτερα δύσκολη συγκυρία. Τις τελευταίες εβδομάδες, η κρίση του κορωνοϊού προσλαμβάνει νέες μεγαλύτερες διαστάσεις σε ολόκληρα τα κατεχόμενα.

Ο αριθμός των κρουσμάτων αυξάνεται καθημερινά, την ώρα που μεγεθύνεται η αγωνία των Τ/κ για την πορεία της πανδημίας. Την ίδια στιγμή, η μεγάλη

Η νέα «κυβέρνηση» βρίσκεται αντιμέτωπη με δυο εγχειρήματα: διαχείριση της πανδημίας και έλεγχο ορισμένων επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης. Και για τα δυο έργα χρειάζοντο έκτακτα οικονομικά κονδύλια.

οικονομική κρίση, η οποία μαζί με την Τουρκία πλήττει την καθημερινότητα της τ/κ κοινότητας, δεν φαίνεται να έχει άμεσο τέλος. Οι κλυδωνισμοί στην τουρκική οικονομία συνεχίζονται παράλληλα με την εξανέμιση των αποταμιεύσεων των Τ/κ.

Υπό διαιωνιζόμενες δραματικές συνθήκες, η νέα τρικομματική «κυβέρνηση» μειοψηφίας του Ερσάν Σανέρ επιχειρεί να έρθει σε συνεννόηση με την Αγκυρα για την εξασφάλιση νέων περιθωρίων ανάσας για την τ/κ οικονομία. Την στιγμή

που γραφόταν το συγκεκριμένο δημοσίευμα, ο κ. Σανέρ ετοίμαζε τις αποσκευές του για επίσκεψη στην Αγκυρα, την πρώτη μετά την ανάδειξή του στο αξίωμα του «πρωθυπουργού», και την εκλογή του, στο πόστο του ηγέτη του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ).

Οικονομική κατάρρευση

Ο κ. Σανέρ μεταβαίνει στην Αγκυρα μαζί με τους στενούς συνεργάτες του, την στιγμή που κινδυνεύει ο 13ος μισθός του «δημοσίου» και η τ/κ πλευρά επιχειρεί να αντιμετωπίσει την δύσκολη οικονομική και κοινωνική συγκυρία με περιορισμένους οικονομικούς πόρους που έχει στην διάθεσή της. «Δίκως τα νέα κονδύλια και την βοήθεια της Αγκυρας, εκτός από τον 13ο μισθό, θα κινδυνεύσουν και οι κανονικοί μισθοί τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα», σημειώνουν στην «Κ» πηγές στα κατεχόμενα.

Την παρούσα στιγμή, η νέα «κυβέρνηση» βρίσκεται αντιμέτωπη με δυο εγχειρήματα: διαχείριση της πανδημίας και έλεγχο ορισμένων επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης. Και για τα δυο χρειάζεται ένα νέο «οικονομικό μαζιλάρι», δηλαδή ένα έκτακτο κονδύλι που θα παρέχει η Αγκυρα και το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για να αντιμετωπιστεί η δύσκολη συγκυρία.

Από το μέτωπο της πανδημίας οι τελευταίες πληροφορίες κάθε άλλο παρά «αισιόδοξες» θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν.

Ο αριθμός των ημερησίων κρουσμάτων αυξάνεται παράλληλα με την εντατικοποίηση της εγκώριας μετάδοσης, δηλαδή την αύξηση του αριθμού των εγκώριων κρουσμάτων. Εξαιτίας της ε-

Οι **κλυδωνισμοί** στην τουρκική οικονομία συνεχίζονται παράλληλα με την εξανέμιση των αποταμιεύσεων των Τ/κ.

πιδείνωσps της συνολικής κατάστασης, η «κυβέρνηση», το «Υπουργείο Υγείας» προχωρά στην εντατικοποίηση των μέτρων προστασίας, συμπεριλαμβανόμενου του μέτρου του προσωρινού de facto κλεισίματος των οδοφραγμάτων.

Η πανδημία κορυφώνεται την στιγμή που η «κυβέρνηση» αδυνατεί να απαντήσει στο ερώτημα «πότε και πώς θα ξεκινήσουν οι πρώτοι εμβολιασμοί στα κατεχόμενα».

Οι τελευταίες πληροφορίες για αυτό το ζήτημα προκαλούν σύγχυση. Ορισμένοι εκπρόσωποι της τ/κ ηγεσίας δεν αποκλείουν την εξασφάλιση εμβολίων από την Δύση μέσω της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Άλλα στελέχη της «κυβέρνησης» επιίζουν για θετικό αποτέλεσμα από τις επαφές του κ. Σανέρ στην Αγκυρα για την εξασφάλιση του κινέζικου εμβολίου μέσω της Τουρκίας.

Όλα τα προαναφερόμενα έρχονται στο προσκήνιο την ώρα που όπως έχει ήδη σημειωθεί η μεγάλη οικονομική κρίση εξακολουθεί να επηρεάζει στο σύνολό τους όλα τα τ/κ νοικοκυριά. Τον καιρό της πανδημίας εκατοντάδες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατέβασαν ρολά.

Οι Τ/κ περιορίσαν τις δαπάνες τους, την ώρα που η αντιστοίχια των ξένων νομισμάτων, με τα οποία στα κατεχόμενα πληρώνονται ενοίκια, δάνεια και λογαριασμοί, εκτοξεύτηκε στο ύψη.

Η Αγκυρα θέτει όρους

Την επιδείνωση της όλης κατάστασης στα κατεχόμενα παρακολουθεί από κοντά η Αγκυρα, η οποία στο πολιτικό πεδίο της τ/κ πλευράς, το τελευταίο διάστημα μετρά σειρά κινών. Τον Οκτώβριο η Τουρκία αρχικά κατάρφε να αναδείξει στην ηγεσία των Τ/κ τον Ερσίν Τατάρ. Στην συνέχεια, η τουρκική πλευρά ενεπλάκη στην διαδικασία ανάδειξης του νέου «πρωθυπουργού» και ηγέτη της τ/κ Δεξιάς. Η τουρκική επιλοκή στην διαδικασία εκλογής είχε ως αποτέλεσμα τον σχηματισμό της «κυβέρνησης» των γερακιών. Παράλληλα, η Τουρκία έχει στρέψει τα βλέμματά της και στο αξίωμα του «Πρόεδρου» της «Βουλής», αναμενόντας την ανάδειξη ενός εθνικιστή Τ/κ πολιτικού στο συγκεκριμένο αξίωμα κατά τις επόμενες εβδομάδες.

Στο περιθώριο όλων των προαναφερόμενων εξελίξεων, η τουρκική κυβέρνηση αναμενει την άφιξη του κ. Σανέρ στην Αγκυρα θέτοντας σειρά όρων για την απελευθέρωση νέων οικονομικών κονδυλίων. Σύμφωνα με πληροφορίες, παράλληλα με την προσκόλληση στην γνωστή εθνικιστική ρητορική στο Κυπριακό και στα ζητήματα της Ανατολικής Μεσογείου, η Αγκυρα ζητά από την νέα «κυβέρνηση» να ακολουθήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της κυρίως στο

πεδίο της οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα, η Αγκυρα ζητά από την «κυβέρνηση» σειρά μέτρων λιτότητας και ιδιωτικοποιήσεων σε στρατηγικούς τομείς τα λιμάνια, τα «τελωνεία», τους «δημόσιους» θεσμούς. Παράλληλα, η τουρκική πλευρά στοχεύει στην συρρίκνωση του «δημόσιου» τομέα και την σταδιακή διάλυση του τ/κ συνεργατισμού.

Τα αιτήματα της τουρκικής πλευράς το προηγούμενο διάστημα επέλεξαν να «παρακάμψουν» οι προηγούμενες «κυβερνήσεις» επιστρατεύοντας στρατηγικές καθυστέρησης ή αναβολής λήψης σχετικών, αναγκαίων πρωτοβουλιών. «Στην νέα περίοδο τα δεδομένα έχουν αλλάξει. Στο τιμόνι πλέον βρίσκονται Τ/κ πολιτικοί που οφείλουν την άνοδό τους στην πολιτική ιεραρχία στην υποστήριξη της Αγκυρας», προειδοποιούν οι πηγές της «Κ». Κατά την άποψή τους, στις σχέσεις Τουρκίας-τ/κ πλευράς πλέον σιτάζει η στιγμή της λήψης κρίσιμων αποφάσεων. «Το δραματικό στοιχείο για εμάς τους Τ/κ είναι το γεγονός ότι οι εξελίξεις μας βρίσκουν σε μια στιγμή που από πολλές απόψεις είμαστε απομονωμένοι, δίχως ικανά πολιτικά επιτελεία, συμμάχους, πολιτικές δυνάμεις με τις οποίες θα μπορούσαμε να ορθώσουμε το ανάστημά μας», καταλήγουν με πικρία οι συνομιλητές μας.

Ξεκίνησε εκστρατεία ενημέρωσης για τις τηλεφωνικές και ηλεκτρονικές απάτες

Επιμέλεια **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ**

Εκστρατεία ενημέρωσης για τις τηλεφωνικές και ευρύτερα τις ηλεκτρονικές απάτες, οι οποίες τον τελευταίο καιρό καταγράφουν έξαρση, ξεκίνησε ο Σύνδεσμος Τραπεζών Κύπρου. Σε ανακοίνωση, ο Σύνδεσμος Τραπεζών αναφέρει ότι εντοπίζει το πρόβλημα που προκύπτει πιο έντονα το τελευταίο διάστημα και παράλληλα στέλνει μηνύματα στο κοινό, για να είναι υποψιασμένο και να αποφύγει τις παγίδες που στήνουν οι εγκληματίες. Αναφέρει ότι οι ηλεκτρονικές και τηλεφωνικές απάτες χωρίζονται σε τρεις βασικές κατηγορίες που είναι οι Vishing (τηλεφωνικές κλήσεις), smishing (μέσω γραπτών μηνυμάτων sms) και phishing (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου – email).

«Και οι τρεις απάτες έχουν να κάνουν με τη χρήση τηλεφώνου, ξηυπώνων συσκευών ή του email», αναφέρει και προσθέτει ότι «οι εγκληματίες επιχειρούν να παραπλανήσουν πολίτες με σκοπό να αποκτήσουν πρόσβαση στους λογαριασμούς τους, μέσω υποκλοπής των προσωπικών δεδομένων πρόσβασης στους τραπεζικούς λογαριασμούς». Αυτός είναι ο κυριότερος λόγος, σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Τραπεζών, για τον οποίο «δεν πρέπει σε καμία περίπτωση οι πολίτες να δίνουν τους κωδικούς τους σε κανένα και βεβαίως να μην ανταποκρίνονται σε τέτοια μηνύματα».

Προσθέτει ότι οι τράπεζες ποτέ δεν θα ζητήσουν τους κωδικούς πρόσβασης ενός πελάτη τους μέσω τηλεφώνου ή μηνυμάτων. Ο Σύνδεσμος Τραπεζών αναφέρει ότι το υλικό της συγκεκριμένης εκστρατείας υποποιήθηκε στα πλαίσια πανευρωπαϊκής δράσης, στην οποία συμμετείχαν τα σώματα της Αστυνομίας σε κάθε χώρα και οι σύνδεσμοι ή ενώσεις τραπεζών.

Οι απάτες vishing (μέσω τηλεφωνικού μηνύματος), smishing (μέσω sms στο τηλέφωνο) και phishing (μέσω email), είναι οι κύριες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για απάτες που στοχεύουν πελάτες τραπεζών. Ο Σύνδεσμος προτρέπει τους πελάτες να είναι προσεκτικοί με αιφνιδιαστικές και απροειδοποίητες τηλεφωνικές κλήσεις ή κλήσεις μέσω viber, messenger, skype κλπ). Να κρατούν τον αριθμό τηλεφώνου από τον οποίο τους

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Το επίπεδο της Βουλής

Τελευταία είμαι πολύ στενοχωρημένος μ’ αυτά που παρακολουθώ στη Βουλή των Ελλήνων και στην Κυπριακή Βουλή. Το επίπεδο όσο πάει και πέφτει χαμηλότερα. Ακούς ομιλίες που θα μπορούσαν να γίνουν σε καφενείο και μόνο. Πραγματικά με ξεπερνά το γεγονός ότι βουλευτές έχουν άποψη για τα πάντα, ακόμα και για το αν θα κάνουμε εμβόλιο γιατί κάποιος άκουσαν ότι αλλάζει το DNA. Κάνουν τους γιατρούς, τους διεθνολόγους, τους δικηγόρους, τους μηχανικούς, χωρίς να έχουν την παραμικρή ιδέα για τι μιλάνε. Νομίζουν ότι επειδή εκλέχθηκαν είναι παντογνώστες, με κορυφαία προσωπική εμπειρία, όταν συζητούσα για ένα θέμα με κάποιον πολιτικό, μου είπε επί λέξει: «Με ψήφισαν 10.000 άνθρωποι, νομίζεις ότι δεν ξέρω;»

Την μια εβδομάδα έχουν μια συγκεκριμένη άποψη και υποστηρίζουν μια συγκεκριμένη θέση, αλλά την επόμενη διαρρηγνύουν τα μπάτια τους ότι ουδέποτε υποστήριξαν τη συγκεκριμένη θέση. Μιλάμε για μια επικίνδυνη κατάσταση που δυστυχώς σε Ελλάδα και Κύπρο ξεκίνησε με την οικονομική κρίση, όπου ο κόσμος κουράστηκε (με το δικίο του) και δυστυχώς έστειλε στη Βουλή γραφικούς και επικινδύνους. Βουλευτές που κατηγορούν από τη μια την κυβέρνηση για να τους δουν οι ψηφοφόροι τους και από την άλλη στα μουλωχτά πάνε και ζητάνε χάρες για τα παιδιά τους. Βουλευτές που έκαναν παρέα με καταδικασμένους ή που οι ίδιοι είχαν οικονομικό συμφέρον σε ό,τι ψήφισαν, βουλευτές που λαϊκίζουν περισσότερο κι από τραγουδιστές στα μπουζούκια και φωνάζουν ότι είναι οι καθαρότεροι των καθάρων μήπως το πιστέψουν και οι ίδιοι. Ηθικό πλεονέκτημα δεν έχει καμία πολιτική δύναμη από τη στιγμή που πέρασε στην εξουσία και γλυκάθηκε με τα προνόμια, έχοντας καταπατήσει όλα αυτά για τα οποία δήθεν αγωνιζόταν πριν.

Πρέπει η κοινωνία να καταλάβει ότι η Βουλή είναι ο καθρέφτης της και ότι οι Βουλευτές είναι εκεί για να υπηρετούν τα συμφέροντά της κοινωνίας που τους εξέλεξε. As μην ψηφίζουμε με ελαφρά την καρδιά και as ψηφίζουμε ανθρώπους που μπορούν να κάνουν τη διαφορά για τη χώρα μας και τα παιδιά μας. Η ψήφος είναι ιερή και είναι κρίμα να μην καταλάβουμε ότι η δύναμη είναι στα χέρια μας!

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ / Του **NAWAF ABDULLA***

Ετοιμη για το 2021 η DPWorld Limassol

Παρά το γεγονός ότι το 2020 ήταν μια χρονιά γεμάτη προκλήσεις για τον ναυτιλιακό κλάδο, στην DPWorld Limassol είχαμε την ευκαιρία να δούμε τα πρόγματα από μια διαφορετική σκοπιά. Να ενισχύσουμε την ανθεκτικότητα μας, να βελτιώσουμε τη λειτουργία μας, να εντείνουμε την ψηφιοποίηση και την αυτοματοποίηση των εργασιών μας και γενικά να ενσωματώσουμε καινούριες και πιο παραγωγικές μεθόδους στη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων μας. Την ώρα που οι χώρες ανά τον κόσμο αναγκάστηκαν να εφαρμόσουν μέτρα για να περιορίσουν την εξάπλωση της πανδημίας του COVID-19, η κίνηση στα λιμάνια κατέγραψε σημαντική μείωση, τα δρομολόγια των κρουαζιέρων αναστάληκαν, ενώ μειώθηκε και ο όγκος των εμπορευματοκιβωτίων. Καθ’ όλη τη διάρκεια του 2020, νέες προκλήσεις εμφανιζόνταν καθημερινά τις οποίες έπρεπε να αντιμετωπίσουμε με ταχύτητα, για να διασφαλίσουμε τη συνέχιση της εμπορικής δραστηριότητας και την έγκαιρη μεταφορά βασικών αγαθών.

Εμπορικές δραστηριότητες

Προς αυτή την κατεύθυνση, η DPWorld Limassol προχώρησε στην εφαρμογή εξειδικευμένου σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας, διασφαλίζοντας την απρόσκοπτη διεξαγωγή των εμπορικών δραστηριοτήτων και των εργασιών φορτοεκφόρτωσης στο λιμάνι Λεμεσού. Παράλληλα, προσαρμόσαμε τον τρόπο λειτουργίας μας, θέτοντας ως προτεραιότητα την ασφάλεια του προσωπικού και των πελατών μας.

Παρόλο που οι μεγαλύτεροι διοργανωτές κρουαζιέρων ανέστειλαν τη λειτουργία τους και οι έρευνες για εντοπισμό υδρογονανθράκων στα ανοικτά της Κύπρου σταμάτησαν, εμείς συνεχίσαμε κανονικά τις εμπορικές δραστηριότητες και τις εργασίες φορτοεκφόρτωσης με γνώμονα την μεταφορά ειδών πρώτης ανάγκης στους κατοίκους και τις επιχειρήσεις της Κύπρου.

Για την ακρίβεια, μεταξύ Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 2020, η DPWorld Limassol διαχειρίστηκε με ασφάλεια φορτίο που προοριζόταν για τοπικές και διεθνείς επιχειρήσεις, εξυπηρετώντας συνολικά 645 πλοία. Επίσης, επενδύσαμε σημαντικά στην τεχνολογική αναβάθμιση και την αγορά εξοπλισμού με στόχο την ενίσχυση της αν-

Το 2020 η εταιρεία εντατικοποίησε τις προσπάθειες για αυτοματοποίηση και ψηφιοποίηση των λειτουργιών της, με στόχο να καταστήσει ανθεκτικότερο το λιμάνι Λεμεσού.

θεκτικότητας μας, εστιάζοντας παράλληλα στην ψηφιοποίηση και την αυτοματοποίηση, προκειμένου να ανταποκριθούμε αποτελεσματικά στις νέες συνθήκες.

Νέα εποχή

Συγκεκριμένα, με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του τερματικού, επενδύσαμε σε εξοπλισμό ο οποίος αύξησε την αποτελεσματικότητα και την παραγωγικότητά μας, αναβαθμίσαμε τον στόλο μας με την αγορά καινούριων περονοφόρων, ενός μηχανήματος χειρισμού άδειων εμπορευματοκιβωτίων και ενός τηλεσκοπικού γερανού. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι το καλοκαίρι, η DPWorld Limassol πιστοποιήθηκε, έπειτα από ανεξάρτητο έλεγχο, με το διεθνές πρότυπο ISO 45001:2018 για το Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία.

Επιπρόσθετα, εφαρμόσαμε δύο νέες μεθόδους ηλεκτρονικών πληρωμών, παρέχοντας σε πελάτες και συνεργάτες την επιλογή να πραγματοποιούν γρήγορες και ασφαλείς διαδικτυακές συναλλαγές, περιορίζοντας την φυσική επαφή.

Στοχεύοντας, παράλληλα, στην βελτιστοποίηση των λειτουργιών του λιμανιού βρισκόμαστε σε διαδικασία εισαγωγής ενός ψηφιακού συστήματος (TOS), με το όνομα Zodiac. Πρόκειται για μια ολοκληρωμένη πλατφόρμα που παρέχει real-time πληροφόρηση σχετικά με τις κινήσεις των πλοίων, τα ναυπηγία και τις εισόδους των λιμένων. Το νέο σύστημα θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και την παραγωγικότητα του τερματικού, μειώνοντας την ίδια ώρα τα λειτουργικά κόστη και βελτιώνοντας την εμπειρία των πελατών. Περιλαμβάνει ακόμη, μια εξειδικευμένη συσκευή χειρός, η οποία επιτρέπει στην ομάδα της DPWorld Limassol να παρέχει

ενημέρωση σε πραγματικό χρόνο για τα υπό διαχείριση φορτία.

Η εταιρεία βρίσκεται, επίσης, σε διαδικασία πιστοποίησης της ως Εγκεκριμένου Οικονομικού Φορέα, μια αναγνώριση που αφενός θα επικυρώσει ότι ο τελωνειακός έλεγχος και οι διαδικασίες που διεξάγονται στο λιμάνι ευθυγραμμίζονται πλήρως με τα αυστηρότερα διεθνή πρότυπα και αφετέρου θα μας παρέχει πρόσβαση σε τελωνειακές διευκολύνσεις σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αισιόδοξια για το 2021

Αφηνοντας πίσω το 2020, κατευθυνόμαστε στο 2021 επιδιώκοντας να καλύψουμε το χαμένο έδαφος και να συμβάλουμε στην αειφόρο ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας.

Ο κλάδος των κρουαζιέρων αναμένεται πως θα ανακάμψει μετά την κυκλοφορία των εμβολίων. Ήδη μεγάλοι διοργανωτές κρουαζιέρων όπως η Royal Caribbean ετοιμάζονται να ξεκινήσουν δοκιμαστικά δρομολόγια το πρώτο τρίμηνο του 2021. Ακόμη, η επανέναρξη της ακτοπλοϊκής σύνδεσης Κύπρου-Ελλάδας τον Μάϊου του 2021 προβλέπεται ότι θα αναζωογονήσει τον τουριστικό κλάδο, προσφέροντας μια εναλλακτική επιλογή, πέραν των αεροπλανών ταξιδιών, τόσο στους Κύπριους όσο και στους ξένους επισκέπτες. Λόγω της εγγύτητας του με την Ελλάδα όπως επίσης και των υπεριούχοντων εγκαταστάσεων που διαθέτει το Τερματικό Κρουαζιέρων, το λιμάνι Λεμεσού συγκαταλέγεται στις κορυφαίες επιλογές της κυβέρνησης για την ακτοπλοϊκή σύνδεση.

Αναμφίβολα δεν πρόκειται για εύκολο εγχείρημα. Η επιτυχία εξαρτάται, άλλωστε, από αρκετούς παράγοντες όπως η ομαλή επανεκκίνηση των δραστηριοτήτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, η ζήτηση για κρουαζιέρες και η γρήγορη και αποτελεσματική κυκλοφορία των εμβολίων. Στην DPWorld Limassol αισθανόμαστε αισιόδοξοι ότι μέσα από τη στενή συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, θα μπορέσουμε να συνεχίσουμε από εκεί που σταμάτησαμε, υλοποιώντας τον στόχο μας που δεν είναι άλλος από το να καταστήσουμε το λιμάνι Λεμεσού βασικό περιφερειακό κέντρο εμπορίου και κρουαζιέρων.

*Διευθύνων Σύμβουλος, DPWorld Limassol.

ΤΕΥΧΟΣ 149 | ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2021

γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

Για το 2021 ευχόμαστε
να μαγειρεύουμε, να τρώμε,
να απολαμβάνουμε παρέα

Η Μαριλένα Ιωαννίδου μάς ετοιμάζει
το τελευταίο δείπνο της χρονιάς
και η Αθηνά Λοϊζίδου μάς γλυκαίνει
με σοκολατοδημιουργίες.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

ΕΚΤΑΚΤΩΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Βαρκελώνη κήρυξε πόλεμο στην Amazon

Όταν η πανδημία του κορωνοϊού ενέσκηψε με δριμύτητα στην Ισπανία τον Μάρτιο, η Αριάδνα Σέρα συνειδητοποίησε ότι η φετινή χρονιά, αλλά και οι επόμενες, δεν προοιωνίζονταν κάτι καλό για την επιχείρησή της, η οποία προσέφερε ποδηλατικές περιηγήσεις στην πόλη σε ξένους σπουδαστές. Την είχε συνιδρύσει πριν από δέκα χρόνια στη Βαρκελώνη, στην Καταλωνία. Οπότε, φέτος, στα 41 της χρόνια η Αριάδνα σε συνεργασία με πέντε συνεργάτιδες της αποφάσισε μια αλλαγή πλεύσης. Και διερεύνησαν ποιες νέες δυνατότητες είχαν εν καιρώ πανδημίας, ενώ συζητούσαν στο πλαίσιο τηλεδιάσκεψης. Αποφάσισαν, λοιπόν, να ακολουθήσουν το πάθος που τις ένωσε για το ποδήλατο και να χρηματοδοτήσουν μία εταιρεία παράδοσης κατ'οίκον με τη χρήση ποδηλάτων. Άλλωστε, ο κορωνοϊός είχε προκαλέσει έκρηξη των ψηφιακών αγορών στην πόλη, όπως και σε πάμπολλες άλλες πόλεις σε όλον τον κόσμο. Το όνομα της... ποδηλατικής εταιρείας ταχυμεταφορών με έντονο χαρακτήρα γειτονιάς είναι Les Mercedes (Οι Χάριτες), ιδρύθηκε τον Ιούλιο από έξι γυναίκες, ενώ διοικείται από πέντε, οι οποίες κατάγονται από την Ισπανία, τη Γαλλία και την Αργεντινή.

Η Les Mercedes έχει συσταθεί υπό τη μορφή συνεταιρισμού και εμπνέεται από τις αρχές του ηθικού επιχειρείν, της συμπερίληψης και της βιωσιμότητας. «Δεν είναι απλά μία εταιρεία διανομών», όπως επισημαίνει χαρακτηριστικά η Αριάδνα Σέρα, στα κεντρικά της επιχειρήσης στην παλιά πόλη της Βαρκελώνης. Έχει ως μέλημα να προωθήσει το όραμα μιας πόλης, η οποία θα είναι περισσότερο προσανατολισμένη και στις γυναικείες και τις ανάγκες τους, καθώς και στην προστασία του περιβάλλοντος, θα προσφέρει ποιοτικές θέσεις εργασίας, θα δίνει κίνητρα για υπεύθυνες αγορές και θα στηρίζει τη χειμαζόμενη τοπική οικονομία, η οποία εξαρτάται από τον τουρισμό. Πέραν όλων, αποσκοπεί να λειτουργήσει ως «εναλλακτικό μοντέλο» ως προς τους γίγαντες των ταχυδιανομών και της παράδοσης κατ'οίκον, όπως είναι οι Amazon και Γλντο. Τους τελευταίους μήνες υποθέσεις, που είχαν αναλάβει τα δικαστήρια στην Ισπανία και αφορούσαν τις κακές συνθήκες εργασίας και τα δικαιώματα των εργαζομένων τους, ολοκληρώθηκαν και οι αποφάσεις ήταν εις βάρος των εταιρειών.

Ο αντίκτυπος του κολοσσού της αμερικανικής Amazon στα τοπικά καταστήματα είναι μείζον θέμα στη δημόσια συζήτηση που διεξάγεται στη Βαρκελώνη, ενώ ο δήμος της πόλης εξετάζει το ενδεχόμενο επιβολής φόρου στις μεγάλες ψηφιακές πλατφόρμες κατανάλωσης, όπως αναφέρει το

Ως «εναλλακτικό μοντέλο» σε σχέση με τους γίγαντες των ταχυδιανομών και της παράδοσης κατ'οίκον λειτουργεί η Les Mercedes που ιδρύθηκε μέσα στην κρίση και κάνει διανομές με ποδήλατα.

Η δήμαρχος της πόλης έχει ζητήσει από τους κατοίκους να κάνουν μποϊκοτάζ στον αμερικανικό όμιλο.

Reuters. Η δήμαρχος της Βαρκελώνης, Αντα Κολάου, έχει ζητήσει από τους κατοίκους της να κάνουν μποϊκοτάζ στην Amazon, ενόσω διαρκεί η εορταστική περίοδος. Αντ' αυτής, τους συστήνει να προτιμούν την τοπική αγορά. «Τα καταστήματα και τα μπαρ της γειτονιάς είναι η κουλτούρα μας, ο τρόπος ζωής μας», λέει η Αριάδνα Σέρα. «Θέλουμε να ενώσουμε τις δυνάμεις μας μαζί τους, ώστε να παραμείνουν ζωντανά και να μπορούσουν να προσαρμοστούν στις αλλαγές.

Η Les Mercedes διαθέτει αυτήν τη στιγμή 50 βασικούς πελάτες, εκ των οποίων οι περισσότεροι είναι παντοπωλεία, οινοπωλεία και ανθοπωλεία, καθώς και τοπικές ενώσεις κατανάλωσης, που λανσάρουν μικρές ψηφιακές αγορές. «Μας ενδιαφέρει να μπει το κριτήριο του φύλου σε έναν κλάδο, όπου δεσπόζουν άνδρες», παρατηρεί η Μαρί Ντιφουλέ, μία από τις συνιδρύτριες. Ενθουσιωμένη το πόσο δύσκολο ήταν το ξεκίνημά τους από το μηδέν, όταν έβαλαν χρήματα από τις αποταμιεύσεις τους ως αρχικό κεφάλαιο, λέει, τέλος: «Νομίζω πως κανείς δεν πίστευε ότι θα τα καταφέρναμε τόσο γρήγορα και τόσο καλά».

Η Moody's τάσσεται υπέρ της ίδρυσης bad banks στην Ε.Ε.

Υπέρ της ίδρυσης εθνικών bad banks τάσσεται ο οίκος αξιολόγησης Moody's, καθώς, όπως επισημαίνει σε έκθεσή του, η υιοθέτηση του στρατηγικού σχεδίου της Κομισιόν για την αντιμετώπιση των NPLs –το οποίο περιλαμβάνει τη στήριξη των κρατών στη δημιουργία «κακών τραπεζών» στους τέσσερις βασικούς του στόχους– θα είναι πιστωτικά θετικά. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να οδηγήσει σε αναβάθμιση τόσο της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας της οποίας το τραπεζικό σύστημα ακολουθεί το σχέδιο αυτό όσο και των ιδίων των τραπεζών.

Πιο αναλυτικά, όπως σημειώνει η Moody's σε έκθεσή της, το σχέδιο-πρόταση της Κομισιόν στοχεύει να βοηθήσει τις τράπεζες να πουλήσουν γρήγορα τα κόκκινα δάνεια, μέσω και της ενίσχυσης της δευτερογενούς αγοράς των NPLs, βοηθώντας στη στήριξη της χρηματοδότησης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων και επιταχύνοντας την οικονομική ανάκαμψη.

Ο οίκος στέκεται ιδιαίτερα στο γεγονός ότι η Κομισιόν ενθαρρύνει τα κράτη να δημιουργήσουν bad banks, εταιρείες διαχείρισης ενεργητικού (AMC), για να βοηθήσουν τις τράπεζες τους να αντιμετωπίσουν την αναμενόμενη αύξηση των NPLs λόγω της πανδημίας. Αξίζει να σημειώσουμε πως σε πρόσφατα σχόλιά του στην «N» ο οίκος είχε χαρακτηρίσει πιστωτικά θετικά τα όποια πρόσθετα σχέδια που θα βοηθούσαν στην επιτάχυνση της μείωσης των NPEs ελληνικών τραπεζών, συμπεριλαμβανομένων μιας bad bank, εφόσον δεν θέτουν σε κίνδυνο την κεφαλαιακή τους βάση.

Σε αυτό το πλαίσιο και σε ό, τι αφορά το σχέδιο της TtE, ειδικότερα, η Moody's είχε σημειώσει πως η χρήση μέρους

της αναβαλλόμενης φορολογίας των τραπεζών (DTC) είναι μια εφικτή επιλογή, δεδομένων των σχετικών άνετων επίπεδων των δεικτών κεφαλαίου που έχουν οι τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες αλλά και του γεγονότος ότι τα DTCs αποτελούν χαμηλότερης ποιότητας κεφάλαια.

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, επισημαίνει στην έκθεσή της η Moody's, οι bad banks μπορούν να κάνουν χρήση κρατικού χρήματος χωρίς να παραβιάζουν την οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών της Ε.Ε. (BRRD) ή τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, ορισμένοι από τους οποίους άλλωστε περιλαμβάνουν διατάξεις για την αντιμετώπιση έκτακτων συνθηκών, όπως η πανδημία COVID-19.

Η κρατική στήριξη θα μπορούσε να λάβει διάφορες μορφές, συμπεριλαμβανομένων της άμεσης εισφοράς κεφαλαίου ενός κράτους σε μια τράπεζα, όπως συνέβη και με τη διάσωση της Banca Monte dei Paschi di Siena το 2017. Η κάθε κυβέρνηση θα μπορούσε επίσης να εγγυηθεί ένα χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων, καθώς και μεταφορές NPL σε AMC, ή να πραγματοποιήσει άμεση εισφορά κεφαλαίου στις AMC και να εγγυηθεί τη χρηματοδότησή τους.

Σύμφωνα με τους κανόνες της Κομισιόν, αναφέρει ο οίκος, οι τράπεζες που λαμβάνουν αυτήν την προσωρινή κρατική στήριξη δεν θα χαρακτηριστούν «υπό κατάρρευση», παρακάμπτοντας έτσι την ενεργοποίηση του πλαισίου εξυγιάνσης και το bail-in, ενώ η στήριξη θα είναι διαθέσιμη μόνο για να βοηθήσει τις φερέγγυες τράπεζες να διατηρήσουν την οικονομική σταθερότητα εν μέσω των διαταραχών από την πανδημία.

Ξέπλυμα χρήματος με αγορές πολυτελών κατοικιών στο Λονδίνο

Οι συμφωνίες κλείνονται μέσω εταιρειών με έδρα σε φορολογικούς παραδείσους

Η φημισμένη για τις συχνά απρόσιτες τιμές της αγορά ακινήτων της Βρετανίας προσελκύει όλο και περισσότερο «βρώμικο» χρήμα, με τα πανάκριβα και πολυτελή ακίνητα του Λονδίνου ιδιαίτερα να προσφέρονται για ξέπλυμα χρήματος.

Σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg επικαλείται έκθεση της βρετανικής κυβέρνησης που δόθηκε αυτές τις ημέρες στη δημοσιότητα και καταλήγει στο συμπέρασμα πως είναι πολύ μεγάλη η πιθανότητα να χρησιμοποιούνται οι αγορές ακινήτων της Βρετανίας για να συγκαλύψουν παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Έχει ξεχωριστό ενδιαφέρον και πρέπει να σημειωθεί ότι αντίστοιχη έκθεση πριν από τρία χρόνια εκτιμούσε, αντιθέτως, πως ο κίνδυνος ήταν μέτριος. Όπως χαρακτηριστικά τονίζεται στην παρούσα έκθεση, «είναι πιθανόν πως διάφορα εγκληματικά στοιχεία προτιμούν τοποθεσίες με ακίνητα περιουσιακά στοιχεία υψηλής αξίας όπως είναι το Λονδίνο, το Εδιμβούργο ή ακόμη και οι πανεπιστημιούπολεις». Διευκρινίζει μάλιστα πως ειδικότερα τα ακίνητα του Λονδίνου θεωρούνται εξαιρετικά επιθυμητά για ξένους παράγοντες, που θέλουν να τα χρησιμοποιήσουν είτε ως κατοικία τους είτε ως έδρα επιχειρήσης.

Καταλύτης

Όπως σε τόσα άλλα προβλήματα, άλλωστε, η πανδημία έχει λειτουργήσει και πάλι καταλυτικά, καθιστώντας τον τομέα των ακινήτων της Βρετανίας εξαιρετικά ευάλωτο στις εισροές χρήματος από εγκληματικές δραστηριότητες. Αιτία είναι η κάμψη που σημείωσε η ζήτηση εν τω μέσω της πανδημίας ιδίως για τις πολυτελείς επαύλεις, καθώς δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για υποχώρηση των συχνά δυσθεώρητων τιμών τους.

Η έκθεση διαπιστώνει ειδικότερα ότι διάφορα εγκληματικά στοιχεία μπορούν να εκμεταλλευθούν τις χειμαζόμενες εξαιτίας της πανδημίας μεστικές εταιρείες, που είτε βρίσκονται σε απόγνωση είτε τελούν υπό πτώχευση, και να αγοράσουν, έτσι, πολυτελή ακίνητα σε τιμές ιδιαίτερα χαμηλές σε σύγκριση με τα συνθή επιπενδά τους. Σύμφωνα, πάντα, με τα πορίσματα της έκθεσης, σε ό, τι αφορά τις κατοικίες, ο κίνδυνος είναι ακόμη μεγαλύτερος σε σύγκριση με τις κτιριακές εγκαταστάσεις γραφείων, καθώς οι συμφωνίες γίνονται πολύ ταχύτερα και πολύ ευκολότερα.

Όπως τονίζει η σχετική έκθεση της βρετανικής κυβέρνησης, η ανίχνευση των ένοχων αγορών βρετανικών ακινήτων είναι πολύ δύσκολη αφού οι συμφωνίες κλείνονται και οι συναλλαγές διεκπεριώνονται συχνά μέσω κοινοπραγιών ή επιχειρήσεων που έχουν την έδρα τους σε φορολογικούς παραδείσους όπως, για πα-

Τον Οκτώβριο, η Εθνική Αρχή Καταπολέμησης του Εγκλήματος εντόπισε κυφορούμενη συμφωνία για την αγορά ακινήτων με χρήματα από εγκληματικές δραστηριότητες. Το αποτέλεσμα ήταν να κατασχει περιουσιακά στοιχεία αξίας περίπου 10 εκατ. στερλινών, ποσό αντίστοιχο των 13 εκατ. δολαρίων.

500 επιχειρήσεις εντός

Βρετανίας έχουν κάνει αγορές 5 δισ. στερλινών με χρήματα ύποπτης προέλευσης.

ράδειγμα, οι Νήσοι Κέιμαν. Σύμφωνα μάλιστα με στοιχεία της οργάνωσης Διεθνής Διαφάνεια, περίπου τα ¾ των αγορών ακινήτων που σχετίζονται με διαφθορά και εγκληματικές δραστηριότητες ανήκουν

σε εταιρείες που έχουν έδρα σε φορολογικούς παραδείσους.

Ιλιγγιώδη ποσά

Η εν λόγω μη κυβερνητική οργάνωση έχει εντοπίσει πάνω από 500 επιχειρήσεις εντός Βρετανίας που έχουν προχωρήσει σε αγορές με χρήματα ύποπτης προέλευσης και έχουν συνολική αξία 5 δισ. στερλινών, ή 6,6 δισ. δολαρίων. Όπως επισημαίνει, όμως, οι αγορές αυτές μάλλον δεν αποτελούν παρά μόνον μια μικρή μερίδα των ιλιγγιωδών ποσών «βρώμικου» χρήματος που κρύβονται επιμελώς σε ακριβά ακίνητα της Βρετανίας.

Τα δυσοίωνα αυτά στοιχεία δίνονται στη δημοσιότητα λίγο μετά τη νίκη κατά του «βρώμικου» χρήματος: τον Οκτώβριο, η Εθνική Αρχή Καταπολέμησης του Εγκλήματος χρησιμοποίησε νόμο κατά του λεγόμενου ανεξήγητου πλούτου και εντόπισε κυφορούμενη συμφωνία για την αγορά ακινήτων και τη δημιουργία χαρτοφυλακίου ακινήτων με χρήματα από εγκληματικές δραστηριότητες. Το αποτέλεσμα ήταν να κατασχει περιουσιακά στοιχεία αξίας περίπου 10 εκατ. στερλινών, ποσό αντίστοιχο των 13 εκατ. δολαρίων.

Πολύ μικρή η παρουσία γυναικών στις γερμανικές επιχειρήσεις

Αν και οι υποστηρικτές και υποστηρίκτριες των ποσοτώσεων για την ενίσχυση της γυναικείας συμμετοχής στην εταιρική ιεραρχία της Γερμανίας σχολίασαν θετικά τις σχετικές ρυθμίσεις, ίσως να μην είναι επαρκώς αποτελεσματικές. Η Γερμανία, της οποίας η καγκελάριας Άγκελα Μέρκελ είναι η μακροβιότερη ηγέτις σε όλο τον κόσμο, δεν έχει και πολλά να υπερηφανευτεί για την προώθηση των γυναικών στο επιχειρείν, όπως αναφέρει το Bloomberg. Η νομοθεσία για την τοποθέτηση τουλάχιστον μιας γυναίκας ως μέλους των διοικητικών συμβουλίων θα ενισχύσει την παρουσία των στο σχεδόν 15% επί του συνόλου. Οπότε στη γενικότερη κατάταξη η Γερμανία θα ανέλθει από την 24η θέση μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. στην 17η, όπως εκτιμά η εταιρεία συμβούλων και ερευνών αγορές Boston Consulting Group. Ωστόσο, όπως επισημαίνει η Μαρία Φεράρο, γενική οικονομική διευθύντρια της εταιρείας Siemens Energy και μία από τις λίγες υψηλά ιστάμενες στον κόσμο των επιχειρήσεων στη Γερμανία: «Δεν πιστεύω πως θα επιφέρει την αλλαγή που χρειαζόμαστε, αλλά δεν παύει να συνιστά πρόοδο».

Το νομοσχέδιο, το οποίο θα παρουσιαστεί στο υπουργικό συμβούλιο τις προσεχείς ημέρες, απαιτεί τα Δ.Σ. με τέσσερα ή περισσότερα μέλη να έχουν τουλάχιστον μία γυναίκα. Αλλά δεδομένου ότι δεν ζητεί τίποτε στα πιο ολιγοπρόσωπα Σώματα ή σε όσα πληρούν ήδη την προδιαγραφή, θα αφορά σχεδόν το 30% μόνον των κορυφαίων 107 γερμανικών εταιρειών. Η συμμετοχή των γυναικών στα Δ.Σ. των 30 μεγαλύτερων εισηγμένων επιχειρήσεων της χώρας ελαττώθηκε 1,9 ποσοστιαίες

Το νομοσχέδιο που προωθεί το Βερολίνο απαιτεί τα Δ.Σ. με τέσσερα ή περισσότερα μέλη να έχουν τουλάχιστον μία γυναίκα. Αλλά δεδομένου ότι δεν ζητεί τίποτε στα πιο ολιγοπρόσωπα Σώματα ή σε όσα πληρούν ήδη την προδιαγραφή, θα αφορά σχεδόν το 30% μόνον των κορυφαίων 107 γερμανικών εταιρειών.

μονάδες φέτος στο 12,8% εν συγκρίσει με το 28,6% στις Ηνωμένες Πολιτείες, βάσει μετρήσεων του Ιδρύματος Ολμπράιτ, που ασχολείται με την προώθηση της ποικιλομορφίας στη διοίκηση. Σχεδόν στο ένα τρίτο των 100 μεγαλύτερων γερμανικών επιχειρήσεων δεν συμμετέχει ούτε μία γυναίκα στα Δ.Σ. τους. Ωστόσο, όπως παρατηρεί η Κ. Φεράρο, εάν δεν προωθήσει

την ισότιμη συμμετοχή ο κόσμος των γερμανικών επιχειρήσεων, κινδυνεύει να χάσει το ανταγωνιστικό του πλεονέκτημα. Αρκεί να σκεφθεί κανείς ότι οι 30 εισηγμένες με την ευρύτερη συμμετοχή γυναίκες στη διοίκηση τους υπερσκέλειαν σε απόδοση τον δείκτη DAX του Χρηματιστηρίου της Φρανκφούρτης κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες και πλέον. Και διερω-

τάται, η διευθύντρια της Siemens Energy: «Όλοι εκτιμούν το σήμα, που λέει πως τότε προϊόν είναι κατασκευασμένο στη Γερμανία, αλλά πώς είναι δυνατόν μία δεξαμενή ομοειδών ανθρώπων να επιλύσει τα προβλήματα του κόσμου, όταν δεν καταλαβαίνει τα προβλήματά του και δεν μιλά τη γλώσσα του;».

Τον Μάιο του 2019, μιλώντας σε εκδήλωση γυναικών στελεχών στο Βερολίνο, η Άγκελα Μέρκελ με δυσκολία έκρυβε την απογοήτευσή της με το πόσες γερμανικές εταιρείες δεν είχαν γυναίκες στη διοίκησή τους και αυτό το χαρακτηριστικό «άρνησης». Ακόμα, πάντως, δεν έχει καταστεί σαφές ποιες κυρώσεις θα επιβάλλονταν, όταν δεν πληρούσαν οι ποσοστιαίες, ενώ το προαναφερθέν νομοσχέδιο δεν ασχολείται με ακόμα ένα μείζον θέμα, τη μισθολογική διαφορά. Το τσέκινγκ φθάνει το 20%, ήτοι το δεύτερο χειρότερο στην Ε.Ε. μετά την Εσθονία. Κατά τη Βιέμπκε Ανκερσεν, γενική διευθύντρια του Ιδρύματος Ολμπράιτ, «μία γυναίκα ευκολότερα αναλαμβάνει την καγκελαρία στη Γερμανία παρά τα νηία ενός ομίλου». Όπως σημειώνει, η Μόνικα Σουλτς - Στρέλντ, πρόεδρος του φορέα προώθησης των γυναικών στα Δ.Σ., Fidar, «οι επιχειρήσεις πληρούν τους ελαχίστους όρους, η φιλοσοφία δεν μεταβάλλεται και το μόνο πράγμα που θα επέφερε ριζική αλλαγή θα ήταν μία δεσμευτική νομοθεσία». Άλλωστε, τέλος, τα εμπεδωμένα συμπεράσματα στα διαδεδρομμένα και ειδικά σε υψηλόβαθμες θέσεις, φορολογεί βαριά τα νοικοκυριά με τα δύο εισοδήματα και επιδοτεί τον/την σύζυγο, που δεν εργάζεται και μεγαλώνει παιδιά.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι ιδιωτικές εταιρείες αποφεύγουν το ρίσκο

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η αναπάντεχη οικονομική καταστροφή της πανδημίας δεν αποκάλυψε κάτι που αγνοούσαμε. Έκανε, ωστόσο, πιο επείγουσα την ανάγκη να θεραπευθούν πασιγνώστες αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας.

Μία από αυτές είναι η μνητοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, το μόνιο καλόπασμα των μικρών. Στην πραγματικότητα, έχουμε άπειρες πολύ μικρές επιχειρήσεις και δοξάζονται από τους πολιτικούς για τον απλό λόγο ότι είναι πολλές. Από τις 830.000 επιχειρήσεις που λειτουργούν στη χώρα, οι 810.000 κατατάσσονται ως μικρές, επειδή απασχολούν λιγότερα από δέκα άτομα. Είναι όμως πολύ μικρές, αφού ο μέσος όρος των ατόμων που απασχολούν είναι 1,7 άτομα. Οι εταιρείες που απασχολούν πάνω από 250 άτομα στη χώρα είναι μόλις 375.

Η αλήθεια είναι ότι αντί να εκθειάζουν όλοι, μέσα ενημέρωσης, πολιτικοί, διαμορφωτές της κοινής γνώμης, τη μικρή επιχειρηματικότητα, την επιχείρηση του ενός υπαλλήλου, θα έπρεπε να προβληματίζονται για τον τρόπο αύξησης των μεγαλύτερων, για να αναπτυχθεί η χώρα.

Τα κεφάλαια από ευρωπαϊκές και άλλες πηγές πρέπει να συμβάλουν στην ενίσχυση σημαντικών εταιρειών ή και να βοηθήσουν στην επέκτασή τους. Ειδικά τώρα, την εποχή μνημονικών επιτοκίων, που προφανώς δεν θα υπάρχουν αιωνίως, είναι μια μεγάλη ευκαιρία για την επέκταση των εταιρειών που έχουν στέρεο επιχειρηματικό πλάνο. Να βρεθούν κεφάλαια που θα χρηματοδοτούν εξαγορές και συγχωνεύσεις, που θα ενισχύουν το παραγωγικό δυναμικό, που θα επιτρέπουν την αποδοτική δραστηριότητα στις αγορές.

Αν αυτό προϋποθέτει να δοθούν κίνητρα ή να εκλείψουν περιοριστικοί παράγοντες, προφανώς πρέπει να γίνουν γρήγορα. Η δυσάρεστη αλήθεια, όμως, είναι ότι δεν λείπουν ούτε τα κίνητρα ούτε τα κεφάλαια. Απουσιάζουν οι ιδέες, οι πρωτοβουλίες, η έμφαση στην ανάπτυξη, η στρατηγική επέκτασης, η δημιουργική ανησυχία. Υπάρχει έλλειμμα

διάθεσης ανάληψης ρίσκου από ιδιώτες. Δεν θέλουν.

Η ελληνική οικονομία έχει παγιδευθεί ανάμεσα στις πολύ μικρές, ατομικές οικογενειακές εταιρείες που δεν μπορούν να επενδύσουν και στις μεγάλες που δεν θέλουν.

Εύστοχα ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννης Στουρνάρας, αναρωτήθηκε προχθές, σε διαδικτυακή εκδήλωση του IOBE, ποια είναι τα επενδυτικά σχέδια των μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων για το προσεχές μέλλον. Έχουμε εγκλωβιστεί στη διατύπωση ερωτημάτων και σχολίων που αφορούν τον δημόσιο τομέα. Πώς θα αξιοποιηθούν τα κεφάλαια από το Ταμείο Ανάκαμψης; Τι θα κάνει το Δημόσιο για να ενισχύσει την ανάπτυξη, ποιες επιδοτήσεις θα διανεμηθούν σε ποίους για να έρθει η ανάκαμψη.

«Ξεκάσαμε» ότι για να αξιοποιηθούν τα ευρωπαϊκά κεφάλαια, για να επιστρέψει η ανάπτυξη, πρέπει να εμφανιστούν επενδυτικά σχέδια ύψους τουλάχιστον 30 δισ. ευρώ από ιδιωτικές εταιρείες.

Όλα τα μεγάλα θέματα, για ψηφιακή μεταρρύθμιση, πράσινη ανάπτυξη, απολιντοποίηση, νέα καύσιμα π.χ. υδρογόνο, αποτελούν το πεδίο στο οποίο έπρεπε να έχουν δραστηριοποιηθεί μεγάλες ελληνικές εταιρείες. Η ειδοσεογραφία είναι γεμάτη από σχέδια αναδιάρθρωσης οφειλών, επιδοτήσεις ώστε να καλυφθούν ζημιές που προκάλεσε η πανδημία, κρατικές δαπάνες για εξασφάλιση θέσεων εργασίας. Εύκολες λύσεις για παλιά προβλήματα.

Υπάρχουν, βέβαια, εταιρείες που βλέποντας το αδιέξοδο ανοίγονται σε ξένες αγορές. Οι εξαγωγές ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκαν. Καλοδεχούμενη εξέλιξη, αλλά συμβαίνει κυρίως επειδή μειώνεται το ΑΕΠ, δεν διαφαίνεται έκρηξη εξαγωγών.

Η ελληνική οικονομία έχει μία μοναδική ευκαιρία να δρομολογήσει μια περίοδο επτά-οκτώ ετών στη διάρκεια της οποίας θα αναπτύσσεται με ετήσιο ρυθμό 4%. Αλλά αυτό προϋποθέτει ιδιωτικό τομέα που δεν υπάρχει, που δεν θα ζητάει μόνο από το κράτος, αλλά κυρίως θα δημιουργεί κερδοφόρα επεκτατικά σχέδια.

Συμφωνία μεταξύ Ε.Ε. και Κίνας για ρυθμιστικό πλαίσιο επενδύσεων

Διευκολύνεται η είσοδος των ευρωπαϊκών εταιρειών στην κινεζική αγορά

Επείτα από χρόνια διαπραγματεύσεων, συχνά ατελέσφορων, η Ε.Ε. και η Κίνα είναι έτοιμες να υπογράψουν συμφωνία που θα ρυθμίζει τις επενδύσεις ανάμεσα στις δύο πλευρές. Πηγές προσκείμενες στις σχετικές συνομιλίες αναφέρουν πως η μεταξύ τους συμφωνία είναι ουσιαστικά έτοιμη και οι δύο διαπραγματευτικές ομάδες ετοιμάζουν τις κινήσεις τους για να ολοκληρώσουν και να υπογράψουν προτού εκπνεύσει η προθεσμία στο τέλος του έτους.

Όπως σχολιάζουν Financial Times και Bloomberg, η ολοκλήρωση και σύναψη της συμφωνίας θα αποτελέσει διπλωματική επιτυχία και για τις δύο πλευρές. Αφενός, η Ε.Ε. προσβλέπει εδώ και

Στη συμφωνία περιέχονται συγκεκριμένες προβλέψεις για τους τομείς της μεταποίησης, των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, της αγοράς ακινήτων, των κατασκευαστικών και των βοηθητικών υπηρεσιών που υποστηρίζουν τις θαλάσσιες και τις αεροπορικές μεταφορές.

εκκρεμούν, όπως η βιώσιμη ανάπτυξη.

Πηγές προσκείμενες στις σχετικές

συνομιλίες αναφέρουν πως η συμφωνία επεκτείνει την πρόσβαση των ευρωπαϊκών εταιρειών στην κινεζική αγορά, καθώς καταργεί εμπόδια που έως τώρα έθετε το Πεκίνο στις ξένες εταιρείες, όπως, για παράδειγμα, η υποχρέωση να σχηματίσουν κοινοπραξίες με εγχώριες

θαλάσσιες και τις αεροπορικές μεταφορές.

Από πλευράς της Ε.Ε., διπλωματικές πηγές σημειώναν πως η Κομισιόν έχει συγκαλέσει συνάντηση εκπροσώπων των κρατών-μελών με σκοπό να διαβουλευτεί μαζί τους και να εξακριβώσει κατά πόσον η συμφωνία πληροί τις απαιτήσεις τους. Οι ίδιες πηγές υπογράμμισαν, μάλιστα, πως η μεγαλύτερη πρόοδος σημειώθηκε τις τελευταίες ημέρες, όταν το Πεκίνο προχώρησε σε μια πολύ πιο δελεαστική προσφορά σχετική με διάφορους τομείς της οικονομίας. Δέχθηκε ακόμη ορισμένες από τις σημαντικές απαιτήσεις της Ε.Ε. σε ό,τι αφορά την ίση μεταχείριση των ευρωπαϊκών εταιρειών στην κινεζική αγορά.

Σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times αναφέρει, πάντως, πως παραμένουν σε εκκρεμότητα ορισμένα αιτήματα της Ε.Ε. που άπτονται βασικών αρχών των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων. Μεταξύ άλλων αυτά που αφορούν την απαίτηση να δεσμευθεί η Κίνα πως θα σεβαστεί τους διεθνείς κανόνες που διέπουν τα δικαιώματα των εργαζομένων. Η Κίνα έχει, άλλωστε, ζητήσει να έχει κάποια, έστω και περιορισμένη, πρόσβαση στην αγορά ανανεώσιμων πηγών ενέργειας της Ε.Ε.

Για την Ε.Ε., η συμφωνία αποτελεί κεντρικό πυλώνα της στρατηγικής της για την Κίνα, την οποία αποκαλεί «οικονομικό ανταγωνιστή» και «συστημικό αντίπαλο», αλλά και «εταίρο» σε κάποιους τομείς. Σε αντίθεση, πάντως, με την Ουάσιγκτον, που έχει έως τώρα προσπαθήσει να αποσπάσει από την Κίνα σημαντικές παραχωρήσεις στον τομέα του εμπορίου επιβάλλοντας δασμούς, οι Βρυξέλλες έχουν θέσει σε προτεραιότητα την αναμόρφωση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και την προσαρμογή του κατά τρόπο που να ενσωματώνει το οικονομικό μοντέλο της Κίνας. «Έχει ανοίξει ένα παράθυρο ευκαιρίας» σχολίασε προ ημερών Ευρωπαίος διπλωμάτης και πρόσθεσε: «Θα δούμε τι θα γίνει μέσα στις επόμενες ημέρες».

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

60 ΧΡΟΝΙΑ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΥΠΕΡΗΦΑΝΟΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Νο1 ειδησεογραφική εφαρμογή στην Κύπρο

Live

Ειδήσεις μου

Live Scores

Φαρμακεία

Έξοδος

Στο 1,5 τρισ. ευρώ οι απώλειες των αερομεταφορών το 2020

Υπολογίζεται ότι στον κλάδο έχουν ήδη χαθεί 46 εκατ. θέσεις εργασίας

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Απώλειες της τάξεως του 1,5 τρισ. ευρώ προκάλεσε η πανδημία στις αερομεταφορές, με τις ζημιές που έχει υποστεί ο συγκεκριμένος κλάδος να επιβαρύνουν σημαντικά την εκτιμώμενη υποχώρηση του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά 3,7% το 2020, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Fitch Ratings. Στο μέγεθος αυτό αναφέρθηκε ο πρόεδρος της Διεθνούς Ένωσης Αερομεταφορών (IATA) Αλεξάντερ Ντε Ζούνιακ κατά την τελευταία, για τη φετινή χρονιά, ενημέρωση δημοσιογράφων.

Ο επικεφαλής της IATA, που πρόκειται να αντικατασταθεί από τον Ιρλανδό διευθύνοντα σύμβουλο του ομίλου IAG Γουίλι Γάλς, ανέφερε πως το 2021 θα είναι καλύτερη χρονιά, αλλά δεν πρόκειται η COVID-19 να εξαφανιστεί επειδή, απλώς, θα αλλάξει ο χρόνος. «Ο ιός θα εξακολουθήσει να βρίσκεται μαζί μας για αρκετό χρονικό διάστημα και η πρόκληση θα είναι να μάθουμε να ζούμε μαζί του» σημείωσε, απikώντας τις εκτιμήσεις στελεχών και της εγχώριας αγοράς αερομεταφορών.

Παράγοντες της ελληνικής αγοράς υποστηρίζουν ότι από την έναρξη του σταδιακού εμβολιασμού του πληθυσμού θα χρειαστεί να παρέλθουν, τουλάχιστον,

Η IATA προτείνει σταδιακό άνοιγμα συνόρων σε συνδυασμό με τη συστηματική διενέργεια προληπτικών τεστ.

Από την έναρξη του εμβολιασμού του πληθυσμού θα χρειαστεί να παρέλθουν τουλάχιστον έξι μήνες, μέχρι δηλαδή τον Ιούνιο του 2021, ωστόσο να υπάρξει σχετική σταθεροποίηση στις αεροπορικές μεταφορές.

δείγμα, κατά τις οδηγίες της ICAO, σήμερα, λόγω του lockdown, βρίσκόμαστε στο πρώτο από τα συνολικά πέντε στάδια λήψης μέτρων περιορισμού, με το τελευταίο να αποκτά ισχύ όταν ξεκινήσουν οι εμβολιασμοί.

Με τα δεδομένα αυτά και βάσει των μέτρων που ισχύουν μέχρι τις 7 Ιανουαρίου, ένας ξένος επισκέπτης της Ελλάδας, θα πρέπει να έχει πραγματοποιήσει μέχρι και 72 ώρες πριν από την άφιξή του στη χώρα μοριακό τεστ, βάσει του οποίου θα προκύπτει ότι δεν είναι φορέας του ιού. Απαιτείται ακόμη, να τεθεί σε καθεστώς καραντίνας για διάστημα τριών ημερών.

Πρόκειται για προληπτικό μέτρο που πλύνεται περαιτέρω τις αεροπορικές, δεδομένου ότι αποθαρρύνεται, ουσιαστικά, το αεροπορικό ταξίδι προς την Ελλάδα, όπως αναφέρουν παράγοντες του κλάδου.

Γι' αυτό, όπως σημείωσε ο επικεφαλής της IATA, απαιτείται το σταδιακό άνοιγμα των συνόρων σε συνδυασμό με τη συστηματική διενέργεια προληπτικών τεστ COVID-19 και την άρση της καραντίνας, η οποία «σκοτώνει τη ζήτηση».

Ο Ντε Ζούνιακ προτείνει τον πολλαπλασιασμό των τεστ που έχουν αποδειχθεί αποτελέσματα στον περιορισμό των εισερχόμενων κρουσμάτων κορο-

νοϊού. Στο πλαίσιο αυτό, στη χώρα μας, η Aegean σε συνεργασία με τους ομίλους Βιοϊατρική και Ιατρικό Αθηνών δίνει τη δυνατότητα πραγματοποιήσεων τεστ ανίχνευσης του ιού, σε ειδικές τιμές ή μέσω χρήσης μόνο των μιλίων, σε όσους επιβάτες έχουν αποκτήσει εισιτήριο της αεροπορικής. «Τα ραντεβού για τα διαγνωστικά τεστ μπορεί να προγραμματιστούν είτε επειδή ζητούνται από τις χώρες προορισμού (συνήθως 72 ώρες πριν), είτε ανεξάρτητα από το ταξίδι», όπως έχει αναφέρει ο διευθύνων σύμβουλος της Aegean Δημήτρης Γεργιάνης.

Η πανδημία απειλεί το μέλλον της Rolls Royce

Επειτα από 114 χρόνια ιστορίας, η Rolls Royce, το κόσμημα της βρετανικής βιομηχανίας και μία από τις τέσσερις μεγαλύτερες στον κόσμο που κατασκευάζουν κινητήρες αεροσκαφών, αντιμετωπίζει λόγω πανδημίας προβλήματα. Πάντως, κατόρθωσε τον Νοέμβριο να εξασφαλίσει πίστωση χρόνου με αύξηση κεφαλαίου 5 δισ. στερλινών (6,8 δισ. δολαρίων), ώστε να αντεπεξέλθει στην παγκόσμια καθήλωση αεροσκαφών, αλλά προειδοποιεί ότι η φετινή χρονιά θα αποβεί πολύ πιο δύσκολη από όσο προέβλεπε. Προ του Νοεμβρίου, οι αναλυτές είχαν αφήσει

Η καθήλωση των αεροσκαφών παγκοσμίως μεγάλώνει τα προβλήματα της βρετανικής κατασκευάστριας κινητήρων.

Οι περισσότερες αεροπορικές εταιρείες πληρώνουν μόνον όταν πετούν. Το μέλλον της κατασκευάστριας κινητήρων, που προμηθεύει τις Airbus και Boeing, εξαρτάται από το πότε θα ανακάμψουν τα δρομολόγια.

μίδα των «σκουπιδιών». Είναι πρόδηλο πόσο μεγαλύτερη σημασία αποκτά ο βιομηχανικός όμιλος ενόψει της μετάβασης στην περίοδο μετά την έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε., όταν η χώρα θα πρέπει να συνάψει μεμονωμένες εμπορικές συμφωνίες με τρίτους. Βέβαια, υπάρχουν ήδη χρόνια προβλήματα στη Rolls Royce, όπως εκείνο με τις λεπίδες των κινητήρων της τύπου Trent 1000. Σε αυτό προστίθεται και η οικονομική της δυσπραγία, η οποία λειτουργεί ως τροχοπέδη στον συγκεκριμένο κλάδο με τις δεκαετούς διάρκειας συμφωνίες. Οι περισσότερες αεροπορικές εταιρείες

πληρώνουν μόνον όταν πετούν. Το μέλλον της κατασκευάστριας κινητήρων, που προμηθεύει τις Airbus και Boeing, εξαρτάται από το πότε θα ανακάμψουν τα δρομολόγια με τα ευρέως ατράκτου διηπειρωτικά τζετ τους και θα εγγράψει ώρες πτήσης ο κινητήρας τους. «Όταν αγοράζεις ένα αεροπλάνο, πρόκειται για επένδυση ετών. Εάν η κατασκευάστρια του κινητήρα του μετασχηματισθεί ή εξαφανιστεί, τότε η μελλοντική αξία του πρώτου υποχωρεί», επισημαίνει στέλεχος αεροπορικής εταιρείας. Όλα αυτά προβληματίζουν ιδιαίτερα την ευρωπαϊκή αεροναυπηγική Airbus, διότι προμηθεύεται

από τη Rolls Royce κινητήρες για τα ευρέως ατράκτου αεροσκάφη της, ενώ οι δικές της πελάτισσες αεροπορικές της ζητούν διαβεβαιώσεις και για τους κινητήρες και για την οικονομική κατάσταση του βρετανικού ομίλου.

Εν τω μεταξύ, αναφορικά με την αμερικανική αεροναυπηγική Boeing, πολλά από τα αεροσκάφη της τύπου 787 έπρεπε να καθυλυνθούν λόγω προβλήματος στον κινητήρα τους Trent 1000. Η επισκευή του, κατά την κατασκευάστρια Rolls Royce, θα κόστιζε 2,1 δισ. στερλίνες το διάστημα 2017-2023, δηλαδή ακριβώς τότε που η ζήτηση για ταξίδια ενισχυόταν και δεν είχε ακόμα ξεσπάσει η πανδημία. Όπως είχε δηλώσει ο Γουόρεν Ιστ, επικεφαλής της Rolls Royce μετά την αύξηση κεφαλαίου, «μπορούμε τώρα να ατενίζουμε με εμπιστοσύνη το μέλλον, έχοντας επαρκή ρευστότητα να περάσουμε διά μέσου της κρίσης, ανεξαρτήτως του πόσο θα διαρκέσει». Εάν δεν υπάρξει αποκατάσταση των ωρών πτήσης των κινητήρων, τότε ο βρετανικός όμιλος θα δυσκολευθεί να αποκομίσει έσοδα και να αποκαταστήσει τον ισολογισμό του, κάτι προαπαιτούμενο για επενδύσεις σε νέα μη ρυπογόνα τεχνολογία, ώστε να πειστούν επενδυτές και πελάτες πως διευθέτησε τα προβλήματά του. Τα περισσότερα πηγάζουν από τη θραύση λεπίδων στους κινητήρες Trent 1000, που χρησιμοποιούνται σε τζετ διπλών διαδρόμων, αλλά και στο ότι η Rolls Royce δεν έχει παρουσία στα βραχεία ατράκτου και μονού διαδρόμου μοντέλα, τα οποία και θα βοηθούσαν τους αερομεταφορείς να εξέλθουν της πανδημικής κρίσης.

Η τσεχική startup κατάφερε να μεγαλώσει χωρίς χρηματοδότηση

Είναι πολλές φορές που τα καινοτομικά επενδυτικά κεφάλαια της Σίλικον Βάλι έχουν μεταμορφώσει τους ιδιοκτήτες νεοφυών ζημιωγόνων εταιρειών εν μια νυκτί σε δισεκατομμυριούχους, αλλά οι αντίστοιχοι στην τσεχική JetBrains δεν επιλέγουν τον δρόμο αυτό. Και παρά ταύτα έχουν μία επιχείρηση κερδοφόρα. Με έδρα την Πράγα, η νεοφυής JetBrains δημιούργησε νέα γλώσσα προγραμματισμού και αυτή πέτυχε έγινε το βασικό εργαλείο ανάπτυξης στο λειτουργικό σύστημα Android της Google. Η αποτίμηση της νεοφυούς ανέρχεται σε 7 δισ. δολάρια, βάσει του Δείκτη Δισεκατομμυριούχων του Bloomberg, και θα αρκούσε να γίνουν δισεκατομμυριούχοι δύο από τους τρεις Ρώσους συνιδρυτές της, οι Σεργκέι Ντιμιτρίεβ και Βαλεντίν Κιπατσκόφ. Η εταιρεία συστάθηκε το 2000 και θεωρείται μία από τις μεγαλύτερες εργοδότες στην Αγία Πετρούπολη – εκεί είναι ο βασικός της κόμβος προγραμματισμού με 1.500 άτομα. Οι 430 από τις 500 εταιρείες του Fortune 500 είναι πελάτισσές της, όπως, μεταξύ άλλων οι Citigroup και Volkswagen.

Ο διευθύνων σύμβουλος της JetBrains, Μαζίμ Σαφίροφ, διευκρινίζει πως δεν ενδιαφέρεται για εξεύρεση κεφαλαίων, ενώ αυτήν την περίοδο η ζήτηση εκ μέρους των επενδυτών για επιχειρήσεις σαν τη δική του είναι υψηλή. «Τα καινοτομικά επενδυτικά κεφάλαια μας απευθύνουν επιστολές μέρα παρά μέρα και, πραγματικά, νιώθω πολύ αγενής, αλλά έχω πλέον σταμάτήσει να τους απαντώ», σημειώνει ο Σαφίροφ. «Έχουμε αρκετούς πόρους, ώστε να μπορέσουμε να πραγματώσουμε τις φιλοδοξίες μας». Το γεγονός πως η νεοφυής δεν έχει την αρωγή έ-

ξωθεν επενδυτών, σημαίνει ότι δεν δέχεται πιέσεις για πώληση μετοχών ειδικά τώρα, που παρατηρείται φρενίτιδα με όσες εταιρείες θέλουν να εισαχθούν στα διεθνή χρηματιστήρια. Ο Δεκέμβριος για την αγορά της Νέας Υόρκης φαίνεται πως θα είναι ο πιο φορτωμένος στην ιστορία με κριτήριο την αρχική δημόσια εγγραφή για διάθεση μετοχών. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, ως εκ τούτου, μέσα στο τρίτο τρίμηνο τα καινοτομικά επενδυτικά κεφάλαια έκαναν τις υψηλότερες τοποθετήσεις τους τα τελευταία σχεδόν δύο χρόνια στα 36,5 δισ. δολάρια, σύμφωνα με έρευνα της CB Insights.

Αντιθέτως, με πολλές άλλες επιχειρήσεις που διαθέτουν στη διεθνή αγορά

Οι 430 από τις 500 εταιρείες του Fortune 500 είναι πελάτες της JetBrains, η οποία αποτιμάται στα 7 δισ. δολ.

μερίδιά τους, η τσεχική JetBrains ήδη εμφανίζει κέρδη. Με τα μέχρι στιγμής δεδομένα αναμένεται να αυξήσει τα προ φόρων, τόκων και απομειώσεων κέρδη της περισσότερο από 10% στο 200 εκατ. δολάρια και πλέον το 2020, όπως εκτιμά ο διευθύνων σύμβουλος της. Η επιτυχία της προέρχεται από το ότι δημιούργησε την ανοικτού κώδικα γλώσσα προγραμματισμού Kotlin για την Alphabet, μητρική της Google. Πέρυσι η Google κατέστησε τη γλώσσα αυτή την προτιμώμενη για το λειτουργικό της σύστημα Android.

Η εταιρεία συστάθηκε το 2000 και θεωρείται μία από τις μεγαλύτερες εργοδότες στην Αγία Πετρούπολη – εκεί είναι ο βασικός της κόμβος προγραμματισμού με 1.500 άτομα.

Απόφαση-«πιλότος» η δικαίωση στελέχους της Societe Generale

Μετά τρία χρόνια αδείας άνευ αποδοχών και μη δυνατότητας επιστροφής στην αρχική του θέση, πρώην στέλεχος της γαλλικής τράπεζας Societe Generale απολύθηκε και στη συνέχεια προσέφυγε στη Δικαιοσύνη εις βάρος της τράπεζας. Προσφάτως ολοκληρώθηκε η ακροματική διαδικασία και ο ίδιος όχι μόνον δικαιώθηκε, αλλά του επιδικάστηκε και αποζημίωση σχεδόν 92.500 ευρώ βάσει της τελεσίδικης απόφασης του δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή, όπως αναφέρει σε δημοσίευσμά του το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, αποτυπώνει τις διενέξεις μεταξύ διοικήσεως και προσωπικού, που νομίμως επιστρέφουν από μακροχρόνιες άδειες (ακαδημαϊκές και άλλες, όπως για σύσταση εταιρείας) και δικαιούνται να αναλάβουν και πάλι τα παλαιά τους καθήκοντα.

Ο ενάγων, του οποίου το όνομα δεν έγινε δημοσίως γνωστό, όταν ολοκλήρωσε την αδεία του για σύσταση εταιρείας, διαπίστωσε πως η παλαιά του θέση δεν υπήρχε πλέον. Μετά τον κάλεσε με ηλεκτρονικό μήνυμα η Societe Generale να εμφανιστεί στην εργασία τρεις ημέρες αργότερα, χωρίς να διευκρινίζεται ποια εργασία θα έκανε. «Διωντας μου εντολή να επανέλθω εκείνη τη Δευτέρα, υπήρχε ένα μυστήριο γύρω από το πώς θα απασχολούμην, ενώ θα με κοιτούσαν απαξιωτικά και περιφρονητικά οι συνάδελφοί μου», είχε απαντήσει στο μείλ και δεν εμφανίστηκε στο γραφείο. Λίγες ημέρες αργότερα σε

νέα επικοινωνία η Societe Generale του πρότεινε άλλη θέση, η οποία θεωρήθηκε υποβιβασμός σε σχέση με εκείνη που είχε προ της απουσίας του. Τότε ήταν υπεύθυνος ομάδας 25 ατόμων, που ασχολούνταν με εγγυήσεις δανείων, αλλά όταν επετόρηψε, τις αρμοδιότητες θα τις μοιραζόταν και με άλλο άτομο, ενώ και το αντικείμενο θα ήταν διαφορετικό. Την υποθέση του την έχασε πρωτοδικώς,

Θα λάβει αποζημίωση γιατί απολύθηκε μετά τρία χρόνια αδείας άνευ αποδοχών.

αλλά τον δικαίωσε το αρμόδιο εφετείο. Βάσει της γαλλικής νομοθεσίας, υπάλληλοι που λαμβάνουν άδεια να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση έχουν το δικαίωμα να επανέλθουν στην πρότερη θέση τους. Εάν δεν υφίσταται πλέον, οι αντίστοιχες εταιρείες οφείλουν να τους προσφέρουν ανάλογη απασχόληση με τουλάχιστον τον ίδιο μισθό.

Τέλος, η Societe Generale, αναφερόμενη στην απόφαση, τόνισε ότι οι σχέσεις με τον ενάγοντα είχαν διαταραχθεί, όταν αρχικά ζήτησε επιπλέον χρόνο αδείας άνευ αποδοχών πέραν του συμπληρωμένου, τον οποίο έλαβε, ενώ εκείνη επιδίωξε να οργανώσει την επιστροφή του με τρόπο ικανοποιητικό και υπεύθυνο.

Σας ευχόμαστε καλές γιορτές & ευτυχισμένο το νέο έτος!

#μένουμεασφαλείς

www.pwc.com.cy

Από τα τέλη Οκτωβρίου έως και τον Νοέμβριο, οι πωλήσεις της H&M μειώθηκαν δραστικά κατά 22%, όπως ανακοίνωσε η εταιρεία.

Τεστ αντοχής για τις διεθνείς αλυσίδες λιανεμπορίου

Αν μπορούσαμε να περιγράψουμε γλαφυρά και κάπως απλόϊκά το τι συμβαίνει στο λιανεμπόριο διεθνώς θα λέγαμε ότι τη στιγμή κατά την οποία πρόκειται να πάρει μια ανάσα, αμέσως την επόμενη βρίσκεται σε κατάσταση ασφυξίας. Κι αυτό αποδεικνύεται από τα τελευταία στοιχεία των μεγάλων ομίλων ένδυσης και υπόδησης, όπως είναι οι H&M και Inditex, που αφορούν τις δραστηριότητές τους το τρίτο τρίμηνο, μιας και δείχνουν ξαφνικό «πάγωμα» των πωλήσεων, όπως αναφέρει σε σχετικό του δημοσίευμα το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg.

Τη στιγμή κατά την οποία πρόκειται να πάρει μια ανάσα, αμέσως την επόμενη βρίσκεται σε κατάσταση ασφυξίας.

Όταν το φθινόπωρο επανέκαμψε δριμύτερη η πανδημία, η όποια νεοπαγής ανάκαμψη του λιανεμπορίου κατά το θέρος διακόπηκε αιφνιδίως. Όπως ανέφεραν η σουηδική αλυσίδα H&M και η ισπανική Inditex, μητρική της Zara μεταξύ άλλων, οι άνθρωποι μείωσαν τις δαπάνες για ρούχα, όταν επιβλήθηκαν νέα μέτρα. Από τα τέλη Οκτωβρίου έως και τον Νοέμβριο, οι πωλήσεις της H&M ελαττώθηκαν δραστικά κατά 22%, όπως ανακοίνωσε χθες η ίδια η εταιρεία, ενώ αντιστοίχως η Inditex ανέφερε ότι τον Νοέμβριο η πώση ήταν 19% και 13% το πρώτο δεκάημερο Δεκεμβρίου. Η πανδημία έχει αποδειχθεί ένα σοβαρό τεστ αντοχής για τους λιανεμπόρους σε όλον τον κόσμο, αποκαλύπτοντας πόσο ισχυρά ή όχι είναι τα δίκτυα των φυσικών τους καταστημάτων και οι ψηφιακές τους δραστηριότητες. Η ανάκαμψη, λοιπόν, που επιτετεύχθη το καλοκαίρι φάνηκε πόσο επιπαθής ήταν. Οι κυβερνήσεις απέσυραν τα μέτρα, αλλά οι καταναλωτές δεν χρειάζονταν

τα όσα είχαν ήδη στα ράφια τα μαγαζιά, αλλά ρούχα για την επόμενη εποχή. Οπότε αυτό εξηγεί το γιατί οι πωλήσεις της Inditex (Zara, Massimo Dutti, Bershka, Zara Home, Stradivarius κ.ά.) βαίνουν μειούμενες επί εννέα μήνες συνεχώς. Στη δε Γερμανία τα πράγματα είναι ακόμα χειρότερα, μιας και στη συγκεκριμένη αγορά και εν μέσω χριστουγεννιάτικης περιόδου επιβάλλεται αυστηρότερος εγκλεισμός. Συν τοις άλλοις, τοπικά περιοριστικά μέτρα έχουν επιβληθεί και σε άλλες χώρες, όπως η Βρετανία. Χθες, η τιμή της μετοχής της σουηδικής εταιρείας υποχώρησε 3,2% και της ισπανικής 2,3%.

Η διοίκηση της Inditex ανέφερε πως το τρίμηνο Αυγούστου - Οκτωβρίου είχε πωλήσεις 6,05 δισ. ευρώ, μειωμένες κατά 10%, και κέρδη 866 εκατ. ευρώ, ελαττωμένα κατά 13% εν συγκρίσει με το ίδιο διάστημα του 2019. «Ο όμιλος αντιμετωπίζει μία πολύ περιπελεγμένη κατάσταση για το λιανεμπόριο εν συνόλω, αλλά αποδεικνύεται ότι μπορεί να κάνει καλό έλεγχο στα κόστη και τα περιθώρια κέρδους», δήλωσε ο διαχειριστής κεφαλαίων Γκονθάλο Λάρντιες της Andbank Wealth Management Spain – σύμφωνα με την Inditex, τα αποθέματά της ελαττώθηκαν 11% και οι δαπάνες 17% το τρίμηνο Αυγούστου-Οκτωβρίου. Επίσης, ανέφερε πως προσωρινά παραμένουν κλειστά ορισμένα από τα καταστήματά της σε ποσοστό 8% και 10% τα Σαββατοκύριακα, ενώ ανά περίπτωση υπάρχουν και περιορισμοί στις ώρες λειτουργίας τους. Στον σουηδικό κολοσσό της H&M το τέταρτο τρίμηνο του οικονομικού έτους, που έληξε στις 30 Νοεμβρίου, τα έσοδα ελαττώθηκαν 10% σε όρους συνολικής κερφόνας. Τον Οκτώβριο είχε, μάλιστα, δηλώσει ότι θα κλείσει οριστικά 250 καταστήματα το 2021, μειώνοντας τον αριθμό τους συνολικά κατά 5%. Μέχρι τις αρχές της εβδομάδας είχε προσωρινά κλειστά 130 μαγαζιά από τα 1.100 του Νοεμβρίου, αν και συντόμως, όπως ανέφερε τέλος η H&M, θα κατεβάσει τα ρολά σε όλα τα καταστήματα σε Γερμανία και Ολλανδία.

Στα συστήματα υδρογόνου επενδύουν Γκέιτς και Μπέζος

Χρηματοδοτούν την ανάπτυξη τεχνολογίας για ηλεκτροκίνητα αεροσκάφη

Στα συστήματα υδρογόνου φαίνεται πως βλέπουν οι πλουσιότεροι άνθρωποι του κόσμου, ο Μπιλ Γκέιτς και ο Τζεφ Μπέζος, το μέλλον της πράσινης ενέργειας, αλλά και τα μεγάλα κέρδη που μπορούν να προσποριστούν από τις επενδύσεις τους σε αυτήν. Αυτό προδίδει τουλάχιστον η επιλογή του ιδρυτή και επικεφαλής της Microsoft και του ομολόγου του της Amazon να επενδύσουν στη νεοφυή εταιρεία ZeroAvia Inc.

Η εν λόγω εταιρεία αναπτύσσει συστήματα υδρογόνου με στόχο την αντικατάσταση των εξαιρετικά επιβαρυντικών για το περιβάλλον ορυκτών καυσίμων, με τα οποία κινούνται τα αεροσκάφη.

Στόχος της είναι να χρησιμοποιήσει τα κεφάλαια που άντλησε από επενδυτές για την ανάπτυξη της τεχνολογίας που θα περιορίσει τις εκπομπές καυσαερίων στον τομέα της αεροπορίας, υποκαθιστώντας την καύση ορυκτών καυσίμων με συστήματα κυψελών υδρογόνου.

Κεφάλαια

Εως τώρα η ZeroAvia έχει αντλήσει 37,7 εκατ. δολάρια από τη βρετανική κυβέρνηση και από ομάδα επενδυτών, μεταξύ των οποίων και τα επενδυτικά ταμεία που έχουν ιδρύσει ο Μπιλ Γκέιτς και η Amazon.

Αντλήσε ειδικότερα 21,4 εκατ. δολάρια από ομάδα επενδυτών, ανάμεσα στους οποίους τα επενδυτικά ταμεία Ecosystem Integrity Fund και Breakthrough Energy

Οι δύο μεγιστάνες, μέσω επενδυτικών ταμείων, συμμετέχουν στη νεοφυή εταιρεία ZeroAvia Inc.

Ventures, που υποστηρίζεται από τον Μπιλ Γκέιτς.

Μεταξύ των επενδυτών συγκαταλέγονται ακόμη η επενδυτική ταμείο Climate Pledge Fund της Amazon, το Horizons Ventures, το Shell Ventures και το Summa Equity. Σε ό,τι αφορά τη βρετανική κυβέρνηση, έχει επενδύσει στη ZeroAvia 12,3 εκατ. στερλίνες, ποσό αντίστοιχο των 16,6 εκατ. δολαρίων, ευελπιστώντας να βοηθήσει την καινοτόμο νεοφυή εταιρεία στην προσπάθειά της να αναπτύξει σειρά αεροσκαφών 10 θέσεων τα οποία όμως θα είναι ηλεκτροκίνητα, κινούμενα δηλαδή με ηλεκτρική ενέργεια που θα έχει παραχθεί από υδρογόνο.

Η εταιρεία φιλοδοξεί να παρουσιάσει το καινοτόμο αεροσκάφος μέχρι το 2023 και σκοπεύει να αποδείξει πως τα καινοτόμα αεροσκάφη της θα μπορούν να καλύψουν απόσταση 804 χιλιομέτρων με ηλεκτροκίνηση από υδρογόνο. Ο επόμενος στόχος της είναι έως το 2030 να έχει αναπτύξει αεροσκάφη 1.000 θέσεων, που θα καλύπτουν τη διπλάσια απόσταση.

Τον Σεπτέμβριο, πάντως, πραγματοποίησε την πρώτη του πτήση από τις εγκαταστάσεις έρευνας και ανάπτυξης της εταιρείας στο Κράνφιλντ της Βρετανίας ένα αεροσκάφος της ZeroAvia, που απογειώθηκε και πέταξε με την τεχνολογία των κυψελών υδρογόνου.

Η ZeroAvia αναπτύσσει σειρά αεροσκαφών 10 θέσεων, τα οποία όμως είναι ηλεκτροκίνητα, κινούμενα δηλαδή με ηλεκτρική ενέργεια που έχει παραχθεί από κυψέλες υδρογόνου.

Όπως επισημαίνει σχετικό δημοσίευμα του Bloomberg, το υδρογόνο μπορεί πράγματι να σταθεί καθοριστικό στη μείωση των εκπομπών καυσαερίων από τον εξαιρετικά ρυπογόνο τομέα της αεροπορίας. Στη διάρκεια του 2019, ο κλάδος της αεροπορίας επιβάρυνε την ατμόσφαιρα με 1 δισ. τόνους διοξειδίου του άνθρακα.

Στο μεταξύ, οι βιομηχανίες του κλάδου έχουν ενδιαφερθεί για το υδρογόνο και

τις δυνατότητες που προσφέρει. Η ευρωπαϊκή κοινοπραξία αεροδιαστημικής Airbus SE σχεδιάζει δικό της πρόγραμμα για την ανάπτυξη αεροσκαφών κινούμενων με ηλεκτρική ενέργεια που έχει παραχθεί από υδρογόνο.

Μιλώντας στο Bloomberg, ο διευθύνων σύμβουλος της ZeroAvia, Βάλ Μιφτακόφ, ανέφερε πως τουλάχιστον 10 αεροπορικές εταιρείες ετοιμάζονται να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία που

αναπτύσσει η εταιρεία και θα είναι έτοιμη για να διατεθεί στην αγορά το 2023. Πράγματι, έχει προσφάτως ανακοινώσει ότι ετοιμάζεται να συνεργαστεί με την British Airways.

Σημειώτεον ότι οι σκανδιναβικές χώρες ασκούν τελευταία εντεινόμενες πιέσεις προς τις αεροπορικές εταιρείες τους, ζητώντας τους να μειώσουν τις εκπομπές καυσαερίων από όσα αεροσκάφη εκτελούν πτήσεις στις εσωτερικές γραμμές.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η ψηφιοποίηση μεταλλάσσει την αγορά εργασίας

Του **WERNER EICHHORST***

Τη δεκαετία του 2010 η συζήτηση μεταξύ των ακαδημαϊκών και των πολιτικών κύκλων για το μέλλον της εργασίας είχε ως βασικό άξονα τις τεχνολογικές αλλαγές και τις επικείμενες και δυναμικά ακούσιες επιπτώσεις της ψηφιοποίησης – ειδικότερα, τη στενότερη διασύνδεση της ψηφιακής τεχνολογίας και των διαδικασιών της εργασίας, αλλά και το τι θα απέμενε να διεκπεραιώσουν οι άνθρωποι. Σήμερα, έχοντας στην πράξη παρατηρήσει τι συμβαίνει, υπάρχει μια γενικότερη ομοφωνία στο ότι δεν θα επιφέρει η ψηφιοποίηση τη σχεδόν εξάλειψη της ανθρώπινης εργασίας, αν και θα κινδυνεύσουν επαγγέλματα και κλάδοι.

Παράλληλα, όμως, θα δοθεί η δυνατότητα δημιουργίας νέων επαγγελμάτων, ενώ θα διεκρινθούν επαγγέλματα τα οποία θα συμπληρώνουν την τεχνολογία παρά θα υποκατασταθούν από αυτήν. Ενόψει της μετάβασης στην ψηφιακή εποχή, το μείζον θέμα είναι να ορίσουμε τις αλλαγές στην ανθρώπινη εργασία, οι οποίες θα την καταστήσουν πιο ανθεκτική και πιθανώς ελκυστικότερη με γνώμονα την ποιότητα, και στη συνέχεια να τις ενεργοποιήσουμε διαμέσου τεχνολο-

γικών λύσεων. Διαπιστώνουμε δομικές πιέσεις στα μεσαία επίπεδα τόσο των διοικητικών θέσεων εργασίας όσον και εκείνων στη μεταποίηση. Και αν και σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες είναι θεσμικά προστατευμένες σε σύγκριση με άλλα κράτη, χαρακτηρίζονται από εργασίες παρόμοιες και επαναλαμβανόμενες πέραν του μέσου όρου, οπότε δύσκολα θα μπορούσαν να αυτοματοποιηθούν. Τα πράγματα είναι διαφορετικά στον ιδιωτικό τομέα παροχής υπηρεσιών, όπου είναι διαδραστικές, χειρωνακτικές και εντόπιες, οπότε δύσκολα αυτοματοποιούνται. Η δε προσφορά εργασίας εκεί δεν είναι μικρή. Αυτές οι δραστηριότητες λιγότερο απειλούνται από την ψηφιοποίηση, αλλά και λιγότερο συμπεριλαμβάνονται στις συλλογικές διαπραγματεύσεις, οπότε εκεί η κρατική παρέμβαση έχει να διαδραματίσει μεγαλύτερο ρόλο. Λόγου χάριν, θα μπορούσε αυτή η παρέμβαση να συνίσταται σε έναν ελάχιστο μισθό ή σε περιορισμούς στην προσωρινή εργασία αλλά και σε επαγγελματική μέσση κρατικών προγραμμάτων. Στην άλλη άκρη του φάσματος βρίσκονται οι πιο προνομιούχοι εργαζόμενοι με την υψηλή εξειδίκευση,

των οποίων τα καθήκοντα δεν μπορούν να αυτοματοποιηθούν παρά τα συνεχή τεχνολογικά επιτεύγματα, ενώ έχουν σε ατομική βάση τη δυνατότητα προσαρμογής και αλλαγών μέσα στον χρόνο. Αυτές οι θέσεις, που απαιτούν αναλυτικές ικανότητες, είναι διαδραστικές και δημιουργικές, αναπτύσσονται συνεχώς, προσφέροντας ολοένα και περισσότερες εναλλακτικές σε ανθρώπους με ανάλογα προσόντα. Παράλληλα, σωρεύουν έσοδα, αυξάνοντας τα μεσαία εισοδήματα –όχι πάντα τα υψηλά– και αναβαθμίζοντας την ποιότητα της εργασίας. Το αντάλλαγμα είναι οι απαιτήσεις συγκεκριμένων προδιαγραφών και η ένταση εργασίας.

Η πανδημία αποδείχθηκε πιο δυσμενής από την τεχνολογική αλλαγή, διότι η τελευταία συντελείται σταδιακά. Η ασθένεια, αντιθέτως, προκάλεσε απροσδόκτους κραδασμούς, με ριζικές συνέπειες σε κλάδους που ανέκαθεν δημιουργούσαν θέσεις εργασίας. Εξ ου και αλληλεπιδρά με την ψηφιοποίηση, θέτοντας εν αμφιβολά διάφορες τάσεις και φέρνοντας στο προσκήνιο χρόνιες αδυναμίες. Και αυτό κυρίως ισχύει για τομείς με υψηλό ποσοστό αυτοαπασχόλησης, όπως οι δημιουργ-

γικές και πολιτιστικές δραστηριότητες. Εκεί έχουμε σημαντική ανάπτυξη της τεχνολογικής επιτευγμίας, ενώ έχουν σε ατομική βάση τη δυνατότητα προσαρμογής και αλλαγών μέσα στον χρόνο. Αυτές οι θέσεις, που απαιτούν αναλυτικές ικανότητες, είναι διαδραστικές και δημιουργικές, αναπτύσσονται συνεχώς, προσφέροντας ολοένα και περισσότερες εναλλακτικές σε ανθρώπους με ανάλογα προσόντα. Παράλληλα, σωρεύουν έσοδα, αυξάνοντας τα μεσαία εισοδήματα –όχι πάντα τα υψηλά– και αναβαθμίζοντας την ποιότητα της εργασίας. Το αντάλλαγμα είναι οι απαιτήσεις συγκεκριμένων προδιαγραφών και η ένταση εργασίας.

* Ο κ. Werner Eichhorst είναι ερευνητής του Ινστιτούτου Οικονομικών Εργασίας IZA και επίτιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου της Βρέμης.

VACANCY

LOUIS

Manager Executive Chairman's Office and Corporate Communications – Nicosia

Louis Group is seeking to recruit an executive to manage the Executive Chairman's office and be responsible for corporate communications, both internally and externally.

Key Accountabilities

- Responsible for the day to day smooth running of the Executive Chairman's office, screens all correspondence and proposes way forward
- Coordinates the corporate internal and external communications, Public Relations and advertising strategy of the various companies of the Louis Group
- Keeps abreast of developments and trends in the Hotel, Tourism, Hospitality and Cruising markets
- Coordinates the Corporate Social Responsibility (CSR) effort, with ongoing commitment in becoming an even more sustainable, environmentally friendly and socially responsible company
- Group spokesperson

Job Requirements

- Educational
 - Degree in Business Administration, Marketing, PR or related field from an accredited college or university
- Work Experience
 - At least 5 years of relevant work experience (within the Hospitality and Tourism industry is considered to be an advantage)
- Job- Specific Skills and Knowledge
 - Communication and interpersonal skills
 - People management skills
 - Fluency in Greek and English, both written and spoken
 - Good writing skills

An attractive remuneration package will be offered according to qualifications. Applications along with CV should be sent to EMAIL: group.secretarial2@louisgroup.com or by post to Louis Group, P.O. Box 21301, 1506 Nicosia ref: "Vacancy Manager", by January 15th 2021.

Ευημερία

Σε μια αυτάρεσκη δήλωση αισιοδοξίας για το μέλλον της Βρετανίας εκτός Ε.Ε. είτε με είτε χωρίς εμπορική συμφωνία, ο Βρετανός πρωθυπουργός διαβεβαίωσε τους συμπατριώτες του ότι «θα ευημερούμε όποια κι αν είναι η έκβαση και αν χρειαστεί να έχουμε μια λύση τύπου Αυστραλίας, τότε εντάξει, θα την έχουμε».

Το βλέμμα στις ΗΠΑ

Εκκράζοντας τα σχέδια του Λονδίνου να προσεγγίσει την Ουάσιγκτον καθώς απομακρύνεται από την Ευρώπη, τόσο σε οικονομικούς όσο και πολιτικούς όρους, η Βρετανίδα υπουργός Εμπορίου, Λίζ Τρας, δήλωσε πως ζητούμενο είναι «να καταλήξουμε σε κάποια διευθέτηση με την Ε.Ε. ούτως ώστε να εμβιβάζουμε τις εμπορικές μας σχέσεις συνεργασίας με τις ΗΠΑ».

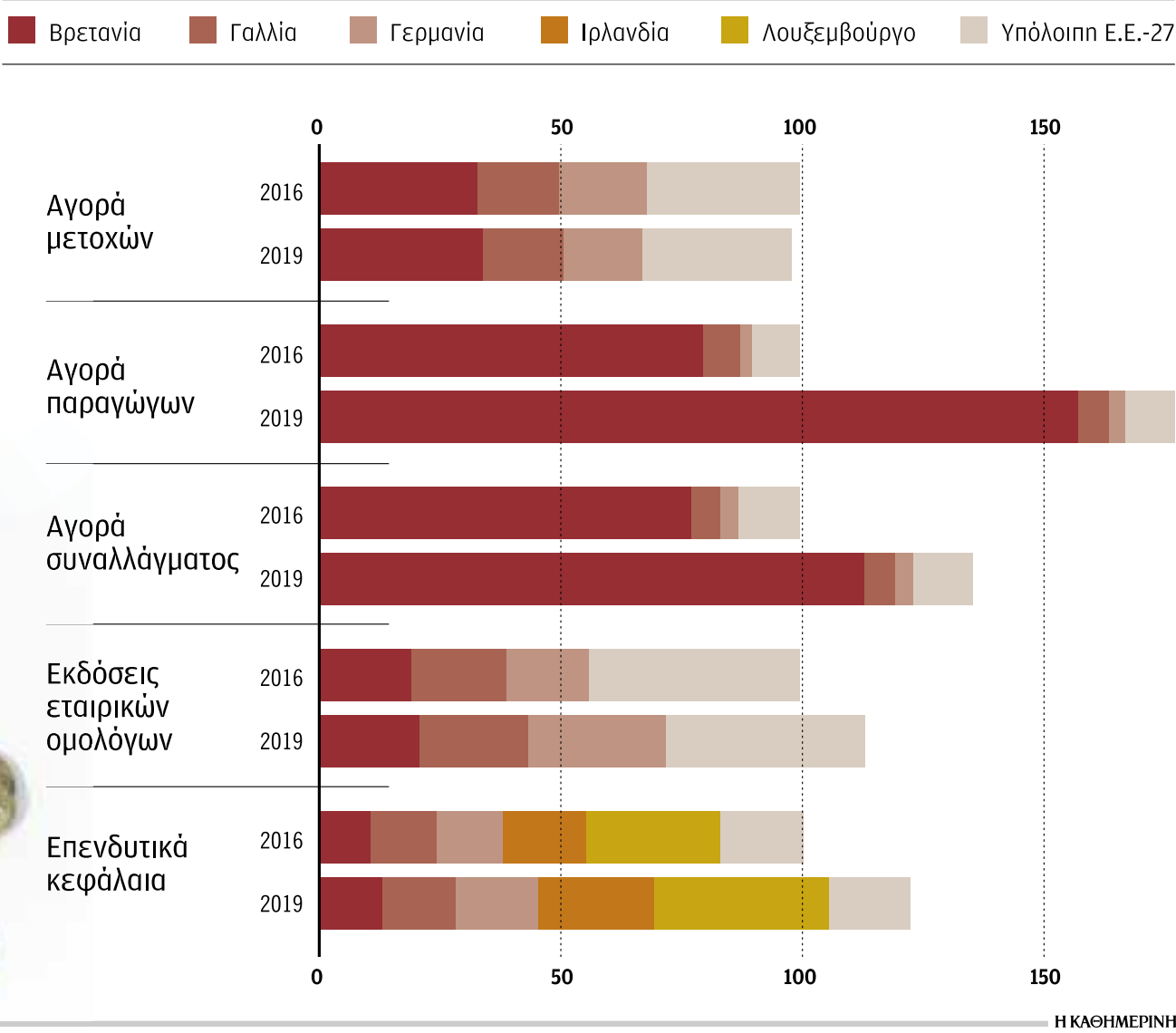
Προσαρμογές

Αναφερόμενος στην προοπτική ενός σκληρού Brexit, χωρίς εμπορική συμφωνία δηλαδή, ο γενικός διευθυντής του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, Ρομπέρτο Αζεβέδο, τόνισε πως οι κανόνες του Οργανισμού «δεν είναι και καμιά καταστροφή». Προέθεσε, ωστόσο, ότι οι κανόνες του ΠΟΕ επιβάλλουν σειρά από προσαρμογές που μπορεί να είναι επώδυνες, ιδιαίτερως για ορισμένους τομείς.

ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Η κυρίαρχη δύναμη στον χρηματοπιστωτικό τομέα της Ευρώπης

ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ 2016=100 (ΒΡΕΤΑΝΙΑ + Ε.Ε.-27)

Ζημίες έως 200 δισ. στερλίνες στις βρετανικές τράπεζες

Εκτιμάται ότι διαθέτουν επαρκή κεφαλαιοποίηση για να αντέξουν τους κραδασμούς του Brexit

της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Νομίζει κανείς πως ακούει τους δείκτες των ρολογιών να καταγράφουν τα τελευταία δευτερόλεπτα που έχουν απομείνει μέχρι την εκπνοή της παράτασης της προθεσμίας για μια εμπορική συμφωνία ανάμεσα στο Λονδίνο και στην Ε.Ε. Οι ηγεσίες της Ε.Ε. και του Λονδίνου διαπραγματεύονται ζηλισμένες από τις επιπτώσεις της πανδημίας και εν μέσω προγραμματισμού του μαζικού εμβολιασμού, με την έκβαση των συνομιλιών να παραμένει αβέβαιη μέχρι τη στιγμή που συντασσόταν το παρόν.

Ελπίζουν ακόμη πως θα επιτύχουν «στο και πέντε» όσα δεν κατάφεραν στη διάρκεια των τεσσεράμισι ετών που έχουν παρέλθει από τον Ιούνιο του 2016 και την ιστορική απόφαση των Βρετανών να αποσχισθεί η

χώρα τους από την Ε.Ε. Μια απόσχιση που δίνει τέλος σε 40 χρόνια ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών ανάμεσα στη Γηραιά Αλβιώνια και σε ένα μεγάλο τμήμα της ηπειρωτικής Ευρώπης, αυτό που ανήκει στην Ε.Ε. Ζητούμενο των παρατεταμένων συνομιλιών, μια εμπορική συμφωνία που θα αποτρέψει τη хаοτική έξοδο της Βρετανίας από την Ε.Ε., ενώ οι παρενέργειες μιας τέτοιας έκβασης γίνονται ήδη αισθητές σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής ζωής.

Οι μεγαλύτερες διεθνείς τράπεζες που επί δεκαετίες έχουν κυρίως έδρα τους το City του Λονδίνου, το μεγαλύτερο χρηματοπιστωτικό κέντρο μετά τη Νέα Υόρκη, έχουν μεταφέρει τμήματα των δραστηριοτήτων τους σε ευρωπαϊκές μητροπόλεις. Σύμφωνα με τον Τζον Λίβερ, επικεφαλής του συμβουλευτικού ΕΥ, περίπου

Στο δυσμενέσενάριο, η ανεργίαθα αυξηθεί στο 15% και οι τιμέςτων ακινήτων θα μειωθούν κατά 30%.

10.000 θέσεις εργασίας έχουν χαθεί από το City του Λονδίνου και αντιπροσωπεύουν το 4% του συνόλου.

Ο αριθμός ωχρὰ, βέβαια, μπροστά στις δυσοίονες προβλέψεις για απώλεια 232.000 θέσεων εργασίας για τις οποίες μιλούσε σχετική έρευνα του χρηματιστηρίου του Λονδίνου τους πρώτους μήνες μετά το δημοψήφισμα του 2016. Παράλληλα, όμως, από το 2016 και μετά, οι διεθνείς χρημα-

τοπιστωτικοί κολοσσοί μετέφεραν σε άλλες ευρωπαϊκές μητροπόλεις δραστηριότητές τους συνολικής αξίας 1,2 τρισ. στερλινών, ποσού αντιστοίχου 1,62 τρισ. δολαρίων, ή το 14% του συνόλου.

Το ζήτημα ωστόσο είναι αυτό που αντιπροσωπεύει το City του Λονδίνου, το γιγάντιο αυτό χρηματοπιστωτικό κέντρο στο οποίο βασίζεται σε μεγάλο βαθμό η βρετανική οικονομία, και τι αντιπροσωπεύουν για το ίδιο το City οι συναλλαγές του με την Ε.Ε.

Σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων χρηματοπιστωτικού τομέα New Financial, την τριετία 2016-2019, περίπου το 25% των εσόδων ύψους 200 δισ. στερλινών, ή 270 δισ. δολαρίων, που άντλησε η Βρετανία από τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες προήλθε από διεθνείς συναλλαγές σχετικές

με την Ε.Ε. Σε ό,τι αφορά τους κραδασμούς που θα υποστούν οι τράπεζες της Βρετανίας από ένα σκληρό Brexit, προ 10 ημερών η Τράπεζα της Αγγλίας ανακοίνωσε πως ο τραπεζικός κλάδος της χώρας είναι έτοιμος για να τους αντιμετωπίσει.

Επισήμανε μάλιστα ότι οι τράπεζες έχουν επαρκή κεφαλαιοποίηση για να αντέξουν ζημίες ύψους 200 δισ. στερλινών, ή 270 δισ. δολαρίων. Μια τέτοια ζημιά όμως εκτιμάται πως μπορεί να οδηγήσει σε εκτίναξη της ανεργίας στη χώρα στο 15% και σε πτώση των τιμών των ακινήτων κατά 30%. Παρά την αισιόδοξη νότα, άλλωστε, η Τράπεζα της Αγγλίας προειδοποίησε επίσης ότι πολλές βρετανικές επιχειρήσεις δεν είναι έτοιμες για να αντιμετωπίσουν όσα πρόκειται να συμβούν από 1ης Ιανουαρίου.

Σε ποσοστό 60% οι επιχειρήσεις παραμένουν απροετοίμαστες για το Brexit

Η Τράπεζα της Αγγλίας κάθε άλλο παρά είναι η μόνη που ανησυχεί για τις επιπτώσεις του Brexit στον επιχειρηματικό κόσμο της χώρας. Βιομηχανίες, αλυσίδες πολυκαταστημάτων και σουπερ μάρκετ της Βρετανίας δίνουν τους τελευταίους μήνες ασυνήθιστα ογκώδεις παραγγελίες στους προμηθευτές τους από τις χώρες της Ε.Ε. Προσπαθούν να αποφύγουν τις ελλείψεις βασικών ειδών διατροφής και ειδών πρώτης ανάγκης, αλλά ακόμη και τμήματα βιομηχανικών προϊόντων θέλουν να εισαγάγουν όσο περισσότερα μπορούν προτού αλλάξουν οι όροι και, εκτός από τους δασμούς που θα επιβληθούν εκατέρωθεν, θα χρειάζονται ατελείωτες διατυπώσεις και

έγγραφα στα τελωνεία. Η συμπτωματολογία αυτής της κυοφορούμενης κρίσης είναι οι ουρές από τα φορτηγά που σχηματίζονται τον τελευταίο καιρό στις οδικές αρτηρίες από και προς το λιμάνι του Ντόβερ, από το οποίο διεκπεραιώνεται το 17% του εξωτερικού εμπορίου αγαθών, και σύμφωνα με τη βρετανική Κοινοπραξία Λιανικού Εμπορίου και την Ομοσπονδία Τροφίμων και Ποτών, οι καθυστερήσεις αυξάνουν το κόστος των φορτώσεων κατά 25% την εβδομάδα. Μέσα στην εβδομάδα, δημοσιογράφος του CNN κατέγραψαν ουρές φορτηγών μήκους άνω των 10 χιλιομέτρων. Ηδη στη Σήραγγα της Μάγχης επικρατεί αδιαχώρητο και, φυσικά,

επιχειρήσεις, οικονομολόγοι και πολιτικοί εκφράζουν φόβους πως η κατάσταση θα βγει εκτός ελέγχου όταν θα προστεθούν περαιτέρω διατυπώσεις και έλεγχοι στα τελωνεία.

Η τελευταία σχετική έκθεση της βρετανικής κυβέρνησης πιθανολογεί «στη χειρότερη περίπτωση» ότι θα σχηματίζονται ουρές έως και 100 χιλιομέτρων, από 7.000 φορτηγά που θα περιμένουν στα βρετανικά λιμάνια επί μερόνυχτα.

Το πρόβλημα είναι πως ήδη καθυστερούν να φτάσουν τα προϊόντα στα ράφια των καταστημάτων κατά την ιδιαίτερα ευαίσθητη περίοδο των χριστουγεννιάτικων εορτών.

Το αποτέλεσμα είναι να αναγκάζονται οι βαρύτερα ζημιωμένοι από την πανδημία έμποροι λιανικής να αυξάνουν τις τιμές των προϊόντων τους για να αναπληρώσουν την πτώση των πωλήσεων.

Μέσα στην εβδομάδα, μία επιχείρηση ανέφερε διαφυγόντα έσοδα ύψους 1,4 εκατ. δολαρίων από πωλήσεις που δεν έγιναν εξαιτίας των καθυστερήσεων. Και όλα αυτά, βέβαια, όταν η πανδημία έχει ήδη οδηγήσει σε ντόμινο πτωχεύσεων βρετανικές επιχειρήσεις, με τελευταίες τις Arcadia και Debenhams και τις 25.000 θέσεις εργασίας που χάνονται μαζί τους.

Την ίδια στιγμή, το Εμπορικό Επιμελη-

τήριο στο Κεντ της Αγγλίας προειδοποιεί πως 60% των βρετανικών επιχειρήσεων παραμένουν απροετοίμαστες για το Brexit, πολλά δε μάλλον για ένα Brexit χωρίς συμφωνία.

Αν η ατελείωτη αυτή διαπραγμάτευση ανάμεσα στις Βρυξέλλες και στο Λονδίνο αποβεί ατελέσφορη, τα βρετανικά προϊόντα θα υπόκεινται στους δασμούς του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου όταν εισάγονται στις χώρες της Ε.Ε. Το ίδιο θα ισχύει και για τα προϊόντα της Ε.Ε. που θα εισάγονται στη Βρετανία, με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι τιμές τους οδηγώντας σε επιτάκυνση του πληθωρισμού στη χώρα.

Το City διατηρεί τα σκήπτρα του στο χρηματοπιστωτικό σύστημα

Το ιστορικό δημοψήφισμα του 2016 και η απόφαση της Βρετανίας να αποσχισθεί από την Ε.Ε. αποτέλεσε το ενερκτικέριο λάκτισμα για έναν αγώνα δρόμου στον οποίο αποδύθηκαν οι ευρωπαϊκές μητροπόλεις. Ζητούμενο για όλες ήταν να προσελκύσουν τόσο δραστηριότητες που χρηματοπιστωτικού κλάδου που θα εγκατέλειπαν το City του Λονδίνου όσο και τα ίδια τα καλοπληρωμένα στελέχη των τραπεζών.

Η Γαλλία, η Ιταλία, η Ολλανδία και η Ισπανία εισήγαγαν ειδικές φοροαπαλλαγές στη νομοθεσία τους ειδικά για τα στελέχη των μεγάλων τραπεζών που κάποια στιγμή επρόκειτο να εγκατασταθούν στην επικρά-

τείά τους. Ακόμη και η αρτηριοσκληρωτική Γερμανία προχώρησε σε μεταρρύθμιση της νομοθεσίας που διέπει τη γερμανική αγορά εργασίας. Διευκολύνει, έτσι, τις επιχειρήσεις να απολύουν τα χρυσοπληρωμένα στελέχη τους όταν αυτά αναλαμβάνουν δυσανάλογα μεγάλα ρίσκα, συμπεριλαμβανομένων και των διαπραγματευτών στις επενδυτικές τράπεζες. Την πλέον αποκάλυπτη κίνηση προς αυτήν την κατεύθυνση έκανε το 2018 ο πρόεδρος της Γαλλίας, Εμανουέλ Μακρόν, όταν κάλεσε στο Μέγαρο των Βερσαλλιών 140 εκπροσώπους μεγάλων βιομηχανιών και επικεφαλής διεθνών τραπεζών και τους πρότεινε πολύ απλά «να επιλέξουν τη Γαλ-

λία». Διατύπωσε μάλιστα την πρόσκληση στα αγγλικά «choose France». Μέχρι στιγμής, δεν έχει επαληθευθεί η θεαματική έξοδος στελεχών που προέβλεπαν αναλυτές και παράγοντες της αγοράς. Οι θέσεις εργασίας που χάθηκαν στο City του Λονδίνου δεν υπερβαίνουν τις 10.000. Τα στελέχη μετανάστευσαν, άλλωστε, σε πολλές διαφορετικές μητροπόλεις της Ευρώπης και καμία δεν είχε κάποιο είδους θεαματικό όφελος. Η Societe Generale μετέφερε περίπου 300 θέσεις εργασίας εκτός Λονδίνου, ενώ στο Παρίσι έχουν εγκατασταθεί περίπου 3.500 τραπεζικά στελέχη των Bank of America, JPMorgan και BlackRock.

Τα περισσότερα στελέχη επενδυτικών τραπεζών, όπως και οι διαπραγματευτές, κατέληξαν κυρίως στη Φρανκφούρτη και στο Παρίσι. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τη Φρανκφούρτη, η δημόσια τράπεζα Helaba υπολογίζει πως έχουν μεταφερθεί και εγκατασταθεί στην πόλη περίπου 1.500 θέσεις εργασίας προερχόμενες από το Λονδίνο. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της, θα ακολουθήσουν άλλες 2.000 μέσα στην επόμενη διετία.

Παράλληλα, οι διαχειριστές κεφαλαίων προτίμησαν το Λουξεμβούργο. Σε ό,τι αφορά τις διοικητικές υπηρεσίες τραπεζών, επενδυτικών και ασφαλιστικών, που δεν έχουν

επαφή με το κοινό, έχουν έως τώρα προτιμήσει το Δουβλίνο, αλλά ακόμη και τη Βαρσοβία. Εν ολίγοις, η έξοδος της Βρετανίας από την Ε.Ε. μοιάζει, προς το παρόν τουλάχιστον, να επαναφέρει τον χρηματοπιστωτικό τομέα της Ευρώπης στην κατάσταση που ήταν πριν από τη δεκαετία του 1980, προτού δηλαδή συγκεντρωθεί σε τέτοιο βαθμό στο City του Λονδίνου.

Το Λονδίνο, όμως, είναι πιθανόν να διατηρήσει σε μεγάλο βαθμό όχι μόνον την αίγλη του αλλά και μέρος της κυριαρχίας του στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Αντιπροσωπεύει έως τώρα μια συντριπτική μερίδα του χρηματοπιστωτικού τομέα της

Ε.Ε. Σύμφωνα με την εταιρεία δεδομένων New Financial, την τελευταία τριετία ήταν υπεύθυνο για τη διεκπεραίωση του 84% των συναλλαγών παραγώγων για τις τρεις μεγαλύτερες χώρες-μέλη της Ε.Ε., για το 82% της αγοράς συναλλάγματος και για το 42% των περιουσιακών στοιχείων που διαχειρίζονταν επενδυτικές και διαχειριστές πλούτου. Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν, πάντως, πως η Ε.Ε. θα κάνει τα πάντα για να ανακτήσει τη μερίδα των δραστηριοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα που της «άρπαξε» το Λονδίνο από τη δεκαετία του 1980 και τη μετατροπή του σε παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό κέντρο.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Ανησυχία για τη μετάλλαξη

«Τα στοιχεία δείχνουν ότι είναι πράγματι πιο μεταδοτική», ανέφερε ο Κρίστιαν Ντρόστεν

Εντονη ανησυχία προκαλεί το μεταλλαγμένο στέλεχος του κορωνοϊού που εντοπίστηκε στη Βρετανία. Ακόμα και οι πιο ψυχραιμες φωνές δεν μπορούν να κρύψουν τον φόβο έναντι της εξέλιξης. Χαρακτηριστικά, χθες, ο Κρίστιαν Ντρόστεν, επικεφαλής του Ινστιτούτου Ιολογίας στο νοσοκομείο Σαριτέ στο Βερολίνο, ενώ αρχικά είχε εμφανιστεί ιδιαίτερα καθησυχαστικός, έκανε στροφή επισημαινώντας ότι τα νέα δεδομένα για τη μετάλλαξη είναι ανησυχητικά. Ειδικότερα, ο Γερμανός επιστήμονας δήλωσε ότι «η δημοσιοποίηση των βρετανικών στοιχείων αποδεικνύει ότι το νέο στέλεχος είναι πράγματι πιο μεταδοτικό από ό,τι έχουμε δει μέχρι

BioNTech και Pfizer ανακοίνωσαν την αποστολή 12,5 εκατ. δόσεων του εμβολίου στην Ε.Ε. – Ασφυκτικές πιέσεις στον Τζόνσον για την επιβολή καθολικού lockdown.

σήμερα» και προσέθεσε: «Τα πράγματα δεν μοιάζουν καλά».

Την ίδια στιγμή, ο επικεφαλής του Ινστιτούτου Ρόμπερτ Κοχ, Λόθαρ Βίλερ, δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο το μεταλλαγμένο στέλεχος να βρίσκεται ήδη στη Γερμανία. «Η εξέλιξη της πανδημίας επιδεινώνεται», ανέφερε και προειδοποίησε τους συμπατριώτες του ότι οι επόμενες εβδομάδες θα είναι δύσκολες, καθώς και ότι είναι επιτακτικό να μειώσουν κατά το δυνατόν τις κοινωνικές τους επαφές τις ημέρες των γιορτών. Αναφερόμενος στο μέλλον, ο δρ Βίλερ εκτίμησε ότι πιθανώς ο κορωνοϊός να αποδυναμωθεί και να προκαλεί λιγότερα συμπτώματα, όπως συνήθως συμβαίνει με τους ιούς που μεταπνέουν στον άνθρωπο από τα ζώα. Μέχρι τότε, ωστόσο, εξαιτίας της ανησυχίας που γεννά το μεταλλαγμένο στέλεχος, το Βερολίνο αποφάσισε να παρατείνει, μέχρι τις 6 Ιανουαρίου, το κλείσιμο των συνόρων της Γερμανίας με τη Βρετανία και τη Νότια Αφρική. Αιτιολογώντας την απόφαση ο υπουργός Υγείας, Γενς Σπαν, τόνισε: «Θέλουμε να αποφύγουμε όσο είναι δυνατόν να αναπτυχθεί μια πιθανώς πιο επικίνδυνη μετάλλαξη του ιού στην πλειρωτική Ευρώπη».

Μετά την έξαρση των κρουσμάτων COVID-19 σε περιοχές της Αγγλίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέστησε χθες την αποφυγή όσων ταξιδιών στην Βρετανία δεν είναι απόλυτως αναγκαία. Οι απαγορεύσεις πτήσεων και σιδηροδρομικών

Η Ελβετία απαγόρευσε τη Δευτέρα τις αφίξεις από Βρετανία και επέβαλε αναδρομικά καραντίνα δέκα ημερών σε όποιους ταξιδιώτες από εκεί βρίσκονται στη χώρα.

Η αποτελεσματικότητα των εμβολίων

Ανησυχία επικρατεί σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εμβολίων κατά της COVID-19 έναντι του μεταλλαγμένου στελέχους του κορωνοϊού. Ο επικεφαλής της BioNTech, Ουγκούρ Σαχίν, εμφανίστηκε χθες καθυστασιαστικός, τονίζοντας ότι κατά πάσα πιθανότητα το εμβόλιο της εταιρείας προστατεύει και έναντι του μεταλλαγμένου στελέχους. Ακόμα, όμως, και αν αυτή η εκτίμηση αποδειχθεί λανθασμένη, τόνισε, η προσαρμογή της σύνθεσης του σκευάσματος στα νέα δεδομένα δεν θα χρειαστεί περισσότερο από έξι εβδομάδες. «Το εμβόλιο που αναπτύξαμε με την Pfizer περιέχει περισσότερο από 1.000 αμινοξέα και μόλις εννέα έχουν αλλάξει. Πρακτικά η πρωτεϊνική ακίδα, στόχος του εμβολίου, έχει παραμείνει αναλλοίωτη», εξήγησε. Επίσης, αναφερόμενος στην ανατροπή της κανονικότητας λόγω της πανδημίας, είπε ότι πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε την έννοια. «Ο κορωνοϊός θα είναι μαζί μας την επόμενη δεκαετία και οφείλουμε να αναμένουμε εξάρσεις του» τόνισε, προσθέτοντας ότι η επίδραση των εμβολίων δεν θα φανεί φέτος αλλά τον επόμενο χειμώνα.

συνδέσεων, ωστόσο, αναφέρει η Κομισιόν, που επιβλήθηκαν από πολλά κράτη, πρέπει να αρθούν δεδομένης της ανάγκης διασφάλισης των αναγκών ταξιδιών και αποφυγής διακοπών της αλυσίδας εφοδιασμού.

Επί ποδός πολέμου βρίσκεται η Βρετανία, όπως ήταν αναμενόμενο. Ο πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον δέχεται ασφυκτικές πιέσεις για την επιβολή καθολικού lockdown από τους επιστημονικούς συμβούλους του, οι οποίοι προειδοποιούν ότι η αδράνεια και η καθυστέρηση μπορεί να προκαλέσουν δεκάδες χιλιάδες θανάτους και να πυροδοτήσουν μία «ανθρώπινη και οικονομική τραγωδία».

Η πρωθυπουργός της Σκωτίας, Νικόλα Στέρτζον, ενημέρωσε χθες τους βουλευτές για την πιθανότητα επιβολής lockdown στη Σκωτία τις επόμενες ημέρες, προκειμένου να αποτραπεί η διασπορά του μεταλλαγμένου στελέχους.

Σε μία άλλη εξέλιξη, σταθερά κρίνεται η κατάσταση της υγείας του Γάλλου προέδρου Εμανουέλ Μακρόν, σύμφωνα με ανακοίνωση της γαλλικής προεδρίας.

Αισιόδοξα φαίνονται τα νέα όσον αφορά την επάρκεια εμβολιαστικών δόσεων στην Ε.Ε. Χθες, οι BioNTech και Pfizer ανακοίνωσαν την αποστολή 12,5 εκατομμυρίων δόσεων των εμβολίων τους, γύρω στα τέλη της χρονιάς. Πρόκειται για μία

ποσότητα ικανή για τον εμβολιασμό 6,25 εκατομμυρίων Ευρωπαίων πολιτών.

Αγώνα δρόμου κάνουν οι Αρχές της Ελβετίας προκειμένου να εντοπίσουν περίπου 10.000 επισκέπτες προερχόμενους από τη Βρετανία, που κατά πάσα πιθανότητα ήδη απολαμβάνουν τα χειμερινά σπορ τους στα ελβετικά χωριά των Άλπεων. Η Ελβετία απαγόρευσε τη Δευτέρα τις αφίξεις από Βρετανία και επέβαλε αναδρομικά καραντίνα δέκα ημερών σε όποιους ταξιδιώτες από εκεί βρίσκονται στη χώρα.

Αντιπροσωπεία του ΠΟΥ

Στη Γουάιν οι επιστήμονες ετοιμάζονται να υποδεχθούν την αντιπροσωπεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), με την οποία θα συνεργαστούν για τον εντοπισμό της προέλευσης του κορωνοϊού. Σε αυτό το πλαίσιο, χθες η Κινέζα καθηγήτρια Σι Ζενγκί, που στοχοποιήθηκε όταν την κατηγορήσαν ότι ο κορωνοϊός διέφυγε από το εργαστήριο Ιολογίας της Γουάιν, ανακοίνωσε ότι είναι πρόθυμη να δεχθεί το κλιμάκιο του ΠΟΥ προκειμένου να αποκλειστεί το ενδεχόμενο.

Τέλος, ο κορωνοϊός έχει εξαπλωθεί πλέον σε όλο τον κόσμο, και στις 7 ηπείρους. Τώρα έφτασε και στην Ανταρκτική, καθώς 39 μέλη των ενόπλων δυνάμεων της Χιλής, που παραμένουν σε ερευνητικό σταθμό στη Λευκή Ηπειρο, προσβλήθηκαν από τον ιό.

Ετοιμες να συμμαχήσουν Google και Facebook

Σε μία συμμαχία γιγάντων φαίνεται πως ήταν έτοιμες να προχωρήσουν οι Alphabet (μητρική της Google) και Facebook και να συνδράμουν η μία την άλλη, εάν δινόταν εντολή από τις αρμόδιες Αρχές για έρευνες σχετικά με την παλαιότερη συμφωνία τους να συνεργαστούν παρατύπως στην ψηφιακή διαφήμιση. Τα σχετικά αναφέρει σε δημοσίευμά της η εφημερίδα The Wall Street Journal, επικαλούμενη προκαταρκτικά έγγραφα σχετικά με τη μίνυση κατά της Google την περασμένη εβδομάδα, την οποία με προεξάρχον το Τέξας υπέβαλαν συνολικά δέκα αμερικανικές πολιτείες. Στην τελική εκδοχή της μνύσεως τα εν λόγω έγγραφα, που ήταν εσωτερικά των εταιρειών, είχαν υποστεί παρεμβάσεις και είχαν αφαιρεθεί οι πληροφορίες αυτές. Σύμφωνα με τα όσα προσάπτονται στην Google, αυτή είχε συνεργαστεί με τον άλλο κολοσσό της Facebook κατά τρόπο παράνομο, ώστε να παραβιάσουν τους όρους του θεμιτού ανταγωνισμού και να ενδυναμώσουν τις ήδη δεσπόζουσες στην αγορά διαφημιστικές τους δραστηριότητες. Επιπλέον, αναφέρεται ότι αμφότεροι οι όμιλοι ήδη γνώριζαν πως η συμφωνία τους ήταν πιθανό να κινητοποιήσει τις αρχές ανταγωνισμού, ενώ είχαν ήδη συζητήσει σχετικά με το πώς θα αντιδράσουν. Βέβαια, εκπρόσωπος της Google, ερωτηθείς από την εφημερίδα The Wall Street Journal σχετικά με το θέμα, απάντησε πως τέτοιες υφής συμφωνίες για την αντιμετώπιση των Αρχών είναι κάτι πολύ σύνθετο στον κλάδο της υψηλής τεχνολογίας. Ακόμα, προσέθεσε, πως η συμφωνία των δύο ομίλων είχε δημοσιοποιηθεί, αλλά, όπως φαίνεται από το τωρινό δημοσίευμα, δεν είχε γνωστοποιηθεί η ειδική μεταχείριση της Facebook.

Βάσει των προκαταρκτικών εγγράφων της μνύσεως, τη συμφωνία με την Google επί της διαφημιστικής συνεργασίας είχε υπογράψει εκ μέρους της Facebook, η γενική διευθύντρια, Σέριλ Σάντιπεργκ. Συν τοις άλλοις, σε ηλεκτρονική αλληλογραφία μεταξύ της Σάντιπεργκ και του διευθύνοντος συμβούλου της Facebook, Μαρκ Ζάκερμπεργκ, καθώς και άλλων υψηλόβαθμων στελεχών της εταιρείας, επισημαίνεται πως «πρόκειται για μία συμφωνία στρατηγικής σημασίας». Ε'en λόγω συμφωνία συνήχθη τον Σεπτέμβριο του 2018 και όριζε η Facebook να μην ανταγωνίζεται την Google με ψηφιακά διαφημιστικά εργαλεία, εξασφαλίζοντας προνομιακή με-

Μίνυση κατά της Google υπέβαλαν την περασμένη εβδομάδα δέκα πολιτείες.

Προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις αρχές ανταγωνισμού που διερευνούν παράνομες πρακτικές στις ψηφιακές διαφημίσεις.

ταχείριση, όταν τα χρησιμοποιούσε. Κωδική ονομασία της συναλλαγής ήταν «Jedi Blue», ενώ βάσει των όσων καταγράφονται στα έγγραφα της μνύσεως, η Facebook κατέβαλε 500 εκατ. δολάρια τον χρόνο στις δημοπρασίες της Google για διαφημιστικό χώρο και σε αντάλλαγμα η πρώτη ελάμβανε πάγιο ποσοστό των δημοπρασιών.

Εν τω μεταξύ, εκπρόσωπος του τεχνολογικού κολοσσού της Google, μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα DailyMail.com, επισήμανε πως εκείνοι δεν χειραγωγούσαν τις δημοπρασίες και ότι η Facebook συμμετείχε ταυτόχρονα και σε άλλες παρόμοιες για διαφημιστικό χώρο σε ανταγωνιστικές πλατφόρμες. «Δεν είχε κάποιο χαρακτήρα αποκλειστικότητας ο διακανονισμός τους ούτε η Facebook είχε πρόσβαση σε δεδομένα με διαθέσιμα και σε άλλους δυνητικούς αγοραστές», προσέθεσε. Τέλος, αναφέρεται πως η μίνυση εκ μέρους των δέκα αμερικανικών πολιτειών, όπου η Google αποκαλείται «ο Γολιάθ του Διαδικτύου», εστιάζει στην καρδιά των δραστηριοτήτων της, δηλαδή στις διαφημίσεις της, από όπου πηγάει σχεδόν το σύνολο των εσόδων της.

Η δημοσιογράφος και ο κερδοσκοπός Μάρτιν Σκρέλι

Αίσθηση προκάλεσε η συνέντευξη της πρώην ρεπόρτερ του πρακτορείου Bloomberg, Κρίστι Σμάιθ, η οποία περιέγραψε πώς ανέτρεψε «την τέλεια ζωή» στο Μπρούκλιν», αφού ερωτεύθηκε τον Μάρτιν Σκρέλι, τον αμφιλεγόμενο διαχειριστή αμοιβαίων κεφαλαίων, ο οποίος καταδικάστηκε σε κάθειρξη επτά ετών για απάτη.

Σε διάστημα εννέα μηνών, ξεκινώντας από τον Ιούλιο του 2018, η Σμάιθ, η οποία είχε αποκαλύψει πρώτη τη σύλληψη του Σκρέλι τον Δεκέμβριο του 2015, εγκατέλειψε τη δουλειά της, μετακόμισε από το σπίτι της και πήρε διαζύγιο από τον σύζυγό της. Ο 37χρονος σήμερα Σκρέλι κερδοσκοπούσε πάνω σε τιμές φαρμακευτικών προϊόντων, με τις επενδυτικές του δραστηριότητες να προκαλούν την αύξηση της τιμής ζωτικής σημασίας φαρμάκου κατά 5.000% μέσα σε μία νύχτα. Τον Απρίλιο του 2019, ο Σκρέλι μετέβη από τις αγροτικές φυλακές του Νιου Τζέρσεϊ σε σωφρονιστήριο μέσης ασφαλείας, καθώς διαπιστώθηκε ότι συνέχιζε να διοικεί την παλιά του επιχείρηση, μέσω κινητού τηλεφώνου, το οποίο κατείχε παράνομα. Ο Σκρέλι αναμένεται να αποφυλακιστεί το 2023.

Η Σμάιθ, από τη μεριά της, ζει σήμερα σε «ευάλιο υπόγειο διαμέρισμα του Χάρλεμ». Στη συνέντευξη της στην αμερικανική έκδοση του περιοδικού Elle, περιγράφει πώς η σχέση της με τον Σκρέλι εξελίχθηκε σταδιακά, με το ζευγάρι να

μοιράζεται το πρώτο του φιλή στο επισκεπτήριο των φυλακών. «Είπα στον Μάρτιν ότι τον αγαπώ και μου απάντησε ότι νιώθει το ίδιο. Τον ρώτησα αν μπορούσα να τον φιλήσω και είπε ναι. Η αίσθηση του επισκεπτηρίου μύριζε τηγανητό κοτόπουλο. Οι κανόνες δεν μας επέτρεπαν τίποτα παραπάνω από ένα γρήγορο φιλή, ενώ δεν έχουμε κάνει έρωτα», είπε η Σμάιθ στη συνέντευξη της. Σύμφωνα με τη συνέντευξη στο περιοδικό

Ο έρωτας της Κρίστι Σμάιθ με τον 37χρονο που προκάλεσε αύξηση 5.000% στην τιμή φαρμάκου, για να ωφεληθεί οικονομικά.

Elle, η Σμάιθ και ο Σκρέλι έχουν ήδη συζητήσει για τα ονόματα των μελλοντικών παιδιών τους, αλλά και για την ανάγκη να υπογράψουν προγαμιαίο συμφωνητικό. Η πρώην ρεπόρτερ βρίσκεται σε συζητήσεις για υπογραφή συμφωνίας βιβλίου και κινηματογραφικής ταινίας με θέμα τη σχέση της με τον έγκλειστο χρηματιστή. Μετά τη δημοσίευση της συνέντευξης, όμως, ο Σκρέλι διέκοψε τη σχέση του με την Σμάιθ, υποστηρίζοντας ότι μόνο κίνητρό της ήταν η φήμη και το χρήμα.

Διάταγμα Τραμπ για τα ομοσπονδιακά κτίρια

«**Να ξαναγίνουν** τα κτίρια της ομοσπονδιακής κυβέρνησης όμορφα ξανά», αποφάσισε με προεδρικό διάταγμα ο πρόεδρος Τραμπ, επιβάλλοντας τον αρχιτεκτονικό ρυθμό της αρχαίας Αθήνας ή της Ρώμης ως ενιαίο κρατικό αισθητικό πρότυπο.

Όλα τα νέα ομοσπονδιακά κτίσματα, κόστους άνω των 50 εκατ. δολαρίων, θα πρέπει να είναι κλασικά και «εύκολα αναγνωρίσιμα ως δημόσια κτίρια». Στην ομοσπονδιακή πρωτεύουσα «η κλασική αρχιτεκτονική θα προτιμάται και θα αποτελέσει τον επιθυμητό ρυθμό για κάθε ομοσπονδιακό κτίριο, εφόσον δεν συντρέχουν συγκεκριμένοι λόγοι επιλογής άλλης αρχιτεκτονικής τεχνοτροπίας», αναφέρει το προεδρικό διάταγμα.

Τα σχέδια αυτά του Τραμπ, που είχαν διαρρεύσει από τον Φεβρουάριο, έχουν προκαλέσει τις έντονες αντιδράσεις του αρχιτεκτονικού χώρου, με το Αμερικανικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτόνων να καταδικάζει την εμπλοκή του Τραμπ σε ζητήματα αισθητικής. Ακόμη και ο λάτρης του νεοκλασικισμού, διευθυντής της σχολής αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Νορτ Ντέιμ, δημοσίευσε άρθρο, επικρίνοντας τον Τραμπ.

Το προεδρικό διάταγμα μνημονεύει εμβληματικά κτίσματα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, τα οποία σύμφωνα με τον

πρόεδρο προκάλεσαν τη δυσaréσκεια των κατοίκων των πόλεων, όπου χτίστηκαν. Το διάταγμα προσφέρει μάλιστα και συγκεκριμένα παραδείγματα, όπως το Ομοσπονδιακό Μέγαρο στο Σαν Φρανσίσκο, χαρακτηριστικό δείγμα «μπρουταλιστικής» αρχιτεκτονικής, με τοίχους γυμνού σκυροδέματος και απαλλαγμένο από διακοσμητικά στοιχεία. «Παρότι ο μπρουταλισμός ή ο ντεκονστрукτιβισμός εντυπωσιάζουν τις αρχιτεκτονικές ελίτ, τα ομοσπονδιακά κτίσματα πρέπει να εντυπω-

Επιβάλλει τον αρχιτεκτονικό ρυθμό της αρχαίας Αθήνας ή της Ρώμης.

σιάζουν το κοινό, δηλαδή όσους δεν είναι καλλιτέχνες, εικαστικοί, αρχιτέκτονες, μηχανικοί, κριτικοί τέχνης, καθηγητές αρχιτεκτονικής ή στέλεχες της κατασκευαστικής βιομηχανίας», αναφέρει το ιδιότυπο προεδρικό διάταγμα.

Σε ανακοίνωσή του τη Δευτέρα, το Αμερικανικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτόνων καταδίκασε την πρωτοβουλία του προέδρου και δεσμεύθηκε να συνεργαστεί με τον εν αναμονή πρόεδρο Τζο Μπάιντεν, με

Το προεδρικό διάταγμα μνημονεύει εμβληματικά κτίσματα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, όπως το Ομοσπονδιακό Μέγαρο στο Σαν Φρανσίσκο.

στόχο την ακύρωση του διατάγματος μετά τις 20 Ιανουαρίου. «Οι τοπικές κοινότητες πρέπει να έχουν το δικαίωμα και την ευθύνη να αποφασίζουν από μόνες τους για τα αρχιτεκτονικά σχέδια που τους ταίριαζουν καλύτερα. Εκφράζουμε τη θλίψη μας για την απόφαση του προέδρου Τραμπ, αν και νιώθουμε ικανοποίηση για το γεγονός ότι το διάταγμα δεν είναι τόσο ευρύ όσο είχε αρχικά παρουσιαστεί», ανέφερε η ανακοίνωση του Ινστιτούτου. Σε κύριο άρθρο της η εφημερίδα Chicago Sun-Times, σχολίασε σχετικά: «Δεν περνάει απαρατήρητο ότι ο Μουσσολίνι, ο Φράνκο και ειδικά ο αποτυχημένος Αυστριακός ζωγράφος, Χίτλερ, προώθησαν με πάθος ενιαία κρατική αρχιτεκτονική, εμπνευσμένη από την αρχαιότητα, μόνη ικανή –κατά τη γνώμη τους– να αποτυπώσει την υπεροχή του καθεστώτος, την παράδοση και την τάξη».

Η αρχιτεκτων και συγγραφέας Κριστίν Φρανκ, που εμπνέεται από την αρχιτεκτονική της αρχαιότητας, λέει: «Το διάταγμα του Τραμπ πήγε τη δουλειά μου 30 χρόνια πίσω. Οι φοιτητές μου δεν θα πλησιάζουν το μάθημα αν νομίζουν ότι ο αρχιτεκτονικός κλασικισμός ταυτίζεται με τον ακραίο συντηρητισμό και ρατσισμό του Τραμπ».

A.P.

25 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

RCB Bank Ltd. Εθνική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη Δ/ση: Αρσινόους 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Βάζουμε πλώρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722 www.rcbcy.com

Εθνικό στοίχημα ο εμβολιασμός

Ο κ. Μπτισιάκης είπε πως πρέπει, παράλληλα, να συνεχιστούν τα μέτρα προστασίας

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Ο **εμβολιασμός** του πληθυσμού κατά του κορωνοϊού είναι, σύμφωνα με τον πρωθυπουργό Κυρ. Μπτισιάκη, το αδιαμφισβήτητο εθνικό στοίχημα των επόμενων μηνών. Μιλώντας στο υπουργικό συμβούλιο χθες το πρωί, ο κ. Μπτισιάκης επισήμανε την ανάγκη να προχωρήσουν οι μαζικοί εμβολιασμοί, με παράλληλη διατήρηση των μέτρων αποτροπής μετάδοσης του ιού. Πρόκειται για δύο παράλληλες προσπάθειες σε πλήρη αλληλεξάρτηση σημείωσε ο πρωθυπουργός, επισημαίνοντας ότι «όσο πιο πιστά τηρούνται τα πρώτα, τα μέτρα περιορισμού δηλαδή, τόσο ευκολότερα θα αίρονται οι περιορισμοί και όσο περισσότεροι πολίτες θα εμβολιάζονται τόσο πιο κοντά θα έρχεται και το τέλος αυτής της μεγάλης περιπέτειας για κάθε Ελληνίδα και για κάθε Έλληνα». Ο κ. Μπτισιάκης τόνισε ότι «στις 26 Δεκεμβρίου θα βρίσκονται εδώ οι πρώτες δόσεις και την επόμενη κιόλας ημέρα θα ξεκινήσουν οι εμβολιασμοί στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, για να επεκταθούν σταδιακά στα 1.018 εμβολιαστικά κέντρα τα οποία έχουν ήδη οργανωθεί». Ανέφερε ακόμη ότι υφίσταται ένα πολύ λεπτομερές σχέδιο μεταφοράς, φύλαξης και διανομής του εμβολίου, παράλληλα με μια εκστρατεία για την ενημέρωση του πληθυσμού. Την επιστημονική ευθύνη έχει αναλάβει η Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμού και, όπως γνωστοποίησε ο πρωθυπουργός, την εποπτεία της θα έχει η νέα κυβερνητική επιτροπή συντονισμού και διαχείρισης εμβολιασμού, η οποία επικυρώθηκε από το χθεσινό υπουργικό συμβούλιο. Πρόεδρος της νέας επιτροπής είναι ο γενικός γραμματέας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, μέλη της ομόλογοι του από τα άλλα υπουργεία, ο πρωθυπουργός Ψηφιακής Πολιτικής, το υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, αλλά και ειδικός εκπρόσωπος του αρχηγού ΓΕΕΘΑ. Στο πλαίσιο παρακολούθησης της κατάστασης στη Βόρεια Ελλάδα, ο πρωθυπουργός θα επισκεφθεί σήμερα ένα ορφανοτροφείο στην Θεσσαλονίκη και δομές υγείας στο Γιαννιτσό, στην Έδεσσα και στη Βέροια.

Στη διάρκεια του χθεσινού υπουργικού συμβουλίου, ο πρωθυπουργός προκώπησε και σε έναν σύντομο απολογισμό του κυβερνητικού έργου το 2020. «Στη διάρκεια του ταργαμένου 2020 ψηφίσαμε 113 νομοσχέδια, δρομολογήσαμε δεκάδες τολμηρές μεταρρυθμίσεις, ενώ ταυτό-

Ο κ. Μπτισιάκης τόνισε ότι στις 26 Δεκεμβρίου θα βρίσκονται στην Ελλάδα οι πρώτες δόσεις και την επόμενη κιόλας ημέρα θα ξεκινήσουν οι εμβολιασμοί στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, για να επεκταθούν σταδιακά στα 1.018 εμβολιαστικά κέντρα.

Ιερώνυμος: Πρώτος αν δεν είχα νοσήσει

Εμβολιαστείτε! Αυτό είναι το μήνυμα που έστειλε χθες προς όλους ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών κ. Ιερώνυμος, ο οποίος συναντήθηκε με τον υπουργό Υγείας Β. Κικίλια. Ο Αρχιεπίσκοπος, ο οποίος ασθένησε από κορωνοϊό, υπογράμμισε ότι ενώ θα ήθελε να είναι ο πρώτος που θα εμβολιαστεί, οι θεράποντες ιατροί του δεν του το επιτρέπουν ακόμη λόγω της περιπέτειας με την υγεία του. Επισήμανε, όμως, ότι συμβολικά κάποιος από τους αρχιερείς θα είναι εκεί από την πρώτη ημέρα για να εμβολιαστεί. Πληροφορίες αναφέρουν ότι αυτός θα είναι ο μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ιερόθεος. «Αυτή η κίνηση εκδηλώνει τη συμπαράσταση σε αυτήν την προσπάθεια που γίνεται όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο», είπε ο Αρχιεπίσκοπος και ευχήθηκε να έχουμε καλά αποτελέσματα, ώστε του χρόνου να γιορτάσουμε διαφορετικά τις μεγάλες αυτές ημέρες. Επίσης, συνεχάρη και ευχαρίστησε το ιατρικό, νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό των νοσοκομείων που αγωνίζονται καθημερινά, ενώ έκανε λόγο για την αυτοθυσία των ανθρώπων αυτών, χαρακτηριζοντάς τους λειτουργούς της αγαθοεργίας και αναφέρθηκε στην ανάγκη συνεργασίας με την πολιτεία για τον εμβολιασμό.

χρηνα αντιμετώπισαμε πρωτόγνωρες προκλήσεις στο τριπλό μέτωπο της πανδημίας, της οικονομίας, αλλά και των εθνικών θεμάτων», είπε και πρόσθεσε ότι για το 2021 ακολουθεί το ενοποιημένο

κυβερνητικό σχέδιο. Ο πρωθυπουργός, αφού έκανε μια σύντομη αναφορά στα πολλά νομοσχέδια που συζητήθηκαν χθες, επισήμανε ότι όλα κατατείνον σε ένα στόχο: «Από τη μία πλευρά, η χώρα

να μείνει προστατευμένη από τον κορωνοϊό μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία του μαζικού εμβολιασμού και, από την άλλη, να διαθέτει έναν οικονομικό και κοινωνικό οδικό χάρτη, για να πιάσει ξανά το νήμα της μετάβασης στην ομαλότητα και την ανάπτυξη».

Ο πρωθυπουργός αναφέρθηκε σε όλα τα νομοσχέδια κάνοντας, μεταξύ άλλων, ειδική μνεία για την παρέμβαση του υπουργείου Πολιτισμού, η οποία, όπως είπε, «αφαιρεί γραφειοκρατία και προσθέτει αυτοτέλεια στα μουσεία μας, στα μεγάλα, τα εμβληματικά μουσεία μας, όπως έχει ήδη εξάλλου συμβεί με το Μουσείο της Ακρόπολης». Αναφερόμενος στην Παιδεία, παρέπεμψε, μεταξύ άλλων, στη δημιουργία ομάδας προστασίας πανεπιστημιακού ιδρύματος από εκπαιδευμένο προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας. Ο πρωθυπουργός έκανε ειδική μνεία και στο εθνικό σχέδιο για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, αλλά και στη διεύρυνση των πολιτικών απασχόλησης.

μας στη χειρότερη θέση στην Ευρώπη, στην 50η μεταξύ 53 οικονομιών με ΑΕΠ άνω των 200 δισ. ευρώ. Βασικός λόγος, το πολύ υψηλό ποσοστό θανάτων σε σχέση με τα κρούσματα (6,3%), τη στιγμή που η Ελλάδα έχει λάβει τα αυστηρότερα μέτρα, με τη λιγότερη δυνατότητα κυκλοφορίας των πολιτών.

Εν τω μεταξύ, συνεχίζεται η καταγραφή των υγειονομικών που επιθυμούν να εμβολιαστούν έναντι του κορωνοϊού. Σύμφωνα με τον υφυπουργό Υγείας Βασίλη Κοντοζαμάνη, οι αριθμοί μέχρις στιγμής είναι ενθαρρυντικοί και, όσον αφορά τους γιατρούς, ποσοστό άνω του 70% έχει δηλώσει ότι επιθυμεί να κάνει το εμβόλιο. Πάντως, κατά τους εκπροσώπους των εργαζομένων στα δημόσια νοσοκομεία, στο σύνολο των υγειονομικών (γιατροί, νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό) το ποσοστό συμμετοχής δεν ξεπερνάει το 40%. Οι ίδιοι σημειώνουν ότι η διαδικασία έγινε υπό πίεση χρόνου και ζητούν να υπάρξει παράταση στη δυνατότητα εκδήλωσης ενδιαφέροντος. «Γίνεται μια προσπάθεια δημιουργίας εντυπώσεων και αμφιβολίας από την πλευρά των υγειονομικών για να εμβολιαστούν», ανέφερε ο κ. Κοντοζαμάνης, ενώ τόνισε ότι η δήλωση συμμετοχής έγινε εστιασμένη για την καλύτερη προετοιμασία της διαδικασίας, με δεδομένο ότι απαιτούνται ειδικές συνθήκες μεταφοράς και φύλαξης των εμβολίων.

«**Η ΕΛ.ΑΣ.** και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί θα είναι παντού», τόνισε ο κ. Χαρδαλιάς.

της Δυτικής Αττικής (Ασπρόπυργος, Ελευσίνα και Μάνδρα) ήταν 282. Όλα τα δεδομένα θα εξετασθούν από τους ειδικούς την Πέμπτη, οπότε και θα αποφασιστεί παράταση ή μη των πιο ειδικών μέτρων που ισχύουν σε αυτές τις περιοχές.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Bloomberg, με ανάλυσή του για την εξέλιξη της πανδημίας και τα μέτρα αντιμετώπισής της για τον Δεκέμβριο, κατατάσσει τη χώρα

κύματα της πανδημίας ανέφεραν ότι οι περισσότερες χώρες σε Ευρώπη και Αμερική βρίσκονται σε κατάσταση παρατεταμένων αυστηρών μέτρων αποτροπής της μετάδοσης του κορωνοϊού.

Στο εξωτερικό

Βέβαια, σύμφωνα με τους γιατρούς του ΕΚΠΑ, έντονη είναι η συζήτηση σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των εκπαιδευτικών δομών και την προσπάθεια αποκατάστασης της διά ζωής εκπαίδευσης με την έλευση του 2021. Στο Βέλγιο τα σχολεία παραμένουν ανοικτά. Στη Γαλλία η πολιτεία σχεδίαζε να άρει πολλά περιοριστικά μέτρα εφόσον ο ημερήσιος αριθμός των κρουσμάτων έφτανε κάτω από 5.000 την ημέρα. Ωστόσο, το όριο δεν έχει επιτευχθεί και τα αυστηρά μέτρα συνεχίζουν να υφίστανται. Κατά το δέυ-

τερο κύμα της πανδημίας η Γαλλία επέλεξε να μην κλείσει τα σχολεία, ώστε να μειωθεί ο ακαδημαϊκός αντίκτυπος της πανδημίας. Η χώρα απέδειξε ότι είναι δυνατό να παραμείνουν οι εκπαιδευτικές δομές ανοικτές, παρόλο που τα εστιατόρια και τα μπαρ ήταν κλειστά. Αντιθέτως, στις ΗΠΑ, πόλεις όπως το Σικάγο, η Βοστώνη και το Σαν Φρανσίσκο επέλεξαν να κλείσουν τα σχολεία και να κρατήσουν ανοικτά τα εστιατόρια και τα μπαρ. Στη Γαλλία, το ποσοστό των θετικών τεστ για SARS-CoV-2 στις σχολικές μονάδες αγγίζει το 11% και παρ' όλα αυτά παραμένουν ανοικτές, ενώ στη Νέα Υόρκη αποφασίστηκε κλείσιμο των σχολείων με ποσοστό θετικών τεστ μόλις 3%. Τα παιδιά νεαρότερης ηλικίας δεν θεωρείται ότι συμμετέχουν σημαντικά στη διασπορά του κορωνοϊού.

Βήμα από Αγκυρα για επανέναρξη διερευνητικών επαφών

Του αντιστοίχτη μας στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΔΗ

Διερευνητικές επαφές με την Ελλάδα, αλλά για να συζητηθεί και το ζήτημα της αποστρατιωτικοποίησης των νησιών, ζήτησε ο υπουργός Αμυνας της Τουρκίας Χουλουσί Ακάρ, ενώ απείλησε τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ για το ζήτημα των κυρώσεων που επιβλήθηκαν στην Αγκυρα.

Η Τουρκία πάντως εξέδωσε NAVTEX για έρευνες του «Ορούτς Ρέις», που θα πραγματοποιηθούν στον κόλπο της Αττάλειας και σε τουρκικά χωρικά ύδατα, γεγονός που θεωρείται σημαντικό βήμα ως προς τις διερευνητικές επαφές, καθώς ξεκινάει στις 22 Δεκεμβρίου του 2020 και ολοκληρώνεται στις 15 Ιουνίου του 2021.

Η Αγκυρα, με αυτή τη ναυτική οδηγία, δηλώνει πως το τουρκικό ερευνητικό σκάφος θα παραμείνει στην περιοχή κοντά στην Αττάλεια δίχως να πηγαίνει σε άλλες περιοχές, που θα μπορούσαν να ενοχλήσουν την Ελλάδα.

Ο Ακάρ, ωστόσο, στη συνέντευξή του στο τηλεοπτικό δίκτυο NTV, έδειξε ανυποχώρητος στο ζήτημα των συμφωνιών που έχει υπογράψει η χώρα του με τη Λιβύη αλλά και τους Τουρκοκύπριους, και ανέφερε πως «έχουμε τα δικά μας σχέδια σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τις συμφωνίες που έχουμε υπογράψει και προσπαθούμε να προχωρήσουμε σε αυτό το πλαίσιο. Όπως ξέρετε, κανένας δεν αποδέχεται τις θεωρίες της Ελλάδας για θαλάσσιες περιοχές ευθύνης. Με προπαγάνδα το επιχείρησαν, όμως σήμερα κανένας δεν το αποδέχεται», δήλωσε χαρακτηριστικά.

Ο υπουργός Αμυνας της Τουρκίας για άλλη μια φορά έθεσε τους ισχυρισμούς της Τουρκίας για την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών, όμως πρόσθεσε πως στις διερευνητικές επαφές πρέπει να συζητηθούν όλα τα ζητήματα και η έκταση

του εναέριου χώρου της Ελλάδας. «Επίσης υπάρχει το θέμα της στρατιωτικοποίησης των νησιών τα οποία θα πρέπει να είναι αποστρατιωτικοποιημένα. 16 από τα 23 νησιά θα πρέπει να είναι αποστρατιωτικοποιημένα, όμως παρατηρούμε πως τα στρατιωτικοποιούν. Επίσης σε όλο τον κόσμο, δεν υπάρχει άλλη χώρα που τα χωρικά της ύδατα είναι 6 μίλια ενώ ο εναέριος χώρος 10 μίλια. Εμείς λέμε “ελάτε να συνομιλήσουμε”, να προσέλθουν στις διερευνητικές επαφές», ανέφερε ο Ακάρ.

Επίσης, ο Ακάρ υποστήριξε πως «αυτά τα προβλήματα δεν είναι μεταξύ της Τουρκίας και της Ε.Ε. όπως ισχυρίζεται η Ελλάδα, αλλά αντιθέτως είναι μεταξύ της Τουρκίας και της Ελλάδας, και πρέπει να να επιλύσουμε με συνομιλίες».

Απειλητικός, εξάλλου, ήταν στο ζήτημα των κυρώσεων που επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ για τους S-400 που προμηθεύθηκε η Αγκυρα από τη Μόσχα. Ο Τούρκος υπουργός υποστήριξε πως θα επηρεαστούν αρνητικά κάποιες δραστηριότητες της χώρας του με το ΝΑΤΟ και με τις ΗΠΑ.

Ο Ακάρ ισχυρίστηκε πως χωρίς την Αγκυρα οι ΗΠΑ δεν θα μπορούσαν να ασκώσουν επιρροή στη Μέση Ανατολή. «Η Τουρκία δεν είναι οποιαδήποτε χώρα, οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις δεν είναι οποιαδήποτε δύναμη. Μιλάμε για σημαντικές δυνάμεις εντός του ΝΑΤΟ και σε συνεργασία με τις ΗΠΑ. Στη Μέση Ανατολή δεν μπορείτε να κάνετε κάτι εάν δεν έχετε μαζί σας ή εάν έχετε απέναντί σας τις τουρκικές ένοπλες δυνάμεις. Στις ΗΠΑ πρέπει να το καταλάβουν αυτό», τόνισε ο Ακάρ.

Τέλος, η προμήθεια των μαχητικών Rafale από την Ελλάδα έχει ενοχλήσει ιδιαίτερα τα τουρκικά μέσα ενημέρωσης, όπως τα τηλεοπτικά δίκτυα CNN Turk και Haberturk, τα οποία ισχυρίζονται πως «η Ελλάδα προετοιμάζεται να πολεμήσει με την Τουρκία!».

Η Αγκυρα εξέδωσε NAVTEX για έρευνες του «Ορούτς Ρέις» σε τουρκικά χωρικά ύδατα έως τις 15 Ιουνίου του 2021.

Μάας: Αντίθετη η Γερμανία σε εμπάργκο όπλων

Την εκ διαμέτρου διαφορετική αντίληψη που επικρατεί στο Βερολίνο σε σχέση με την επιβολή απαγορεύσεων εξαγωγής οπλικών συστημάτων προς την Τουρκία, αντανακλά η χθεσινή ευθεία άρνηση του υπουργού Εξωτερικών της Γερμανίας Χάικο Μάας σε οποιοδήποτε ενδεχόμενο εμπάργκο όπλων προς την Αγκυρα. Σε συνέντευξή του (DPA), ο κ. Μάας είπε ότι «κάτι τέτοιο δεν θα ήταν και τόσο εύκολο έναντι ενός νατοϊκού εταίρου», μάλιστα με μια επιχειρηματολογία που χρησιμοποιεί και η Αγκυρα, καθώς, όπως αιτιολόγησε: «Έχουμε ήδη βιώσει μία φορά το ότι ο νατοϊκός εταίρος Τουρκία, επειδή δεν έλαβε άλλους πυραύλους από τις ΗΠΑ, τους αγόρασε απλώς έπειτα στη Ρωσία». «Φυσικά, θα συνεχίσουμε να ποινάζουμε στο ότι θα υπάρξει λύση για τη διένεξη και δεν θα πρέπει μονίμως να αφαιρούμε από την εξοπλιστική συνεργασία έναν νατοϊκό εταίρο», πρόσθεσε ο Γερμανός υπουργός Εξωτερικών.

Ο σαφής αποκλεισμός του ενδεχόμενου εμπάργκο όπλων από τον κ. Μάας αποτελεί και την πρώτη δημόσια τοποθέτηση Γερμανού αξιωματούχου για διακοπή εξοπλισμών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά της Ελλάδας, όπως τα γερμανικής σχεδίασης υποβρύχια T-214 που ναυπηγούνται για λογαριασμό του τουρκικού ναυτικού. Σημειώνεται ότι το Βερολίνο είχε περιορίσει κάποιες εξαγωγές εξοπλισμών που αφορούσαν τις χερσαίες δυνάμεις, μετά την τρίτη εισβολή της Τουρκίας στη βόρεια Συρία,

Ο **αποκλεισμός** του ενδεχόμενου εμπάργκο όπλων από τον κ. Μάας αποτελεί και την πρώτη δημόσια τοποθέτηση Γερμανού αξιωματούχου για διακοπή εξοπλισμών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατά της Ελλάδας.

Αναφερόμενος στην Τουρκία, ο Γερμανός ΥΠΕΞ **είπε πως «κάτι τέτοιο δεν θα ήταν και τόσο εύκολο έναντι ενός νατοϊκού εταίρου».**

τον Οκτώβριο του 2019. Οι δηλώσεις του κ. Μάας καταγράφονται, ακόμη, λίγες ημέρες μετά και την απόφαση των ΗΠΑ για κυρώσεις στην τουρκική αμυντική βιομηχανία, λόγω της προμήθειας ρωσικών S-400.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΝΕΔΟΣ

Χρυστούγεννα χωρίς κάλαντα, με σαρωτικούς ελέγχους

Υστατη έκκληση προς τους πολίτες να ακολουθήσουν τις συστάσεις των ειδικών για το φετινό τραπέζι των Χριστουγέννων απηύθυναν χθες ο υφυπουργός Πολιτικής Προστασίας Νίκος Χαρδαλιάς και ο επικεφαλής καθηγητής της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, μέλος της Επιτροπής Εμπειρογνομήνων Γκίκας Μαγιορκίνης, προειδοποιώντας ότι φαινόμενα χαλάρωσης στην εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων τα Χριστούγεννα μπορεί να οδηγήσουν σε πιο αυστηρό lockdown για την Πρωτοχρονιά. Ο κ. Χαρδαλιάς ξεκαθάρισε ότι φέτος τα παιδιά δεν θα πουν κάλαντα και ότι δεν θα υπάρξουν εξαιρέσεις όσον αφορά τις ώρες απαγόρευσης της κυκλοφορίας για την παραμονή των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Όπως τόνισε, «η μόνη εξαίρεση θα είναι στο εύρος των ελέγχων σε όλη τη χώρα. Η ΕΛ.ΑΣ. και οι ελεγκτικοί μηχανισμοί θα είναι παντού».

Οδηγίες

Ο κ. Μαγιορκίνης επανέλαβε τις οδηγίες για πιο ασφαλείς γιορτές. Σύμφωνα με τον καθηγητή, το ιδανικό θα ήταν να κάνουμε γιορτές μόνο με την οικογένειά μας. «Αν συναντηθούμε με άλλη οικογένεια, ιδανικά θα πρέπει να είναι η ίδια σε όλες τις περιστάσεις. Να τηρούμε πάντα τους κανόνες υγιεινής και να υπάρχει πολύ καλός αερισμός του χώρου ή να βρίσκομαστε σε ανοικτούς χώρους.

Χθες ανακοινώθηκαν 853 νέα κρούσματα, 83 θάνατοι και 491 διασωληνωμένοι – Ενθαρρυντικός ο μέχρι στιγμής αριθμός των υγειονομικών που επιθυμούν να εμβολιαστούν.

Εάν έχουμε συμπτώματα δεν πρέπει να συμμετέχουμε. Θα πρέπει να φοράμε μάσκες όταν είναι δυνατόν. Για παράδειγμα, όταν επισκεπτόμαστε τη γαριά μας και τον παππού μας φοράμε μάσκα και κυρίως αποφεύγουμε αγκαλιές και φιλάει». Τέλος, ο κ. Μαγιορκίνης κάλεσε τους πολίτες να δηλώσουν συμμετοχή για δωρεάν rapid test αντιγόνων στην πλατφόρμα testing.gov.gr, η οποία ήδη από την πρώτη ημέρα λειτουργίας της συγκεντρωσε το ενδιαφέρον περισσότερων από 5.000 πολιτών.

Χθες ανακοινώθηκαν 853 νέα κρούσματα κορωνοϊού στη χώρα μας και 83 επιπλέον θάνατοι ασθενών με COVID-19. Διασωληνωμένοι νοσηλεύονταν χθες 491 ασθενείς. Στην Αττική εντοπίστηκαν 242 νέα κρούσματα και στη Θεσσαλονίκη 179. Στην Κοζάνη χθες τα ενεργά κρούσματα ήταν 367, ενώ στους τρεις δήμους

ράς, με έμπρακτη απόδειξη το ότι δεν είχαμε σχεδόν καθόλου στην επικράτεια περιπτώσεις συρροής κρουσμάτων σε τμήματα, ενώ το ποσοστό τμημάτων σε αναστολή παρέμεινε εξαιρετικά χαμηλό, κάτω από το 1%. Η τελική απόφαση για το άνοιγμα των σχολείων θα ληφθεί κατόπιν της εισήγησης των ειδικών, βάσει των τελευταίων επιδημιολογικών στοιχείων. Όσο αυστηρότερα τηρήσουμε όλοι τα μέτρα, τόσο διασφαλίζουμε την απρόσκοπτη λειτουργία των σχολείων μας».

Από την άλλη, οι ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Γιάννης Ντάνασης και Θάνος Δημόπουλος (πρύτανης ΕΚΠΑ), συνοψίζοντας τα δεδομένα για τη λειτουργία των σχολείων στη φάση του δεύτερου

Μικρότερες δόσεις δανείων για όσους έχουν πληγεί

Διευκολύνσεις-ανάσα από τις τράπεζες στους δανειολήπτες για έως 2 έτη

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Προγράμματα μειωμένων δόσεων που θα φτάνουν έως και τα δύο χρόνια για όσες επιχειρήσεις και νοικοκυριά έχουν πληγεί από την κρίση και μπήκαν σε μορατόριουμ πληρωμών, σχεδιάζουν οι τράπεζες. Τα νέα μέτρα διευκόλυνσης θα ξεκινήσουν από τον Ιανουάριο και θα εφαρμοστούν σταδιακά για όσες επιχειρήσεις και νοικοκυριά βγαίνουν από το καθεστώς του μορατόριουμ, δηλαδή του οριζόντιου μέτρου αναστολής πληρωμής της δόσης του δανείου τους, που ξεκίνησε από τον περασμένο Απρίλιο και αφορούσε αποκλειστικά τους συνεπείς δανειολήπτες.

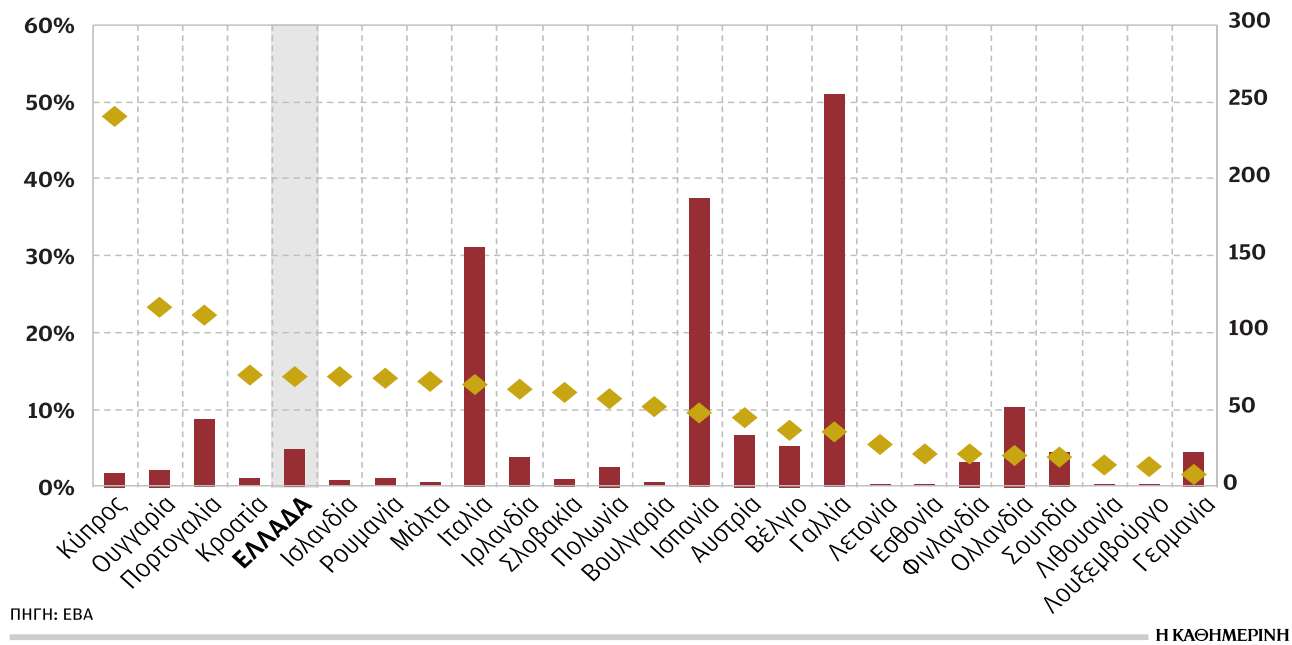
Στην πλειονότητά τους αυτά τα μορατόριουμ λήγουν στο τέλος του 2020 έως και το πρώτο τρίμηνο του 2021 και οι τράπεζες καταστρώνουν την πολιτική για την επόμενη μέρα, προκειμένου αφενός να διευκολύνουν τους δανειολήπτες και αφετέρου να αποφυγούν τα δάνεια αυτά να κοκκινίσουν. Στη βάση αυτή σχεδιάζουν προγράμματα, τα οποία προβλέπουν σταδιακή επαναφορά της δόσης στα προ κρίσης επίπεδα σε ορίζοντα ενός ή δύο ετών. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η Εθνική Τράπεζα θα προσφέρει το πρόγραμμα «Εθνογέφυρα», που θα δίνει μειωμένη δόση έως και 50% για όλο το 2021 για τους πελάτες που τεκμηριωμένα αδυνατούν να πληρώσουν το αρχικό ποσό της δόσης. Η Alpha Bank προαναγγέλλεται σε προγράμματα διευκόλυνσης της δόσης με μειωμένη δόση του δανείου, ανάλογα με τις ανάγκες του οφειλέτη. Η διευκόλυνση δεν θα έχει οριζόντιο χαρακτήρα και θα πρέπει να δικαιολογείται από την οικονομική του κατάσταση. Σταδιακή επαναφορά της δόσης στα προ κρίσης επίπεδα ετοιμάζει για το 2021 και η Eurobank με κλιμάκωση της δόσης ανά τρίμηνο, ενώ η Τράπεζα Πειραιώς θα εφαρμόσει εξατομικευμένα προγράμματα, ανάλογα με τη μείωση του εισοδήματος που έχουν υποστεί οι πελάτες της.

Τα δάνεια που έχουν μπει σε μορατόριουμ από την αρχή της κρίσης αγγίζουν

Το μορατόριουμ δανείων που έχουν εφαρμόσει οι τράπεζες στην Ε.Ε.

■ Δάνεια νοικοκυριών και επιχειρήσεων σε μορατόριουμ (σε δισ. ευρώ, δεξιά κλίμακα)

◆ Δάνεια νοικοκυριών και επιχειρήσεων σε μορατόριουμ (ως % στο σύνολο του χαρτοφυλακίου των τραπεζών)

ΠΗΓΗ: ΕΒΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

τα 25 δισ. ευρώ—κάποια από αυτά έχουν λήξει— και αφορούν περίπου 400.000 οφειλέτες. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, η Ελλάδα κατατάσσεται στην πρώτη πεντάδα των χωρών που έχει δώσει στους δανειολήπτες τα μεγαλύτερα μορατόριουμ, καθώς οι αναστολές που έχουν δοθεί από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες φθάνουν το 15% του χαρτοφυλακίου των δανείων τους. Στην κορυφή της κατάταξης και μάλιστα με διαφορά είναι οι κυπριακές τράπεζες, που έχουν θέσει σε αναστολή σχεδόν το 50% των δανείων τους, ενώ ακολουθεί η Ουγγαρία, η Πορτογαλία και η Κροατία.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η στρατηγική των τραπεζών στη διαχείριση αυ-

τών των δανείων δεν είναι ενιαία. Καταστρώνεται σε συνεργασία με τις εταιρείες, στις οποίες οι τράπεζες έχουν αναθέσει τη διαχείρισή τους, δηλαδή τους servicers. Ετσι, η Τράπεζα Πειραιώς έχει αναθέσει τη διαχείριση στην Intrum, η Eurobank στην doValue, η Alpha Bank στην Cepal, ενώ αντίθετα η Εθνική διαχειρίζεται τα κόκκινα δάνεια των πελατών της εσωτερικά. Να σημειωθεί ότι τα μορατόριουμ δόθηκαν σε συνεπείς οφειλέτες, δηλαδή σε όσους εξυπηρετούσαν κανονικά το δάνειό τους έως τον Φεβρουάριο του 2020. Για τα νοικοκυριά δόθηκε αναστολή πληρωμής στις δόσεις των στεγαστικών και καταναλωτικών τους δανείων, ενώ στις επιχειρήσεις δόθηκε απαλλαγή καταβολής του κεφαλαίου με υποχρέωση πληρωμής

μόνο τόκων. Ετσι, τα νέα μέτρα διευκόλυνσης που σχεδιάζονται θα αφορούν κυρίως αυτή την κατηγορία πελατών, προκειμένου να μπορέσουν να επανέλθουν στα προ κρίσης επίπεδα, χωρίς τα δάνεια αυτά να κοκκινίσουν.

Αυτό δεν σημαίνει ότι όσοι είχαν κόκκινο δάνειο από το παρελθόν δεν μπορούν να το ρυθμίσουν. Ο χειρισμός όμως αυτής της κατηγορίας δανείων δεν είναι πάντα υπόθεση των τραπεζών, αφού σημαντικό τμήμα των κόκκινων δανείων του παρελθόντος έχει πουληθεί σε funds και τη διαχείρισή τους την έχουν αναλάβει οι servicers. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι εταιρείες διαχείρισης δεν είναι εντολοδόχοι των τραπεζών, αλλά των funds που έχουν αγοράσει τα δάνεια.

Στοχευμένα μέτρα και δημοσιονομική πειθαρχία

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Το γεγονός ότι έχουμε δημοσιονομική ευελιξία δεν σημαίνει ότι δεν έχουμε και πειθαρχία, σημείωσε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας στο ψηφιακό συνέδριο του Capital Link, προλαμβάνοντας ερωτήματα και ανησυχίες επενδυτών για το αύριο της ελληνικής οικονομίας.

Ο κ. Σταϊκούρας τόνισε ότι η κυβέρνηση θέλει να στήσει ένα δίκτυο προστασίας του πληθυσμού από τις συνέπειες του κορωνοϊού, αλλά και να συνεχίσει την προώθηση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας. Μίλησε για «στοχευμένα» μέτρα στήριξης σε αυτούς που έχουν ανάγκη.

Όπως είπε, έχουμε και πρόβλημα χρέους, αν και βιώσιμο. Η κυβέρνηση, σημείωσε, ποντάρει στην ανάπτυξη για να βελτιώσει τον παρονομαστή του λόγου χρέους προς ΑΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό, θα προσπαθήσει να κλείσει το επενδυτικό κενό με τη βοήθεια και του Ταμείου Ανάκαμψης, αλλά και να βελτιώσει την παραγωγική βάση της Ελλάδας.

Χαρακτηριστικά, στο ίδιο συνέδριο, στέλεχος του οίκου αξιολόγησης Standard & Poor's ανέφερε ότι η ανάκαμψη της οικονομίας αλλά και οι δημοσιονομικές επιδόσεις θα μετρήσουν για ενδεχόμενη αναβάθμιση.

Όπως επισήμανε, η Ελλάδα εφαρμόσε πολλές μεταρρυθμίσεις, αλλά δεν φαίνονται σε υφιστάμενες συνθήκες. Θα γίνουν αισθητές όταν θα έρθει η ανάκαμψη.

Εξάλλου, ο κ. Σταϊκούρας αναφέρθηκε στο σχέδιο δημιουργίας Γραφείου πιστοληπτικής αξιολόγησης και αντίστοιχου παρατηρητηρίου (βλ. «Κ» 7/12/2020) που περιλαμβάνεται στις ελληνικές προτάσεις του Ταμείου Ανάκαμψης.

Την ανάγκη να αποκατασταθεί η δημοσιονομική ισορροπία μόλις βγούμε από την κρίση, προκειμένου να μην τεθεί σε κίνδυνο η βιωσιμότητα του χρέους, είχε επισημάνει μια μέρα πριν ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας στην ενδιάμεση

έκθεση Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος. Ο κ. Στουρνάρας, στην εισήγησή του στο συνέδριο του Capital Link, είπε ότι είναι εφικτό να έχουμε ένα ρυθμό ανάπτυξης 3,5% κατά μέσον όρο την επόμενη δεκαετία, εφόσον αξιοποιήσουμε τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και συνεχιστεί η μεταρρυθμιστική προσπάθεια.

Ο κεντρικός τραπέζις τόνισε, επίσης, ότι πρέπει να προχωρήσει η εξυγίανση του ισολογισμού των τραπεζών και να επιλυθεί αποτελεσματικά το πρόβλημα του ιδιωτικού χρέους.

Η κυβέρνηση θα συνεχίσει την προώθηση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, τόνισε ο κ. Σταϊκούρας.

Προς αυτή την κατεύθυνση επανέλαβε την πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος για τη δημιουργία μιας εταιρείας διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού, η οποία αντιμετωπίζει ταυτόχρονα, όπως είπε, τις δύο σημαντικότερες προκλήσεις για τις ελληνικές τράπεζες, το υψηλό επίπεδο των μη εξυπηρετούμενων δανείων και το υψηλό ποσοστό της αναβαλλόμενης φορολογίας στα συνολικά κεφάλαια των τραπεζών.

Στο συνέδριο μίλησε και ο επικεφαλής οικονομολόγος του ESM Ρολφ Στράους, ο οποίος τόνισε ότι, αφού ξεπεραστούν οι έκτακτες ανάγκες λόγω πανδημίας, η Ελλάδα πρέπει να δώσει έμφαση σε 4 σημεία:

1. Στη βελτίωση του διοικητικού περιβάλλοντος για την έρευνα και την καινοτομία. 2. Στην απονομή δικαιουσύνων. 3. Στη διευκόλυνση των startups. 4. Στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και την ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης.

Ο κ. Στράους πρόσθεσε ότι η συμφωνία που υπάρχει με την Ελλάδα ως προς τις δημοσιονομικές επιδόσεις προς το παρόν ισχύει.

25 ΧΡΟΝΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Βάζουμε πλώρη για
νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και
τους ανθρώπους της

RCB Bank

Με ετήσιο φόρο η μεταφορά κόκκινων δανείων στην bad bank

Θα καταβάλλεται για πέντε χρόνια, σύμφωνα με το σχέδιο της ΤτΕ

ΤΗΣ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Ετήσιο φόρο θα πληρώνουν στο Δημόσιο οι τράπεζες για την πρόρραση τους στην «Αργώ», δηλαδή την Εταιρεία Διαχείρισης Ενεργητικού (Asset Management Company - AMC), ή αλλιώς bad bank, που προτείνει η ΤτΕ. Ο φόρος θα ισούται με το 6,4% της καθαρής λογιστικής αξίας των μη εξυπηρετούμενων δανείων που θα μεταφέρουν στην AMC και θα καταβάλλεται για 5 χρόνια.

Αυτό προβλέπει η πρόταση που έχει επεξεργαστεί η ΤτΕ και η οποία σε θεσμικό τουλάχιστον επίπεδο, κερδίζει έδαφος μετά το πράσινο φως που έδωσε η Κομισιόν για την ίδρυση τέτοιων μηχανισμών από τις εθνικές κυβερνήσεις. Οι λαπτομέρειες του μηχανισμού παρουσιάστηκαν χθες από τον διευθυντή της Διεύθυνσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της ΤτΕ κ. Σπύρο Παντελά, στο πλαίσιο του Capital Link Forum. Τα βασικά χαρακτηριστικά της πρότασης είναι τα εξής:

1. Οι τράπεζες θα μπορούν να μεταφέρουν έως και 100% των μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPEs) τους στην «Αργώ» (Argo). Η μεταφορά θα γίνεται στην καθαρή λογιστική αξία και σε αντάλλαγμα θα λαμβάνουν τίτλους.

2. Οι τράπεζες πληρώνουν στο κράτος έναν ετήσιο φόρο εισόδου για την πρόρραση στην «Αργώ», ίσο κάθε χρόνο με το 6,4% της καθαρής λογιστικής αξίας των κόκκινων δανείων που μεταφέρεται, για 5 χρόνια.

3. Η «Αργώ» θα τιτλοποιεί τα κόκκινα δάνεια και θα πουλάει το 50% των τίτλων υψηλής διαβάθμισης (senior notes) καθώς και το 100% των τίτλων ενδιάμεσης διαβάθμισης (mezzanine notes) και χαμηλής διαβάθμισης (junior notes) σε ιδιώτες ε-

Όπως προκύπτει από την πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος, η «Αργώ» θα τιτλοποιεί τα κόκκινα δάνεια και θα πουλάει το 50% των τίτλων υψηλής διαβάθμισης καθώς και το 100% των τίτλων ενδιάμεσης και χαμηλής διαβάθμισης σε ιδιώτες επενδυτές.

Η «κακή τράπεζα» θα ονομάζεται «Αργώ» και θα μπορεί να απορροφήσει έως και το 100% των NPEs.

πενδυτές. Το κράτος θα λαμβάνει το 90% των junior τίτλων, ενώ η τράπεζα θα διατηρεί το 50% των senior και το 10% των junior.

4. Το κράτος θα παρέχει εγγύηση για τις ταμειακές ροές του χαρτοφυλακίου, καλύπτοντας τη διαφορά μεταξύ της κα-

θαρής λογιστικής αξίας των δανείων, δηλαδή της τιμής μεταφοράς τους και της τιμής αγοράς. Η τιμή αγοράς θα είναι αποτέλεσμα διαγωνισμού μεταξύ επενδυτών που θα κληθούν να αγοράσουν τα δάνεια.

5. Το κράτος θα αποζημιώνεται για την παροχή της εγγύησης λαμβάνοντας i) προμήθεια βάσει του ονομαστικού ποσού της εγγύησης, ii) ετήσιο φόρο εισόδου και iii) το 90% του junior τίτλου που θα εκδοθεί.

6. Ο ετήσιος φόρος εισόδου που θα πληρώνουν οι τράπεζες οι οποίες εισέρχονται στο Project Argo, θα καταβάλλεται κατά ένα τμήμα με μετρητά, δηλαδή

κατά 61%, και κατά 39% μέσω συμψηφισμού με τον αναβαλλόμενο φόρο (DTC).

7. Η εγγύηση θα ενεργοποιείται σε περίπτωση που οι ταμειακές ροές από τις ανακτήσεις δανείων μέσω της διαχείρισης του χαρτοφυλακίου υπολείπονται αυτών που έχουν προβλεφθεί.

8. Η «Αργώ» θα κληρονομεί τις υπάρχουσες σχέσεις που έχουν συμφωνήσει οι τράπεζες με τις εταιρείες διαχείρισης.

Η πρόταση, αν και φέρεται να είναι ακριβότερη λύση σε σχέση με αυτή του «Ηρακλή», εξασφαλίζει οφέλη για τις τράπεζες, με βασικότερο τη μείωση του αναβαλλόμενου φόρου που έχουν στα κεφάλαιά τους. Να σημειωθεί ότι ο αναβαλλόμενος φόρος φθάνει το 75% των κεφαλαίων των τραπεζών (έναντι π.χ. 32% στις ισπανικές τράπεζες, που έχουν αμέσως μετά τις ελληνικές το υψηλότερο ποσοστό μεταξύ των ευρωπαϊκών τραπεζών).

Η λύση αυτή βοηθάει όπως εξήγησε ο κ. Παντελάς να βελτιωθεί ουσιαστικά η ποιότητα του κεφαλαίου των τραπεζών και να μειωθεί σταδιακά η συμμετοχή του κράτους, κάτι που διαφορετικά θα απαιτούσε σημαντικά βελτιωμένη κερδοφορία. Όπως υπογράμμισε, ο μηχανισμός ελαχιστοποιεί τη δημοσιονομική επιπτώση στον Έλληνα φορολογούμενο.

Η «Αργώ» επιτρέπει στις τράπεζες να παρουσιάζουν έναν καθαρότερο ισολογισμό και τους δίνει χρόνο για να υλοποιήσουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια, ενισχύοντας παράλληλα την οικονομική σταθερότητα. Η «Αργώ», όπως σημείωσε, μπορεί να συμπληρώσει τον «Ηρακλή», διευρύνοντας την εργαλειοθήκη των τραπεζών για τη μείωση των NPEs, αντιμετωπίζοντας παράλληλα και το πρόβλημα του αναβαλλόμενου φόρου.

αγοράς δανείων. Ο κόμβος αυτός, σημειώνεται, θα επέτρεπε τον συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ των «κακών τραπεζών», «με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους επενδυτές, τους οφειλότες και τους διαχειριστές».

Στην εισαγωγική του παρέμβαση στη συνέντευξη Τύπου για την παρουσίαση του σχεδίου, ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Κομισιόν, Βάλντις Ντομπρόβσκις, έδωσε έμφαση στην πρόοδο του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα στην αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, όπως προέκυψε από την προηγουμένη μεγάλη κρίση. «Στο τέλος του 2016, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια αποτελούσαν το 5,2% του συνολικού χαρτοφυλακίου δανείων στην Ε.Ε. Στο τελευταίο τρίμηνο του 2019, ο δείκτης αυτός είχε φτάσει στο ιστορικό χαμηλό του 2,6%».

Ωστόσο, όπως πρόθεσε, «εξακολουθούν να υφίστανται κίνδυνοι στον τραπεζικό τομέα. Και υπάρχει το περιθώριο να γίνει πιο ανθεκτικός [...] Γνωρίζουμε από εμπειρία ότι η συσσώρευση μη εξυπηρετούμενων δανείων μπορεί να επιβραδύνει τον τραπεζικό δανεισμό και την οικονομική ανάπτυξη. Έχουμε ένα παράθυρο ευκαιρίας για να το αποτρέψουμε αυτό – και το παράθυρο ευκαιρίας είναι τώρα».

Σχετικά με τις αγοραπωλησίες δανείων, η κ. Μαγκίνες δήλωσε ότι «δεν θέλω να ορθώσω καμία τράπεζα στη δευτερογενή αγορά αν προτιμά να εμπλακεί απευθείας με τους δανειολήπτες της». Ωστόσο, όπως ανέφερε, «μία βαθιά, διαφανής διαπραγμάτευση αγορά, με υψηλή ρευστότητα, μπορεί να συμβάλει στη μείωση των ΜΕΔ, διατηρώντας ισχυρή την προστασία των δανειοληπτών».

Παροχή στήριξης στον τραπεζικό τομέα από Ε.Ε.

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Σχέδιο δράσης τεσσάρων σημείων για την αντιμετώπιση της αναμενόμενης αύξησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ), ως αποτέλεσμα της κρίσης που προκάλεσε η πανδημία του κορωνοϊού, παρουσίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο σχέδιο περιλαμβάνεται η στήριξη της Ε.Ε. στην ίδρυση εθνικών εταιρειών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (national asset management companies), ευρύτερα γνωστών ως «κακών τραπεζών». Η Επιτροπή, επιπλέον, εστιάζει στην περαιτέρω ανάπτυξη της δευτερογενούς αγοράς για την αγορά-πώληση δανείων στην εναρμόνιση της

Θα χρηματοδοτεί πιθανή μεταβίβαση κόκκινων δανείων στις υπό ίδρυση εθνικές «bad bank».

νομοθεσίας για την πτώχευση επιχειρήσεων και στην ανάκτηση χρεών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο· στη δυνατότητα προληπτικής παροχής στήριξης στον τραπεζικό τομέα, υπό τον όρο να είναι συμβατή με την Οδηγία περί Ανάκαμψης και Εξυγίανσης Πιστωτικών Ιδρυμάτων (BRRD) και το προσωπικό πλαίσιο της Ε.Ε. για τις κρατικές ενισχύσεις.

Σχετικά με τις «εταιρείες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων», η αρμόδια επιτροπή Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών, Μαρίντ Μαγκίνες, δήλωσε ότι «αποτελούν πόλους συγκέντρωσης εξειδικευμένων γνώσεων και επιρροής

επί της αγοράς». Αν τα κράτη-μέλη αποφασίσουν να κινηθούν σε αυτήν την κατεύθυνση, όπως είπε, «η Επιτροπή είναι έτοιμη να τα βοηθήσει». «Σκοπεύουμε να αναπτύξουμε ένα διασυνοριακό δίκτυο εταιρειών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων στο επίπεδο της Ε.Ε.» ανέφερε, το οποίο δύναται να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών «κακών τραπεζών». Η Επιτροπή, σύμφωνα με την Ιρλανδική επιτροπή, είναι ανοικτή στην ιδέα η προληπτική παροχή στήριξης προς τις τράπεζες να πάρει τη μορφή χρηματοδότησης της μεταβίβα-

σης των ΜΕΔ στην «κακή τράπεζα» που θα ιδρυθεί.

Σχετικά με το ενωσιακό δίκτυο εθνικών «κακών τραπεζών», η Επιτροπή σημειώνει ότι «θα μπορούσε να δώσει τη δυνατότητα στους εθνικούς φορείς να ανταλλάσσουν βέλπustes πρακτικές, να επιβάλλουν πρότυπα δεδομένων και διαφάνειας και να συντονίζουν καλύτερα τις δράσεις τους». Το δίκτυο, επιπλέον, θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τον πανευρωπαϊκό κόμβο δεδομένων που προτείνεται να συσταθεί για την ενίσχυση της διαφάνειας της δευτερογενούς

Στοιχνημα για το 2021 η αξιοποίηση πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η κινητοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης για την αναχαίτιση των επιπτώσεων της κρίσης και η δραστηκή αντιμετώπιση του προβλήματος των κόκκινων δανείων τόσο του παρελθόντος, αλλά και αυτών που θα αφήσει πίσω της η πανδημία, είναι οι βασικές προκλήσεις για το τραπεζικό σύστημα, όπως τις περιέγραψαν οι επικεφαλής των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, που μίλησαν στο πλαίσιο του Capital Link Forum.

«Η επιστροφή της πιστωτικής επέκτασης το 2020 σε θετικό έδαφος για πρώτη φορά μετά το 2009, σε συνδυασμό με τους πόρους από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης μπορεί να φέρει τη χώρα σε ρυθμό ανάπτυξης άνω του 4% από το 2021 και μετά», εκτίμησε ο διευθυντής συμβούλου της Τράπεζας Πειραιώς Χρήστος Μεγάλου.

Αντίστοιχα, ο διευθυντής συμβούλου της Eurobank, κ. Φωκίων Καραβίας, επισήμανε ότι ένας από τους κύριους στόχους των τραπεζών είναι να βοηθήσουν την οικονομία να γεφυρώσει το τεράστιο επενδυτικό χάσμα περίπου 100 δισ. ευρώ ως αποτέλεσμα της δεκαετούς χρηματοπιστωτικής κρίσης. «Η νομισματική πολιτική και τα χαμηλά επιτόκια είναι σύμφωνοι σε αυτή την προσπάθεια και η Ελλάδα μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης διαθέτει άφθονα κεφάλαια για να υποστηρίξει την αναπτυξιακή προσπάθεια», σημείωσε ο κ. Καραβίας, θέτοντας ως στόχο για τη Eurobank, «να βοηθήσει την οικονομία να απορροφήσει αυτά τα κεφάλαια».

Από την πλευρά της Alpha Bank, ο κ. Βασίλης Ψάλτης ανέδειξε τα βήματα που έχει κάνει μέχρι σήμερα το τραπεζικό σύστημα για τη μείωση των κόκκινων δανείων, αλλά και την ισχυρή στήριξη που δόθηκε σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις μέσω του μορατόριουμ δανείων. Η μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων ξεπέρασε τα 40 δισ. ευρώ (στοιχεία 2019), ενώ οι αναστολές στις πληρωμές δανείων αγγίζουν το 15% του χαρτοφυλακίου των

ελληνικών τραπεζών. Κρίσιμη πρόκληση το 2021 θα αποτελέσει η ενεργοποίηση εργαλείων όπως η Εταιρεία Διαχείρισης Ενεργητικού, μετά και το πράσινο φως που έδωσε χθες η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη δημιουργία παρόμοιων μηχανισμών, καθώς και η επέκταση του «Ηρακλή».

Ο κ. Ψάλτης έκανε ιδιαίτερη αναφορά στην έντονη δραστηριοποίηση αμερικανικών επενδυτικών κεφαλαίων στη ελληνική αγορά, μεταξύ των οποίων η Davidson Kempner που είναι ο προτιμητέος επενδυτής για το project Galaxy, αλλά και στον ισχυρό ρόλο της αγοράς των εταιρειών διαχείρισης, στην ανάπτυξη της οποίας η Alpha Bank είχε ουσιαστική συμβολή με την ίδρυση της Ceral, που ήταν η πρώτη εταιρεία διαχείρισης πιστώσεων η οποία αδειοδοτήθηκε στη χώρα μας.

Ο διευθυντής συμβούλου του ομίλου της Εθνικής, κ. Παύλος Μυλωνάς, υπογράμμισε τη σημασία του ψηφιακού μετασχηματισμού των τραπεζών για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις της εποχής και στις συνθήκες που διαμορφώνει η πανδημία. Όπως σημείωσε, «το μέλλον θα είναι digital και οι τράπεζες θα πρέπει να αλλάξουν γρήγορα αν θέλουν να επιβιώσουν. Πρέπει να εστιάζουμε στην ταχύτητα και στην απλοποίηση των υπηρεσιών, καθώς και στην εμπειρία των πελατών, αξιοποιώντας τα big data και άλλα εργαλεία».

Όπως εξήγησε ο κ. Μυλωνάς, οι δυνατόι που παγκοσμίως οθούν το τραπεζικό σύστημα προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό είναι το περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων το οποίο αναγκάζει τις τράπεζες να μειώσουν τις δαπάνες και να βρουν νέες πηγές εσόδων, το ρυθμιστικό πλαίσιο που δίνει τη δυνατότητα και σε άλλους παρόχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε δεδομένα, οι εταιρείες fintech και η τεχνολογική επανάσταση και κυρίως η συμπεριφορά των πελατών, που ανεβάζει τον πήχυ και για τις τράπεζες.

EYGENIA TZOZTZH

Σε funds η διαχείριση μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων 33 δισ.

Στα 33 δισ. ευρώ αυξήθηκαν στα τέλη Σεπτεμβρίου – από 30,8 δισ. ευρώ στα τέλη Ιουνίου – τα κόκκινα δάνεια που έχουν πωληθεί σε funds και η διαχείρισή τους έχει φύγει από τις τράπεζες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, το γ´ τρίμηνο του έτους άλλα 2,1 δισ. ευρώ κόκκινων δανείων άλλαξαν χέρια και ανατέθηκαν σε ανεξάρτητες εταιρείες διαχείρισης, ο ρόλος των οποίων αναδεικνύεται πλέον κομβικός στη διαχείριση του ιδιωτικού χρέους.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΤτΕ, η αύξηση που κατεγράφη το τελευταίο 3μηνο είναι αποτέλεσμα της πώλησης κόκκινων επιχειρηματικών δανείων, ανεβάζοντας το σύνολο όσων έχουν αγοραστεί από τα funds στα 11,4 δισ. ευρώ. Από αυτά, το μεγαλύτερο μέρος ή 5,5 δισ. ευρώ είναι ανεξόφλητες οφειλές μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ενώ άλλα 5,2 δισ. ευρώ είναι ανεξόφλητες οφειλές από ελεύθερους επαγγελματίες, ατομικές επιχειρήσεις και αγρότες.

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των νοικοκυριών που έχουν αλλάξει χέρια ανέρχονται με βάση τα τελευταία στοιχεία στα 16,4 δισ. ευρώ, από τα οποία η συντριπτική πλειονότητα, δηλαδή περί τα 11,9 δισ. ευρώ είναι κόκκινα καταναλωτικά δάνεια. Οι οφειλές από στεγαστικά δάνεια που έχουν μεταβιβαστεί μέχρι σήμερα στα funds ανέρχονται στα 4,4 δισ. ευρώ και σε αυτά ανήκουν τα κόκκινα δάνεια που μεταβι-

βάστηκαν από τη Eurobank μέσω δύο τιτλοποιήσεων συνολικής αξίας 9,5 δισ. ευρώ.

Στη σύνθεση των δανείων που θα αλλάξουν χέρια τους προσεχείς μήνες περιλαμβάνεται μεγάλος όγκος κόκκινων στεγαστικών δανείων, αλλά και μεγάλα επιχειρηματικά χαρτοφυλάκια με εξασφαλίσεις σε ακίνητα. Μεταξύ αυτών είναι η τιτλοποίηση του χαρτοφυλακίου μη εξυ-

Κατά τη διάρκεια του γ´ τριμήνου οι τράπεζες μεταβίβασαν σε εταιρείες διαχείρισης δάνεια 2,1 δισ.

πηρετούμενων δανείων ύψους 10,8 δισ. ευρώ που αναμένεται να ολοκληρωθεί έως τα τέλη του έτους η Alpha Bank και στο οποίο το 40% είναι κόκκινα στεγαστικά δάνεια.

Στα 3 δισ. ευρώ είναι τα κόκκινα στεγαστικά δάνεια που περιλαμβάνονται στις δύο τιτλοποιήσεις (Phoenix και Vega) συνολικής αξίας 7 δισ. ευρώ της Τράπεζας Πειραιώς, ενώ το χαρτοφυλάκιο Frontier, ύψους 6,1 δισ. ευρώ, που θα μεταβιβάσει η Εθνική Τράπεζα αποτελείται κατά 80% από στεγαστικά δάνεια.

EYGENIA TZOZTZH

Κρίσιμη η αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας για την Ελλάδα

Την ανάγκη να αποκατασταθεί η δημοσιονομική ισορροπία όταν ολοκληρωθεί η ανάκαμψη της οικονομίας, προκειμένου να μην καθεί η εμπιστοσύνη των αγορών στις μεσοπρόθεσμες προοπτικές της οικονομίας, υπογραμμίζει το Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, στην έκθεση του γ´ τριμήνου 2020 που παρουσίασε ο επικεφαλής του, Φραγκίσκος Κουτεντάκης. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Γραφείου, το ενοποιημένο πρωτογενές έλλειμμα γενικής κυβέρνησης το 9μηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου φέτος ήταν 6,980 δισ. ευρώ, έναντι πλεονάσματος 3,832 το 9μηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2019, που μεταφράζεται σε μια επιδείνωση 10,811 δισ. ευρώ σε ένα χρόνο. Ωστόσο, σύμφωνα με την εκτίμησή του, οι αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας παραμένουν βραχυχρόνια διαχειρίσιμες, λόγω της χαλάρωσης του συμφώνου σταθερότητας και της διευκολυντικής πολιτικής

Δεν πρέπει να καθεί η εμπιστοσύνη των αγορών στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, τονίζει το Γραφείο Προϋπολογισμού.

της ΕΚΤ. Το δεύτερο κύμα της πανδημίας εντείνει την αβεβαιότητα και τους μεσοπρόθεσμους κινδύνους, έχει άγνωστη διάρκεια και όσο παρατείνεται, τόσο μεγαλώνει ο χρόνος αποκατάστασης των οικονομικών ζημιών, υποστηρίζει το Γραφείο. Το ήδη υψηλό χρέος της Ελλάδας θα αυξηθεί περαιτέρω, και αυτό επιβάλλει την αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας.

Επιπλέον, σύμφωνα με το Γραφείο, είναι αναγκαία η εκπόνηση μιας στρατη-

γικής διαχείρισης της πανδημίας που δεν θα περιορίζεται στις μεταβιβάσεις και φοροαπαλλαγές, αλλά θα στοχεύει στην ενίσχυση της δημόσιας υγείας, της εκπαίδευσης, και των μέσων μαζικής μεταφοράς, προκειμένου να περιοριστεί η διάδοση της πανδημίας βραχυπρόθεσμα και να αναβαθμιστεί το επίπεδο των δημόσιων υπηρεσιών μεσοπρόθεσμα.

Ταμείο Ανάκαμψης

Σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, η έκθεση του Γραφείου υποστηρίζει ότι τα θετικά νέα θα προέλθουν από το εμβόλιο και από τις επενδύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης. Στο σημείο αυτό, ωστόσο, επισημαίνει ότι οι περισσότερες από τις προτάσεις της έκθεσης Πιστοσύνη έχουν σημαντικό οικονομικό και πολιτικό κόστος, γι' αυτό και πρέπει να δοθεί έμφαση στην υλοποίηση εκείνων που συγκεντρώνουν περισσότερες πιθανότητες συναινεσης. Ως τε-

τοιες αναφέρει όσες οδηγούν στην αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου, στη βελτίωση των όρων συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, στην πράσινη ανάκαμψη και στην ψηφιακή μετάβαση.

Σύμφωνα με την έκθεση, ωστόσο, «αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική πρόκληση η ταχεία απορρόφηση και η αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων ευρωπαϊκών πόρων».

Η έκθεση επίσης επισημαίνει ότι στον τομέα της προστασίας της απασχόλησης η Ελλάδα είχε καλή επίδοση, παρά το γεγονός ότι πάνω από το 25% των εργαζομένων είτε τέθηκαν σε αναστολή απασχόλησης, είτε είδαν το ωράριό τους να μειώνεται το δεύτερο τρίμηνο.

«Την περίοδο αυτή η ελληνική οικονομία απώλεσε λιγότερο από το 2% των θέσεων εργασίας, ενώ στην Ισπανία το αντίστοιχο ποσοστό ήταν πάνω από 6,5%

και στην Ιταλία και την Πορτογαλία μεταξύ 3,5% και 5%».

Οι ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκαν κατά 708 εκατ. ευρώ το ίδιο διάστημα έναντι αύξησης 502 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο 9μηνο του 2019. Σε ό,τι αφορά τις εκκρεμείς συντάξεις, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσε τελικά στη διάθεση του Γραφείου ο ΕΦΚΑ, ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων μειώθηκε από 164.680 στο τέλος Ιουνίου 2020 και εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 640 εκατ. ευρώ, σε 163.224 και εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 620 εκατ. ευρώ. Οι ληξιπρόθεσμες (εκκρεμείς πάνω από 90 μέρες) αιτήσεις συνταξιοδότησης μειώθηκαν από 138.323 στο τέλος Ιουνίου και εκτιμώμενη δαπάνη περίπου 633 εκατ. ευρώ, σε 133.354 και εκτιμώμενη δαπάνη 608 εκατ. ευρώ στο τέλος Σεπτεμβρίου. Η μείωση του τελευταίου τριμήνου ήταν η πρώτη από τις αρχές του 2019.

Το ήδη υψηλό χρέος της Ελλάδας θα αυξηθεί περαιτέρω, και αυτό επιβάλλει την αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας.

Το εμβόλιο δεν είναι πανάκεια για τον τουρισμό

Ο ανταγωνισμός με άλλους προορισμούς θα είναι πιο ισχυρός μετά την πανδημία – Επενδύσεις ζητούν ΣΕΤΕ και Εθνική Τράπεζα

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Το εμβόλιο κατά του κορωνοϊού δεν αρκεί για να ανακτήσει ο ελληνικός τουρισμός το έδαφος που έχασε το 2020. Σε αυτό συμφωνούν τόσο ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) όσο και η Εθνική Τράπεζα που σε δύο ξεχωριστές μελέτες τους, τονίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της χώρας. Ομως, ενώ ο ΣΕΤΕ καταδεικνύει τις μεγάλες ελλείψεις που υπάρχουν σε υποδομές και γενικότερα σε τομείς ευθύνης του Δημοσίου, η Εθνική Τράπεζα, πέραν του προβλήματος με τις παρωχημένες συχνά υποδομές, προτάσσει και την ανάγκη ιδιωτικών επενδύσεων στην

Συνεδριακό κέντρο στην Αθήνα, μετατροπή της Ρόδου σε αειφόρο προορισμό και νέο λιμάνι στη Σαντορίνη προτείνει, μεταξύ άλλων, ο ΣΕΤΕ.

αναβάθμιση του παρεχόμενου προϊόντος. Ο πρόεδρος του ΣΕΤΕ Γιάννης Ρέτσος κάνει λόγο, προλογίζοντας τη μελέτη του Ινστιτούτου του ΣΕΤΕ (ΙΝΣΕΤΕ), για ζωτικής σημασίας προτεραιότητες για την επόμενη μέρα και περιγράφει μια στρατηγική «που δεν εξαντλείται μόνο στο να βρεθούν τρόποι και εργαλεία επιβίωσης», αλλά πάνω από όλα στοχεύει στον μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό προκειμένου «να επιστρέψουμε ακόμη πιο ανταγωνιστικοί απ’ ό,τι ήμασταν πριν από την πανδημία». Στο πλαίσιο αυτό, η μελέτη του ΙΝΣΕΤΕ περιλαμβάνει προτάσεις για επενδύσεις σε έργα δημοσίων υποδομών. Ήδη από το 2019 είχε καταστεί σαφές ότι ο ελληνικός τουρισμός έχει εισέλθει σε φάση ωριμότητας και ανταγωνίζεται ανεπτυγμένους προορισμούς και η διαχείριση των προορισμών που συμπεριλαμβάνει τις δημόσιες υποδομές προκρινόταν ως μια από τις κρίσιμότερες προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη

του. Η Ελλάδα ανταγωνίζεται κατά κύριο λόγο ώριμους προορισμούς σε ανεπτυγμένες χώρες της Μεσογείου και δευτερευόντως χώρες όπως η Τουρκία και η Αίγυπτος. Κρίνεται λοιπόν πως απαιτούνται δημόσιες κυρίως επενδύσεις σε υποδομές που στοχεύουν στην ενίσχυση της συνδεσιμότητας, στην προσέλκυση νέων επισκεπτών, στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και σε έργα με μεγάλη και πολλαπλασιαστική επίδραση. Ενδεικτικά αναφέρονται:

1. Αεροδρόμια: Αναγκαίες αναβαθμίσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί υποδομών.
 2. Λιμάνια και μαρίνες: Αναβάθμιση τουριστικών λιμένων, αξιοποιήσεις λιμανιών, επεκτάσεις και αναβαθμίσεις λιμενικών υποδομών κ.λπ.
 3. Στοχευμένες παρεμβάσεις και επεκτάσεις του οδικού δικτύου και έργα οδικής σήμανσης και ασφάλειας.
 4. Έργα διασύνδεσης μεταφορικών μέσων, π.χ. διασύνδεση αεροδρομίου Θεσσαλονίκης με μετρό Θεσσαλονίκης, διασύνδεση αεροδρομίου Αθηνών με λιμένα Λαυρίου κ.ά.
 5. Έργα κοινής ωφελείας, όπως επάρκεια ύδρευσης, διαχείριση αποβλήτων, αναμόρφωση και προστασία παραλιακών μετώπων, αντιπλημμυρικά έργα, υπογειοποίηση καλωδίων.
 6. Έργα ενίσχυσης εμπειριών, όπως δημιουργία δικτύου μονοπατιών, ποδηλατικών διαδρομών και βελτιώσεις σε αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικά αξιοθέατα.
- Προτείνονται δε 10 συγκεκριμένα νέα έργα:
1. Μητροπολιτικό συνεδριακό κέντρο στην Αθήνα.
 2. Αναμόρφωση του παραλιακού μετώπου της Αττικής, ώστε να εμπλουτισθεί το τουριστικό προϊόν της Αθήνας και να αυξηθεί η διάρκεια παραμονής των τουριστών και η δαπάνη τους.
 3. Αναβάθμιση τελωνειακών σταθμών στα σύνορα με βαλκανικές χώρες για διευκόλυνση της εισόδου των τουριστών.
 4. Μετατροπή της Ρόδου σε αειφόρο προορισμό, σε συνδυασμό με βελτίωση οδικού δικτύου, ώστε να αποτελέσει πρότυπο για την υπόλοιπη Ελλάδα. Το έργο

Ο ΣΕΤΕ ζητεί την αναμόρφωση του παραλιακού μετώπου της Αττικής, ώστε να εμπλουτισθεί το τουριστικό προϊόν της Αθήνας και να αυξηθεί η διάρκεια παραμονής των τουριστών και η δαπάνη τους.

- απαιτεί ενέργειες όπως διαχείριση απορριμμάτων, μείωση ενεργειακού αποτυπώματος, ηλεκτροκίνηση κ.ά.
5. Βελτίωση της οδικής σήμανσης ώστε να διευκολυνθούν οι ταξιδιώτες - περιηγητές.
 6. Χώρος στάθμευσης τουριστικών λεωφορείων στην Αθήνα ώστε να αποσυμφορηθεί η κυκλοφορία.
 7. Ανάπλαση ΔΕΘ και εμπλουτισμός των δραστηριοτήτων city break που προσφέρει η πόλη.
 8. Ριζική ανακαίνιση του υφιστάμενου αεροδρομίου Ηρακλείου Κρήτης μέχρι την ολοκλήρωση του νέου στο Καστέλλι.
 9. Προστασία ακτών από τη διάβρωση.
 10. Κατασκευή νέου λιμανιού στη Σαντορίνη.

Περισσότερα πολυτελή ξενοδοχεία

Η επέλαση της πανδημίας φαίνεται να προκαλεί μεταβολές στα κριτήρια επιλογής ταξιδιωτικών προορισμών, με την εξασφάλιση υγειονομικής ασφάλειας να αποκτά εξέχουσα σημασία (προτεραιότητα για το 50% των τουριστών στις βασικές χώρες προέλευσης). Αυτό διαπιστώνει μελέτη της Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας σχετικά με τα ελληνικά ξενοδοχεία και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στη μετά κορωνοϊό εποχή. Η νέα κανονικότητα αναμένεται να είναι αρκετά διαφορετική σε σχέση με το παρελθόν, με αυξημένο ανταγωνισμό όσον αφορά την

προσέλκυση ξένων τουριστών, τονίζει. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ελλάδα συνιστάται να απαγκιστρωθεί από το μοντέλο μαζικού τουρισμού. Ο μετασχηματισμός του κλάδου χρειάζεται επένδυση σε ποιοτικές υπηρεσίες και υποδομές, με παράλληλη προώθηση ενός ολοκληρωμένου τουριστικού προϊόντος για όλη τη διάρκεια του έτους.

Προς αυτά την κατεύθυνση, η Εθνική επισημαίνει ότι απαιτούνται ενέργειες και από την πλευρά των επιχειρήσεων: στρατηγική στόχευση για αύξηση πολυτελών ξενοδοχείων, δεδομένου ότι οι μονάδες 4-5 αστέρων καλύπτουν μόλις το 23% του συνόλου έναντι 65% στη Με-

σόγειο. Τα πολυτελή ξενοδοχεία μπορούν να προσελκύσουν τουρίστες υψηλής δαπάνης, ενώ παρουσιάζουν καλύτερες οικονομικές επιδόσεις: φάνηκαν πιο ανθεκτικά στην κρίση και αναμένουν μικρότερη πτώση πωλήσεων το 2020. Επιτακτική κρίνεται, επίσης, η επίλυση διαχρονικών ζητημάτων ελλειπούς διασύνδεσης των νησιών με τους τόπους προέλευσης των τουριστών. Ειδικότερα, βάσει της έρευνας της ΕΤΕ, το 60% των ξενοδοχειακών μονάδων σε νησιά δηλώνει πως η διασύνδεση αποτελεί τροχοπέδη στη δραστηριότητά τους και ζητεί αναβάθμιση λιμανιών και αεροδρομίων.

ΝΕΑ ΧΡΟΝΙΑ ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

Ανακάλυψε όλες τις ευκαιρίες ακινήτων από την Gordian

GoGordian

7777 5656 | gogordian.com

Αντίδοτο και για την COVID οι μεταρρυθμίσεις

Ο διευθυντής του Ευρωπαϊκού Τμήματος του ΔΝΤ Αλφρεντ Κάμερ μιλάει στην «Κ» για τη νέα κρίση και τα λάθη των μνημονίων

Συνέντευξη στην ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑ

Να διπλοασίσει τις μεταρρυθμιστικές προσπάθειες, ώστε να αντιμετωπίσει τη διπλή πρόκληση της κληρονομιάς των μνημονίων, αλλά και της COVID-19, καλεί την Ελλάδα ο Αλφρεντ Κάμερ, διευθυντής του Ευρωπαϊκού Τμήματος του ΔΝΤ. Φροντίζει να επισμάνει ότι οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν και την αύξηση της χρηματοδότησης μιας καλά στοχευμένης κοινωνικής προστασίας.

Μιλώντας στην «Κ», ο Γερμανός διάδοχος του Πόουλ Τόμσεν στην Ευρώπη από τον περασμένο Αύγουστο, προειδοποιεί να μην αποσυρθούν πρόωρα τα μέτρα δημοσιονομικής στήριξης, για να μην προκληθούν μόνιμες βλάβες σε όρους ανεργίας και φτώχειας. Προσθέτει, πάντως, πως μόλις η ανάκαμψη εδραιωθεί, οι χώρες με υψηλό χρέος πρέπει να ξεκινήσουν μια σταδιακή πορεία σταθεροποίησης.

Ο κ. Κάμερ τάσσεται υπέρ της συνέχισης μιας διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής στην ΕΚΤ και υπέρ της αναμόρφωσης του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Χτυπάει καμπανάκι για τις τράπεζες λέγοντας ότι χρειάζεται επείγοντως μια ολοκληρωμένη στρατηγική και στο πλαίσιο αυτό προτείνει να εξετασθεί η πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα των τραπεζών.

Επίσης, μιλάει ανοιχτά για τα μαθήματα που πήρε το ΔΝΤ από την ελληνική κρίση, για το πού πέτυχαν και πού απέτυχαν τα μνημόνια.

— **Βρίκατε ικανοποιητική την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19 από την Ε.Ε. και συγκεκριμένα το πρόγραμμα Next Generation EU;**

— Ναι, το πακέτο ανάκαμψης της Ε.Ε. των 750 δισ. ευρώ θα μπορούσε να δώσει μια αξιοσημείωτη ώθηση στην ανάκαμψη, αν τα κράτη ξοδέψουν τα χρήματα σε επενδύσεις και προγράμματα υψηλής ποιότητας. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι 390 δισ., σχεδόν το 3% του ΑΕΠ της Ε.Ε., είναι με τη μορφή επιχορηγήσεων και οι χώρες που επιλήγησαν σκληρά από την κρίση, καθώς και αυτές με χαμηλότερο εισοδηματικό επίπεδο, θα επωφεληθούν

Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες πρέπει να διπλασιαστούν, προκειμένου να τεθούν οι βάσεις για μια ισχυρή και βιώσιμη ανάπτυξη για όλους.

Μην αποσύρτετε πρόωρα τα μέτρα δημοσιονομικής στήριξης.

Χρειάζεται επείγοντως μια ολοκληρωμένη στρατηγική, που θα αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις και τις αδυναμίες του τραπεζικού τομέα.

ιδιαίτερως από αυτές. Επιπλέον, η πλειονότητα των πόρων ανάκαμψης της Ε.Ε. αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και σε επενδύσεις για την ψηφιοποίηση. Τέλος, το Ταμείο Ανάκαμψης είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να δώσει κίνητρα να εφαρμοστούν μεταρρυθμίσεις και να αντιμετωπισθούν μακροχρόνια διαρθρωτικά εμπόδια στην αναπτυξιακή διαδικασία. Αν εφαρμοσθούν προφασιστικά, οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη μεσοπρόθεσμη αναπτυξιακή επίδραση του πακέτου ανάκαμψης.

— **Για πόσο καιρό ακόμη πιστεύετε ότι η ΕΚΤ πρέπει να συνεχίσει να κάνει «οτιδήποτε χρειαστεί»;**

— Ο ονομαστικός και ο δομικός πληθωρισμός προβλέπεται να φτάσουν στο

Υποστηρίζουμε πλήρως τους στόχους της κυβέρνησης να βελτιώσει το επιχειρηματικό κλίμα, να επεκταίνει την ψηφιοποίηση και να επαναπροσανατολίσει το παραγωγικό μοντέλο προς μια πράσινη και εξωστρεφή ανάπτυξη, τονίζει ο Αλφρεντ Κάμερ.

κατώτατο σημείο τους στις αρχές του επόμενου χρόνου, καθώς προσωρινοί παράγοντες θα εκλείπουν. Ωστόσο, ο πληθωρισμός θα παραμείνει αρκετά κάτω από τον μεσοπρόθεσμο στόχο της ΕΚΤ για ποσοστό «χαμηλότερο, αλλά κοντά στο 2 τοις εκατό» για μια παρατεταμένη περίοδο, εξαιτίας της επίμονα ασθενούς ζήτησης και της μεγάλης αδυναμίας στις αγορές εργασίας. Αυτό υποδεικνύει την ανάγκη συνέχισης μιας διευκολυντικής νομισματικής πολιτικής, ώστε να υποστηριχθεί η ανάκαμψη και να αντιμετωπισθούν οι αποπληθωριστικές πιέσεις λόγω πανδημίας. Εμείς καλωσορίζουμε τη δέσμευση της ΕΚΤ να προσαρμόσει τα εργαλεία πολιτικής της όπως χρειάζεται, ώστε να διασφαλίσει την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου της για τον πληθωρισμό.

— **Το δεύτερο κύμα της πανδημίας προσθέτει νέες απειλές. Πώς θα έπρεπε να αντιδράσουν οι κυβερνήσεις;**

— Το δεύτερο κύμα του ιού δημιουργεί έναν σημαντικό κίνδυνο για την ανάκαμψη, καθώς τα αυξανόμενα κρούσματα και η επιβολή εκ νέου lockdown έχουν πληθεί την εμπιστοσύνη και έχουν μειώσει την κινητικότητα. Αυτό σημαίνει ότι την καλύτερη από το αναμενόμενο έκβαση του ρυθμού ανάπτυξης το τρίτο τρίμηνο του 2020 πιθανότατα θα ακολουθήσει μια ασθενής δραστηριότητα στο τέταρτο τρίμηνο του 2020 και στις αρχές του 2021, καθυστερώντας έτσι την οικονομική ανάκαμψη.

Ενώ τα θετικά νέα για το εμβόλιο μας δίνουν κάποια ασφάλεια, υπάρχει ακόμη σημαντική αβεβαιότητα σε ό,τι αφορά την ταχύτητα της διανομής των εμβολίων και το πότε θα επιτευχθεί η ανοσία αγέλης. Με την αναζωπύρωση της πανδημίας, οι εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές πρέπει να εξακολουθήσουν να παρέχουν την πρώτη γραμμή άμυνας, καθώς η πρόωρη απόσυρση της δημοσιονομικής στήριξης θα μπορούσε να εκτροχιάσει την ανάκαμψη. Ωστόσο, καθώς η ανάκαμψη σταδιακά θα σταθεροποιείται και η πανδημία θα υποχωρεί, οι κυβερνήσεις πρέπει να επικεντρωθούν στη διευκόλυνση της ανακατανομής της εργασίας και του κεφαλαίου προς τομείς και επιχειρήσεις

που θα είναι βιώσιμες μετά την πανδημία, καθώς και στην ενίσχυση μιας ανάπτυξης για όλους και στον περιορισμό των δημοσιονομικών αδυναμιών. Αν οι προπτικές επιδεινωθούν περαιτέρω σημαντικά, θα χρειαστεί πρόσθετη, ευρεία δημοσιονομική στήριξη. Η πλήρης αξιοποίηση της χρηματοδότησης της Ε.Ε. και η συνέχιση του χαμηλού κόστους δανεισμού θα βοηθήσουν τις υπερκρεμαζόμενες χώρες να διατηρήσουν την αναγκαία δημοσιονομική στήριξη κατά την ανάκαμψη. Ωστόσο, μόλις η ανάκαμψη εδραιωθεί, οι χώρες με υψηλό χρέος θα χρειαστεί να ξεκινήσουν μια σταδιακή αλλά σταθερή πορεία σταθεροποιήσεων.

— **Πότε πρέπει να εγκαταλείψει η Ε.Ε. τη «γενική ρήτρα διαφυγής» και να επιστρέψει στους αυστηρούς δημοσιονομικούς της κανόνες; Μάπως πρέπει να επανεξετάσει το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης;**

— Υποστηρίζουμε πλήρως την απόφαση για την ενεργοποίηση της ρήτρας διαφυγής. Οι χώρες πρέπει να είναι σε θέση να παράσχουν τους απαραίτητους δημοσιονομικούς πόρους για να αντιμετωπίσουν την τρέχουσα κρίση. Η ανάκαμψη πρέπει να έχει εδραιωθεί με ασφάλεια, πριν απενεργοποιηθεί η ρήτρα. Ενδεχόμενη επαναφορά της κανονικής λειτουργίας των κανόνων πολύ νωρίς, θα μπορούσε να προκαλέσει μια πρόωρη απόσυρση της δημοσιονομικής στήριξης και να εκτροχιάσει την ανάκαμψη. Επιπλέον, όπως υποστηρίζουμε εδώ και καιρό, το ισχύον πακέτο δημοσιονομικών κανόνων είναι υπερβολικά περιπλοκό και πρέπει να αναμορφωθεί. Αυτό έχει καταστεί ακόμη πιο επείγον, δεδομένης της δημοσιονομικής αντιμετώπισης της κρίσης COVID-19 και της αύξησης των επιπέδων χρέους. Η τρέχουσα συγκυρία θα μπορούσε να αποτελέσει ένα παράθυρο ευκαιρίας για την αναμόρφωση των κανόνων, καθώς η ρήτρα διαφυγής έχει ενεργοποιηθεί. Η Κομισιόν έχει ξεκινήσει μια αξιολόγηση των δημοσιονομικών κανόνων και οι Ευρωπαίοι ηγέτες θα μπορούσαν να τις αναθεώσουν το καλοκαίρι να υποβάλει μια πρόταση αναμόρφωσης των δημοσιονομικών κανόνων στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης.

Οι μισθοί μειώθηκαν υπερβολικά, οι αλλαγές προχώρησαν αργά

— **Θα επιβιώσει η ελληνική οικονομία από μια δεύτερη κρίση;**

— Η ισχυρή δράση πολιτικής εκ μέρους της κυβέρνησης βοήθησε να σταπριχθούν οι άνθρωποι και τα εισοδήματα, αλλά το ανθρώπινο και το οικονομικό κόστος της COVID-19 παραμένει σημαντικό. Η πρόσφατη έκθεση του προσωπικού μας για τη δεύτερη μετα-προγραμματική παρακολούθηση της Ελλάδας, προβλέπει μια ύφεση 9,5% το 2020, ακολουθούμενη από μια ανάκαμψη γύρω στο 5,7% το 2021 και 2022. Εκτοτε παρακολουθούμε έναν αυξανόμενο αριθμό περιστατικών COVID-19 στην Ελλάδα και σε βασικούς εμπορικούς της εταίρους. Αν και το δεύτερο lockdown πιθανότατα θα καθυστερήσει την προσδοκώμενη ανάκαμψη, η απόφαση της κυβέρνησης να στηρίξει περαιτέρω τους εργαζομένους, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις είναι πολύ ευπρόσδεκτη και θα περιόρισει την επίπτωση του δεύτερου κύματος. Επίσης, οι ταχύτερες εξελίξεις στο μέτωπο του εμβολίου και η γρήγορη διανομή του στην Ελλάδα και στην περιοχή, όπως ευελπιστούμε, θα μπορούσε να βελτιώσει σημαντικά τις προοπτικές, ιδίως στην Ελλάδα, όπου οι τουρίστες τείνουν να καταφθάνουν το καλοκαίρι.

— **Πού έκαναν λάθος τα τρία μνημόνια —και το ΔΝΤ— και ποια ήταν η θετική συνεισφορά τους στην ελληνική οικονομία;**

— Εδώ θα επικαλεσθώ αυτά που είπε η γενική διευθύντρια μας σε μια συνέντευξη στην εφημερίδα σας πριν από μερικούς μήνες. Έχουμε δημοσιεύσει αρκετές

αξιολογήσεις της βοήθειάς μας κατά τη συγκεκριμένη περίοδο. Παρότι η κρίση του 2010-18 υπήρξε τραυματική, η Ελλάδα παρέμεινε στην Ευρωζώνη και ελέγχθηκαν σχετικά καλά οι παρενέργειες στην παγκόσμια οικονομία. Με την ολοκλήρωση των προγραμμάτων, η Ελλάδα είχε πετύχει στέρεη ανάπτυξη, αποκλιμακούμενη ανεργία και επιστροφή της επενδυτικής εμπιστοσύνης, εν μέσω βελτιωμένων δημοσιονομικής διαχείρισης και κάποιας δυναμικής στις προσπάθειες εξυγίανσης του τραπεζικού τομέα. Τούτων λεχθέντων, η Ελλάδα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει την κληρονομιά της κρίσης και τώρα βρίσκεται επίσης αντιμετώπιση με τις προκλήσεις που σχετίζονται με την COVID-19. Ως εκ τούτου, οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες πρέπει να διπλοασίσουν, προκειμένου να τεθούν οι βάσεις για μια ισχυρή και βιώσιμη ανάπτυξη για όλους. Αυτό περιλαμβάνει την αύξηση της χρηματοδότησης μιας καλά στοχευμένης δημοσιονομικής διαχείρισης και κάποιων κοινωνικών σνοχών επέτρεψε στην Ελλάδα να τα βγάλει πέρα καλά με το σοκ της COVID-19 και ως ελπίσουμε ότι αυτό θα συνεχιστεί ώστε να αντιμετωπίσει και τα επακόλουθα του.

— **Πήρε το ΔΝΤ κάποια μαθήματα από την ελληνική κρίση;**

— Έχουν υπάρξει αρκετές αυστηρές αξιολογήσεις της βοήθειας του ΔΝΤ στην Ευρωζώνη, περιλαμβανομένων αυτών από τον Ανεξάρτητο Γραφείο Αξιολόγησής μας. Από τις μελέτες αυτές, εγώ καταλήγω στα εξής τέσσερα γενικά μαθήματα. Πρώτον,

Με την ολοκλήρωση των προγραμμάτων, η Ελλάδα είχε πετύχει στέρεη ανάπτυξη, αποκλιμακούμενη ανεργία και επιστροφή της επενδυτικής εμπιστοσύνης.

η εγκώρια ιδιοκτησία του προγράμματος, η πολιτική σταθερότητα και η δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων είναι ουσιαστικούς σημασίας ώστε να οικοδομηθεί ευρεία υποστήριξη για τις μεταρρυθμίσεις. Υπερβολικά μεγάλο μέρος του βάρους για την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας έπεσε στους εργαζομένους, μέσω της μείωσης των μισθών, ενώ υστέρησαν οι μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων, το σύστημα δικαιοσύνης και στη βιομηχανία δικτύων, που αποσκοπούσαν στη μείωση του κόστους ζωής ή του επιχειρείν. Αυτά τα παραδείγματα αναδεικνύουν τη σημασία της κατάλληλης αλληλουχίας των μεταρρυθμίσεων, καθώς και της διασφάλισης της εφαρμογής τους και όχι μόνο της υιοθέτησής τους. Δεύτερον, ο ρεαλισμός είναι καθοριστικός. Σε κάποιες περιπτώσεις, όπως στη δημοσιονομική πολιτική, το μέγεθος της εμπροσθοβαρούς προσαρμογής της Ελλάδας ήταν φιλόδοξο, με βάση τα διεθνή δεδομένα. Σε άλλες, όπως η εξυγίανση του τραπεζικού τομέα, η προσέγγιση ήταν πολύ διστακτική, κάτι

που συνεχίζει να θέτει εμπόδια στην παροχή πιστώσεων ακόμη και σήμερα. Τρίτον, η παροχή εξ αρχής δεσμεύσεων για ελάφρυνση του χρέους, ώστε να γίνει βιώσιμο, είναι προϋπόθεση για την επιτυχία του προγράμματος σε συνθήκες όπως αυτές που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Και τέλος, στο πλαίσιο της Ευρωζώνης είναι ουσιαστικό να υπάρχει στενή συνεργασία με τους διάφορους ευρωπαϊκούς θεσμούς, ρυθμιστικές αρχές και επόπτες.

— **Γιατί τάσσεται τώρα το ΔΝΤ υπέρ υψιλότερων ελλειμμάτων για την Ελλάδα, όπως στην πρόσφατη δεύτερη μετα-προγραμματική του έκθεση;**

— Αυτό δεν είναι καθόλου νέο. Επί μακρόν, το ΔΝΤ ζητούσε χαμηλότερους δημοσιονομικούς στόχους για την Ελλάδα και ρήτρας διαφυγής ώστε να διασφαλιστεί ότι ενδεχόμενα προσωρινά οικονομικά σοκ δεν οξύνονται εξαιτίας της δημοσιονομικής προσαρμογής. Ευτυχώς, οι Ευρωπαίοι πολιτικοί αντέδρασαν σωστά, αναθεωρώντας τους δημοσιονομικούς κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, και παράλληλα χαλαρώνοντας τους στόχους υψηλών πρωτογενών πλεονασμάτων για την Ελλάδα, σε συνέχεια της δημοσιονομικής στήριξης, ώστε να αποφευχθεί η πρόκληση μόνιμης βλάβης από την πανδημία σε όρους υψηλότερης ανεργίας, κινδύνου φτώχειας και απόλειψης εισοδήματος.

— **Στην έκθεση αυτή επίσης αναδει-**

κνύετε συνεχιζόμενες αδυναμίες του τραπεζικού συστήματος. Τι πρέπει να γίνει;

— Οι ελληνικές τράπεζες εισήλθαν στην κρίση της COVID-19 με περιορισμένα μαζικά ασφαλείας, το υψηλότερο ποσοστό των εξυπηρετούμενων ανογιμάτων (ΜΕΑ) στην Ευρωζώνη και αδύναμη ποιότητα τραπεζικού κεφαλαίου. Η πανδημία πυροδότησε ένα ευρύ φάσμα μέτρων στήριξης, τα οποία θα τις προστατεύσουν, αλλά είναι πιθανό να προκύψει ένα νέο κύμα προβληματικών δανείων, όταν αυτή η διευκόλυνση αποσυρθεί. Ως αποτέλεσμα, χρειάζεται επείγοντως μια ολοκληρωμένη στρατηγική, που θα αντιμετωπίσει τις νέες προκλήσεις και τις χρονιζόμενες αδυναμίες του τραπεζικού τομέα. Ενώ η παροχή κρατικών εγγυήσεων στις τιλοποιήσεις των τραπεζών (σχέδιο «Ηρακλής») είναι ευπρόσδεκτη, δεν είναι μια ολοκληρωμένη λύση, καθώς αφήνει ένα μεγάλο μέρος των ΜΕΑ στους ισολογισμούς των τραπεζών και δεν αντιμετωπίζει την ασθενή ποιότητα του τραπεζικού κεφαλαίου. Στο πλαίσιο αυτό, η πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος να συσταθεί μια εταιρεία διαχείρισης ενεργητικού θα μπορούσε να αποτελέσει μια σημαντική προσθήκη στην εργαλειοθήκη. Ωστόσο, θα συνιστούσαμε να γίνει μια ολοκληρωμένη ανάλυση κόστους-οφέλους της πρότασης με όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα, περιλαμβανομένων των τραπεζών, της κυβέρνησης, των ρυθμιστικών αρχών και των Ευρωπαίων εταίρων. Η πανδημία επίσης επβάλλει τη χρήση αποτελεσματικών εργαλείων για την επίλυση του προβλήματος

αδυναμίας εξόφλησης δανείων νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, ο νέος παχευτικός κώδικας της κυβέρνησης είναι ελπιδοφόρος και έρχεται στη σωστή στιγμή, αν και η αποτελεσματική εφαρμογή του θα είναι καθοριστική.

— **Σε ποιες μεταρρυθμίσεις θα δίνετε προτεραιότητα στην Ελλάδα τώρα, για μια βιώσιμη ανάκαμψη;**

— Είναι αξιέπαινες οι προσπάθειες των Αρχών να προωθήσουν τις μεταρρυθμίσεις κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Οι στόχοι και οι φιλοδοξίες της νέας εθνικής στρατηγικής ανάπτυξης μπορούν να προωθηθούν την παραγωγικότητα και την καινοτομία, όταν καταστεί διαθέσιμη η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. Υποστηρίζουμε πλήρως τους στόχους της κυβέρνησης να βελτιώσει το επιχειρηματικό κλίμα, να επταχύνει την ψηφιοποίηση και να επαναπροσανατολίσει το παραγωγικό μοντέλο προς μια πράσινη και εξωστρεφή ανάπτυξη. Η κυβέρνηση σωστά θέτει ως προτεραιότητες την ευελιξία του εν εκσυγχρονισμό της αγοράς εργασίας. Όταν υιοθετηθούν, οι πολιτικές αυτές πρέπει να εφαρμοσθούν άμεσα και η κυβέρνηση θα πρέπει να αρχίσει να επιλύει δυσκαμψίες στην αγορά εργασίας, ιδίως σε ό,τι αφορά τη μη ανταποκρίση προσόντων και το υψηλό επίπεδο νέων και μακροχρόνια ανέργων. Πρόσθετες μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνουν τη διευκόλυνση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, την αύξηση της υγειονομικής διαπάλης και την κάλυψη των κενών στο εισοδηματικό σχήμα της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Παρά τα μέτρα στήριξης χάθηκαν 29.933 θέσεις εργασίας τον Νοέμβριο

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Οι απολύσεις που επικράτησαν κατά τις πρώτες ημέρες του Νοεμβρίου, πριν από τις κυβερνητικές ανακοινώσεις για καθολικό lockdown, ήταν αρκετές για να διαμορφώσουν αρνητικά το ισοζύγιο στην αγορά εργασίας, τον προηγούμενο μήνα.

Ετσι, σύμφωνα και με το σύστημα «Εργάνη», χάθηκαν 29.933 θέσεις εργασίας τον Νοέμβριο, με την επίδραση της πανδημίας και των συνεπειών της, όσον αφορά τα μέτρα αντιμετώπισης της εξάπλωσης της, να είναι καταλυτική.

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι προσλήψεις περιορίστηκαν σε 119.575, λιγότερες κατά 89.008 σε σχέση με τις 208.583 πέρυσι. Αντίστοιχα, οι απολύσεις έφτασαν τις 149.508, περιορισμένες κατά 89.634 συγκριτικά με τις 239.142 που είχαν κα-

Οι πρώτες ημέρες του μήνα, πριν από το καθολικό lockdown, ήταν αρκετές για να διαμορφώσουν αρνητικό κλίμα.

ταγραφεί πέρυσι τον ίδιο μήνα. Μάλιστα, από την 1η Νοεμβρίου έως και τις 5 Νοεμβρίου, πριν δηλαδή από τις επίσημες κυβερνητικές ανακοινώσεις για το δεύτερο καθολικό lockdown, επικράτησαν οι απολύσεις με το ισοζύγιο τις πρώτες αυτές 5 ημέρες του μήνα να είναι στο -40.799.

Ακολούθησαν τα νέα περιοριστικά μέτρα και οι απολύσεις περιορίστηκαν, καθώς τα περισσότερα μέτρα ενίσχυσης

Ο Νοέμβριος είναι παραδοσιακά ένας «αρνητικός» μήνας για την απασχόληση, καθώς από το 2000 και μετά, καταγράφεται κάθε χρόνο αρνητικό ισοζύγιο προσλήψεων - απολύσεων.

των επιχειρήσεων περιλαμβάνουν ρήτρα διατήρησης της απασχόλησης.

Να σημειωθεί ότι ο Νοέμβριος είναι παραδοσιακά ένας «αρνητικός» μήνας για την απασχόληση, καθώς από το 2000 και μετά, καταγράφεται κάθε χρόνο αρνητικό ισοζύγιο προσλήψεων - απολύσεων, κυρίως λόγω της θερινής τουριστικής περιόδου, που καταγράφεται πάντα τον συγκεκριμένο μήνα.

Στα θετικά στοιχεία του Νοεμβρίου συγκαταλέγεται το γεγονός ότι αν και δραματικά περιορισμένες, οι περισσότερες προσλήψεις που πραγματοποιήθηκαν, ήταν πλήρους απασχόλησης.

Συγκεκριμένα, το 58,93% των νέων προσλήψεων κατά τον συγκεκριμένο μήνα (70.470) ήταν πλήρους απασχόλησης, ενώ το 35,8% ήταν μερικής απασχόλησης (42.802) και το 5,27% ήταν εκ περιτροπής εργασίας (6.303).

Σε επίπεδο ηλικιακής ομάδας, οι μεγαλύτερες απώλειες καταγράφηκαν στην κατηγορία 45-64 ετών (-14.779) και έπεται η κατηγορία 30-44 ετών (-11.658). Οι περισσότερες απώλειες θέσεων εργασίας (-31.766) καταγράφηκαν στα καταλύματα και ακολουθούν οι υπηρεσίες εστίασης (-8.994).

Οι υπουργός Εργασίας Γιάννης Βρούτσης, σχολιάζοντας τα αποτελέσματα του Νοεμβρίου, επισήμανε ότι τα μέτρα της κυβέρνησης έχουν φέρει αποτέλεσμα περιορίζοντας τα προβλήματα της πανδημίας. Πρόσθεσε δε ότι μέσα σε περιβάλλον μεγάλης αβεβαιότητας και με πρωτόγνωρες υγειονομικές συνθήκες η κυβέρνηση έμεινε προσλωμένη πρωτίστως στην προστασία των αδυνάμων, των εργαζομένων, των ανέργων, ολόκληρης της αγοράς εργασίας και στη διατήρηση των θέσεων εργασίας.

Στο τραπέζι σχέδιο για κατασκευή ηλεκτρικών Ι.Χ. στην Ελλάδα

Διερευνητικές επαφές της γερμανικής Next.e.Go Mobile με την κυβέρνηση

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Την είσοδό της στην παραγωγή ηλεκτροκίνητων οχημάτων φιλοδοξεί να κάνει η Ελλάδα. Το πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση έγινε με την υπογραφή επιστολής πρόθεσης συνεργασίας μεταξύ της γερμανικής αυτοκινητοβιομηχανίας Next.e.Go Mobile και της Enterprise Greece, που είναι ο αρμόδιος φορέας για την προσέλκυση επενδύσεων στην Ελλάδα και για την προώθηση των εξαγωγών. Μάλιστα, το συγκεκριμένο έργο έρχεται σε συνέχεια του πιλοτικού προγράμματος ηλεκτροκίνησης και ενεργειακής αυτονομίας που θα υλοποιήσει η Volkswagen στην Αστυπάλεια, με σκοπό αυτά να μετατραπεί σε ένα «πράσινο και βιώσιμο νησί».

Η Next.e.Go Mobile και η Enterprise Greece συμφώνησαν σε μία «κατ' αρχήν» συνεργασία, προγραμματίζοντας παράλληλα και τη συγκρότηση ομάδας εργασίας προκειμένου να καταγραφεί το ακριβές πλαίσιο καθώς και οι προϋποθέσεις για την επένδυση της εταιρείας στην Ελλάδα. Όπως ανέφερε ο υφυπουργός Εξωτερικών για την Οικονομική Διπλωματία Κώστας Φραγκογιάννης, κατά τη χθεσινή τηλεδιάσκεψη μεταξύ της εταιρείας και της Enterprise Greece, η τελική συμφωνία θα έχει ολοκληρωθεί σε 3-6 μήνες ενώ η ολοκλήρωση του εργοστασίου αναμένεται να πραγματοποιηθεί σε 24 μήνες.

Το ύψος της επένδυσης, στη φάση εκκίνησης, εκτιμάται στα 100 εκατ. ευρώ, ενώ το εργοστάσιο θα έχει τη δυνατότητα παραγωγής 30.000 αυτοκινήτων ετησίως. Επιπλέον, με τη συγκεκριμένη επένδυση προβλέπεται να δημιουργηθούν 1.000 άμεσες θέσεις αλλά και 5.000 έμμεσες θέσεις εργασίας, που θα υποστηρίξουν το συγκεκριμένο εγχείρημα. Το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει την παραγωγή μεταλλικών εξαρτημάτων, την εξωτερική θερμοδιαμόρφωση, την τελική συναρμολόγηση των

Με τη συγκεκριμένη επένδυση προβλέπεται να δημιουργηθούν 1.000 άμεσες θέσεις και 5.000 έμμεσες θέσεις εργασίας, που θα υποστηρίξουν το συγκεκριμένο εγχείρημα.

Το ύψος της επένδυσης εκτιμάται στα 100 εκατ., ενώ το εργοστάσιο θα έχει τη δυνατότητα παραγωγής 30.000 αυτοκινήτων ετησίως.

οχημάτων και τον ποιοτικό έλεγχο. Ετσι, αναμένεται να δημιουργηθεί ένα τοπικό δίκτυο προμηθευτών για να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες του εργοστασίου και η παραγωγή των οχημάτων, σε πεδία όπως τα μεταλλικά

εξαρτήματα, το αλουμίνιο, τα υφάσματα και το εσωτερικό μέρος των οχημάτων κ.ά. Το αλουμίνιο, για παράδειγμα, αποτελεί κύριο υλικό στην κατασκευή αυτοκινήτων, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε στρατηγικές συνεργασίες με την εγχώρια βιομηχανία αλουμινίου.

Επίσης, αναμένεται να πραγματοποιηθούν προσλήψεις εξειδικευμένου προσωπικού, το οποίο θα εκπαιδευθεί στις κεντρικές εργοστασιακές εγκαταστάσεις της εταιρείας στο Ααχεν της Γερμανίας. Παράλληλα, προβλέπεται και η ίδρυση ενός campus τεχνολογίας και καινοτομίας, μέσω του οποίου θα πραγματοποιείται η σύνδεση

της τεχνολογικής έρευνας με την παραγωγή. Το εργοστάσιο και το κέντρο καινοτομίας αναμένεται να είναι αντίστοιχων προδιαγραφών με αυτό που διατηρεί η εταιρεία στο Ααχεν, ενώ, κατά πληροφορίες, λέγεται ότι μελετώνται τρεις περιοχές εκτός Αττικής για την υλοποίηση της συγκεκριμένης επένδυσης.

Κατά τις ίδιες πληροφορίες, η εταιρεία Next.e.Go Mobile, η οποία ιδρύθηκε μόλις πριν από πέντε χρόνια, επισκέφθηκε και άλλες χώρες για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου εγχειρήματος, καταλήγοντας τελικά στην Ελλάδα. Το εργατικό δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης και ορισμένα κίνητρα που παρέχει η χώρα για μεγάλες επενδύσεις αποτέλεσαν δύο από τους λόγους που η γερμανική εταιρεία επέλεξε την Ελλάδα.

Η συγκεκριμένη επένδυση θα αποφέρει οφέλη για την ελληνική οικονομία, καθώς, εκτός από την αύξηση της απασχόλησης και την αξιοποίηση εργατικού δυναμικού υψηλών δεξιοτήτων, θα συντείνει στην αξιοποίηση τεχνολογίας για την κατασκευή των οχημάτων αλλά και στην ενίσχυση των υποστηρικτικών επιχειρήσεων. Επίσης, θα συμβάλει στη μεταφορά τεχνολογίας από τη Γερμανία στην Ελλάδα, ενώ θα δώσει και τη δυνατότητα να έλθουν πρόσβαση στα ηλεκτρικά οχήματα σε προστό κόστος. «Το θέμα δεν είναι μόνο η κατασκευή ενός νέου αυτοκινήτου, αλλά ένας διαφορετικός τρόπος να οραματιζόμαστε πώς θα γίνεται η παραγωγή στην εποχή του Internet of Things. Και, επίσης, μας επιτρέπει να ολοκληρώσουμε το έργο σε ένα πολύ μικρότερο χρονικό διάστημα σε σχέση με τα παραδοσιακά χρονοδιαγράμματα κατασκευής βιομηχανικών μονάδων παραγωγής αυτοκινήτων», τόνισε ο πρώτος υπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, επισπαινώντας την ανάγκη «τα πρώτα ηλεκτρικά οχήματα "made in Greece" να κατασκευαστούν στο πλαίσιο του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος».

Ποια είναι η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία

Ανετα και προσιτά. Κάπως έτσι μπορούν να χαρακτηριστούν τα μοντέλα e.GO Life που έχει αναπτύξει η γερμανική εταιρεία Next.e.Go, της οποίας το όνομα μαρτυρά τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται, δηλαδή αυτόν της κατασκευής ηλεκτρικών οχημάτων. Δημιούργημα του δρος Günther Schuh, η αυτοκινητοβιομηχανία ιδρύθηκε το 2015. Εδρα της είναι το Ααχεν της Γερμανίας, ενώ βασική καινοτομία της αποτελεί η αξιοποίηση του νέου δικτύου πέμπτης γενιάς για την ανάπτυξη και παραγωγή των ηλεκτρικών οχημάτων της. Στην εταιρεία απασχολούνται σήμερα περίπου 450 εργαζόμενοι, που δουλεύουν για την παραγωγή αποδοτικών ηλεκτρικών οχημάτων τα οποία είναι ιδανικά για τις μικρές αποστάσεις. Το 2018, η εταιρεία κατασκεύασε το ηλεκτρικό αυτοκίνητο e.GO Life στη βιομηχανική περιοχή του Ααχεν, του οποίου η τιμή στη Γερμανία ξεκινάει από 16.000 ευρώ. Εκτός από το συγκεκριμένο μοντέλο, η εταιρεία έχει αναπτύξει το e.GO Life Sport, που αποτελεί μια πιο спор έκδοση του βασικού της μοντέλου e.GO Life, ενώ ένα τρίτο μοντέλο της είναι το e.GO Life Concept Gross.

Παρότι τα ηλεκτροκίνητα οχήματα αποτελούν πλέον ένα από τα μελλοντικά μοντέλα που κατασκευάζουν και λανσάρουν στην αγορά αρκετές αυτοκινητοβιομηχανίες, η νεοσύστατη εταιρεία, η οποία ειδικεύεται στην κατασκευή τους, επλήγη—όπως και όλος ο κλάδος της— από το σοφό κύμα του κορωνοϊού. Η εταιρεία, η οποία πριν από την πανδημική κρίση αποτιμάτο στο 1 δισ. ευρώ, υπέβαλε αίτηση

Στην εταιρεία απασχολούνται σήμερα περίπου 450 εργαζόμενοι, οι οποίοι δουλεύουν για την παραγωγή αποδοτικών ηλεκτρικών οχημάτων που είναι ιδανικά για τις μικρές αποστάσεις.

πτώχευσης τον Απρίλιο της φετινής χρονιάς. Ωστόσο, στις αρχές Σεπτεμβρίου, το ενδιαφέρον του ολλανδικού private equity ND Industrial Investments BV να επενδύσει στην εταιρεία σηματοδότησε για αυτήν μια νέα αρχή.

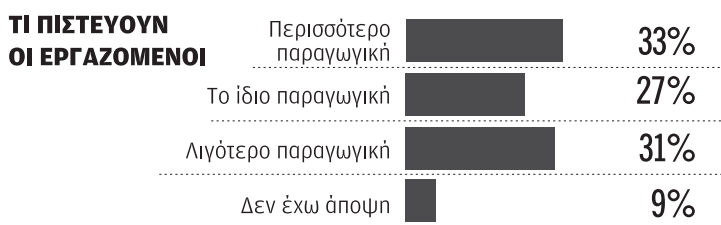
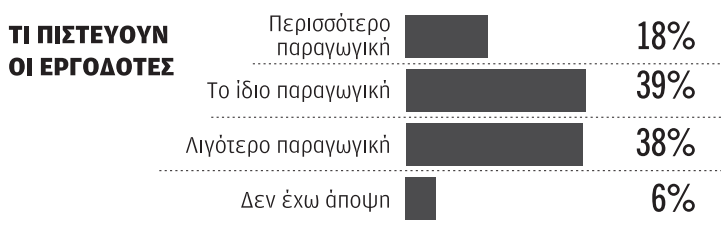
Ετσι, την 1η Σεπτεμβρίου της φετινής χρονιάς ολόκληρη η επιχείρηση της e.GO Mobile, συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών και των υπαλλήλων, μεταφέρθηκε στον ολλανδικό όμιλο ND Industrial, που αποτελεί πλέον τον μεγαλύτερο μέτοχο της αυτοκινητοβιομηχανίας. Η νέα εταιρεία που δημιουργήθηκε έγινε γνωστή με τον διακριτικό τίτλο Next.e.GO Mobile, ενώ διευθύνων σύμβουλος ανέλαβε ο Ulrich Hermann, πρώην μέλος του διοικητικού συμβουλίου της εισηγμένης εταιρείας Heidelberger Druckmaschinen AG. Μιλώντας για την εταιρεία αλλά και για την πρόθεσή της να επενδύσει στη χώρα μας, ο κ. Hermann, στο περιθώριο τηλεδιάσκεψης, ανέφερε χαρακτηριστικά ότι «ο σχεδιασμός και τα βιομηχανικά χαρακτηριστικά της τεχνολογίας παραγωγής της e.GO Life, από τη μια, και τα ευέλικτα επιχειρηματικά μοντέλα συνεργασίας που προάγει, από την άλλη, προσφέρουν στη Next.e.GO SE τη δυνατότητα να μεταμορφώσει την αστική μετακίνηση σε όλη την Ευρώπη και πέραν αυτής».

Αναφερόμενος στην επένδυση, ο ίδιος δήλωσε πως «είμαστε αποφασισμένοι να κάνουμε αυτή τη συνεργασία επιτυχημένη και αναπροσπούνε με σημειώσουμε σημαντική πρόοδο τις επόμενες εβδομάδες και μήνες».

Διχασμένοι εργοδότες και εργαζόμενοι για τον θεσμό της τηλεργασίας

Τηλεργασία vs εργασίας στο γραφείο

Η τηλεργασία σε σχέση με την εργασία στο γραφείο είναι...

ΠΗΓΗ: ADECCO

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Δεν είναι όλοι οι εργοδότες έτοιμοι να λειτουργήσουν αποτελεσματικά με ένα νέο μοντέλο συνεργασίας όπως είναι η τηλεργασία, και ίσως δεν είναι και όλοι οι εργαζόμενοι έτοιμοι να ανταποκριθούν σε ένα τέτοιο μοντέλο, που απαιτεί περισσότερη ανάλυση πρωτοβουλιών.

Αυτό είναι το βασικό συμπέρασμα της έτησιας έκθεσης που διενεργεί η Adecco για την «Απασχολσιμότητα στην Ελλάδα» και δείχνει επίσης ότι η πολύμηνη αναζήτηση εργασίας, η περιορισμένη ζήτηση εργαζομένων από επιχειρήσεις και η αναντιστοιχία δεξιοτήτων με τη θέση εργασίας παραμένουν εν μέσω της πρόσφατης υγειονομικής κρίσης, η εξαιτίας αυτής, βασικά χαρακτηριστικά της εγχώριας αγοράς.

Είναι ενδεικτικό ότι το 82% των συμμετεχόντων στην έρευνα, ανεξαρτήτως αν είναι εργαζόμενοι ή άνεργοι, αναζητεί ενεργά εργασία.

Παρ' όλα αυτά, η εύρεση νέας εργασίας

σε αρκετές περιπτώσεις καθυστερεί, προσεγγίζοντας κατά μέσον όρο τους 8-9 μήνες. Παρά το πολύ υψηλό ποσοστό εκείνων που αναζητούν ενεργά εργασία, μόνο ένα 13% των συμμετεχόντων στην έρευνα ψάχνει εργασία στο εξωτερικό (σε σύγκριση με το 22% του 2019), καθώς φαίνεται πως η πανδημία «φρέναρε» το brain drain. Επίσης, το 42% των επιχειρήσεων πιστεύει ότι οι ανάγκες στελέχωσης θέσεων στην εταιρεία μέσα στον επόμενο χρόνο δεν θα αλλάζουν. Υπάρχει βέβαια κι ένα 38% που εκτιμά ότι θα αυξηθούν. Από αυτούς, μάλιστα, το 45% εκπροσωπεί ελληνικές εταιρείες και το 26% πολυεθνικές.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανταπόκριση εργοδοτών και εργαζομένων στον θεσμό της τηλεργασίας που, αν και δεν είναι καινούργιος, στη χώρα μας φαίνεται πως χρησιμοποιήθηκε και τείνει να λάβει πιο μόνιμο χαρακτήρα εξαιτίας των νέων αναγκών που δημιούργησε η πανδημική κρίση της COVID-19. Από την πλευρά των εργοδοτών, οι απόψεις φαίνεται πως είναι μοιρασμένες.

Το 38% θεωρεί την τηλεργασία λιγότερο αποτελεσματική από την εργασία στο γραφείο και το 39% εκτιμά ότι είναι το ίδιο αποτελεσματική.

Υπάρχει βέβαια άλλο ένα 18% που την αξιολογεί ως πιο αποτελεσματική.

Μάλιστα, οι ελληνικές εταιρείες φαίνεται να είναι πιο διστακτικές ως προς την αποτελεσματικότητας της τηλεργασίας, καθώς μόνο 16% αυτών τη θεωρούν πιο αποτελεσματική από την εργασία στο γραφείο και 35% το ίδιο αποτελεσματική.

Στις πολυεθνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, το ποσοστό εκείνων που τη θεωρούν αποτελεσματικότερη είναι ελαφρώς αυξημένο, φθάνοντας στο 21%, και το ποσοστό εκείνων που τη θεωρούν εξίσου αποτελεσματική αγγίζει το 46%. Διχασμένοι εμφανίζονται και οι εργαζόμενοι σε σχέση με το πόσο παραγωγική θεωρείται η τηλεργασία σε σύγκριση με την εργασία στο γραφείο. Το 33% κρίνει ότι η τηλεργασία είναι πιο παραγωγική από την εργασία στο γραφείο, το 31% απάντησε

ότι είναι λιγότερο και το 27% το ίδιο παραγωγική. Σε σχέση με το ποιο μοντέλο εργασίας προτιμούν και θεωρούν αποτελεσματικότερο, εργοδότες και εργαζόμενοι συμφωνούν πως ένας συνδυασμός τηλεργασίας και εργασίας στο γραφείο αποτελεί τον ιδανικό τρόπο απασχόλησης.

Και στις νέες συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στον εργασιακό χώρο μετά την εμφάνιση της COVID-19, ένα σημαντικό ποσοστό εργοδοτών, το 48%, θεωρεί ότι οι δεξιότητες που υφιστάμενοι προσωπικοί καλύπτουν μόνο εν μέρει τις ανάγκες του οργανισμού, με το 45% να δηλώνει απόλυτα ικανοποιημένο από τις δεξιότητες των εργαζομένων του.

Και σε αυτό το σημείο παρατηρείται σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ πολυεθνικών και ελληνικών εταιρειών, μιας και από τις πολυεθνικές το 65% φαίνεται να είναι απόλυτα ικανοποιημένο με τις υφιστάμενες δεξιότητες του προσωπικού, ενώ στις ελληνικές εταιρείες το ποσοστό πέφτει στο 36%.

Κατά 13,7 δισ. μειώθηκαν τα κόκκινα δάνεια

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΤΖΗ

Την περαιτέρω μείωση των κόκκινων δανείων εν μέσω δύσκολων συνθηκών που προκαλεί η ύφεση στην οικονομία λόγω COVID-19 πέτυχαν οι τράπεζες το 9μηνο του 2020, επιδεικνύοντας αντοχές ενόψει και των κινήσεων για την ουσιαστική εξυγίανση των ισολογισμών τους μέσω τιτλοποίησης που δρομολογούνται έως και το α' εξάμηνο του 2021.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του 9μήνου που δημοσιεύει η «Κ», οι τέσσερις συστημικές τράπεζες πέτυχαν μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs) κατά 13,7 δισ. ευρώ σε επίπεδο ομίλων, ενώ στα 12,9 δισ. ευρώ ανήλθε η μείωση των NPEs στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, τα κόκκινα ανοίγματα σε επίπεδο ομίλων μειώθηκαν από τα 73,57 δισ. ευρώ το 9μηνο του 2019 σε 60 δισ. ευρώ το 9μηνο του 2020, καταγράφοντας συνολική μείωση κατά 18,5%. Ισοποίηση ήταν η μείωση στην Ελλάδα, καθώς τα κόκκινα δάνεια, από τα 68,7 δισ. ευρώ το 9μηνο του 2019, περιορίστηκαν στα 55,8 δισ. ευρώ στο τέλος του 9μήνου του 2020. Τη μεγαλύτερη μείωση πέτυχε η Eurobank, η οποία είναι και η μόνη τράπεζα που έχει ολοκληρώσει μέχρι σήμερα το σχέδιο εξυγίανσης με την τιτλοποίηση δύο χαρτοφυλακίων (Pillar και Cairo) συνολικής αξίας 9,5 δισ. ευρώ. Για αυτό εμφανίζει το πιο υγιές χαρτοφυλάκιο, με σημαντική μείωση του δείκτη NPEs κατά 58% στην Ελλάδα—στα 5,5 δισ. ευρώ—και κατά 56,1%—στα 6,1 δισ. ευρώ—σε επίπεδο ομίλου.

Σημαντική είναι η εξυγίανση που πέτυχε η Εθνική Τράπεζα, κυρίως μέσω πωλήσεων μικρότερων χαρτοφυλακίων κόκκινων δανείων, καθώς σε επίπεδο ομίλου η μείωση των NPEs έφτασε στο 13,5%—από τα 11,8 δισ. ευρώ σε 10,3 δισ. ευρώ—, ενώ στην Ελλάδα τα κόκκινα δάνεια μειώθηκαν κατά 12,5%, από 11,6 δισ. ευρώ σε 10,1 δισ. ευρώ. Η διοίκηση της ΕΤΕ

δρομολογεί την ουσιαστική εξυγίανση του ισολογισμού της μέσω της τιτλοποίησης Frontier, ύψους 6 δισ. ευρώ, που αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του α' μηνίου του 2021.

Η Τράπεζα Πειραιώς πέτυχε μείωση των κόκκινων δανείων κατά 11,7% τόσο σε επίπεδο ομίλου όσο και σε επίπεδο τράπεζας και το χαρτοφυλάκιο των NPEs σε ενοποιημένη βάση μειώθηκε από τα 25,7 δισ. ευρώ στα 22,7 δισ. ευρώ, ενώ στην Ελλάδα μειώθηκε από τα 24,8 δισ. ευρώ στα 21,9 δισ. ευρώ.

Η διοίκηση της τράπεζας έχει δρο-

Στο εννεάμηνο, οι τέσσερις συστημικές τράπεζες κατάφεραν να περιορίσουν τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

μολογήσει άμεσα δύο τιτλοποιήσεις συνολικού ύψους 7 δισ. ευρώ (Phoenix και Vega), ενώ πρόσφατα ανακοίνωσε πρόγραμμα κεφαλαιακής ενίσχυσης ύψους 1 δισ. ευρώ προκειμένου να υποχωρήσει εντός του 2021 σε μια νέα τιτλοποίηση κόκκινων δανείων έως 7 δισ. ευρώ.

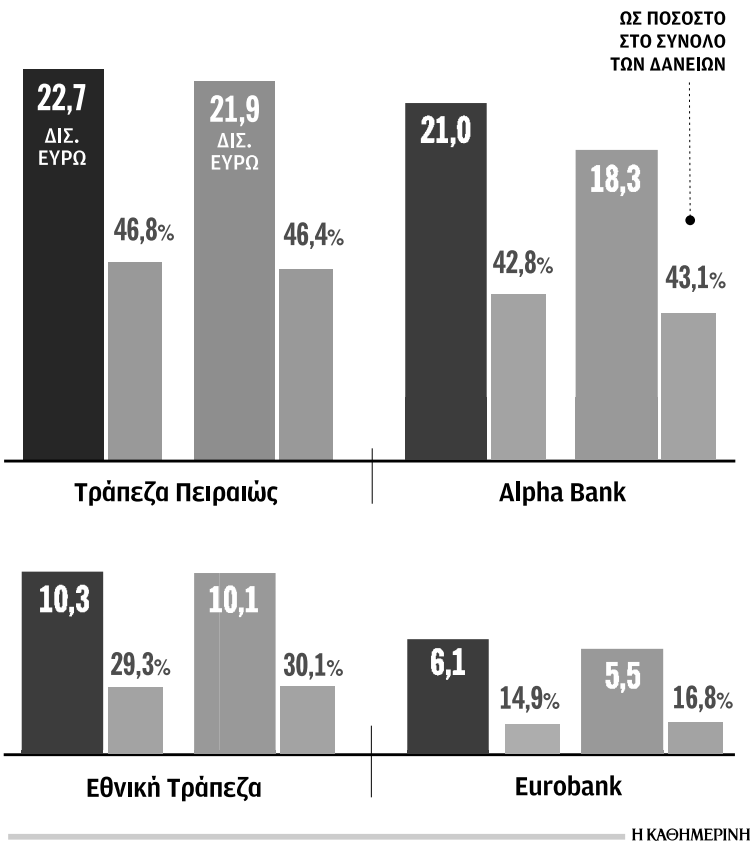
Η Alpha Bank, από την πλευρά της, αναμένεται έως τα τέλη του χρόνου να έχει ολοκληρώσει τη μεγαλύτερη τιτλοποίηση κόκκινων δανείων που έχει μέχρι σήμερα πετύχει ελληνική τράπεζα, μέσω του project Galaxy, στο οποίο εντάσσονται κόκκινα δάνεια 10,8 δισ. ευρώ.

Με βάση τα αποτελέσματα του 9μήνου, η διοίκηση της Alpha Bank έχει μειώσει τα κόκκινα δάνεια σε ενοποιημένη βάση κατά 5,8%—από τα 22,3 δισ. ευρώ σε 21 δισ. ευρώ—, ενώ κατά 4,8% έχει περιορίσει το χαρτοφυλάκιο των NPEs στην Ελλάδα, που διαμορφώθηκε στο τέλος του 9μήνου του 2020 στα 18,3 δισ. ευρώ.

Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα των συστημικών τραπεζών

ΕΝΝΕΑΜΗΝΟ 2020

■ ΟΜΙΛΟΣ ■ ΕΛΛΑΔΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Επιστροφή στα κέρδη με ώθηση από κατασκευές και ενέργεια

Ανοδος 1,38% για τον Γενικό Δείκτη – Χαμηλά ο τζίρος, στα 48,2 εκατ. ευρώ

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Ευκαιρία για νέες τοποθετήσεις αποτέλεσε το sell-off της Δευτέρας, το οποίο αποδείχθηκε εφήμερο, με τις αγορές να ανακάμπτουν χθες και το Χρηματιστήριο Αθηνών να καλύπτει περίπου σημαντικό μέρος του χαμένου εδάφους αυτής της μίνι αναταραχής, διατηρώντας έτσι την επαφή του με τις 800 μονάδες και, φυσικά, το ανοδικό μομέντουμ.

Η μετάλλαξη του κορωνοϊού δεν άλλαξε τη θετική εικόνα των διεθνών μετοχών τελικά, με τις ισχυρές στηρίξεις και αντιστάσεις που έχουν κτίσει, μαζί τους και το Χ.Α., να βάζουν ένα σημαντικό σκαλοπάτι προς ένα καλό κλείσιμο αυτής της περιέργης χρηματιστηριακά χρονιάς, με μόλις πέντε συνεδριάσεις να απομένουν μέχρι την «αυλαία».

Αν και ο τζίρος στην ελληνική αγορά κινήθηκε σε σαφώς χαμηλότερα και υποτονικά επίπεδα σε σύγκριση με το τελευταίο διάστημα, κάτι που δικαιολογείται και από την τρέχουσα περίοδο των εορτών οπότε οι συ-

Ο τραπεζικός δείκτης ανέκαμψε κατά 2,40%, στις 491,83 μονάδες.

ναλλαγές τείνουν να είναι περιορισμένες, η διάθεση... εξουδετέρωσης των πιέσεων που δείχνει ο Γενικός Δείκτης και η ανάκτηση της κυριαρχίας των αγοραστών μόνο καλό σημάδι αποτελούν για τη συνέχεια.

Πιο αναλυτικά, στα στατιστικά της αγοράς, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 1,38% στις 780,21 μονάδες, ενώ στα υψηλά ημέρας βρέθηκε στις 787,04 μονάδες (+ 2,26%), και ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 48,2 εκατ. ευρώ. Η βραχυπρόθεσμη τάση παραμένει ανοδική, όπως σημειώνει η Merit Securities, με τα σημεία στηρίξης να εντοπίζονται στις 762, 750 και 740 μονάδες, ενώ τα σημεία αντίστασης στις 780 και 800 μονάδες.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έ-

Τα νπία της ανόδου είχαν ο κατασκευαστικός κλάδος και η ενέργεια, με τις ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (+3,53%), Ελλάκτωρ (+2,99%), Βιοχάλκο (+2,94%), ΕΛΠΕ (+2,9%), ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή (+2,75%) και Μυτιληναίο (+2,55%) να ξεχωρίζουν.

κλεισε με άνοδο 1,48%, στις 1.865,35 μονάδες, ενώ στο + 1,45% και στις 1.071,65 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Από τα μη τραπεζικά blue chips, μόνο η ΕΧΑΕ έκλεισε στο «κόκκινο» (-2,08%), ενώ τα νπία της ανόδου είχαν ο κατασκευαστικός κλάδος και η ενέργεια με τις ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (+ 3,53%), Ελλάκτωρ (+ 2,99%), Βιοχάλκο (+ 2,94%), ΕΛΠΕ (+ 2,9%), ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή (+ 2,75%) και Μυτιληναίο (+ 2,55%) να ξεχωρίζουν.

Ο τραπεζικός δείκτης ανέκαμψε κατά 2,40% στις 491,83 μονάδες, με την Πειραιώς να κλείνει στο + 0,28%, την Alpha Bank στο + 0,78%, την Eurobank να υπεραποδίδει στο + 4,06% και την Εθνική να ακολουθεί στο

+ 2,55%. Ο μεταλλαγμένος κορωνοϊός προκάλεσε γενικευμένες αναταράξεις σε όλες τις αγορές του πλανήτη, στις μετοχές, στα νομίσματα και στα εμπορεύματα. Αυτές ήταν το αποτέλεσμα της πρόσκαιρης ανατροπής του κλίματος θετικών προσδοκιών για έλεγχο της υγειονομικής κρίσης με την έναρξη των εμβολιασμών και κατ' επέκταση της επανεκκίνησης της παγκόσμιας οικονομίας, σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή».

Όπως αποδείχθηκε, ωστόσο, οι αγορές εξέλαβαν τη μετάλλαξη του κορωνοϊού ως μια ενδεδειγμένη αφορμή για ρευστοποιήσεις προκειμένου να καταγραφούν τα σημαντικά κέρδη των τελευταίων εβδομάδων, κινούμενα

συχρονισμένα πτωτικά αρχικά και ανοδικά στη συνέχεια.

Έτσι, το ελληνικό χρηματιστήριο, σε συνέχεια των επανειλημμένων ανεπιτυχών προσπαθειών να υπερβεί τις 800 μονάδες και κινούμενο γύρω από αυτές, υποχώρησε χαμηλότερα με το πρώτο επίπεδο στηρίξης των 760 μονάδων να κιντοποιεί τα αναγκαυστικά των αγοραστών, οι οποίοι εύκολα απέκτησαν πάλι υπεροπλία έναντι των πωλητών.

Με τη θετική ψυχολογία να αποκαθίσταται, προσώρας τουλάχιστον, διαμορφώνεται ενισχυμένα πιθανότητα για συνέχιση της ανοδικής κίνησης τις επόμενες ημέρες, όπως εκτιμά.

Ανέκαμψαν οι περισσότερες ευρωπαϊκές αγορές

Την καλύτερη συνεδρίαση των τελευταίων έξι εβδομάδων είχαν χθες οι ευρωπαϊκές αγορές, καθώς επανήλθε κάποια αισιοδοξία σχετικά με τις συνομιλίες για το Brexit, που σε συνδυασμό με το νέο πακέτο στήριξης στις ΗΠΑ επισκίασαν την ανησυχία για τη μετάλλαξη του κορωνοϊού στη Βρετανία.

Η αισιοδοξία βασίστηκε κατά κύριο λόγο στην απόφαση της Ε.Ε. να δώσει την τελική ώθηση στην προσπάθεια για μια εμπορική συμφωνία με τη Βρετανία, αλλά και στην είδηση ότι οι δύο πλευρές αρχίζουν να συγκλίνουν στο ακανθώδες θέμα της αλιείας που έχει έως τώρα εμποδίσει τη σύναψη συμφωνίας.

Στην πλειονότητά τους, έτσι, οι ευρωπαϊκές αγορές κατέγραψαν σημαντική ανάκαμψη από τη γενικευμένη υποχώρηση της Δευτέρας. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης EuroStoxx 600 έκλεισε με κέρδη 1,2% ανακάμποντας από την πτώση άνω του 2,3% που είχε σημειώσει τη Δευτέρα.

Ο δείκτης FTSE 100 του Λονδίνου έκλεισε με άνοδο 0,57%, καθώς ωρύτερα είχαν δοθεί στη δημοσιότητα στοιχεία που φέρουν τη βρετανική οικονομία να έχει ανακάμψει δυναμικά το τρίτο τρίμηνο μετά τη συντριβή που, όπως οι περισσότερες οικονομίες, είχε γνωρίσει στη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας.

Παράλληλα, ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρτης έκλεισε με κέρδη 1,30%. Στον αντιποδο, όμως, η αγορά της Γαλλίας με τον δείκτη CAC 40 έκλεισε με απώλειες 2,43%.

Σχολιάζοντας την αστάθεια στις ευρωπαϊκές αγορές, ο Εμμανουέλ Κάο, επικεφαλής του τομέα ευρωπαϊκών στρατηγικής στην Barclays, τόνισε στους Financial Times πως «οι αγορές προσπαθούν να βρουν το μέτρο ανάμεσα στον βραχυπρόθεσμο κίνδυνο και στη μακροπρόθεσμη προοπτική των

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης EuroStoxx 600 έκλεισε με κέρδη 1,2%.

Κλίμα αισιοδοξίας στις συνομιλίες Βρετανών και Ευρωπαίων για το Brexit.

εμβολίων που αναμένεται να αναπτυχθεί πλήρως το επόμενο έτος». Σύμφωνα, πάντως, με τον Ραντίπ Σόμελ, διαχειριστή επενδύσεων χαρτοφυλακίου στην M&G, τις ημέρες πριν από τα Χριστούγεννα είναι σύνθηες να εμφανίζουν οι αγορές μεγάλες αυξομειώσεις.

Οριακή πτώση σημειώνει χθες αργά το βράδυ η Wall Street, με τον δείκτη S&P 500 να υποχωρεί κατά 0,16%, τον δείκτη υψηλής κεφαλαιοποίησης Dow Jones κατά 0,4% και τον δείκτη υψηλής τεχνολογίας Nasdaq κατά 0,1%.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				WALT DISNEY CO				WELLS FARGO & WALMART INC				RDS 'A				E.ON SE NENA				TENARIS				Paris/Παρίσι			
(Σε δολάρια)				(Σε δολάρια)				(Σε δολάρια)				(Σε δολάρια)				(Σε δολάρια)				(Σε ευρώ)							
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %																									
3M COMPANY	175.235	-0.2419																									
ALCOA CORP	21.83	-1.2664																									
ALLEGHANY CRP	586.585	-1.0634																									
ALTRIA GROUP	42.99	0.1164																									
AMAZON COM	3191.5711	-0.4556																									
AMER EXPRESS C	115.26	-0.9879																									
AMER INTL GROU	37.2	-0.4549																									
AMGEN	222.09	-2.2964																									
APPLE INC	132.1	3.018																									
BANK OF AMERIC	29.365	-1.2609																									
BAXTER INTL IN	79.17	0.1518																									
BOEING CO	219.5159	0.0939																									
BRISTOL MYERS	61.7	-0.4999																									
CAMPBELL SOUP	47.88	-0.9106																									
CATERPILLAR IN	178.11	-1.1379																									
CIGNA CORP	195.94	-0.7296																									
CHEVRON	85.48	-0.7086																									
CISCO SYSTEMS	44.95	0.156																									
CITIGROUP	60.035	-1.9517																									
CERVECERIAS	15.1339	-1.4214																									
COCA-COLA CO	53.01	0.3787																									
COLGATE PALMOL	84.8	-0.5978																									
DANAOS CORP	19.88	-4.1003																									
DIANA SHIPPING	1.81	-4.2328																									
DOW INC	54.945	-0.2451																									
DUPONT DE NMOU	70.9	0.6388																									
ENTERGY CP	95.915	-1.1389																									
EXXON MOBIL	41.8902	-0.1426																									
FEDEX CORP	271.04	-0.331																									
FORD MOTOR CO	8.795	-1.5118																									
INTL BUS MACHI	123.7	0.2512																									
GENERAL DYNAMI	147.87	-1.2026																									
GENERAL ELEC C	10.64	-1.2071																									
GOLDM SACHS GR	250.66	-2.4593																									
HALLIBURTON CO	19.4375	0.4522																									
HARTFORD FINL	47.55	0.1053																									
HP INC	24.24	1																									
HOME DEPOT INC	270.12	-0.321																									
HONEYWELL INTL	209.26	-0.6646																									
INTEL CORP	45.9301	-0.9273																									
JOHNSON JOHN SO	153.3	0.183																									
JPMORGAN CHASE	122.72	-0.6718																									
LAZARD	40.145	-0.1368																									
MCDONALD'S COR	71.28	0.2551																									
MERCK & CO	29.38	0.1135																									
MICROSOFT CP	224.26	0.7503																									
3M COMPANY	175.17	-0.2789																									
MORGAN STANLEY	66.74	-1.607																									
NIKE INC CL B	142.86	-0.8054																									
NORFOLK SOUTHE	232.3	0.9386																									
PFIZER INC	36.835	-1.458																									
PROCTER & GAMB	137.5	-0.0145																									
ROCKWELL AUTOM	247.59	-0.7098																									
SCHLUMBERGER L	21.715	-0.2984																									
SOUTHERN	59.75	-0.4167																									
STEALTHGAS	2.25	2.7397																									
TSAKOS ENERGY	8.325	-4.4202																									
UNISYS CORP	18.5	0.9274																									
UNITEDHEALTH G	335.66	-0.125																									
US BANCORP	45.85	1.1471																									
VERIZON COMMS	59.02	-0.79																									

London/Λονδίνο				(Σε πέννιες)			
Εταιρείες	Χθεςανό	Μετ. %					
ANGLO AMERICAN	2414.8409	-0.761					
A.B.FOOD	2175.2467	1.379					
ADMIRAL GRP	2966	-0.202					
ASHTED GRP	3446	2.225					
ANTOFAGASTA	1428.1763	-0.421					
AVIVA	317.0347	1.114					
ASTRAZENECA	7359.6408	-1.505					
BABCOCK INTL	267.4	-0.595					
BAE SYS.	494.2	0.775					
BARCLAYS	145.6678	3.341					
BRAMER.TOB.	2723.5	0.535					
BARRATT DEVEL.	649	1.98					
BERKELEY GRHL	443.1	2.215					
BRL.LAND	478.4095	1.811					
BUNZL	2454.7797	0.82					
BP	288.55	0.194					
BURBERRY GRP	1763.7712	0.682					
BT GROUP	132.7919	1.136					
COCACOLA HBC A	2349.4206	1.198					
CARNIVAL	1291	-0.309					
CENTRICA	42.59	1.866					
COMPASS GROUP	1388.5	0.325					
CAPITA GROUP	38.9	6.313					
CRH	3101.92786	2.135					
DIXONS CARPHO	117.2	2.002					
DCC	5314	-0.412					
DIAGEO	2999.6179	1.383					
DIRECT LINE	307.1	0.887					
EXPERIAN	2796.1368	0.788					
EASVJET	775	2.351					
FRESNILLO	1140.5	-2.145					
GLENCORE	232.65	-1.294					
GLAXOSMITHKLIN	1340.6682	0.701					
HKMA	2545	0.118					
HAMMERSON	23.75	4.121					
HARGREAVES LS	1502	0.501					
HSBC HLDGS.UK	383.1358	0.708					
INTL CONSOL AI	152.25	5.803					
INTERCON. HOTE	4612.7119	-0.304					
3I GRP	1135.5	1.286					
IMPRBRANDS	1541	0.785					
INTERTEK GROUP	5830	-0.069					
ITV	105.8	1.438					
JOHNSON MATTHE	2514	1.494					
KINGFISHER	265.9	-1.336					
LAND SECS.	665.568	1.968					
LLEGAL&GEN.	249.4	2.423					
LLOYDS GRP.	34.695	3.32					
LNK.STX.EXCH	8874.3235	1.155					
BASKS & SP.	5605	2.173					
MONDI	1686.5	0.766					
NATIONAL GRID	847.2869	0.282					
NEXT	6629.4634	1.274					
PROVIDENT FIN.	282.2	4.519					
PRUDENTIAL	1316.9035	1.066					
PERSIMMON	2714	1.42					
PEARSON	669.8	0.269					
RECKITT BEN.G	6522	0.367					

Frankfurt/Φρανκφούρτη				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Χθεςανό	Μετ. %					
ADIDAS N	293.5	6					
ALLIANZ SE	195.22	1.58					
BASF SE	67.85	0.32					
BAY MOT WERKE	72.1	0.13					
BEIERSDORF	93.08	2.08					
BAYER N AG	48.24	1.425					
COMMERZBANK	51.92	0.112					
CONTINENTAL AG	118.4	1.45					
DAIMLER AG N	56.64	0.25					
DEUTSCHE BANK	8.786	0.155					
DEUTSCHE POST	40	0.21					
DT BOERSE N	137.5	2					
DT LUFTHANSA A	9.45	0.178					
DT TELEKOM N	14.64	0					

Amsterdam/Αμστερνταμ				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Χθεςανό	Μετ. %					
AALBERTS	35.96	1.47					
AEGON	3.057	1.63					
ABN AMRO BANK N	7.74	1.9					
AKZO NOBEL	86.76	1.88					
ALITCE EUROPE	5.332	0					
ARCELORMITTAL	18.98	1.76					
ASML HOLDING	391.4	2.84					
BOSKALIS WESTM	22.32	3.24					
GALAPAGOS	79.6	0.1					
HEINEKEN	88.32	0.73					
ING GROEP	7.595	2.52					
KONINKLIJKE DS	140.8	1.37					
KPN KON	2.464	-0.32					
KONINK GROUP	34.69	1.08					
KONINKLIJKE DS	140.8	1.37					
IMCD	104.05	1.51					
RANDSTAD	53.76	0.45					
RELX	19.66	0.92					
ROYAL DUTCH SH	14.506	0.18</					

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	780,21	1.38
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2877,36	2.18
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2687,27	1,82
FTSE ΜΜΕ	0	0
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	2918,74	1,7
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	7601,84	0,1
FTSE Πρώτων Υλών	5747	2.85
FTSE Ταξιδιών και Αναψυχής	1658,78	2,17
FTSE Τεχνολογίας	1000,88	1,27
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3470,44	0,02
FTSE Τραπεζών	491,83	2,4
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	372,25	2,4
FTSE Τροφίμων και Ποτών	9529,08	0,76
FTSE Υγείας	429,2	5,75
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	4473,04	1,61
FTSE Χημικών	-	-
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	742,42	-1.8
FTSE Χ.Α. LargeCap	1865,35	1,48
FTSE Χ.Α. MidCap	1071,65	1,45
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	456,15	1,31

 89
 16
 20

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	17.357.662	36,32%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.371.368	13,33%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	5.263.025	11,01%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.283.581	6,87%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.178.665	6,65%
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.652.869	5,55%
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.854.267	3,88%
ΔΥΝΑΣΤΗΡΙΑ	1.042.791	2,18%
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.032.661	2,16%
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	956.625	2,00%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	607.816	1,27%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	521.948	1,09%
ΑΝΑΦΥΚΤΙΚΑ	479.190	1,00%
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	436.889	0,91%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	389.191	0,81%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	345.781	0,72%
ΥΔΡΕΥΣΗ	247.992	0,52%
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	199.437	0,42%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	199.131	0,42%
ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	176.282	0,37%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.195.120	2,50%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	47.792.291	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΤΤΙΚΑ BANK (ΚΟ)	0,230	13,86%	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,430	-4,23%
CPH (ΚΟ)	0,520	10,64%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ)	3,765	-2,08%
REDS (ΚΟ)	1,320	9,09%	ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ (ΚΟ)	2,120	-0,93%
BYTIE COMPUTER (ΚΟ)	1,350	5,06%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	5,550	-0,89%
ΑΤΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,912	4,11%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,690	-0,86%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,574	4,06%			
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	7,340	3,53%			
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	1,720	2,99%			
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	3,500	2,94%			
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΙΑ (ΚΟ)	5,330	2,90%			

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΕΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ALPHA BANK (ΚΟ)	7.133.303,08	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	0,71%
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.371.367,66	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,56%
ΔΕΗ (ΚΟ)	4.879.350,01	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,50%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.201.516,69	FOURIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,48%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.159.478,82	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,46%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	3.067.697,48	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	0,46%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.714.387,83	CR1 (ΚΟ)	0,34%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	2.627.672,75	ΔΕΗ (ΚΟ)	0,29%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	1.938.671,62	MERMEREN KOMBINAT A.D.PRILEP(ΕΛΓ)	0,25%
JUMBO (ΚΟ)	1.854.267,15	CAIRO MEZZ PLC (ΚΟ)	0,24%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25		
	Κλίσιμο	Μετ.%
ΑEGEAN AIRLINES	4,96	1,22
ΑΔΜΗΕ	2,57	0,39
ΑΛPHA BANK	0,91	0,78
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,09	0,28
COCACOLA HBC	25,44	0,75
EUROBANK ERGASIAS	0,57	4,06
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	7,34	3,53
CENERGY HLD	1,68	0,12
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3,77	-2,08
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	5,33	2,9
ΟΤΕ	12,56	0
JUMBO	13,88	0,07
LAMDA DEVELOPMENT	7,07	1
MOTOR OIL	11,61	1,13
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	11,65	2,55
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	2,09	2,55
ΟΠΑΠ	10,48	2,24
ΟΛΠ	19,68	1,34
ΔΕΗ	7,17	1,56
TITAN	13,86	0,43
VIOHALCO	3,5	2,94
SARANTIS	9,05	1,12
TERNA ENERGY	12,7	2,75
FOURLIS	3,79	0,26
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	1,72	2,99

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.
51.616,80
 (ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ)
1,26%
 ΗΜΕΡΗΣΙΑ
 ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

47.792,29
(χιλ. ευρώ)

-56,60%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

26.202,97
(χιλ. τεμάχια)

-63,79%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	181	620	5.342
FTSE/X.A. Large Cap	181	620	5.342
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.771	24.195	313.879
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	15	57	6.220
ALPHA BANK (ΚΟ)	455	8.952	68.881
ATTICA BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	4	30	90
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	4	7	118
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	19	75	6.365
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	78	626	2.916
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	141	3.662	52.185
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	2	301
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	5	299
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	53	123	4.647
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	6	7	2.725
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	33	89	2.311
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	5	10	1.247
JUMBO (ΚΟ)	30	51	397
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	14	45	1.393
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	12	610	47.487
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	26	77	2.112
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	18	101	3.011
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	318	4.516	31.510
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	13	67	1.989
ΟΤΕ (ΚΟ)	117	483	5.461
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	1	363
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	209	3.750	55.795
ΔΕΗ (ΚΟ)	133	541	10.857
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	18	112	432
TITAN CEMENT (ΚΑ)	5	6	672
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	39	190	4.095
Δικαιώματα σε Δείκτες	13	96	650
FTSE/X.A. Large Cap	13	96	650
Δικαιώματα σε Μετοχές	3	17	517
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	72
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1	5	114
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	86
ΟΤΕ (ΚΟ)	1	1	45
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	40
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	11	160
Συνολική Δραστηριότητα	1.968	24.928	320.388

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 22 Δεκεμβρίου 2020

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΑΣΤΑΘ	ΑΝΟΙΓΤΑΘ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,6700	0,6820	0,6803	0,2290	31.053	0,6700	0,6860	0,6740	-0,30
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,7120	0,7400	0,7271	-1,3120	25.550	0,7130	0,7200	0,7160	-0,42
ΔΗΠΙ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3860	0,3860	0,3860	0,4000	500	0,3820	0,3900	0,3860	1,05
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0130		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,0805	0,0875		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1230		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3200	1,3700	1,3284	0,3090	8.315	1,3300	1,3600	1,3300	0,76
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,3600	1,3700	1,3605	-0,0790	2.100	1,3300	1,3700	1,3700	0,00
ΚΩΣΑ	ΚΩΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0500	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	0,0330	0,0330	0,0330	0,5480	222	0,0000	0,0350	0,0330	0,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0200	0,0200	0,0200	-0,3990	4.000	0,0200	0,0000	0,0200	5,26
ΓΙΕΠ	UNICROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0360	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0885	0,1070		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0015	0,0025		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,0000	0,2700		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)	0,0010	0,0010	0,0010	0,0030	275	0,0010	0,0000	0,0010	0,00
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0280		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΒΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1,0700	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0945	0,1150		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0200		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0505	0,0620	0,0528	-0,7210	3.400	0,0500	0,0615	0,0520	-13,33
ΛΟΣΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,5100	0,0000		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	0,9400	0,9400	0,9400	1,7880	20	0,8600	0,9400	0,9400	0,00
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,0900	0,0900	0,0900	-0,2410	75.678	0,0910	0,0950	0,0900	-2,70
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,3400	0,3420		
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1190	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						2,1600	2,2400		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNIDIS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC (Σ)						1,2200	1,2500		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0,2340	0,2400		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,7500		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2680	0,2940		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0715	0,0790		
Α										

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αύξηση της μέσης σταθμικής τιμής σε συντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.

****** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'

Εδωκά κατηγορία διαπραγματεύσεις: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομηθούν εταιρείες όταν ενδεχομένως θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα με πλήρη συμμόρφωση τους με τα νομικά και μη παρούσα ερωτήματα/εξέγερση προς τους επενδυτές. Αγορά εθνικών μεταλλευμάτων: ταξινομηθούν εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν πηρούν τις υπαρκτές τους διαφορές ή τις χρηματοπιστωτικές αξίες της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Ελληνικής Νόμου ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστοιχη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικά οργανισμοί και επιζητούν την απασχόληση τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υπαρκτές τους.

NBG Securities

Θεριεύει ξανά το ντόπινγκ

Κάθετη πτώση των ελέγχων παγκοσμίως λόγω πανδημίας και με τους Ολυμπιακούς προ των πυλών

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

«**Lockdown**» και στους ελέγχους ντόπινγκ έχει επιβάλει η πανδημία του νέου κορωνοϊού. Οι κοινωνικές αποστάσεις, οι απαγορεύσεις μετακινήσεων, οι αναβολές και οι ακυρώσεις αθλητικών διοργανώσεων αλλά και των προπονήσεων-προετοιμασιών έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των ελέγχων. Τους πρώτους εννέα μήνες του 2019 είχαν διεξαχθεί παγκοσμίως 231.000 έλεγχοι και το αντίστοιχο διάστημα του 2020 περίπου 11.000. Δεν είναι τυχαίο ότι ο κορυφαίος κολυμβητής όλων των εποχών Μάικλ Φελπς, όταν του ζήτησαν σε συνέντευξή του στο CNN, να βαθμολογήσει με άριστα το δέκα πόσο «καθαροί» πιστεύει ότι θα είναι οι Ολυμπιακοί του Τόκιο απάντησε «τέσσερα ή πέντε». Στο μεταξύ, τις τελευταίες ημέρες πληθαίνουν οι αθλητές που εκφράζουν τον φόβο τους για το εάν στη σύνθεση του εμβολίου υπάρχει κάποια ουσία που εντάσσεται στις απαγορευμένες, κάτι που ώθησε τον Παγκόσμιο Οργανισμό Αντιντόπινγκ να υπογράψει μνημόνιο συνεργασίας με τη Pfizer.

Ο Μάικλ Φελπς δεν είναι ο μόνος που έχει εκφράσει τις ανησυχίες του για τους Αγώνες του Τόκιο σε ό,τι αφορά τη χρήση απαγορευμένων ουσιών. Δεκάδες αθλητικοί φορείς από όλο τον κόσμο εκδήλωσαν τους προβλη-

Το CNN ρώτησε τον κορυφαίο κολυμβητή όλων των εποχών, Μάικλ Φελπς πόσο «καθαροί» πιστεύει ότι θα είναι οι Ολυμπιακοί του Τόκιο και του ζήτησε να οριοθετήσει την απάντησή του από το ένα μέχρι το δέκα. Τι απάντησε; «Τέσσερα ή πέντε».

Εκφράζονται φόβοι για τη σύνθεση του εμβολίου κι αν υπάρχει κάποια ουσία που εντάσσεται στις απαγορευμένες.

ματισμούς τους ότι η μείωση των ελέγχων θα αποτελέσει «χρυσή» ευκαιρία για παραβάσεις. «Όταν ξέρεις ότι δεν θα περάσεις από έλεγχο, τότε δεν υπάρχει λόγος να μη χρησιμοποιήσεις κάποια απαγορευμένη ουσία που θα σε βοηθήσει να προετοιμαστείς καλύτερα ενόψει μιας μεγάλης διοργάνωσης», δήλωσε στην «Κ» παλαιός πρωταθλητής.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός κατά του Ντόπινγκ παραδέχθηκε ότι η πανδημία «ενδέχεται να έχει δημιουργήσει κάποιες τρύπες στα προγράμματα καταπολέμησης του ντόπινγκ σε πολλές χώρες». Κατά το πρώτο «κύμα» της πανδημίας (Μάρτιο - Απρίλιο), οι έλεγχοι

σε όλο τον κόσμο –και στην Ελλάδα– ελαχιστοποιήθηκαν. Μάλιστα, δεν πραγματοποιούνταν καθόλου έλεγχοι αίματος για λόγους αυξημένης μεταδοτικότητας (σ.σ. στην Ελλάδα οι έλεγχοι αίματος έχουν σταματήσει αρκετά χρόνια). Ο Διεθνής Οργανισμός Αντιντόπινγκ της Ποδηλασίας έχει παραδεχθεί ότι τους δύο μήνες μετά την αρχική εξάπλωση της ιώσης υπήρξε μείωση κατά 90% των ελέγχων σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και τις πρώτες εβδομάδες του φθινοπώρου, πριν ακόμα ξεσπάσει το δεύτερο «κύμα» της COVID-19, οι έλεγχοι αυξήθηκαν. Βέβαια, και πάλι

ήταν λιγότεροι από το 2019. Σύμφωνα με τον WADA, τον Σεπτέμβριο συλλέχθηκαν 20% λιγότερα δείγματα σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2019. Τον Αύγουστο οι έλεγχοι ήταν 14.500 και τον Σεπτέμβριο έφτασαν τις 18.500. Στη Γερμανία, σύμφωνα με την Επιτροπή Αντιντόπινγκ της χώρας, οι έλεγχοι, το πρώτο χρονικό διάστημα της πανδημίας, μειώθηκαν κατά 90-95%. Στη Λίγκα του αμερικανικού μπέιζμπολ διεξήχθησαν 3.733 έλεγχοι ούρων και 412 έλεγχοι αίματος, έναντι 9.332 και 2.287 που είχαν γίνει το 2019.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει και ο αριθμός των θετικών δειγμάτων. Στον παγκόσμιο

στίβο, παρά τους μειωμένους ελέγχους, κατά τους πρώτους εννέα μήνες του 2020, βρέθηκαν 100 παραβάτες, ενώ το 2019 μόλις 81 αθλητές και αθλήτριες είχαν παραβεί τους κανονισμούς για χρήση ουσιών.

Κι ενώ οι έλεγχοι έχουν μειωθεί, πολλοί αθλητές εκφράζουν τους φόβους τους για τα εμβόλια όχι γιατί είναι... αρνητές, αλλά γιατί φοβούνται ότι κάποια από τις ουσίες τους μπορεί να συμπεριλαμβάνεται στη λίστα με τις απαγορευμένες. Οι επιστήμονες του WADA, ήδη, έχουν αρχίσει να μελετούν τις συνθέσεις των εμβολίων ώστε να πιστοποιήσουν ότι είναι «καθαρά».

Πωλήσεις Ι.Χ., αύξηση 2,4% τον Νοέμβριο

Με θετικό πρόσημο έκλεισε τις ταξινομήσεις καινούργιων αυτοκινήτων ο μήνας Νοέμβριος σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2019. Σύμφωνα με τα πρωτογενή στοιχεία της ΕΛ-ΣΤΑΤ και με την επεξεργασία από τον ΣΕΑΑ (Σύνδεσμος Εισαγωγών Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων), ο μήνας Νοέμβριος παρουσίασε αύξηση της τάξεως του 2,4% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019, που μεταφράζεται σε πωλήσεις 7.641 καινούργιων αυτοκινήτων έναντι 7.464 πέρυσι. Στη διάρκεια της πανδημίας του κορωνοϊού, θετική εικόνα είχε και ο μήνας Σεπτέμβριος (+20,5%) έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2019. Σε αριθμούς είχαμε 7.107 ταξινομήσεις αυτοκινήτων έναντι 5.899.

Το ενδεκάμηνο

Η θετική εικόνα των δύο αυτών μηνών δεν αντιπροσωπεύει στο σύνολό της την α-

γορά, που έχει απώλειες της τάξεως του 30,7% σε σχέση με το αντίστοιχο 11μηνο του 2019, όταν είχαν ταξινομηθεί 107.512 καινούργια αυτοκίνητα έναντι 74.534 της φετινής περιόδου.

Μεγάλη πτώση καταγράφεται και στην ευρωπαϊκή αγορά, αφού σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Κατασκευαστών Αυτοκινήτων, έως και τον Οκτώβριο στο σύνολο των 27 κρατών είχαμε μείωση των πωλήσεων κατά 26%, που σε αριθμούς μεταφράζεται σε 10.943.035 οχήματα για το 2019, ενώ 8.011.490 πουλήθηκαν μέχρι σήμερα το 2020.

Την ίδια στιγμή, θετική εικόνα στην ελληνική αγορά υπάρχει για τον Οκτώβριο «Κινοίμαι ηλεκτρικά». Η ζήτηση για την αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων έχει ξεπεράσει κάθε προσδοκία και είναι ανοικτό το ενδεχόμενο παράτασης του προγράμματος.

Θετική εικόνα στην ελληνική αγορά υπάρχει για το πρόγραμμα «Κινοίμαι ηλεκτρικά».

LOVE 100.7 FM
98.1 & 105.7
www.lovefm.com.cy

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
Όπως Το Θέλεις

Μήπως, είσαι εσύ ο επόμενος νικητής που θα κάνουμε τα όνειρά του πραγματικότητα; Στο πλαίσιο του διαγωνισμού **#ΟΠΩΣΤΟΘΕΛΕΙΣ**, το **LOVE FM 100.7**, σε συνεργασία με το **LIFETIME KIDSROOMS**, ανανεώνουν το υπνοδωμάτιο του παιδιού σου!

LIFETIME KIDSROOMS
Η Interior Design ομάδα του **LIFETIME KIDSROOMS** θα επισκεφτεί το σπίτι του νέου νικητή. Θα μάθει τις ανάγκες του ιδίου αλλά και του παιδιού του, θα σχεδιάσουν μαζί το νέο παιδικό υπνοδωμάτιο, παρουσιάζοντας το σε 3D σχεδιασμό, και θα ανακαίνισουν το νέο παιδικό υπνοδωμάτιο με τα έπιπλα και αξεσουάρ **LIFETIME KIDSROOMS** αξίας **€1.500**

Μένει συντονισμένος/η με τις απαιτήσεις σου εκπαιδής και μάθε πως θα διασκεδάσεις αυτό το φανταστικό δώρο!

Η κλήρωση θα γίνει την **Παρασκευή 15 Ιανουαρίου**. Ζωντανά στην εκπομπή του Τάσου και της Χριστίνας, ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

KANE

Δημήτρης Βρουήλίδης | Εφραίμ Γεωργίου

ΠΑΙΓΝΙΔΙ

primetel

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
10:00 - 12:00

Listen Live
Radio Live

24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Πότε μπορούμε να ξανακάνουμε σχέδια

Οι προβλέψεις για το άμεσο μέλλον από επιδημιολόγους, ακαδημαϊκούς και εξειδικευμένους επιστημονικούς συντάκτες

Της **TARA PARKER-POPE**
THE NEW YORK TIMES

Καθώς Βρετανία, ΗΠΑ, σύντομα και η Ευρώπη, βρίσκονται ένα βήμα εγγύτερα στην αποκατάσταση της κανονικότητας με την έναρξη των εμβολιασμών, η αισιοδοξία επανέρχεται. Οι New York Times (NYT) ρώτησαν έγκριτους επιδημιολόγους, συμπεριλαμβανομένου του δρος Αντονι Φάουτσι, αλλά και εξειδικευμένους επιστημονικούς συντάκτες και ακαδημαϊκούς ποιες είναι οι προβλέψεις τους για το μέλλον. Ιδού οι απαντήσεις τους:

– **Ποια είναι η συμβουλή για τις οικογένειες που ανυπομονούν να γιορτάσουν Χριστούγεννα με τους αγαπημένους τους;**

– Κάντε το μέσω Zoom. Μην αφήσετε τον βενιαμίν να έρθει σπίτι και να σκοτώσει τη γιαγιά. Σκεφτείτε λες και είμαστε στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι στρατιώτες δεν είχαν τη δυνατότητα να γυρίσουν σπίτι και να φάνε γαλοπούλα. Ο πατέρας μου ήταν στη Νορμανδία. Η μητέρα μου στον Ερυθρό Σταυρό στην κατεχόμενη Αυστρία. Εχασαν τις διακοπές τους. Η ζωή συνεχίστηκε όμως. Και ακολουθήσαν πολύ πιο ευτυχισμένες χρονιές.

• Ντόναλντ Τζ. Μακνίλ Τζούνιορ, επιστημονικός ρεπόρτερ των NYT για θέματα υγείας

– **Πότε θα σφίξουμε πάλι τα χέρια;**

– Δεν ξέρω για εσάς, εγώ δεν θα το κάνω. Το διευκρίνισα εδώ και πολλούς μήνες και οι εφημερίδες τρελάθηκαν. Είμαι σίγουρος ότι κάποια στιγμή οι άνθρωποι θα επιστρέψουν στις χειραφίες. Ταυτόχρονα όμως θα γίνουν και πιο προσεκτικοί με την προσωπική υγιεινή τους και την προστασία τους. Αυτό δεν σημαίνει ότι ουδείς θα ξανααφίξει χέρια, ούτε ότι θα επιστρέψουμε κανονικά σε ό,τι συνέβαινε παλιότερα. Το πιθανότερο είναι μια ενδιάμεση λύση. Κάποιοι θα διατάζουν να δώσουν το χέρι τους. Άλλοι θα τα πλένουν πολύ συχνότερα απ' ό,τι στο παρελθόν, ακόμη και όταν εκλείψει ο κορωνοϊός.

• Δρ Αντονι Φάουτσι, επικεφαλής λοιμωξιολόγος των ΗΠΑ

– **Πότε θα αισθανθείτε άνετα να επιστρέψετε στο γραφείο;**

– Όταν έχω κάνει το εμβόλιο και όλοι οι υπόλοιποι γύρω μου επίσης.

• Ντόναλντ Τζ. Μακνίλ Τζούνιορ

– **Θα με υποχρεώσει ο εργοδότης μου να κάνω το εμβόλιο;**

– Οι εργοδότες έχουν το δικαίωμα να υποχρεώσουν τους εργαζομένους να κάνουν το εμβόλιο μόλις εγκριθεί επισήμως. Πολλά συστήματα υγείας π.χ. απαιτούν ετήσιο εμβόλιο γρίπης. Οι εργαζόμενοι ωστόσο μπορούν να ζητήσουν εξάιρεση, επικαλούμενοι ιατρικούς λόγους ή θρησκευτικά πιστεύω. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι εργοδότες υποτίθεται ότι πρέπει να συνδράμουν την κατάσταση, είτε επιτρέποντας στον εργαζόμενο να φοράει μάσκα στο γραφείο, είτε να εργάζεται από το σπίτι.

• Αρμπί Γκούντονφ, συντάκτρια αρμόδια για

Χαιρετισμός την εποχή της πανδημίας του κορωνοϊού. «Είμαι σίγουρος ότι κάποια στιγμή οι άνθρωποι θα επιστρέψουν στις χειραφίες. Ταυτόχρονα όμως θα γίνουν και πιο προσεκτικοί με την προσωπική υγιεινή τους και την προστασία τους», λέει ο δρ Αντονι Φάουτσι.

θέματα δημόσιας υγείας

– **Θα ξαναπάμε σε ένα μεγάλο, κατάμεστο πάρτι σε εσωτερικό χώρο, χωρίς να φοράμε μάσκα;**

– Αν το επίπεδο διασποράς στην κοινότητα είναι μεγάλο, δεν πρόκειται να βρεθείτε με φίλους σε πάρτι σε συνθήκες συνωστισμού. Αν, αντιθέτως, είναι τόσο περιορισμένο ώστε ο κίνδυνος να είναι μηδαμινός, τότε θα μπορείτε να παραστείτε όλοι μαζί σε πάρτι. Αν θέλουμε να βρεθούμε στην κανονικότητα, το μήνυμά μου είναι το ίδιο: Μόλις είναι διαθέσιμο το εμβόλιο, εμβολιαστείτε!

• Δρ Φάουτσι

– **Θα πρέπει να περιμένουμε να εμβολιαστεί το 75% του πληθυσμού προτού ταξιδέψουμε πάλι;**

– Πιστεύω ότι τα ταξίδια θα ξαναρχίσουν πολύ νωρίτερα και αυτό θα γίνει σταδιακά. Δεν υπάρχει άσπρο-μαύρο, ανάβουμε τα φώτα - σβήνουμε τα φώτα.

• Δρ Φάουτσι

– **Για πόσο ακόμη θα φοράμε μάσκες;**

– Αν υπάρξει ανοσία της αγέλης δεν θα χρειαστεί να φοράτε μάσκες όλη την ώρα. Ίσως θελήσετε να τη φοράτε σε συνθήκες συνωστισμού, αλλά όχι με την αυστηρότητα που το κάνετε τώρα. Τελικά η μετάβαση θα είναι από τη σημερινή

Δεν αλλάζουν συμπεριφορά μέχρι το εμβόλιο

Σε μια ανειδίγητη έρευνα των The New York Times στην οποία συμμετείχαν 700 επιδημιολόγοι, οι μισοί δήλωσαν ότι δεν θα αλλάξουν τη συμπεριφορά τους μέχρι να εμβολιαστεί το 70% του πληθυσμού. Το 30% εξ αυτών άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο να αλλάξει κάποιες από τις σημερινές συνήθειές του μέχρι να εμβολιαστούν οι ίδιοι. Μειοψηφία ήταν οι ειδικοί που εκτίμησαν πως αν τα εξαιρετικά αποτελεσματικά εμβόλια διανεμηθούν σε μεγάλο αριθμό πολιτών, θα είναι ασφαλές για τους Αμερικανούς να αρχίσουν να ζουν πιο ελεύθερα. «Είμαι αισιόδοξη ότι

με βάση τα ενθαρρυντικά αποτελέσματα των εμβολίων θα επιστρέψουμε στην κανονικότητα το καλοκαίρι του 2021», ανέφερε χαρακτηριστικά η Κέλι Στρουτς, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Μίσιγκαν. Οι επιδημιολόγοι όμως είναι μια πολύ προσεκτική επιστημονική ομάδα. Οι περισσότεροι λένε ότι ακόμη και με τα εμβόλια θα χρειαστεί τουλάχιστον ένας χρόνος, ίσως και παραπάνω, για να ξεκινήσουν πάλι πολλές δραστηριότητες με ασφάλεια, ενώ ορισμένες πτυχές της ζωής μας δεν θα επιστρέψουν ποτέ εκεί που βρισκόμασταν.

κατάσταση, όπου τη φοράμε διαρκώς, σε μια ενδιάμεση, που θα τη φοράμε σε συγκεκριμένες συνθήκες και ίσως στο τέλος θα χρειάζεται πλέον να τη φοράμε καθόλου.

• Δρ Φάουτσι

– **Πώς θα ξέρουμε ότι είναι ασφαλές να κάνουμε κανονικά πράγματα;**

– Κατ' αρχάς θα εκφράζεται από τον αριθμό των νέων κρουσμάτων – το ποσοστό θετικότητας. Πρέπει αυτός ο λόγος να είναι όσο χαμηλότερος γίνεται. Ο ιδανικός αριθμός είναι μηδέν. Δεν θα μπδενιστεί

ποτέ, αλλά κάθε ποσοστό κοντά στο μηδέν είναι σπουδαίο νέο.

• Δρ Φάουτσι

– **Πότε μπορούμε να πάμε σινεμά ή θέατρο;**

– Εξαρτάται από την πορεία των εμβολιασμών και το επίπεδο διασποράς στην κοινότητα. Αν κατά τη διάρκεια του Απριλίου, του Μαΐου και του Ιουνίου επιχειρήσουμε να εμβολιάσουμε τους πάντες σε λίγους μόνο μήνες, τότε κατά την περίοδο από το δεύτερο στο τρίτο τετράμηνο του έτους είναι πιθανό να μπορούμε να πάμε σινεμά, θέατρο, να κάνουμε ό,τι θέλουμε.

«Αν θέλουμε να βρεθούμε στην κανονικότητα, το μήνυμά είναι το ίδιο: Μόλις είναι διαθέσιμο το εμβόλιο, εμβολιαστείτε!»

Με βάση όμως όσα ακούμε για την προθυμία των πολιτών να εμβολιαστούν, είναι μάλλον απίθανο ότι θα έχουμε τόσο μεγάλη κάλυψη. Αν αποδειχθεί ότι μόνο το 50% θα εμβολιαστεί, τότε θα μας πάρει πολύ περισσότερο χρόνο η επιστροφή στην κανονικότητα.

• Δρ Φάουτσι

– **Πότε θα φάμε ξανά σε εστιατόριο;**

– Αν εμβολιαστεί ο μισός και πλέον πληθυσμός, θα αισθανομαι λίγο μικρότερο άγχος κάθε φορά που βγαίνω για δουλειές από το σπίτι. Ίσως μάλιστα αισθανθώ άνετα να φάω σε ένα εστιατόριο ή να δω πάλι φίλους, μόλις αυτό καταστεί εφικτό.

• Βιτζάνια Λ. Σιγκούλαμ, διευθύντρια ερευνητικών προγραμμάτων στο Πανεπιστήμιο της Βοστώνης.

– **Πότε θα αισθανθείτε πάλι ασφάλεια μέσα στο πλήθος;**

– Μόλις η οικογένειά μου και εγώ εμ-

βολιαστούμε, θα αλλάξω συμπεριφορά, αν και δεν μπορώ να φανταστώ να βρεθώ μέσα στο πλήθος ή να παραστώ σε εκδηλώσεις με πολύ κόσμο προτού εμβολιαστεί το 80% του πληθυσμού.

• Τζούλι Μπέτιντζερ, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Βρετανικής Κολομβίας

– **Πότε θα χαλαρώσουν οι περιορισμοί;**

– Πιστεύω ότι η εκτεταμένη διαθεσιμότητα εμβολίων θα έχει ως συνέπεια την περαιτέρω χαλάρωση των προληπτικών μέτρων μέχρι τα μέσα ή το τέλος του καλοκαιριού του 2021.

• Μάικλ Ουέμπστερ Κλαρκ, μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Πανεπιστήμιο της Βόρειας Καρολίνας

– **Πώς θα μοιάζει η νέα κανονικότητα;**

– Θα φοράμε μάσκες για τους επόμενους 12 έως 18 μήνες, ίσως και τα επόμενα χρόνια. Πρόκειται για αλλαγή παραδείγματος.

• Ρομπερτά Μπρουν, επιδημιολόγος, διευθύντρια του Ερευνητικού Ινστιτούτου Vitalant

– **Τι δεν θα επιστρέψει ποτέ στην κανονικότητα;**

– Η σχέση μου με ανθρώπους που πήραν ελαφρά αυτή την πανδημία και αδιαφόρησαν για τα μηνύματα των υγειονομικών αρχών και τα περιοριστικά μέτρα.

• Βικτόρια Χολτ, επίτιμη καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Ουάσινγκτον

– **Τι μάθατε από τη ζωή εν μέσω πανδημίας;**

– Μένοντας σπίτι με τα παιδιά μου έμαθα ότι η ζωή με λιγότερα καθήκοντα και δραστηριότητες είναι κάπως ωραία. Πιστεύω ότι στο μέλλον θα περιορίσουμε τις οικογενειακές μας υποχρεώσεις.

• Τζένιφερ Νούτσο, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Τζον Χόκινς

– **Ποια συνήθεια της πανδημίας θα διατηρήσετε;**

– Θα κρατήσω τη μάσκα μου και θα τη φοράω μέσα στο πλήθος στο μετρό και ειδικά την εποχή του συναιχίου και της γρίπης. Κάποτε αρρώσταينا διαρκώς, αλλά δεν έχω κρυώσει, ούτε έχει πονέσει ο λαιμός μου εδώ και μήνες. Μου αρέσει που δεν αρρωσταίνω πια.

• Αλίσια Αλεν, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Αριζόνας

– **Τι είναι κάτι που δεν θα θεωρήσεις ποτέ ξανά δεδομένο;**

– Δεν θα θεωρήσω ποτέ ξανά δεδομένο ότι μπορώ να ταξιδεύω και να βλέπω όλους τους συγγενείς μου, την ευρύτερη οικογένειά μου.

• Αλίσια Αλεν

– **Τι έχει αλλάξει οριστικά στην καθημερινή σου ζωή;**

– «Δεν χρειάζεται ποτέ ξανά να εξηγήσω τι είναι επιδημιολόγος».

• Τζανέτ Ριτς Εντουαρντς, αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Χάρβαρντ

Υπάρχει τρόπος να γιορτάσουμε ασφαλή Χριστούγεννα φέτος;

Αν τα σχέδια για το καλοκαίρι του 2021 και το σταδιακό τέλος(;) της πανδημίας φαντάζουν μακρινά, το ζήτημα για ασφαλή Χριστούγεννα με την οικογένεια είναι η άμεση πρόκληση που αντιμετωπίζουν αυτή τη στιγμή εκατομμύρια άνθρωποι στον κόσμο. Γερμανοί επιδημιολόγοι απάντησαν σε αυτές τις απορίες πολιτών:

– **Εχει νόημα ένα προληπτικό τεστ για να μπορέσω να γιορτάσω με την ευρύτερη οικογένεια;**

– Τα γρήγορα (rapid) τεστ αντιγόνων μπορεί να παρέχουν ταχύτατα αποτελέσματα, έχουν όμως ασφάλεια μόλις μιας μέρας. Οπέρ σημαίνει ότι αν κάποιος εξεταστεί στις 23 Δεκεμβρίου, ως τις 25 δεν έχει πλέον τη σηγουριά ενός αρνητικού αποτελέσματος. Αντίθετα ένα τεστ PCR θα δίνει μεγαλύτερη ασφάλεια στη διάρκεια των γιορτών. Με δεδομένη όμως την αυξημένη ζήτηση αυτές τις μέρες και την περιορισμένη δυνατότητα των εργαστη-

«Ακόμα και αν έχουμε κολλήσει μια φορά πρέπει να συμπεριφερόμαστε ακριβώς όπως όλοι οι άλλοι και να μην αυτοπροσδιοριζόμαστε ως ειδικές περιπτώσεις».

ρίων, ίσως δεν καταστεί εφικτό η έγκαιρη εξασφάλιση αποτελεσμάτων.

– **Θα ήταν σωστό να μπω σε εθελοντική απομόνωση πριν από τα Χριστούγεννα;**

– Ασφαλώς είναι θετικό αν μπορεί κάποιος να περιορίσει τις κοινωνικές επαφές στο απολύτως ελάχιστο. Αυτό όμως πρέπει να συμβεί με συνέπεια. Αν μείνει τρεις μέρες στο σπίτι και μετά αρχίσει να συ-

Οικογένειες ανυπομονούν να γιορτάσουν τα Χριστούγεννα με τους αγαπημένους τους, ωστόσο η πανδημία δεν αφήνει πολλά περιθώρια φέτος.

Η υποτίμηση του κορωνοϊού από τον Τραμπ και η ροπή πολλών οπαδών του στη συνωμοσιολογία αντανακλώνται στα ποσοστά αντιεμβολιαστών στις τάξεις του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος.

Οι τρεις «φυλές» των αντιεμβολιαστών στις ΗΠΑ

ΟΥΑΞΙΓΚΤΟΝ. Οι οπαδοί του Αμερικανού προέδρου Τραμπ και για διαφορετικούς λόγους οι μαύροι και οι γυναίκες αντιμετωπίζουν με δισταγμό την προοπτική του εμβολιασμού κατά της COVID-19. Σύμφωνα με έρευνα του ιδρύματος Κάιζερ, μεταξύ των Ρεπουμπλικανών η διστακτικότητα φθάνει το 42%, ενώ μεταξύ Δημοκρατικών το 12%.

Συνολικά, το 71% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι θα κάνει το εμβόλιο, ποσοστό ικανό για την εξασφάλιση ανοσίας της αγέλης. Μεταξύ πληθυσμού 300 εκατομμυρίων, πάνω από 16 εκατομμύρια άν-

Διστακτικοί στην προοπτική εμβολιασμού οι οπαδοί του Τραμπ, οι μαύροι και οι γυναίκες.

θρωποι έχουν περάσει τον κορωνοϊό και θεωρείται ότι έχουν ήδη αντισώματα, χωρίς να είναι βέβαιο για πόσο χρονικό διάστημα αυτά θα διατηρηθούν. Η υποτίμηση του κορωνοϊού από τον Τραμπ και

η ροπή πολλών οπαδών του στη συνωμοσιολογία αντανακλάται στα ποσοστά αντιεμβολιαστών στις τάξεις του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος.

Αυτό, παρότι, από όλα τα μέτρα κατά του κορωνοϊού, το εμβόλιο ήταν το μόνο στο οποίο ο Τραμπ πόνταρε, επιμένοντας ότι δεν χρειάζεται lockdown γιατί η «επιχείρηση Αστραπή» θα έφερνε, όπως υποστήριζε, το εμβόλιο στις ΗΠΑ από τον Οκτώβριο.

Σε ό,τι αφορά τις γυναίκες, εμφανίζονται από 6% έως 20% πιο διστακτικές από τους άνδρες (ανάλογα με τη μέτρηση), παρότι

την ίδια στιγμή οι γυναίκες έχουν λάβει πιο σοβαρά υπόψη τους την απειλή του κορωνοϊού και τη τήρηση σε μεγαλύτερη ποσοστά τα υγειονομικά μέτρα ασφαλείας. Μια πιθανή εξήγηση είναι ότι κάποιες γυναίκες διατάζουν για την ώρα, αλλά σκοπεύουν να εμβολιαστούν αργότερα.

Τέλος, κάποιοι μαύροι είναι καχύποπτοι εξαιτίας της σκοτεινής ιστορίας κατά την οποία μαύροι είχαν χρησιμοποιηθεί για ιατρικά πειράματα χωρίς τη συναίνεσή τους.

POLITICO, HUFF POST, WASHINGTON POST

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το θετικό κλίμα στις αγορές ενισχύει το δολάριο

Οι θετικές εξελίξεις στο μέτωπο των εμβολίων κατά του κορωνοϊού συνεχίζουν να ενισχύουν την αισιοδοξία για ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας το 2021, ιδιαίτερα από το δεύτερο τρίμηνο του έτους, οπότε προβλέπεται να ξεκινήσει μαζικός εμβολιασμός στις περισσότερες χώρες.

Παράλληλα, ύστερα από μήνες διαπραγματεύσεων, οι ηγέτες του Κογκρέσου φέρεται να είναι κοντά σε συμφωνία για ένα νέο δημοσιονομικό πακέτο στήριξης προκείμενου να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις της πανδημίας (ύψους περίπου 900 δισ. δολ.), το οποίο αναμένεται να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, παράταση επιδομάτων α-νεργίας που ήταν προγραμματισμένα να τερματιστούν στο τέλος του έτους, καθώς και νέα χρηματοδότηση για σχολεία και τη διανομή εμβολίων.

Η προοπτική νέας δημοσιονομικής στήριξης πρόκειται να αποτρέψει μια σοβαρή επιβράδυνση της οικονομίας των ΗΠΑ, καθώς τα στοιχεία αρχίζουν να δείχνουν τον αρνητικό αντίκτυπο της νέας έξαρσης των κρουσμάτων. Χαρακτηριστικά, μετά τα ασθενή στοιχεία για την αγορά εργασίας πριν από περίπου δύο εβδομάδες, που έδειξαν ότι οι νέες θέσεις απασχόλησης (πλην γεωργικού τομέα) περιορίστηκαν στις 245.000 τον Δεκέμβριο, η μικρότερη αύξηση τους τελευταίους οκτώ μήνες, οι λιανικές πωλήσεις μειώθηκαν τον Νοέμβριο για δεύτερο συνεχή μήνα (-1,1% μηνιαίως), ο σύνθετος δείκτης PMI που περιλαμβάνει τη δραστηριότητα των επιχειρήσεων στον τομέα της μεταποίησης και στον τομέα των υπηρεσιών βρέθηκε σε χαμηλό τριών μηνών τον Δεκέμβριο (55,7 μονάδες) ενώ ο δείκτης μεταποιητικής δραστηριότητας στην περιφέρεια της Φιλαδέλφειας, Philly Fed, υποχώρησε περισσότερο από όσο αναμενόταν τον ίδιο μήνα καταγράφοντας το χαμηλότερο επίπεδο από τον Μάιο (11,1 μονάδες).

Στο μέτωπο των διαπραγματεύσεων για τη νέα εμπορική σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου στη μετά Brexit εποχή, επικρατεί συγκρατημένη αισιοδοξία για επίτευξη συμφωνίας τις αμέσως επόμενες ημέρες. Οι δύο πλευρές φέρεται να έχουν έρθει σε συμφωνία σε 2 από τα 3 «αγκάθια» των διαπραγματεύσεων, τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού και τη δικαιοσύνη στην συμφώνια, με το ζήτημα των δικαιωμάτων αλείας να συνεχίζει να αποτελεί το βασικό πεδίο διαφωνίας. Οι εξελίξεις αυτές συνέβαλαν στη διατήρηση θετικού κλίματος στα διεθνή χρηματιστήρια, με τον δείκτη S&P500 στη Wall Street να σημειώνει νέο ιστορικό υψηλό, ενώ το δολάριο ΗΠΑ, που θεωρείται ένα από τα επενδυτικά καταφύγια σε περιόδους αβεβαιότητας, παρέμεινε υπό πίεση.

Ο δολαριακός δείκτης DXY βρέθηκε κάτω από τις 90 μονάδες για πρώτη φορά τα τελευταία δυόμισι χρόνια, οθώντας την ισοτιμία ευρώ/δολ. –σε συνδυασμό με τα θετικά στοιχεία PMI Δεκεμβρίου για την Ευρωζώνη– σε νέο υψηλό 1,2273, σημειώνοντας κέρδη 1,3% σε εβδομαδιαία βάση και σωρευτικά 9,5% από τις αρχές του έτους.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Χωρίς ιδιαίτερη μεταβολή έκλεισε το ΧΑΚ την Τρίτη

Χωρίς ιδιαίτερη μεταβολή έκλεισε το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) την Τρίτη. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 53,92 μονάδες, σημειώνοντας οριακές απώλειες σε ποσοστό 0,02%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις € 60.895,14. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 32,01 μονάδες, καταγράφοντας οριακή άνοδο κατά 0,06%. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες τη μεγαλύτερη άνοδο κατέγραψαν οι Επενδυτικές σε ποσοστό 0,94%, ενώ η Κύρια Αγορά αυξήθηκε οριακά κατά 0,09%. Πτώση κατέγραψαν τα Ξενοδοχεία κατά 1,33% και η Εναλλακτική Αγορά κατά 0,17%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Ελληνικής Τράπεζας με €21.125,51 (τιμή κλεισίματος €0,67 – πτώση 0,30%), της Τράπεζας Κύπρου με €18.576,76 (τιμή κλεισίματος €0,72 – πτώση 0,42%), της Logicom με €11.045,94 (τιμή κλεισίματος €1,33 – άνοδος 0,76%), της

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 53,92 μονάδες, σημειώνοντας οριακές απώλειες σε ποσοστό 0,02%.

C.C.C. Tourist Enterprises με €6.811,02 (τιμή κλεισίματος €0,09 – πτώση 2,70%) και της Atlantic Insurance €2.857,00 (τιμή κλεισίματος €1,37 – χωρίς μεταβολή).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 3 κινήθηκαν ανοδικά, 4 πτωτικά και 4 έμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε στις 61.

Υπό εξαφάνιση βρίσκεται η αγορά κρατικών ομολόγων της Ευρωζώνης

Η ΕΚΤ έχει συγκεντρώσει στο χαρτοφυλάκιο της μεγάλο όγκο κρατικού χρέους

Μία από τις μεγαλύτερες αγορές ομολόγων στον κόσμο, η αγορά κρατικού χρέους της Ευρωζώνης, συρρικνώνεται διαρκώς και οι επενδυτές δεν έχουν πια παρά ελάχιστες επιλογές για να τοποθετηθούν σε ομόλογα χωρών της Ευρωζώνης. Την ευθύνη φέρει η ΕΚΤ, που ιδιαίτερα με το έκτακτο πρόγραμμα α-περιόριστων αγορών ομολόγων (το οποίο ενισχύθηκε με επιπλέον 500 δισ. ευρώ) απορροφάει στο χαρτοφυλάκιο της τα περισσότερα ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα και αφήνει τους επενδυτές με ελάχιστες επιλογές.

Μέχρι το τέλος του επόμενου έτους, η ΕΚΤ αναμένεται να έχει στο χαρτοφυλάκιο της το 43% των γερμανικών κρατικών ομολόγων και τα 2/5 των ιταλικών. Τα ποσοστά αυτά αντιπροσωπεύουν αύξηση περίπου 30% και 25%, αντιστοίχως, σε σύγκριση με τα επίπεδα του τέλους του 2019. Κρίνοντας, εν ολίγοις, με τον ρυθμό που εξαφανίζονται τώρα τα ομόλογα από την αγορά, μπορεί κανείς να προβλέψει ότι σε ένα χρόνο από σήμερα οι επενδυτές δεν θα βρίσκουν ομόλογα να αγοράσουν.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, έχει ήδη ελαχιστοποιηθεί ο όγκος των συναλλαγών στην ευρωπαϊκή αγορά ομολόγων. Ειδικότερα, από τη στιγμή που η ΕΚΤ ενεργοποίησε το έκτακτο πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της πανδημίας, οι επενδύσεις στα δημοφιλή δεκαετή ομόλογα της Γερμανίας έχουν μειωθεί κατά 62%. Ο επικεφαλής του τομέα επενδύσεων στην Axa Investment Managers, Αλεσάντρο Τεντόρι, έγραψε σε πρόσφατο σημείωμά του προς τους πελάτες του «αντίο, αντίο bonds» αναφέροντας στα δεκαετή ομόλογα του γερμανικού δημοσίου.

Και βέβαια, οι εκτεταμένες αγορές ομολόγων από πλευράς της ΕΚΤ έχουν ως αποτέλεσμα να μειώνονται δραματικά τα spreads, όπως ονομάζεται η απόκλιση ανάμεσα στις αποδόσεις των πλέον επισφαλών ομολόγων, συνήθως των κρατικών ομολόγων του ευρωπαϊκού Νότου, και στις αποδόσεις των δεκαετών της Γερμανίας. Τα spreads βρίσκονται σήμερα στο χαμηλότερο επίπεδο που έχουν κατα-

Αναλυτές προβλέπουν ότι σε ένα χρόνο οι επενδυτές δεν θα βρίσκουν ομόλογα να αγοράσουν.

γράψει τουλάχιστον μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Αυτό σημαίνει πως οι επενδυτές δεν μπορούν να προβλέψουν σε κανέναν είδος κέρδος κρατώντας απλώς στο χαρτοφυλάκιο τους ένα ομόλογο μέχρι τον χρόνο ωρίμανσής του.

Έχουν ήδη διολισθήσει σε αρνητικό έδαφος ακόμη και οι αποδόσεις όσων χωρών βρέθηκαν στα πρόθυρα χρεοκοπίας πριν από 10 χρόνια. Μέσα στην εβδομάδα υποχώρησαν σε αρνητικό πρόσημο για πρώτη φορά οι αποδόσεις των δεκαετών της Πορτογαλίας, ενώ οι απο-

Μέχρι το τέλος του επόμενου έτους, η ΕΚΤ αναμένεται να έχει αυξήσει τις θέσεις της, συγκεντρώνοντας το 43% των γερμανικών κρατικών τίτλων και τα 2/5 των ιταλικών.

δόσεις των αντιστοίχων της Ιταλίας βρίσκονται σε επίπεδο κάτω από το 0,6%.

Όπως τονίζει το Bloomberg, υπάρχει δικαιολογημένη ανησυχία πως η ευρωπαϊκή αγορά ομολόγων τείνει προς τον «εξ-ιαπωνισμό» της, την εξαφάνισή της δηλαδή, εξαιτίας της απορρόφησης όλων των ομολόγων από έναν και μοναδικό κυρίαρχο αγοραστή.

Και επισημαίνει ο Τεντόρι πως ακόμη και μετά τις κατακλυσμιαίες εκδόσεις χρέους τις οποίες υπαγόρευσε φέτος η πανδημία, οι ευρωπαϊκές αγορές ομολόγων βρίσκονται στα

χνάρια της ιαπωνικής αγοράς, που ουσιαστικά εξαφανίστηκε όταν απορρόφησε όλο το χρέος η κεντρική τράπεζα της Ιαπωνίας. Σημειώτουν ότι η Τράπεζα της Ιαπωνίας έχει στο χαρτοφυλάκιο της το 50% του κρατικού χρέους, ύψους 8 τρις. δολαρίων, αλλά και το 90% των ομολόγων που έχουν εκδώσει ιδιωτικοί φορείς. Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας είναι ότι συχνά δεν γίνεται διαπραγμάτευση ούτε ενός ομολόγου του ιαπωνικού δημοσίου μέσα σε μία συνεδρίαση.

Και συμπληρώνει: «Το ζήτημα είναι πως

με την ποσοτική χαλάρωση δεν γίνεται διαπραγμάτευση όσων ομολόγων βρίσκονται στο χαρτοφυλάκιο της κεντρικής τράπεζας». Οδηγείται, έτσι, στο ίδιο συμπέρασμα που κατά καιρούς έχει προταθεί από οικονομολόγους και πολιτικούς προκαλώντας θύελλα αντιδράσεων από τη Γερμανία: «Ο μοναδικός τρόπος για να εξαφανισθεί πλήρως ο πιστωτικός κίνδυνος για τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις είναι η έκδοση κοινού χρέους». Και ως εναλλακτική δεν βλέπει άλλη παρά «να κλείσει εντελώς η αγορά».

Εκτιμήσεις για νέο ράλι στα ελληνικά ομόλογα εντός του 2021

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Στα κορυφαία «στοιχήματα» του 2021 τοποθετούν οι διεθνείς οίκοι τα ελληνικά ομόλογα, κάρη στην ισχυρή και συνεχιζόμενη στήριξη από το πρόγραμμα PEPP της ΕΚΤ και την ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής της χώρας που φέρνουν τα εμβόλια –και άρα το ριμπάουντ του τουρισμού–, καθώς και το Ταμείο Ανάκαμψης, το οποίο θα δώσει ώθηση στις επενδύσεις.

Τα spreads των ελληνικών ομολόγων μειώθηκαν περαιτέρω κάρη στα πρόσφατα νέα στο μέτωπο των εμβολίων, τις σημαντικές αγορές της ΕΚΤ μέσω του PEPP και την α-

ναβάθμιση της Ελλάδας από τη Moody's, σημειώνει η DZ Bank. «Αναμένουμε ότι οι ευνοϊκές εξελίξεις γύρω από τους ελληνικούς τίτλους θα συνεχιστούν το 2021, με το Ταμείο Ανάκαμψης να δίνει πολλές ελπίδες για την ελληνική οικονομία, και έτσι τα spreads μπορεί να κινηθούν σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα τους επόμενους τρεις με έξι μήνες», σημειώνει ο αναλυτής του οίκου Ντάνιελ Λενζ, προσθέτοντας πως η αυξανόμενη αισιοδοξία για την οικονομία και τη νομισματική πολιτική της ΕΚΤ θα έχουν θετικό αντίκτυπο. Καθώς ωστόσο οι εκτιμήσεις για ένα επερχόμενο τέλος στο πρόγραμμα PEPP θα ενισχυθούν

Σύμφωνα με τη Citi, οι ελληνικοί και οι ιταλικοί τίτλοι μπορούν να δώσουν τις καλύτερες αποδόσεις τη νέα χρονιά.

πιθανώς προς το τέλος του β' εξαμήνου, τα ελληνικά spreads ενδέχεται να διευρυνθούν ελαφρώς. Σημειώνεται πως το spread των 10ετών ελληνικών ομολόγων έναντι της Γερμανίας διαμορφώθηκε χτες στις

116 μ.β., ενώ η απόδοσή τους κινήθηκε κοντά σε ιστορικά χαμηλά και στο 0,57%. Από την πλευρά της, η Citi συνιστά την αγορά 4ετών ελληνικών ομολόγων (λήξης Φεβρουαρίου 2025) έναντι των ιταλικών ομολόγων για το 2021, στη λίστα με τις αγαπημένες επενδυτικές επιλογές. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της, τα spreads της περιφέρειας θα συνεχίσουν να συρρικνώνονται, αλλά ο ρυθμός αυτής της συρρίκνωσης θα μπορούσε να επιβραδυνθεί.

Το μεγαλύτερο περιθώριο για ράλι το 2021 εντοπίζεται στα ελληνικά και στα ιταλικά ομόλογα, όπως επισημαίνει, με τους επενδυτές να συνεχίζουν το «κυνήγι» των απο-

δόσεων. Αυτό έχει ήδη βοηθήσει στη σύγκλιση του spread Ελλάδας - Ιταλίας στις διάρκειες 12-15 ετών, το οποίο είναι και το σημείο της ελληνικής καμπύλης που έχει και τη μεγαλύτερη ρευστότητα.

Το 2021 η Citi εκτιμά ότι αυτή η σύγκλιση των spreads θα συνεχιστεί και στις μικρότερες διάρκειες, κυρίως λόγω της στήριξης από τις περαιτέρω αγορές ελληνικών τίτλων από την ΕΚΤ, το Ταμείο Ανάκαμψης, την επενδυτική ζήτηση, τη σχετικά χαμηλή εκδοτική δραστηριότητα του ΟΔΔΗΧ, καθώς και το γεγονός ότι η Ελλάδα, μαζί με την Πορτογαλία, θα ηγηθεί των αναβαθμίσεων των οίκων αξιολόγησης.

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη **αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.**

© 2020 Deloitte Limited

Connect for **impact.**

www.deloitte.com/cy

